

**ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE
OBMOČNA ENOTA BREŽICE**

GOZDNOGOSPODARSKI NAČRT

GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE

MOKRONOG

2025 - 2034

OSNUTEK

Štev.:08-06/25

VSEBINA:

KAZALO PREGLEDNIC	5
GRAFIKONI	6
KARTE	6
UVOD	8
1 SPLOŠNI OPIS GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	9
1.1 Opis naravnih razmer	9
1.1.1 Lega	9
1.1.2 Relief	10
1.1.3 Podnebne značilnosti	10
1.1.4 Hidrološke razmere	11
1.1.5 Matična podlaga in tla	11
1.1.6 Krajinski tipi, gozdnatost	12
1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote	13
1.1.8 Živalski svet	17
1.2 Površina in lastništvo gozdov	17
1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa	18
1.4 Družbeno gospodarske razmere	20
1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom	20
1.5.1 Lovstvo	20
1.5.2 Kmetijstvo	21
1.5.3 Poselitev	22
1.5.4 Infrastruktura	22
1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.)	22
1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti	22
1.6 Požarno ogroženi gozdovi	23
1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote	23
1.8 Organiziranost javne gozdarske službe	23
2 PRIKAZ FUNKCIJ GOZDOV	24
2.1 Ekološke funkcije	25
2.2 Socialne funkcije	30
2.3 Proizvodne funkcije	30
3 OPIS STANJA GOZDOV	31
3.1 Gospodarske kategorije gozdov	31
3.2 Lesna zaloga	31
3.3 Prirastek	33
3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev	34
3.5 Tipi sestojev	35
3.6 Ohranjenost gozdov	35
3.7 Kakovost drevja	36
3.8 Poškodovanost drevja	36
3.9 Objedenost gozdnega mladja	37
3.10 Odmrlo drevje	38
4 ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI	39
4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti	39
4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju	39
4.2.1 Posek	40
4.2.2 Gojitvena in varstvena dela	44
4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic	45
4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitevi funkcij gozdov	46
4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2015-2024	46
4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2015-2024	47
5 ORIS ZAKONITOSTI RAZVOJA GOZDOV	49
5.1 Razvoj gozdnih fondov	49
5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti	50

5.2.1	Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev	50
5.2.2	Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov	52
6	CILJI, USMERITVE IN UKREPI.....	54
6.1	Splošni cilji	54
6.2	Usmeritve.....	55
6.2.1	Splošne usmeritve	55
6.2.2	Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov	56
6.2.3	Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali	82
6.2.4	Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom	83
6.2.5	Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi	83
6.2.6	Usmeritve za delo s semenskimi objekti.....	83
6.2.7	Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic.....	84
6.2.8	Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.....	86
6.2.9	Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih	87
6.3	Ukrepi.....	89
6.3.1	Možni posek.....	89
6.3.2	Potrebna gojitvena in varstvena dela	90
6.3.3	Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali	91
6.3.4	Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov	91
6.3.5	Graditev gozdnih prometnic.....	92
7	USMERITVE ZA GOSPODARJENJE S POSAMIČNIM GOZDNIM DREVJEM IN SKUPINAMI	
	GOZDNEGA DREVJA ZUNAJ NASELIJ	93
8	EKONOMSKA PRESOJA GOSPODARJENJA Z GOZDOVI GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE .	94
9	RASTIŠČNOGOJITVENI RAZREDI	96
9.1	Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov	96
9.2	Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih	97
9.2.1	Rastiščnogojitveni razred: Zasmrečena gradnova belogabrovja - 21022	97
9.2.2	Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah - 21071	106
9.2.3	Rastiščnogojitveni razred: Zasmrečena podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah - 21072	115
9.2.4	Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 21140.....	124
10	LITERATURA.....	129
11	NAČRT SO IZDELALI.....	130
12	PRILOGE.....	131
	OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote	131
	OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda.....	134
	OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah	147
13	KARTNI IN PROSTORSKI DEL GOZDNOGOSPODARSKEGA NAČRTA	
	GOZDNOGOSPODARSKE ENOTE	158

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih	9
Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)	12
Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin	13
Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč	14
Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah	17
Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)	18
Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)	18
Preglednica 8/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)	18
<i>Preglednica 9/D-C: Odprtost gozdov s cestami</i>	19
Preglednica 10: Seznam in dolžina gozdnih cest v enoti	19
Preglednica 11/D-LD: Pregled lovišč	21
Preglednica 12/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami	24
Preglednica 2: Pregled ekološko pomembnih območij	26
Preglednica 3/N-P : Natura pSCI (POO) območje	27
Preglednica 4/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Mokronog	28
Preglednica 17/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)	31
Preglednica 18/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih	31
Preglednica 19/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih	32
Preglednica 20/D-LZL: Lesna zaloga gozdov po lastniških kategorijah	32
Preglednica 21/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge	33
Preglednica 22/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih	33
Preglednica 23/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah	33
Preglednica 24/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev	34
Preglednica 25/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst	34
Preglednica 26/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev	34
Preglednica 27/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov	35
Preglednica 28/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov	35
Preglednica 29/K: Kakovost drevja	36
Preglednica 30/PSD: Poškodovanost drevja	36
Preglednica 31/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno	37
Preglednica 32/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah	38
Preglednica 33/OD: Odmrlo drevje	38
Preglednica 34/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju	40
Preglednica 35/D-PP: Ocena poseka med SVP in gozdnogospodarsko evidenco	40
Preglednica 36/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih	41
Preglednica 37/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah	42
Preglednica 38/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	43
Preglednica 39/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst	43
Preglednica 40/PDR: Posek po debelinskih razredih	44
Preglednica 41/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno	45
Preglednica 42/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2015 do 2024 po namenu	46
Preglednica 43/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025	49
Preglednica 44/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025	49
Preglednica 45/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)	49
Preglednica 46/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge v GGE	50
Preglednica 47/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem	50
Preglednica 5: Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev	65
Preglednica 6: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev	66
Preglednica 53: Enote kulturne dediščine*	72
Preglednica 7: Podrobne kulturnovarstvene usmeritve	73
Preglednica 53/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah	89
Preglednica 54/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah	90
Preglednica 55: Načrtovano število sadik za saditev	91
Preglednica 56/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti	92
Preglednica 57: Načrtovana gradnja gozdnih vlak po lastništvu (v metrih)	92
Preglednica 58/EP1: Prikaz prihodka od lesa	94
Preglednica 59/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti	95
Preglednica 60/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR	98
Preglednica 61/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	98
Preglednica 62/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	99
Preglednica 63/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah	99
Preglednica 64/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR	100
Preglednica 65/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025	101
Preglednica 66/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	101
Preglednica 67/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	104
Preglednica 68/MPVP: Možni posek po vrstah poseka	104

Preglednica 69/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	105
Preglednica 70/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	107
Preglednica 71/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	107
Preglednica 72/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst	108
Preglednica 73/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	108
Preglednica 74/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	109
Preglednica 75/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025	110
Preglednica 76/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	110
Preglednica 77/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	113
Preglednica 78/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	113
Preglednica 79/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	114
Preglednica 80/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	116
Preglednica 81/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	116
Preglednica 82/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	117
Preglednica 83/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	117
Preglednica 84/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR.....	118
Preglednica 85/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025	119
Preglednica 86/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem	119
Preglednica 87/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	122
Preglednica 88/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	122
Preglednica 89/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	123
Preglednica 90/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR.....	124
Preglednica 91/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek	125
Preglednica 92/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst.....	125
Preglednica 93/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah.....	126
Preglednica 94/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025	126
Preglednica 95/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 21140	127
Preglednica 96/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka	128
Preglednica 97/MPVP: Možni posek po vrstah poseka.....	128
Preglednica 98/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela.....	128

GRAFIKONI

Grafikon 1: Pregled poseka (m ³) po letih ureditvenega obdobja.....	44
Grafikon 2: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev.....	51
Grafikon 3: Lesna zaloga raznomernih sestojev in njena struktura po deb. razredih	52
Grafikon 4: Delež posameznih rastiščnogojitvenih razredov v GGE.....	96
Grafikon 5: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.	99
Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov v RGR 21022	102
Grafikon 7: Lesna zaloga raznomernih sestojev v RGR 21022 in njena struktura po deb. razredih	102
Grafikon 8: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.	108
Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov v RGR 21071	111
Grafikon 10: Lesna zaloga raznomernih sestojev v RGR 21071 in njena struktura po deb. razredih	111
Grafikon 11: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.	118
Grafikon 12: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov v RGR 21072.....	120
Grafikon 13: Lesna zaloga raznomernih sestojev v RGR 21072 in njena struktura po deb. razredih	120

KARTE

Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote.....	10
Karta 2: Krajinski tipi	12
Karta 3: Pregledna karta lovišč.....	21

POVZETEK

Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	6.998,13	1.277,19	15,99	8.291,31
Delež (%)	84,40	15,40	0,19	100,00

Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah in lastniških kategorijah gozdov

Lastniške kategorije Gospodarske kategorije	Površina	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
	ha	m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge		% na	
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
Skupaj GGE											
VEČNAMENSKI GOZDOVI	8.267,70	47	226	273	1,10	4,89	5,99	24,5	20,4	21,1	96,3
VAROVALNI GOZDOVI	23,61	45	268	313	0,99	5,91	6,90	31,7	19,8	21,5	97,6
Skupaj vsi gozdovi	8.291,31	47	226	273	1,10	4,89	5,99	24,5	20,4	21,1	96,3
Zasebni gozdovi											
VEČNAMENSKI GOZDOVI	6.979,27	47	228	275	1,12	4,94	6,06	25,6	20,7	21,6	97,8
VAROVALNI GOZDOVI	18,86	36	278	314	0,87	6,18	7,05	21,5	20,6	20,7	92,4
Skupaj vsi gozdovi	6.998,13	47	228	275	1,12	4,95	6,07	25,5	20,7	21,6	97,8
Državni gozdovi											
VEČNAMENSKI GOZDOVI	1.272,62	46	214	260	0,97	4,57	5,54	18,5	18,6	18,6	87,1
VAROVALNI GOZDOVI	4,57	77	233	310	1,28	4,97	6,25	52,5	15,7	24,9	123,6
Skupaj vsi gozdovi	1.277,19	46	214	260	0,97	4,58	5,55	18,7	18,6	18,6	87,2
Gozdovi lokalnih skupnosti											
VEČNAMENSKI GOZDOVI	15,81	60	187	247	1,40	4,32	5,72	21,3	14,2	15,9	68,7
VAROVALNI GOZDOVI	0,18	194	50	244	5,78	2,00	7,78	20,0	22,2	20,5	64,3
Skupaj vsi gozdovi	15,99	62	185	247	1,45	4,30	5,75	21,2	14,2	16,0	68,6

Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	8,84	5,93	0,00	14,77
Priprava tal	ha	8,63	6,87	0,00	15,50
Sadnja	ha	11,31	2,93	0,00	14,24
Obžetev	ha	43,66	21,66	0,00	65,32
Nega mladja	ha	43,81	23,04	0,00	66,85
Nega gošče	ha	237,64	126,37	0,00	364,01
Nega letvenjaka	ha	93,88	40,53	0,00	134,41
Nega ml. drogovnjaka	ha	18,91	11,21	0,00	30,12
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	4.000	11.530	0	15.530
Zaščita z ograjo	m	3.700	0	0	3.700

Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja		2. stopnja		3. stopnja		Skupaj ha
	ha	% g. prost.	ha	% g. prost.	ha	% g. prost.	
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	91,77	1	150,62	1,8	8.202,59	97,2	8.444,98
Hidrološka funkcija	376,22	4,5	456,64	5,4	7.612,12	90,1	8.444,98
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	131,5	1,6	760,3	9	7.553,18	89,4	8.444,98
Klimatska funkcija	0		146,98	1,7	8.298,00	98,3	8.444,98
Zaščitna funkcija	34,59	100	0	0			34,59
Higiensko-zdravstvena funkcija	100,64	1,2	220,29	2,6	8.124,05	96,2	8.444,98
Obrambna funkcija	0	0	0	0			0
Rekreacijska funkcija	4,07	0,1	1.021,49	12,1	7.419,42	87,8	1.025,56
Turistična funkcija	0	0	7,95	0,1	8.437,03	9,99	8.444,98
Poučna funkcija	0	0	0	0	8.444,98	100	8.444,98
Raziskovalna funkcija	0	0					8.444,98
Varovanje naravnih vrednot	0	0	317,7	100			317,7
Varovanje kulturne dediščine	394,55	85	69,45	15			464
Estetska funkcija	552,24	85,2	96,1	14,8			648,34
Lesnoproizvodna funkcija	8.081,59	97,5	0	0	209,72	2,5	8.291,31
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	0	0	872,06	100			872,06
Lovnogospodarska funkcija	0	0	0	0			0

UVOD

Gozdnogospodarski načrt gozdnogospodarske enote Mokronog z veljavnostjo 2025 - 2034 je peti obnovitveni načrt za vse gozdove v enakem obsegu in z enakim imenom.

Načrt je izdelan v skladu z Zakonom o gozdovih (ZG, Uradni list RS, št. 30/93 in nasl.) in Pravilnikom o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Uradni list RS, št. 91/10). Upošteevane so tudi usmeritve Gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarskega območja Brežice, naravovarstvene smernice Zavoda RS za varstvo narave, OE Novo mesto (izdelane julija 2024), Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov, Direkcije RS za vode (izdelane v Ljubljani, april 2025) in podrobne kulturnovarstvene usmeritve Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Novo mesto (izdelane oktobra 2024).

Okrajšave v tekstu:

GGE, enota gozdnogospodarska enota,

GGN gozdnogospodarski načrt,

GGO gozdnogospodarsko območje,

RGR, razred rastiščnogojitveni razred,

Pravilnik Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo,

SVP Stalne vzorčne ploskve,

ZGS Zavod za gozdove Slovenije,

ZG Zakon o gozdovih.

Gozdnogospodarski načrt GGE Mokronog je hkrati tudi Načrt prilagojenega gospodarjenja z gozdovi za varstvena območja (območja NATURA 2000).

Ukrepi, ki so navedeni v poglavju 6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela, in 6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali, upoštevajo varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst živali in njihovih habitatov.

Varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov so smiselno vključene v poglavji 6.2.1 Splošne varstvene usmeritve in 9. Rastiščnogojitveni razredi. Ukrepi, ki so navedeni v poglavju 9. Rastiščnogojitveni razredi, upoštevajo varstvene usmeritve za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov.

Usmeritve in ukrepi v GGN GGE zagotavljajo ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in njihovih habitatov ter kvalifikacijskih gozdnih habitatnih tipov na celotnem območju Natura 2000 kot tudi širše v celotni enoti.

1 Splošni opis gozdnogospodarske enote

1.1 Opis naravnih razmer

1.1.1 Lega

Enota leži na severovzhodnih obronkih Dolenjskega gričevja in pokriva zahodni del brežiškega gozdnogospodarskega območja. Geografsko je celotna enota, razen Raduljskega hribovja, sestavni del Mirenske doline.

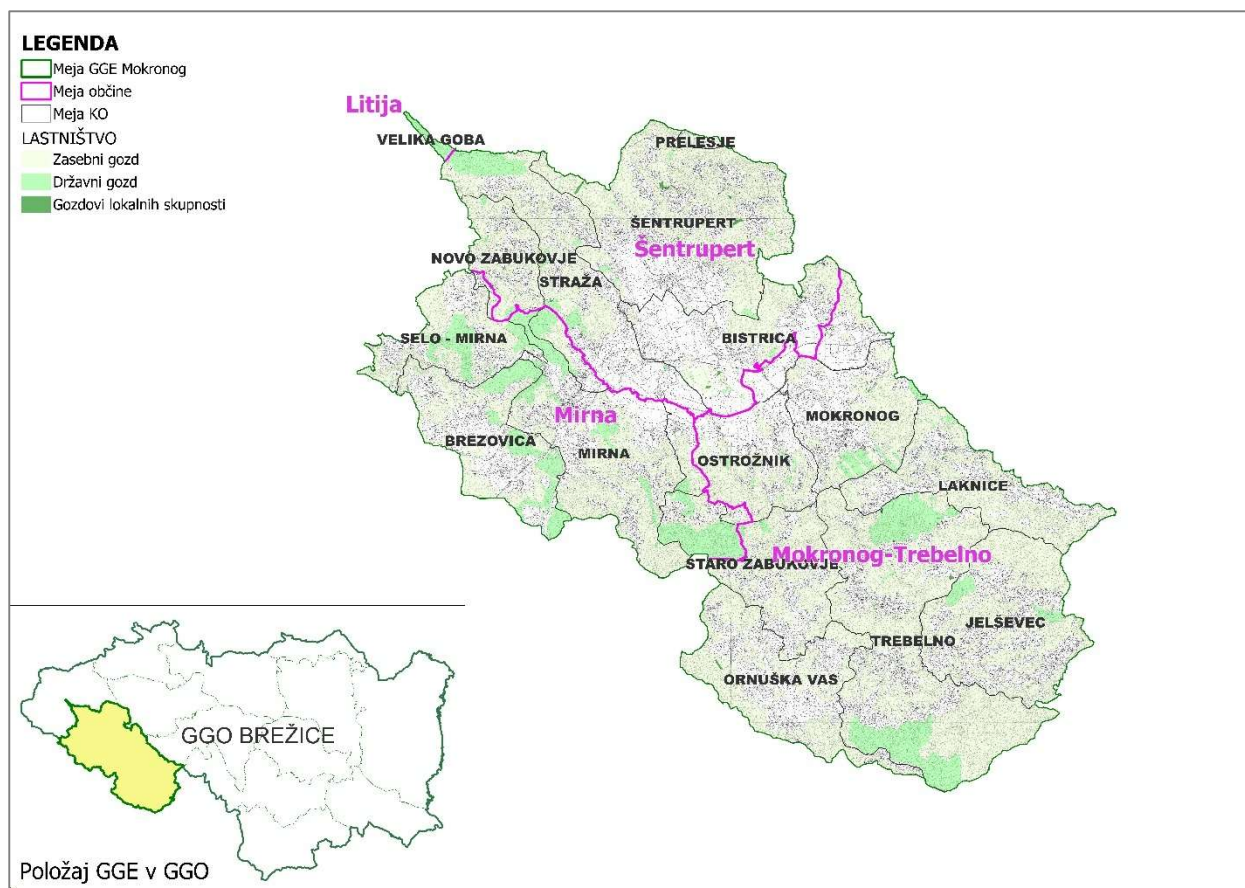
Gozdovi enote ležijo v občinah Mirna, Šentrupert in Mokronog-Trebelno. Manjši del gozdov enote je v občini Litija.

Meje enote so večinoma naravne in zato zelo jasne. Na severu je meja potok Bistrica, ki na Homu preko obronkov Šentrupertskega hribovja preide v dolino Kostanjščice na vzhodnem delu enote. Potok predstavlja tudi mejo z občino Sevnica, ki je tudi vzhodna meja enote. Na jugu poteka meja po najjužnejših obronkih Raduljskega hribovja, ki je hkrati tudi meja med Gozdnogospodarskim območjem Brežice in Gozdnogospodarskim območjem Novo mesto. Meja med dvema območjema omejuje enoto tudi na zahodu.

Preglednica 1/D-KO: Površina gozdov po katastrskih občinah ter lokalnih skupnostih

Občina	Šifra K.O.	Katastrska občina	Pov. K.O. v GGE	Pov. gozda K.O. v GGE	Opomba
LITIJ			31,87	31,87	
	1841	VELIKA GOBA	31,87	31,87	del
MOKRONOG-TREBELNO			7.355,22	4.412,91	
	1398	BISTRICA	308,8	60,99	
	1411	OSTROŽNIK	618,47	310,85	
	1412	MOKRONOG	762,36	356,59	
	1413	LAKNICE	829,85	491,29	
	1414	JELŠEVEC	1.145,32	671,52	
	1415	TREBELNO	2.026,95	1.559,19	
	1416	STARO ZABUKOVJE	657,36	433,47	
	1417	ORNUŠKA VAS	997,12	528,94	
ŠENTRUPERT			4.034,57	2.031,02	
	1398	BISTRICA	892,48	268,33	
	1399	ŠENTRUPERT	1.687,39	975,23	
	1400	STRAŽA	1.042,49	510,72	
	1401	NOVO ZABUKOVJE	374,41	246,66	
	1843	PRELESJE	37,8	30,08	del
MIRNA			3.124,34	1.815,51	
	1400	STRAŽA	116,69	68,13	
	1401	NOVO ZABUKOVJE	22,22	8,43	
	1402	SELO-MIRNA	586,98	361,33	
	1409	BREZOVICA	853,93	458,73	
	1410	MIRNA	1.163,61	653,21	
	1411	OSTROŽNIK	144,08	78,15	
	1416	STARO ZABUKOVJE	236,83	187,53	
		Skupaj	14.546,00	8.291,31	

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov.



Karta 1: Lega gozdnogospodarske enote

Detajlna karta je prikazana v kartnem delu gozdnogospodarskega načrta (Karta št.1: Pregledna karta).

1.1.2 Relief

Enota leži med nadmorsko višino 230 m (Dolenje Laknice) in 605 m (Raduljsko hribovje). Relief je zelo razgiban. Prevladujejo gričevja, ki se na robovih enote dvigujejo v hribovja.

Osrednji del enote zavzema skoraj 10 km dolga in v najširšem delu 5 km široka Mirensko-Mokronoška kotlina s poplavno ravnico reke Mirne s pritoki. Zaradi ravnine in bogatih tal prevladuje kmetijska krajina z manjšimi otočki gozdov. Kotlina se na obrobju terasasto dviga.

Kotlino obdaja 300 m do 500 m visoko razčlenjeno gričevje. To je toplotni pas Mirenske doline, ki ga na prisojnih legah zaznamuje vinogradništvo, severne lege večinoma porašča gozd. Gričevje se proti severu (Šentrupertske hribovje) in na jugu (Raduljsko hribovje) postopno dvigne do 600 m nadmorske višine.

Tudi hribovje, kjer prevladujejo gozdovi, je razčlenjeno s številnimi strmimi, globokimi, ozkimi in svežimi jarki s stalno tekočo vodo. V hribovju so na več kot 30% površja nakloni terena večji od 21°.

1.1.3 Podnebne značilnosti

Podnebje je vlažno zmerno celinsko. Povprečna letna temperatura je 9,3°C (Mirna). Vegetacijska doba ($T > 5^{\circ}\text{C}$) traja 260 dni, obdobje s temperaturo nad 10°C pa v povprečju traja 180 dni.

Za severni del je značilen pogost močan severni veter, ki piha iz smeri Kuma. Pogosti so tudi vlažni in topli južni vetrovi, ki prinašajo otoplitve tudi pozimi. Za gozdove so nevarni suhi in močni vetrovi z vzhoda, ki dosežejo največjo jakost marca, aprila in oktobra in tudi povzročijo vetrolome.

Letna količina padavin znaša okrog 1.130 mm (Mirna) in je razporejena skozi vse leto. Kljub temu so suše pogoste. Porečje Mirne spada z 100 sušnimi dnevi letno med slovenska območja z največjim številom sušnih dni. To je posledica krajevnih reliefnih, litoloških in pedoloških značilnosti. Suša še posebej neugodno vpliva na nižinske smrekove sestoje, ki v takih obdobjih močno oslabijo in so zelo izpostavljeni napadom podlubnikov.

Pogosto zapadejo večje količine zgodnjega in poznega mokrega snega, ki povzročijo v gozdu snegolome.

1.1.4 Hidrološke razmere

Površje je izjemno gosto preprejeno s površinsko rečno mrežo. Prevladujejo doline s stalnimi vodotoki pred dolinami z občasnim tokom in suhimi dolinami. Ponikalnice najdemo na jugu enote v Raduljskem hribovju in na Jelševcu, kjer se začinja kraški svet.

Največji vodotok v enoti je reka Mirna, večji potoki so še Radulja, Laknica in Bistrica. Reka Mirna, skupaj s pritoki, ima dežno-snežni režim. Maksimalni pretok je v marcu in aprilu zaradi topljenja snega in pomladnega obilnega deževja.

Potoki severnega dela enoti so del porečja reke Mirne, ki svojo pot zaključi v reki Savi. Potoki južnega dela enote se pritekajo v potok Raduljo, ki je del porečja reke Krke. Razvodnica od vzhoda poteka po grebenih med točkam Sveti Vrh - Kalinova vila - Gor.Mokronog - Trebelno - Dol.Zabukovje - Kremen - Zavetrnica.

Potoki v enoti imajo hudourniški značaj. Poplave omenjenih potokov povzročijo škodo na gozdnih prometnicah. Pri tem moramo posebej omeniti potok Bistrice v Šentrupertskem hribovju.

1.1.5 Matična podlaga in tla

Enota predstavlja prehodno območje od Posavskega hribovja v Dolenjsko gričevje. Zato prostor enote pripada različnim tektonskim enotam in je litološko pestro. Severni del enote večinoma gradijo karbonatne kamnine triasne starosti (T), južni del pa kredne starosti (K).

Značilno je za območje celotne enote razmeroma hitro menjavanje karbonatne kamnine s silikatnimi (peščenjakom, tufom, skrilavcem).

Večje območje pretežno dolomitne podlage je nad Štatenberško dolino in južno od Bogneče vasi. Okoli Blečjega vrha je razmeroma večje območje pretežno plastnatega apnenca.

V Šentrupertskem hribovju in zahodno od naselja Mirna so apnenci in dolomiti triasne (T) starosti mešani z roženci in peščenjaki. V dolinah Mirne in Bistrice so aluvialne rečne naplavine. V južnem delu enote so večinoma apnenci kredne (K) starosti mešani z laporjem. Osrednji del enote, od doline Laknice do naselja Mirna, gradijo dolomiti mešani z tufi.

V enoti so z največjim deležem prisotna evtrična rjava tla na mešanih karbonatno nekarbonatnih kamninah. V dolinah Mirne in Bistrice so obrečna glejna tla. V Šentrupertskem hribovju se izmenjujejo distrična in evtrična tla. Rjava pokarbonatna tla so nad Štatenberško dolino. Rendzine prevladujejo v Raduljskem hribovju ter v širšem pasu južno od Laknice in naprej proti zahodu od Gor. Mokronoga do Glineka.

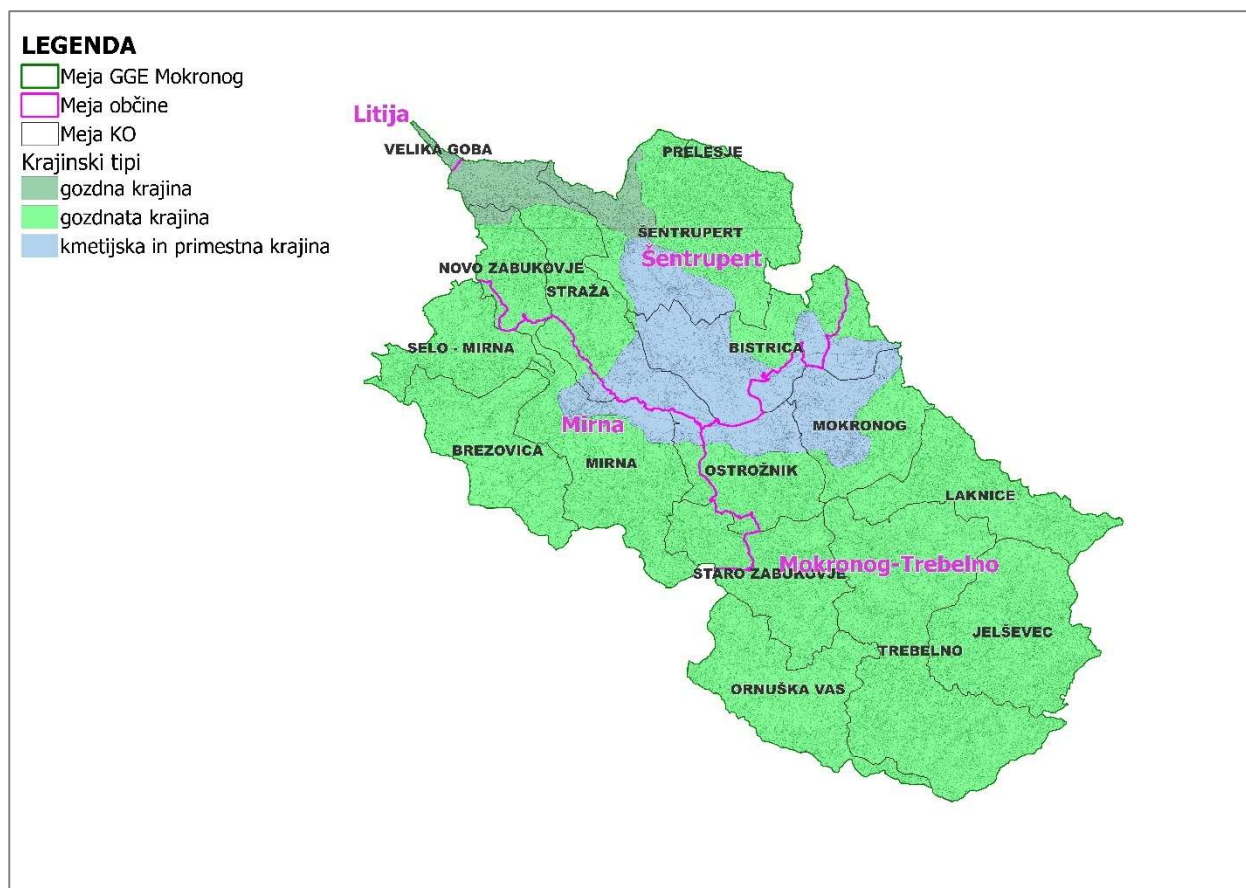
Zahodno od Gor.Jesenic in južno od Hrastnega sta manjši enklavi pobočnega distričnega psevdogleja na rdečem kremenovem peščenjaku.

1.1.6 Krajski tipi, gozdnatost

Veliko večino enote (81%) predstavlja tip gozdne krajine z značilnim mozaičnim izmenjavanjem gozdnih in kmetijskih površin. Izrazita gozdna krajina je na severozahodu (Sabansko bukove). V Mirensko - Mokronoški kotlini prevladuje kmetijska krajina s posameznimi gozdnimi enklavami. Tukaj je gozda 8%.

Celotna površina enote je 14.546 ha. Površina gozdnega prostora (gozd in ostala zemljišča v gozdnem prostoru) je 8.445 ha. Površina gozdov je 8.291 ha. Gozdnatost enote je 57%.

Zaraščajočih kmetijskih zemljišč v gozdnem prostoru je 97 ha.



Karta 2: Krajski tipi

Preglednica 2/D-TK: Tipi krajin v gozdnogospodarski enoti (vir: digitalizacija)

Tip krajine	Celotna površina (ha)	Delež (%)	Površina gozda (ha)	Gozdnatost (%)
Gozdnata	11.839,16	81,4	7.652,95	64,6
Gozdna	550,32	3,8	467,33	84,9
Kmetijska	2.156,52	14,8	171,03	7,9
Skupaj	14.546,00	100,00	8.291,31	57,0

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov.

Preglednica 3/D-GP: Površina gozdnega prostora in struktura negozdnih površin

	Površina (ha)	Delež (%)
Površina gozdnogospodarske enote	14.546,00	100,0
Gozd	8.291,31	57,0
Ostala gozdna zemljišča	33,92	0,2
- daljnovodi	32,86	0,2
- obore	1,06	>0,0
Gozdni prostor	119,80	0,8
- močvirja	0,40	>0,0
- senožeti in lazi (ekstenzivna paša)	6,60	>0,0
- zaraščajoče površine	96,72	0,7
- infrastrukturni objekti	15,47	0,1
- drugo	0,61	>0,0
Negozdni prostor	6.100,97	41,9
- zaraščajoče površine	11,88	0,1
- drugo	6.089,09	41,9

Opomba: Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov

1.1.7 Vegetacijski oris gozdnogospodarske enote

V gričevnatem pasu enote prevladujejo gradnova belogabrovja v podgorskem pa bukovja. V odvisnosti od reliefa ter lege, bukovja pogosto segajo v gričevnati pas, gradnova belogabrovja pa v podgorski. Gozdna vegetacija nižin (dobovja, vrbovja in črnojelševja) se mestoma obdržala v obliki manjših gozdnih ostankov v kmetijski krajini.

Območje enote je v celoti znotraj preddinarske fitogeografske regije (Wraber, 1969). Na jugovzhodu preko Raduljske doline prihaja v stik z subpanonsko regijo.

Glede na kriterije Pravilnika (delež rastišču tuje drevesne vrste) v enoti prevladujejo ohranjeni sestoji (70%). Kljub temu je naravno razmerje drevesnih vrst v rastiščih spremenjeno.

Rastišča so v preteklosti bila pod velikim vplivom človeka. Z izsekavanjem hrasta in belega gabra ter s saditvijo smreke in rdečega bora, umetno je povečan delež iglavcev ter bukve. V kombinaciji s steljarjenjem so rastišča izgubila naraven značaj, pestrost in rastni potencial.

Rastišča smo opredeljevali po Priročniku za razpoznavanje gozdnih rastiščnih tipov (Veselič in sod., 2022). Skupno smo opredelili 15 rastiščnih tipov. Glede na matično podlago in višinske pasove so razdeljeni v 9 skupin.

Največji delež v enoti (62%) ima skupina gozdnih rastišč **podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah**. V tej skupini sta dva, po razširjenosti dokaj enaka, rastiščna tipa: Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje in Gradnovo bukovje na izpranih tleh.

Na 17% površine enote je skupina rastišč **gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah** s predstavljačim rastiščnim tipom Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje.

Na 8% površine enote so **gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev** s prevladujočim rastiščnim tipom Bazoljubno gradnovje.

Z manj kot 5 odstotnim deležom v enoti so prisotna še rastišča bukve na silikatih, rastišča črne jelše, doba ter rastišča plemenitih listavcev (velikega jesena, lipe, bresta in javorja).

Preglednica 4/D-GZ: Površina in delež gozdnih rastiščnih tipov v gozdnogospodarski enoti po skupinah rastišč

Šifra	Skupina gozdnih rastišč / rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
21	vrbovja, topolovja, črnojelševja in sivojelševja	126,00	1,5
511	Vrbovje s topolom	4,41	0,1
521	Nižinsko črnojelševje	5,15	0,1
611	Gorsko obrežno sivojelševje, črnojelševje in velikojesenovj	116,44	1,4
22	dobova-belogabrovja in brestovja z ozkolistnim jesenom	82,67	1,0
531	Dobovje in dobrovo belogabrovje	82,67	1,0
23	gradnova-belogabrovja na karbonatnih in mešanih kamninah	1.425,30	17,2
541	Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	1.425,30	17,2
24	gradnova-belogabrovja in hrastovja na silikatnih kamninah	211,27	2,5
711	Kisloljubno gradново belogabrovje	211,27	2,5
25	podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	5.162,30	62,3
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	2.902,70	34,9
554	Gradново bukovje na izpranih tleh	2.259,60	27,3
26	podgorska bukovja na silikatnih kamninah	381,78	4,6
731	Kisloljubno gradново bukovje	161,52	1,9
732	Kisloljubno hrastovje	220,26	2,7
27	gorska, zgornjegorska in subalpinska bukovja na karbonatnih in mešani	100,08	1,2
631	Preddinarsko gorsko bukovje	100,08	1,2
30	javorovja, velikojesenovja in lipovja	163,43	2,0
601	Pobočno velikojesenovje	0,27	0,0
651	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	163,16	2,0
32	gozdovi in grmišča toploljubnih listavcev	638,48	7,7
561	Bazoljubno gradnovje	613,09	7,4
562	Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	25,39	0,3
	Skupaj	8.291,31	100,0

Gozdni rastiščni tip **Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje** (2.903 ha) predstavlja združba buke in navadnega tevja (*Hacquetio-Fagetum* Košir 1962).

Rastišče porašča višja gričevja in hribovit svet enote. Izbira manj mešano matično podlago in plitvejša, skalovita tla.

Sestoji tvor bukev (*Fagus sylvatica*). Mestoma z več ali manj smreke (*Picea abies*) umetnega porekla. V drevesnem sloju so pogosti še graden (*Quercus petraea*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), češnja (*Prunus avium*), brest (*Ulmus glabra*), ostrolistni javor (*Acer platanoides*), jelka (*Abies alba*), beli gaber (*Carpinus betulus*) in brek (*Sorbus torminalis*).

V grmovni plasti so značilne vrste: navadna bodika (*Ilex aquifolium*), navadna kalina (*Ligustrum vulgare*), dobrovita (*Viburnum lantana*), navadni volčin (*Daphne mezereum*), širokolistna lobodika (*Ruscus hypoglossum*), mali jesen (*Fraxinus ornus*), navadna leska (*Corylus avellana*).

Zeliščni sloj je pester. Značilne vrste so: trobentica (*Primula vulgaris*), črni teloh (*Helleborus niger*), navadna smrdljivka (*Aposeris foetida*), spomladanska torilnica (*Omphalodes verna*), navadna ciklama (*Cyclamen purpurascens*), trpežni golšec (*Mercurialis perennis*), velecvetna mrtva kopriva (*Lamium orvala*), navadna medenika (*Melittis melissophyllum*), navadna mačja zel (*Clinopodium vulgare*), spomladanski grahor (*Latyrus vernus*), mandljevolistni mleček (*Euphorbia amygdaloides*), lepljiva kadulja (*Salvia glutinosa*), tevje (*Hacquetia epipactis*), navadni jetrnik (*Anemone hepatica*), vejicati šaš (*Carex pilosa*)...

Rastiščni koeficient po Koširju je 9.

Tam, kjer se mešanost matične podlage poveča in tla postanejo globlja prevlada rastiščni tip **Gradnovo bukovje na izpranih tleh** (2.260 ha) z združbo bukve in bršljana (*Hedero-Fagetum* Koš. (62, 79) 94.)

Rastišče porašča velike površine od kolinskega pasu do najvišjih predelov enote na srednje strmih do blago nagnjenih pobočjih in širših hrbitih hribov.

Za razliko od združbe s tevjem je floristična sestava nekoliko revnejša vendar dokaj podobna. V združbi je več neutrofilnih ter acidofilnih vrst. Zmes gradna v drevesni plasti pa je po navadi višja. Prisotnost širokolistne grašice, dolgolistne naglavke in luskastodlakave podlesnice je znak vpliva subpanonske regije.

Sestoje tvorita bukev (*Fagus sylvatica*) in graden (*Quercus petraea*) s primesjo kostanja (*Castanea sativa*), gorskega javorja (*Acer pseudoplatanus*), češnje (*Prunus avium*) in belega gabra (*Carpinus betulus*). Mestoma z več ali manj smreke (*Picea abies*) umetnega porekla.

V grmovnem sloju so poleg vrst iz drevesnega sloja najpogostejše robida (*Rubus* sp.), črni bezeg (*Sambucus nigra*), navadni volčin (*Daphne mezereum*), navadna leska (*Corylus avellana*), rdeči dren (*Cornus sanguinea*), navadna kalina (*Ligustrum vulgare*)...

V zeliščnem sloju so poleg bršljana (*Hedera helix*), širokolistna grašica (*Vicia oroboides*), dolgolistna naglavka (*Cephalanthera longifolia*), navadna črnobina (*Scrophularia nodosa*), navadna glistovnica (*Dryopteris filix-mas*), navadni ženikelj (*Sanicula europaea*), navadni kopitnik (*Asarum europaeum*), navadna podborka (*Athyrium filix-femina*), luskastodlakava podlesnica (*Polystichum setiferum*), navadni pljučnik (*Pulmonaria officinalis*), lepljiva kadulja (*Salvia glutinosa*), volecvetna mrtva kopriva (*Lamium orvala*), gozdni šaš (*Carex sylvatica*), rumena mrtva kopriva (*Lamium galeobdolon*), navadni regelj (*Lycopus europaeus*), gola dremota (*Cruciata glabra*), mnogolistna konopnica (*Cardamine kitaibeli*), belkasta bekica (*Luzula luzuloides*), dišeča lakota (*Galium odoratum*)...

Rastiščni koeficient po Koširju je 11.

Pod pasom bukovih rastišč so spremenjena rastišča navadnega gabra. Zaradi velikega vpliva človeka je v rastiščih gaber izgubil svojo funkcijo graditelja sestojev. Z vsiljevanjem iglavcev so se spremenile talne razmere, posledično so rastišča izgubila naravno danost in odpornost. Funkcije gozda na takšnih rastiščih pa so osiromašene.

Rastiščni tip tega pasu je **Predinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje** (1.425 ha) z združbo gradna in navadnega gabra (*Epimedio-Carpinetum betuli* (Ht. 38) Borh.1963).

Glede na površino celotne enote, bi ta rastiščni tip prevladoval če ne bi bilo kmetijskih površin. V preteklih načrtih je rastišče napačno opredeljevano kot bukovje na silikatih. Čeprav je v rastišču bukve po lesni zalogi največ, je ona posledica načina gospodarjenja. Prevladujoča matična podlaga rastišča so mešane karbonatno silikatne kamnine. Tla so pa povečini evtrična, gozdna rjava ali pokarbonatna. Pogosto so umetno zakisana zaradi visoke vsebnosti iglavcev ter steljarjenja v preteklosti. Zelo redki so večji predeli čisto karbonatne ali čisto silikatne kamnine.

V drevesni plasti sta graden (*Quercus petraea*) in beli gaber (*Carpinus betulus*) zastopana z manj kot 30% deležem v lesni zalogi. Kar pomeni, da je rastišče ohranjeno le 30%. Zmes iglavcev je nad 30% deležem. Predvsem smreke (*Picea abies*) in rdečega bora (*Pinus sylvestris*). Veliki je delež bukve (*Fagus sylvatica*). Primešani so še: cer (*Quercus cerris*), češnja (*Prunus avium*), maklen (*Acer campestre*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), ostrolistni javor (*Acer platanoides*), gorski brest (*Ulmus glabra*) in lipa (*Tilia platyphyllos*).

Grmovni sloj je bogat. Tvorijo ga kovačnik (*Lonicera caprifolium*), navadna leska (*Corylus avellana*), navadna bodika (*Ilex aquifolium*), rdeči (*Cornus sanguinea*) in rumeni dren (*Cornus mas*), navadna kalina (*Ligustrum vulgare*), dobrovita (*Viburnum lantana*), njivski šipek (*Rosa arvensis*), navadna trdoleska (*Euonymus europaeus*), enovratni glog (*Crataegus monogyna*), navadni glog (*Crataegus oxyacantha*), navadni češmin (*Berberis vulgaris*), čistilna krhlika (*Rhamnus cathartica*)...

V zeliščnem sloju so najpogostejše: alpski vimček (*Epimedium alpinum*), navadna mačja zel (*Clinopodium vulgare*), navadni zebat (*Galeopsis tetrahit*), rjavordeča krvomočnica (*Geranium phaeum*), česnovka (*Alliaria petiolata*), trobentica (*Primula vulgaris*), spomladanski grahor (*Lathyrus vernus*), črni teloh (*Helleborus niger*), plazeči skrečnik (*Ajuga reptans*), gozdni čišljak (*Stachys sylvatica*), navadna medenika (*Melittis melissophyllum*), črni grahor (*Lathyrus niger*), navadna sretena (*Geum urbanum*), kosmata zlatica (*Ranunculus lanuginosus*), podlesna vetrnica (*Anemone nemorosa*), navadni pljučnik (*Pulmonaria officinalis*), velecvetna zvezdica (*Stellaria holostea*), jetrnik (*Hepatica nobilis*), brstična konopnica (*Cardamine bulbifera*), prstasti šaš (*Carex digitata*), navadni ženikelj (*Sanicula europaea*), navadna zlata rozga (*Solidago virgaurea*), belkasta bekica (*Luzula luzuloides*), navadni zajčji lapuh (*Mycelis muralis*), rjavordeča krvomočnica (*Geranium phaeum*), smrdljčka (*Geranium robertianum*)...

Rastiščni koeficient po Koširju je 11.

Gozdni rastiščni tip **Bazoljubno gradnovje** (640 ha) z gozdno združbo gradna in barvilne mačine (*Serratula tinctoriae* - *Quercetum petraeae* Ht. ex Zupančič et Žagar in Zupančič, Žagar et Vreš 2009) porašča izrazito prisojna večinoma karbonatna pobočja. Tla so plitve rendzine in žepasta rjava pokarbonatna tla, pogosto s površinsko kamenitostjo. Rastišča so topla in suha. Rast dreves počasna. V enoti se pojavlja dokaj pogosto vendar razpršeno na manjše površine.

Sestoje praviloma tvorita cer (*Quercus cerris*) in graden (*Quercus petraea*). Primešani so še bukev (*Fagus sylvatica*), kostanj (*Castanea sativa*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), rdeči bor (*Pinus sylvestris*), mokovec (*Sorbus aria*) in brek (*Sorbus torminalis*).

V grmovnem sloju so poleg vrst iz drevesnega sloja značilne: črni gaber (*Ostrya carpinifolia*) rumeni dren (*Cornus mas*), dobrovita (*Viburnum lantana*), drobnica (*Pyrus pyraeaster*), navadna kalina (*Ligustrum vulgare*), njivski šipek (*Rosa arvensis*), mali jesen (*Fraxinus ornus*), enovrati glog (*Crataegus monogyna*)...

V zeliščnem sloju so značilne vrste: barvilna mačina (*Serratula tinctoria*), navadna mačja zel (*Clinopodium vulgare*), črni grahor (*Lathyrus niger*), hermelika (*Sedum maximum*), škrlatnomodro ptičje seme (*Buglossoides purpureo-caerulea*), navadna medenika (*Melittis melissophyllum*), gorski silj (*Peucedanum oreoselinum*), rumeni naprstec (*Digitalis lutea*), širokolistni jelenovec (*Laserpitium latifolium*), češuljasti vratič (*Tanacetum corymbosum*) in druge vrste toploljubnih gozdov.

Rastiščni koeficient po Koširju je 3.

Vzdolž potokov v kolinskem in podgorskem pasu ter na povirnih krajih so pogosta **črnojelševja**.

Sestoje praviloma tvori črna jelša (*Alnus glutinosa*) primešani so še veliki jesen (*Fraxinus excelsior*), češnja (*Prunus avium*), beli gaber (*Carpinus betulus*), gorski javor (*Acer pseudoplatanus*), kostanj (*Castanea sativa*) in vrba iva (*Salix caprea*). V grmovni plasti so poleg vrst iz drevesnega sloja najpogostejše navadna leska (*Corylus avellana*) in črni bezeg (*Sambucus nigra*). V zeliščni plasti so značilne vrste: navadna regačica (*Aegopodium podagraria*), kosmata zlatica (*Ranunculus lanuginosus*), lopatičasta zlatica (*Ranunculus ficaria*), trlistna penuša (*Cardamine trifolia*), gozdna zvezdica (*Stellaria nemorum*), navadna kalužnica (*Caltha palustris*)...

Rastiščni koeficient po Koširju je 7.

V enoti so na nekoliko večjih površinah fragmentarno prisotni še naslednji gozdni rastiščni tipi:

- Kisloljubno hrastovje - tople, sušne, izložene lege na silikatni matični podlagi (večinoma peščenjaku) v podgorskem pasu;
- Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom - hladnejši, osojni jarki ali vdolbine v pobočju poraščeni s plemenitimi listavci;
- Kisloljubno gradnovo belogabrovje - v coni preddinarskega belogabrovja vendar na silikatni matični podlagi;
- Kisloljubno gradnovo bukovje - v coni preddinarskega bukovja vendar na silikatni matični podlagi;

Glede na deleže rastišč v enoti in ob sedANJI zastopanosti drevesnih vrst, ponderirana produkcijska sposobnost gozdnih rastišč (PSGR) znaša 7,86 m³/ha/leto.

Produkcijska sposobnost gozdnih rastišč je zaradi višjega deleža iglavcev višja od modelne (7,64 m³/ha/leto).

Karta rastišč v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 3).

1.1.8 Živalski svet

V GGE se od vrst divjadi nahaja srna, navadni jelen, divji prašič, lisica, jazbec, kuna belica, kuna zlatica, polh, poljski zajec, raca mlakarica, sraka, šoja in siva vrana. Občasno se v GGE pojavi tudi damjak, predvsem iz obor za rejo divjadi pobegle živali. Podrobnejše ocene stanja populacij divjadi so opisane v Dvoletnih lovsko upravljaljskih načrtih za I. Novomeško lovsko upravljaljsko območje.

V območju se nahaja tudi veliko zavarovanih živalskih vrst. Od zavarovanih vrst sesalcev je tu prisoten bober, vse pogostejše pa se pojavlja tudi rjavi medved, kateremu so gozdovi GGE tudi koridor proti Zasavskemu hribovju.

1.2 Površina in lastništvo gozdov

Gozdne površine so bile ugotovljene na podlagi dejanskega stanja na terenu in izločene s pomočjo digitalnih ortofoto posnetkov v merilu 1 : 5.000.

Površina vseh gozdov v enoti je 8.291,31 ha in se je v primerjavi z preteklim načrtom povečala za 26 ha.

Gozdovi enote se nahajajo v občinah: Litija (31,87 ha), Mokronog - Trebelno (4.412,84 ha), Mirna (1.815,51 ha) in Šentrupert (2.031,02 ha).

Prevladujejo zasebni gozdovi. Državnih gozdov je 15%. Večjih predeli so v Sabanskem bukovju, Zagradu, Blatniku, Debencu, ob Radulji in v Bobovjeku. Lastniško razmerje se v zadnjem ureditvenem obdobju ni bistveno spremenilo. Skupno je državnih gozdov za 77 ha več.

Največ zasebnih posestnikov (69%) ima do 1 ha gozda. V lasti imajo 16% zasebnih gozdov enote. Značilno za ta razred je da je zainteresiranost za gospodarjenje nizka. Pogosta so opuščanja gospodarjenja po več desetletij.

Največji delež zasebnih gozdov (40%) imajo lastniki z velikostjo gozdne posesti od 1 ha do 5 ha. V teh gozdovih je interes za gospodarjenje z gozdovi sicer večji, vendar odvisen od ekonomskega in socialnega statusa in potreb lastnika ter razmer na trgu lesa.

V enoti je slabih 2% večjih lastnikov, ki imajo več kot 10 ha gozdno posest. V lasti imajo slabo četrtno vseh zasebnih gozdov.

Vseh lastnikov (upoštevajoč solastnike) je 5.144. Povprečna zasebna gozdna posest v enoti je velika 1,36 ha, kar je za 1,54 ha manj od povprečne zasebne gozdne posesti brežiškega gozdnogospodarskega območja (2,90 ha).

Preglednica 5/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	6.998,13	1.277,19	15,99	8.291,31
Delež (%)	84,4	15,4	0,2	100,0

Preglednica 6/LS: Posestna sestava zasebnih gozdov (s solastniki, vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Sestava v %			
	po številu posestnikov		po gozdni površini	
	% v razredu	kumulativa (%)	% v razredu	kumulativa (%)
do 1 ha	69,1	69,2	16,1	16,1
1 do 5 ha	25,3	94,5	40,2	56,4
5 do 10 ha	3,9	98,4	19,1	75,5
10 do 30 ha	1,4	99,8	14,6	90,1
30 do 100 ha	0,3	100,0	8,0	98,1
nad 100 ha	0,0	0,0	2,0	100,0
Skupaj	100,0		100,0	

Preglednica 7/D-LS: Razvoj posestne sestave (vir: indeks gozdnih posestnikov)

Velikost gozdne posesti	Delež (%) Leto-10	Delež (%) Leto	Število lastnikov	Število lastnikov (kumulativa)
do 1 ha	69,3	69,1	3.558	3.558
1 do 5 ha	25,4	25,3	1.303	4.861
5 do 10 ha	3,7	3,9	199	5.060
10 do 30 ha	1,3	1,4	70	5.130
30 do 100 ha	0,3	0,3	13	5.143
nad 100 ha	>0,0	>0,0	1	5.144

Glede na preteklo obdobje je število posestnikov nekoliko večje, povprečna posest je zato 0,02 ha manjša.

Površina gozdov enote niha skozi desetletja. Odvisna je od potreb po širjenju kmetijskih površin ter gradnje daljnovodov in druge infrastrukture. Glede na skoraj 300% povečanje površin v zaraščanju, lahko pričakujemo v naslednjem desetletju povečanje površine gozda.

1.3 Odprtost gozdov s prometnicami in razmere za pridobivanje lesa

Spravilne razmere v enoti Mokronog so ugodne. V enoti prevladuje traktorsko spravilo. Ročnega spravila v kombinaciji s traktorskim je malo. Dve tretjini gospodarske enote ima pravilno razdaljo do 400 m. Slaba petina enote je zaprte za spravilo lesa, kar je na ravni območnega povprečja. Po Uredbi o pristojbini za vzdrževanje gozdnih cest v enoti Mokronog ni zaprtih gozdov.

Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11).

Preglednica 8/SPR: Spravilne razmere (potencialne vrste spravila)

Način spravila	Površina		Spravilna razdalja - v %					
	ha	%	do 200m	200-400m	400-600m	600-800m	800-1200m	nad 1200m
S traktorjem	6.788,88	81,9	6,4	65,8	22,4	5,4		
Kombinirano I	59,80	0,7	0,0	25,6	74,4	0,0		
Ni odprto	1.442,63	17,4						
Skupaj	8.291,31	100,0	6,3	65,5	22,9	5,3		

Enota Mokronog ima nekaj manjših gozdnih kompleksov in je dokaj dobro preprejena z javnimi cestami. Relief je zelo razgiban in preprejen s številnimi jarki. Ob večjem deževju je vedno prisotna velika razmočenost terena. Glede na sestojne razmere in lesno zalogo bi bila optimalna odprtost gozdov okoli 22,8 m/ha. Dejanska odprtost pa je nižja in je prikazana v spodnji preglednici.

Preglednica 9/D-C: Odprtost gozdov s cestami

Vrsta cest	Produktivne km	Povezovalne km	Skupaj km	Gostota cest m/ha
Gozdne ceste	74	8,9	82,9	8,9
Javne ceste	90		90,0	10,9
Skupaj	164	8,9	172,9	19,80

Opomba: pri izračunu cestnega omrežja so upoštevane samo produktivne ceste

Dolžina gozdnih cest se je v preteklem ureditvenem obdobju povečala za 2.3 km zaradi prekatégorizacije nekaj javnih cest nazaj v gozdne ceste.

Preglednica 10: Seznam in dolžina gozdnih cest v enoti

Šifra	Naziv gozdne ceste	Dolžina (m)
082409	ODCEP DOLE - SABANJSKO BUKOVJE	2.688
082428	ZABRDJE-GLADKA SKALA	2.954
082436	DREČJI VRH-PLANINA-GORENC	1.796
082438	ŽGAJNAR-LUKOVNIK-GORENC	3.569
082460	ŽAGA RADULJA-ROBEK	3.310
083403	GLOBOKO	1.690
083404	OKENBERG-SLEVEC	1.033
083406	VRTOVSKI HRIB	2.216
083407	PETERLIN	357
083409	ZALOKA - JELOVKA	909
083410	ZADRAGA OKROG	627
083411	ZALOKA - BREZOVO	1.436
083412	GORENJE ZABUKOVJE-JELOVKA	991
083413	SAJENICE - SELSKA GMAJNA	572
083414	KOZJAK	1.042
083415	PRIŽEVC-KOROMANDIJA	1.006
083416	PRIŽEVC - KRIŽIŠČE	1.182
083417	TRSTENIK - ŠURM	130
083419	ŽUKOVEC - ODD 57	624
083420	ŽUKOVEC - FUŽINA	530
083421	CEGOVNICA-GRAD	360
083423	GORENJA VAS - GRDIN	590
083425	TRBINC - VEJER	911
083426	BREZOVICA - BREZOVŠKI HRIB	345
083427	KREMEN - DRAMŠNIK - POLTER	2.396
083429	KOZLEVC	448
083430	VELIKA STRMICA-DOLINE	442
083431	ZAJČICA	3.249
083432	GOMILSKI POTOK	172
083433	RIBJEK - RIBIŠKA DOLINA	450
083434	PUGLED-KALINOV	2.624
083435	GORENJE LAKNICE	622
083436	MIRNA VAS - ZEMELNIK	327
083437	GOSTINCA - PUNGART	904
083438	ČUŽNJA VAS – RAVEN LOG	487
083439	LUKOVNIK - MURNICE	486
083440	GORENC - MESOJEDEC	501
083441	KRIŽIŠČE - DOBOVEC	494
083442	DOLENJE LAKNICE-ČRETEJ	1.635
083443	MAJCEN - ZAPEČAR	626
083444	SVETI VRH - RESNIK	1.157
083445	GOSTINCA	619
083446	GOSTINCA - MAJERČEK	631
083448	DOLENJE ZABUKOVJE - RIBJEK	977
083449	GOR.ZABUKOVJE-SUHO BREZJE	600
083450	VRH-ČILPAH	621
083452	ŽGAJNAR – SREDNJI HRIB	901
083453	CEROVEC - PLEŠIVICA	749

Šifra	Naziv gozdne ceste	Dolžina (m)
083454	ČEŠNJICE-ŠATEMBERG	1.225
083455	NA PREDELIH-BOGNEČI HRIB	1.131
083456	VINSKI VRH-ŠKRATOVČ	1.403
083457	LAHKO - BOGNEČA VAS	1.522
083458	SELIVEC	767
083459	ROJE - TIREVC	673
083460	LAHKO – ODD 195	141
083461	CIRJE - DOL (ZORE)	1.332
083462	ZAKRAJŠEK	1.410
083463	VELIKI LIPOVEC	2.644
083464	MALI LIPOVEC	945
083465	ŠPANOV MOST - JAGODNIK	4.548
083467	NAPLJE - BANIJA	945
083468	KAPLENK - ŠKATLAD - VELIKI VRH	2.291
083469	MESARSKA-ZAKRAJŠEK	224
083470	KONOPEN DOL	1.482
083471	FLORJAN	719
083472	HRASTOVICA	892
083473	PRAPROTNICA-KRANJČANI	943
083474	G.JESENICE-JESENŠKA HOSTA	632
083475	KAPELICA DOL.ZABUKOVJE-KALINOVO	804
083476	GOR.LAKNICE-POD GOR.MOKRONOG	589
083477	VELIKI LIPOVEC-ŠTRAUBERSKA	386
083478	ZAHUDEŽ-ČIPLAH	257
083479	DOLGE NJIVE	306
083480	AJDIČ-VRTINA	561
083481	DOL.LAKNICE	373
083482	ROGAČ	257
083483	POD GOR. MOKRONOG	488
	SKUPAJ	82.876

1.4 Družbeno gospodarske razmere

V enoti so štirje večji kraji: Mirna, Šentrupert, Mokronog in Trebelno. Največja med njimi je Mirna, kjer se je število prebivalcev zaradi dobro razvite industrije ter bližine Trebnjega v zadnjih štiridesetih letih povečalo.

Za prva desetletja po 2. sv. vojni je bilo značilno izseljevanje iz hribovskih zaselkov v gospodarsko bolj razvite bližnje kraje, predvsem Trebnje, Novo mesto in Ljubljano. Najintenzivnejše je bilo izseljevanje med 1950 in 1975. Prebivalci so dokaj hitro spoznali, da se bo brez cestnih povezav, vodne oskrbe in elektrike podeželje izpraznilo. Zato so v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja začeli z intenzivno gradnjo cest, vodovodov ter električnih vodov. Kakovost življenja se je tudi v odročnih krajih močno izboljšala. Dobre cestne povezave ter možnost zaposlitve v bližnjih krajih zavira praznjenje hribovskih vasi.

Glavna zaposlitvena središča v enoti so Mirna, Mokronog in Šentrupert izven enote pa Novo mesto in Trebnje. Kmetijstvo je še vedno zelo pomembna gospodarska panoga. Vse bolj se razvija tudi turizem.

1.5 Gospodarske in druge dejavnosti, povezane z gozdom

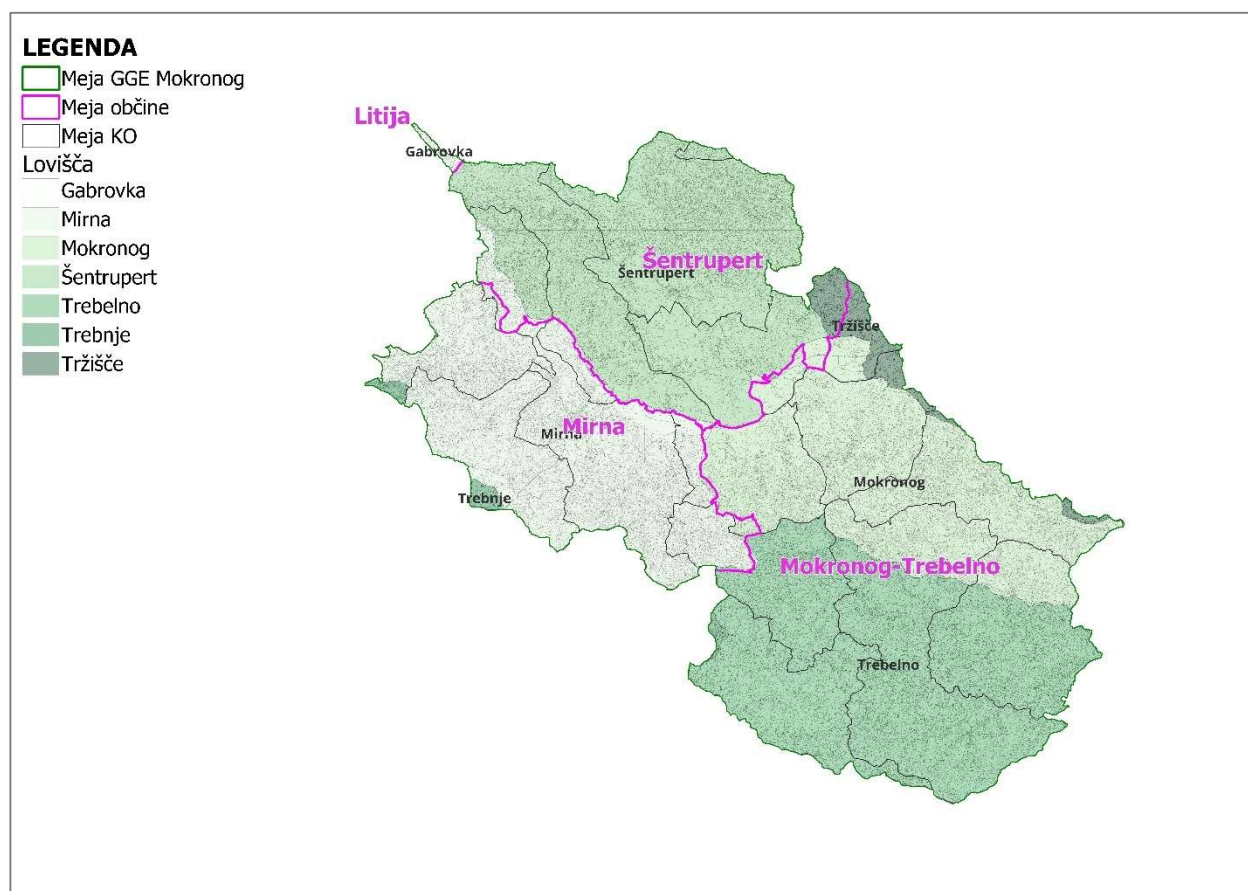
1.5.1 Lovstvo

V GGE so štiri lovišča v celoti ter manjši del treh lovišč. Vsa lovišča, razen lovišča Gabrovka (Zasavsko lovsko upravljavsko območje), spadajo v Novomeško lovsko upravljavsko območje. Z lovišči, na podlagi podeljenih koncesijskih pogodb, upravljajo istoimenske Lovski družine.

Preglednica 11/D-LD: Pregled lovišč

Šifra	Ime lovišča	Pov. gozda lovišča v GGE (ha)	Opomba*
0105	TREBNJE	21,81	del
0106	MIRNA	1.860,58	
0107	ŠENTRUPERT	1.882,87	
0111	TREBELNO	2.584,29	
0112	MOKRONOG	1.772,81	
0113	TRŽIŠČE	137,08	del
1321	GABROVKA	31,87	del
	Skupaj	8.291,31	

* GGE ne zajema celega lovišča. Površine so ugotovljene z digitalizacijo kartnih prikazov.



Karta 3: Pregledna karta lovišč

1.5.2 Kmetijstvo

Kmetijstvo daje pokrajini v enoti osnovni pečat. Vse do nedavnega je imelo še vedno samooskrben (avtarkičen) značaj. Pri tem je imel pomembno vlogo tudi gozd, saj je bila stelja iz gozda (listje, veje, praprot, resa) stoletja dolgo osnovna sestavina gnoja. Intenzivno se je steljarilo v petini gozdov gospodarske enote. Še danes pogosto srečamo steljarjene gozdove, kjer so listje dobesedno pometli iz gozda.

Prevladujejo majhne kmetije in kmetije z zelo razdrobljeno posestjo, ki ne dajo dovolj dohodka za preživetje cele družine. Včasih je bila v teh krajih pogosta revščina, danes pa je večina družinskih članov še dodatno zaposlenih, s čimer si prislužijo manjkajoča sredstva, pogosto pa jih vložijo v razvoj kmetije. Čiste kmetije, kjer noben od članov družine ni zaposlen so redke. Do intenzivne in

specializirane pridelave v kmetijstvu je prišlo šele pred kratkim, pa še to samo na večjih kmetijah. Usmerile so se predvsem v mlečno in mesno govedorejo. Živinoreji so prilagodili tudi poljedelstvo. Med poljskimi kulturami poleg krompirja prevladujejo krmne rastline. V hribovju so v zadnjem času ponovno zasejali z ajdo. Ekološko kmetijstvo se le počasi razvija, veliko kmetov pa je vključenih v Slovenski kmetijski okoljski program.

Podnebje je zelo primerno tudi za sadjarstvo. Precej je še starih visokih travniških sadovnjakov, ki so večinoma zapuščeni, nekateri se obnavljajo.

Južne lege gričevja na nadmorski višini med 300 m in 500 m večinoma pokrivajo vinogradi. Vinske gorice v zadnjem času postajajo sestavni del razvoja turizma na tem območju.

1.5.3 Poselitev

Poselitev je razpršena na številne majhne zaselke, tako v kotlini kot po gričevju in hribovju. Večji kraji Mirna (okoli 1.500 prebivalcev), Mokronog (okoli 700 prebivalcev) in Šentrupert (okoli 350 prebivalcev) se nahajajo v Mirensko - Mokronoški kotlini. Ostala večja naselja so večinoma na zvrnanih dvignjenih prisojnih legah. Po celotnem področju enote pa so posejani številni mali zaselki.

Zaokrožene kmetije (celki) so le na višjih legah in zelo redki. Ozke, senčne doline ter osojne lege v hribovju so nenaseljene. Tu prevladuje gozd in ozki, dolgi, mokri travniki. Potoki so bili s hidromelioracijami večinoma potisnjeni ob gozd. Izjema so le objekti, ki so vezani na vodo (mlini, žage), ki jih je zelo malo. So pa na teh mestih ponekod zrasle nove stanovanjske hiše. V nekaterih odročnih vaseh število prebivalcev še upada in prebivalstvo se stara. V zadnjih letih se priseljujejo ljudje iz drugih delov Slovenije, ki tu kupujejo stare kmečke hiše in zidanice.

1.5.4 Infrastruktura

Najpomembnejša povezava z ostalimi območji Slovenije sta cesta in železniška proga Trebnje - Sevnica in potekata po dolini Mirne do izliva v Savo. Tu potekajo tudi najstarejše daljnovodne poti.

Zelo dobre so cestne povezave na jugu z Novim mestom, medtem ko proti severu z Zasavjem slabše. Tudi v enoti je javno cestno omrežje dobro razvito, saj do večine zaselkov in kmetij vodijo asfaltne ceste. Zaradi razpršenosti in razgibanega terena je skupna dolžina cest velika. Skupaj s cestnim omrežjem se je v sedemdesetih in osemdesetih letih prejšnjega stoletja pospešeno razvijala tudi elektrifikacija področja, medtem ko sta oskrba z vodo in telefonsko omrežje prišli nekoliko pozneje. Lahko rečemo, da je infrastruktura dobro razvita, vendar (predvsem cestna) potrebna obnove.

1.5.5 Druge aktivnosti v prostoru (npr. peskokopi, daljnovodi ipd.)

Gozdovi so preprejeni s številnimi daljnovodi. V fazi izdelave pa je še daljnovod Trebnje - Sevnica.

V enoti so številni peskokopi. Največji peskokop je v Dolenjih Laknicah, večji peskokopi pa so še v Zabukovju pri Mirni, Brezovem pri Trebelnem in Ostrožniku.

1.5.6 Ostale gospodarske dejavnosti

Izgradnja lesno - predelovalnega centra in gospodarske cone Šentrupert na Puščavi (tedaj izkrčenega gozda odseka 045b) ni bila izvedena.

Konkretnjših gospodarskih dejavnosti v prostoru, ki bi močnejše vplivali na gozd in gospodarjenje z gozdovi zaenkrat ni.

1.6 Požarno ogroženi gozdovi

V skladu s Pravilnikom o varstvu gozdov so vsi gozdovi razvrščeni v štiri stopnje požarne ogroženosti. Pri razvrstitvi v določeno stopnjo so bile upoštevane lastnosti gozda (sestava drevesnih vrst ter razvojna faza) in zunanji dejavniki (temperatura, padavine, vlažnost zraka, veter, vrsta tal, lega, nagib, nadmorska višina). Vsaka od teh lastnosti prinaša določeno število točk, gozdovi z najvišjim številom točk spadajo v 1. stopnjo – zelo velika ogroženost.

V enoti Mokronog sta samo najnižji stopnji požarne ogroženosti in sta približno enako porazdeljeni. Več kot polovico (54%) pokrivajo gozdovi s srednjo, preostali delež pa z majhno stopnjo ogroženosti. Zelo velike in velike požarne ogroženosti v GGE Mokronog nismo določili, skladno s to razvrstitvijo posebnih načrtov varstva gozdov pred požari nismo pripravili.

Pregledna karta požarne ogroženosti gozdov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 12).

1.7 Ureditvena členitev gozdnogospodarske enote

Enota je sestavni del Gozdnogospodarskega območja Brežice. Meja enote se v primerjavi z preteklim načrtom ni spremenila.

Vseh oddelkov je 272. V zaporedju manjka oddelek 181. Vseh odsekov je 348. Povprečna gozdna površina oddelka je 30,48 ha, povprečna gozdna površina odseka pa je 23,83 ha.

Meje odsekov in oddelkov so ostale nespremenjene.

Enota je razdeljena na 3 revirje. Severni del enote pokriva revir Mirna. Osrednji del, ki poteka čez celo enoto pokriva revir Mokronog. Južni del pokriva revir Trebelno.

1.8 Organiziranost javne gozdarske službe

Gozdnogospodarska enota Mokronog organizacijsko sodi v Območno enoto Zavoda za gozdove Brežice, Krajevno enoto Radeče - Mokronog s sedežem v Slovenski vasi.

2 Prikaz funkcij gozdov

Pri določanju vrste in stopnje poudarjenosti funkcij v gozdnogospodarski enoti smo upoštevali merila za vrednotenje funkcij gozdov Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo. Pri tem smo upoštevali usmeritve osnutka Gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarskega območja Brežice (2021-2030), Naravovarstvene smernice Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave, Podrobne kulturnovarstvene usmeritve Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije in Usmeritve s področja upravljanja z vodami Direkcije republike Slovenije za vode.

Površine gozdnega prostora po skupinah funkcij:

- Skupna površina ekoloških funkcij na prvi stopnji poudarjenosti je 626,69 ha;
- Skupna površina ekoloških funkcij na drugi stopnji poudarjenosti je 1.728,34 ha;
- Skupna površina socialnih funkcij na prvi stopnji poudarjenosti je 606,03 ha;
- Skupna površina socialnih funkcij na drugi stopnji poudarjenosti je 1.491,23 ha;
- Skupna površina ekoloških in socialnih funkcij 1. stopnje poudarjenosti je 1.149,7 ha;
- Skupna površina ekoloških in socialnih funkcij 2. stopnje poudarjenosti je 2.267,48 ha.

Funkcijske enote določajo gozdni prostor, torej zajemajo gozd in negozdna zemljišča, ki so z gozdom funkcionalno povezana. Pri 1. stopnji poudarjenosti funkcije določajo način gospodarjenja z gozdom in pri 2. stopnji poudarjenosti pomembno vplivajo na način gospodarjenja z gozdom.

Najpogostejša je kombinacija ekoloških in socialnih funkcij na 2. stopnji. To je prepletanje hidrološke funkcije in funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti z rekreacijsko funkcijo.

Preglednica 12/D-F: Površine gozdnega prostora s poudarjenimi funkcijami

Funkcija	1. stopnja		2. stopnja		3. stopnja		Skupaj ha
	ha	% g. prost.	ha	% g. prost.	ha	% g. prost.	
Varovanje gozdnih zemljišč in sestojev	91,77	1	150,62	1,8	8.202,59	97,2	8.444,98
Hidrološka funkcija	376,22	4,5	456,64	5,4	7.612,12	90,1	8.444,98
Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti	131,5	1,6	760,3	9	7.553,18	89,4	8.444,98
Klimatska funkcija	0		146,98	1,7	8.298,00	98,3	8.444,98
Zaščitna funkcija	34,59	100	0	0			34,59
Higiensko-zdravstvena funkcija	100,64	1,2	220,29	2,6	8.124,05	96,2	8.444,98
Obrambna funkcija	0	0	0	0			0
Rekreacijska funkcija	4,07	0,1	1.021,49	12,1	7.419,42	87,8	1.025,56
Turistična funkcija	0	0	7,95	0,1	8.437,03	9,99	8.444,98
Poučna funkcija	0	0	0	0	8.444,98	100	8.444,98
Raziskovalna funkcija	0	0					8.444,98
Varovanje naravnih vrednot	0	0	317,7	100			317,7
Varovanje kulturne dediščine	394,55	85	69,45	15			464
Estetska funkcija	552,24	85,2	96,1	14,8			648,34
Lesnoproizvodna funkcija	8.081,59	97,5	0	0	209,72	2,5	8.291,31
Funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin	0	0	872,06	100			872,06
Lovnogospodarska funkcija	0	0	0	0			0

V primerjavi z območnim načrtom so nekoliko spremenjene funkcije ohranjanja biotske raznovrstnosti, hidrološka funkcija, funkcija varovanja naravnih vrednot in funkcija varovanja kulturne dediščine, ki so popravljene na nov zarisani gozdni prostor. Deloma je popravljena tudi estetska funkcija v povezavi z arheološko dediščino.

2.1 Ekološke funkcije

Po površini je največ gozdov s poudarjeno hidrološko funkcijo na prvi stopnji. To so gozdovi ožjih območij vodnih zajetij (I. in II. vodovarstveni režim) Zabukovja, Šentruperta, Migolske gore, Zalok, Nebes, Laknic, Roj in Vrha pri Trebelnem, Mirne doline in mnogih manjših.

Funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti na prvi stopnji ima ekocelica, koridorji, cona raka koščaka, gozdni otoki med Mokronogom in Šentrupertom (Brinjsko polje, Zaloge), ki so deloma zavarovani tudi z uredbo. Ti zavarovani gozdovi imajo hkrati tudi varovalno funkcijo. Poleg njih pa še prav tako z uredbo zavarovan gozd pri gradu Mirna in velike strmine v Sabanskem bukovju in Migolski gori.

Na drugi stopnji je največ gozdov s poudarjeno hidrološko funkcijo. To so širša vodovarstvena območja in območja krasa. Hidrološko funkcijo pa opravljajo tudi pasovi ob vodotokih v razdalji 25 m ali 50 m od vodotoka. Teh površin je 1.991,22 ha. Na nekoliko manjših strminah pri Zagradu, Koromandiji, Klevevžu in Vrtovskem hribu je na drugi stopnji poudarjena varovalna funkcija. V okolici Mirne in Mokronoga je prisotna klimatska funkcija.

Funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti

V največji meri so to gozdovi na območju Nature 200 (oziroma EPO), v manjši meri pa objekti naravne dediščine, predvsem vodotoki. Na območju Nature je 467,38 ha oziroma 5,5% gozdnega prostora. Gozdni prostor na območju Nature 2000 in EPO se med seboj prekrivajo; na 68,04 ha so samo EPO.

Natura 2000 območja:

- SI3000056 Vejar zavzema 8,22 ha gozdnega prostora v okolici Brezovice pri Mirni.
- SI3000059 Mirna se nahaja ob vodotoku in njegovi širši poplavni ravnici obsega 45,71 ha gozdnega prostora.
- SI3000192 Radulja s pritoki se nahaja v vzhodnem delu enote (Dobovec, Padež, Strmica) ob Radulji in njenih pritokih in zavzema 397,52 ha gozdnega prostora.
- SI3000329 Bistrica z Beno in Bučavnico obsega 7,63 ha gozdnega prostora.
- SI3000341 Globoščica s pritoki na obronkih Šentrupertskega hribovja zavzema 8,3 ha gozdnega prostora.

Preglednica 13: Pregled ekološko pomembnih območij

KODA	IME	OPIS
63600	Radulja	Potok Radulja z izjemo izlivnega odseka pod avtocesto s pritoki Gostinca z Gostinčico, Lipovec, Lukovnik, Laknica, Goriški potok z Mišnikom in Dolski potok z Jesenkom, ki pritekajo iz osrednjega dela Krškega hribovja. Zgornji tok Radulje in pritokov je izstopajoč habitat navadnega koščaka, spodnji, bolj vodnati tokovi pa so optimalni za več vrst rib (kapelj, potočni piškur, pezdirk, pohra, zlata nežica, navadna nežica, velika nežica), vidro in školjko potočni škržek. V okolici zatočišča netopirjev (južni podkovnjak, dolgokrili netopir) v Zgornji in Spodnji Klevevški jami je zajet še širši potencialni prehranjevalni habitat gozdov in kulturne krajine.
65400	Vejar	Obsega zgornji tok potoka Vejar s Cedilnico in pritoki ter njihovo gozdno zaledje severno od Trebnjega. Na zahodnem delu prevladujejo nizko gričevje, poraslo s prevladujočimi kisloljubnimi bukovi gozdovi, na vzhodnem delu ob potoku Vejar pa kmetijska krajina. Potok je bil v preteklosti reguliran, na uravnani ravnici prevladujejo vlažni travniki. Vejar, pritoke in pripadajoče melioracijske kanale označuje skromen hidrološki režim in nizki poletni vodostaji, zato so predvsem habitat nevretenčarjev, med njimi izstopajo kačji pastirji (koščični škratec), na redkih ekstenzivnih travnikih najdemo polža ozkega vretenca na gozdnem obrobju pa metulja črtatega medvedka.
6550	Mirna	Območje obsega reko Mirno od povirja v osrednjem delu Posavskega hribovja do izliva v Savo pri Sevnici. V območje so tako vključeni tudi večji deli poplavne ravnice v Mirnski dolini ob spodnjih tokovih pritokov Busenk, Gliniški potok, Bačji potok, Bistrica, Savrica, Stajniški potok, Spolovka in Jeseniščica ter glinokopna jezera v Zalogah. Reka v zgornjem in spodnjem toku teče v globlje vrezani rečni dolini z visoko stopnjo naravne ohranjenosti. V srednjem toku na prostrani poplavni ravnici Mirnske doline je bila reka in izlivni odseki pritokov klasično regulirana, kmetijske površine pa meliorirane. Reka je kljub močnemu onesnaženju v preteklosti ohranila habitatski pomen. Izstopa pestra favna rib (sulec, platnica, blistavca, pohra, velika nežica), zgornji tok je pomemben za navadnega koščak, mirni odseki za navadnega škržka, mokrišča v Mirnski dolini pa za koščičnega škratca in ozkega vretenca.
91300	Bistrica z Bučavnico in Beno	Območje predstavlja potok Bistrico s pritokoma Bučavnica in Bena med naseljema Borovak pri Polšniku na severu ter Draga pri Šentrupertu na jugu. Odlikuje se po pestri favni velikih nevretenčarjev in je življenjski prostor raka koščaka.
92900	Globoščica s pritoki	Območje obsega površni del potoka Globoščica z dvema pritokoma na obronkih Šentrupertskega hribovja na Dolenjskem. Globoščica sprva teče po ozkih grapah v gozdnem območju, pod zaselkom Kamnje pa se dolina razširi in potok teče plitvo vrezan v podlago preko travniških površin ter gozdnega roba. Na tem delu k vodnatosti potoka izdatno prispevata dva naravno ohranjena pritoka, ki v osrednjem delu na potoku ustvarjata manjše mokrišče. Globoščica z obema pritokoma je življenjski prostor raka navadnega koščaka.

Preglednica 14/N-P : Natura pSCI (POO) območje

KODA	IME	STATUS	VRSTE IN HABITATNI TIPI
			VEZANI NA GOZDNI PROSTOR ZNOTRAJ GGE MOKRONOG
SI3000056	Vejar	POO	<u>Metulji</u> črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*
SI3000059	Mirna	POO	<u>Raki:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*
SI3000192	Radulja s pritoki	POO	<u>Metulji:</u> črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)* <u>Raki:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)* <u>Netopirji:</u> južni podkovnjak (<i>Rhinolophus euryale</i>) navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>) dolgo krili netopir (<i>Miniopterus schreibersi</i>)
SI3000329	Bistrica z Bučavnico in Beno	POO	<u>Raki:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*
SI3000341	Globoščica s pritoki	POO	<u>Raki:</u> navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*

Opomba: Z * so označene prednostne kvalifikacijske vrste in HT.

Preglednica 15/KVP: Kvalifikacijske vrste vezane na gozdne površine znotraj GGE Mokronog

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO/POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
črtasti medvedek (<i>Callimorpha quadripunctaria</i>)*	SI3000056 Vejar	Sprednji del telesa in sprednja krila so črne barve, z zelenim kovinskim sijajem in značilnim črtastim vzorcem od svetlo rumene (na notranji strani) do umazano bele barve (na zunanji strani). Zadnja krila in zadek so cinober rdeče barve, krila s tremi večjimi črnimi lisami, zadek pa z malimi črnimi pikami. Samice se ne razlikujejo od samcev, so le za spoznanje večje in imajo debelejši zadek. Vrsta potrebuje listnate do mešane presvetljene gozdove od nižin do 1000 metrov nadmorske višine z visokim deležem vrzeli, jas in gozdnih robov z dobro zastopanim zeliščnim in grmovnim slojem ter vrstno bogatimi travniki v bližini. Mlade gosenice se hranijo z listi mrtvih kopriv, vrbovcev in drugih zelišč v podrasti, po prezimitvi pa se hranijo z listi grmovnih vrst (leska, robida, kosteničevje, navadna metla). Metulji srkajo nektar cvetov konjske grive, navadne dobre misli, gadovca, osatov, mete in tudi drugih medonosnih rastlin, ki cvetijo pozno poleti v gozdu in ob gozdnem robu. Metulji so aktivni podnevi in ponoči: podnevi se odrasli osebkji hranijo, ponoči pa pariyo. Posamezne populacije so ogrožene zaradi pogoste košnje gozdnega roba ali zaradi uporabe pesticidov na površinah v bližini	45 ha	12 ha	ugodno
	SI3000192 Radulja s pritoki		367 ha	176 ha	ugodno
navadni koščak (<i>Austropotamobius torrentium</i>)*	SI3000192 Radulja s pritoki	Telesna dolžina tega raka redko preseže 10 cm. Hrbtna stran je ponavadi svetlo rjava, trebušna stran je svetlejša, motno bela; površina škarij zelo groba in z velikimi zrni. Prebiva v mrzlih, hitro tekočih, tudi gorskih potokih donavskega porečja in se navadno skriva pod kamenjem. Izogiba se močno prodonosnim in hudourniškim potokom ter stoječim vodam. Je vsejeda žival (alge, vodne rastline in talni nevretenčarji, redkeje z ribe, v času levitve je pogost tudi kanibalizem). V Sloveniji je bil nekoč ogrožen zaradi bolezni račje kuge, danes zaradi onesnaženja (predvsem komunalnega), mehanskih posegov v vodotoke (regulacije, zadrževalniki), rabe vode za različne namene (za pitno vodo, male hidro centrale, rejo rib) ter prisotnosti in širitve severno ameriške vrste, signalnega raka iz Avstrije po reki Muri.	103 ha	41 ha	ugodno
	SI3000059 Mirna		106 ha	50 ha	neugodno - ohranitveno stanje struktur, lastnosti, procesov, ki jih vrsta rabi za uspevanje je neugodno
	SI3000329 Bistrica z Bučavnicco in B eno		35 ha	9 ha	neugodno - ohranitveno stanje struktur, lastnosti, procesov, ki jih vrsta rabi za uspevanje je neugodno
	SI3000341 Globoščica s pritoki		9 ha	9 ha	neugodno - ohranitveno stanje struktur, lastnosti, procesov, ki jih vrsta rabi za uspevanje je neugodno

Vrsta	Cona/Območje vrste	Ekološke zahteve vrste	Velikost cone znotraj POO/POV	Velikost cone znotraj GGE	Ocena stanja na območju
dolgokrili netopir (<i>Miniopterus schreibersi</i>)	SI3000192 Radulja s pritoki	Netopir s razmeroma majhno glavo, gobček ima izrazito kratek, čelo strmo, kratek, trikoten uhelj ne preseže glave, ki jo porašča kratka, gosta in pokončna dlaka. Tudi sicer je kožuh gost in kratek, na hrbtu sivo rjav do pepelnato siv, na trebuhu nekoliko svetlejši in pretežno siv. Letalna opna je sivo rjava, prhut je dolga, ob telesu široka, proti koncu pa zožena. Živi do višine 1000 metrov, prezimuje v jamah, poletna zatočišča (poleg jam lahko še podstrešja stavb) pa si najde v prehransko bogatem okolju tudi več kot 100 km oddaljena od prezimovališč. Prehranjuje se z žuželkami v gozdu, na gozdnem robu in jasah; prevladujejo nočni metulji, v manjši meri pa mrežekrilci in hrošči. Vrsta je ranljiva zaradi ozkih ekoloških zahtev, zaradi katerih se na zelo omejenem prostoru zgnete pomemben del lokalne populacije. Ogroža jo pomanjkanje zatočišč ter vznemirjanje na zatočiščih in kotiščih	1.308 ha	613 ha	ugodno
navadni netopir (<i>Myotis myotis</i>)*	SI3000192 Radulja s pritoki	Velik in močan netopir (trup z glavo meri 68-83 mm). Kratek, širok gobček je kratek in širok, skoraj gol, rožnato rjave barve; uhlji so razmeroma visoki in široki; telo je pokrito z zmerno dolgo in gosto dlako, pri osnovi rjave, na konicah pa svetlo sivo rjave barve, včasih z rdečkastim odtenkom; trebuh je belkasto siv. Prhut je razmeroma široka. Zelo je podoben ostrouhemu netopirju, le nekoliko večji. Živi v odprtih in svetlih listopadnih gozdovih do 1200 m visoko; poleti in pozimi si najde zatočišče v jamah in stavbah; za prezimovanje potrebuje visoko zračno vlago. Lovi predvsem velike žuželke na košenih travnikih, v sadovnjakih in gozdovih brez podrasti. Plen pobira v nizkem letu s tal in listov (krešiči, gosenice metuljev, bramorji, kobilice, murni). Občasno se seli na razdalje večje od 100 km. Ogroža ga predvsem izguba življenjskega prostora ter neustrezne prenove zgradb in preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov).	1.309 ha	613 ha	ugodno
južni podkovnjak (<i>Rhinolophus euryale</i>)*	SI3000192 Radulja s pritoki	Ne1.308 mhatopir iz skupine podkovnjakov, ki imajo ime po nenavadni kožnati tvorbi okrog nosnic v obliki konjske podkve. Ušesa so velika, koničasta, trup z glavo meri okoli 5-7 cm, po hrbtu je sivo rjav, po trebuhu sivkast. Živi na toplih južnih pobočjih in v dolinah z listnatimi gozdovi ter na kmetijskih območjih. Prehranjuje se z žuželkami, med katerimi prevladujejo nočni metulji in hrošči. Potrebuje bližino vode in jame z različnim temperaturnim režimom, kjer tudi prezimuje. Poleti se čez dan zateka v toplejše dele jam ali v podstrešja stavb. Glavni vzrok ogroženosti je uporaba pesticidov pri zatiranju žuželk ter vznemirjanje na zatočiščih in kotiščih (osvetljevanje delov jam, motnje s strani obiskovalcev, vandalizem in neustrezne prenove zgradb). Preprečevanje dostopa v zatočišča (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov)	1.201 ha	572 ha	ugodno

2.2 Socialne funkcije

Socialne funkcije na prvi stopnji poudarjenosti se nahajajo na 606,03 ha gozdnega prostora. Največ je estetske funkcije, ki se nahaja na območju objektov arheološke dediščine, higiensko-zdravstvene funkcije na prvi stopnji (170 ha) in gozdnih površin v kmetijski krajini. Varovanje kulturne dediščine na prvi stopnji imajo gozdovi arheoloških najdišč Zapečar in Priča (Mokronog), Brezje pri Trebelnem, Slepšek, Drečji vrh, Lačenberg, Gosjak in Gradec (Mirna), Gorenji Mokronog, Roje pri Trebelnem, Čužnja vas in mnogih manjših. Na prvi stopnji je ožje območje Debenca z rekreacijsko funkcijo. Na prvi stopnji podarjenosti higiensko-zdravstvene funkcije so gozdovi v neposredni okolici peskokopov Ostrožnik, Kremen in Laknice.

Na drugi stopnji je 1.491,23 ha gozdnega prostora s socialnimi vlogami. Največ je rekreacijske funkcije v širši okolici Debenca, pobočij Radulje in primestnih gozdov Mirne in Mokronoga. Za 317,7 ha gozdov smo izločili funkcijo varovanja naravnih vrednot, ki smo jo predpisali vodotokom v enoti (Radulja, Mirna, Bačji in Glinški potok, Vejar in drugi). Poleg vodotokov opravljajo to funkcijo še opuščeni glinokopi Zaloge, tektonska guba pri Mirni, opuščen rudnik svinca Zapečar in nahajališče triasnih školjk nad Šentrupertom. Higiensko-zdravstvena funkcija je prisotna v širšem pasu Mokronoga in Mirne.

2.3 Proizvodne funkcije

Vsi gozdovi v območju so pomembni za lesnoproizvodno funkcijo. Na prvi stopnji je poudarjena na 97,5% gozda. To so gozdovi, kjer je možno dolgoročno sekati več kot 5 m³ bruto lesne mase na hektar. Na tretji stopnji je določena v razglašanih varovalnih gozdovih in površinah, ki so na novo uvrščene v gozd.

Prisotna je tudi funkcija pridobivanja drugih gozdnih dobrin, in sicer gozdovi, kjer je delež kostanja večji od 25%, območje nabiranja plodov in območja gozdne čebelje paše. V gozdu in na njegovem robu najdemo tudi številna stojišča za čebelnjake.

Naravovarstvene smernice za GGN GGE Mokronog je izdelal Zavod RS za varstvo narave OE Novo mesto, julija 2024. Objekti so smiselno vključeni v funkcijske enote. Prav tako so v funkcijske enote vključeni tudi objekti, ki se nahajajo v gozdnem prostoru in so kot enote zavedeni v Registru nepremične kulturne dediščine.

V tabeli niso zajeti linijski objekti (cona rak koščak, kolesarske poti, pohodne poti, vodotoki) in točkovni objekti (posebna drevesa, jame, zajetja, objekti kulturne dediščine), kjer je površina funkcijske enote manjša od 3 ha. Ti objekti so prikazani na karti.

Karta funkcij gozdov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 7).

3 Opis stanja gozdov

3.1 Gospodarske kategorije gozdov

Skoraj vsi gozdovi v enoti so večnamenski, gospodarski.

Na 0,3% gozdov enote so varovalni gozdovi razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/2005 in nasl.).

Preglednica 16/D-KL: Gospodarske kategorije gozdov in njihova struktura po lastniških kategorijah (ha)

Gospodarske kategorije gozdov	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Večnamenski gozdovi	6.979,27	1.272,62	15,81	8.267,70
Varovalni gozdovi	18,86	4,57	0,18	23,61
Skupaj	6.998,13	1.277,19	15,99	8.291,31

Karta kategorij gozdov v merilu 1 : 25.000 je prikazana v kartnem delu načrta (Karta št. 4).

Preglednica 17/KGR: Gozdni rastiščni tipi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Ime gozdnega rastiščnega tipa	Površina (ha)	Delež (%)
Zasmrečena gradnova belogabrovja	541 -Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	741,93	46,9
	711 -Kisloljubno gradново belogabrovje	211,27	13,4
	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	164,23	10,4
	Ostalo	464,05	29,3
Skupaj RGR		1.581,47	100,0
Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	2.339,71	42,3
	554 -Gradново bukovje na izpranih tleh	1.772,93	32,1
	541 -Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	496,14	9,0
	Ostalo	916,82	16,6
Skupaj RGR		5.525,38	100,0
Zasmrečena podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	551 -Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	399,05	34,4
	554 -Gradново bukovje na izpranih tleh	396,90	34,2
	541 -Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	180,21	15,5
	Ostalo	184,74	15,9
Skupaj RGR		1.160,85	100,0
VEČNAMENSKI GOZDOVI		8.267,70	100,0
Varovalni gozdovi	531 -Dobovje in dobrovo belogabrovje	13,71	58,0
	541 -Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje	7,02	29,7
	554 -Gradново bukovje na izpranih tleh	2,89	12,2
Skupaj RGR		23,61	100,0
VAROVALNI GOZDOVI		23,61	100,0
Skupaj vsi gozdovi		8.291,31	100,0

Skupno so gozdovi glede na rastiščne razmere, drevesno sestavo ter usmeritve območnega načrta razdeljeni v štiri rastiščnogojitvena razreda.

3.2 Lesna zaloga

Povprečna lesna zaloga enote je 273,1 m³/ha. V lesni zalogi prevladujejo listavci (83%). Povprečna lesna zaloga enote je za 13 m³/ha nižja od povprečne lesne zaloge GGO (286 m³/ha). Delež iglavcev je za 1 odstotno točko višji od povprečnega deleža v GGO.

Skupno je največji delež zaloge v drevesih od 30 do 50 cm premera (52%). V tanjših drevesih (10-29 cm premera) je 31% povprečne zaloge. V najdebelejših drevesih (nad 50 cm premera) je 17% zaloge.

Preglednica 18/LZ1: Lesna zaloge in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Smreka	8,1	19,4	27,2	27,0	18,3	32,1	11,7
Jelka	8,0	14,8	27,9	28,9	20,4	0,3	0,1
Bor	7,0	32,8	23,3	26,0	10,9	12,6	4,6
Macesen	10,7	22,2	27,7	25,1	14,3	0,6	0,2
Ostali igl.	4,9	13,3	26,6	28,6	26,6	1,4	0,5
Bukev	7,4	22,2	29,7	23,9	16,8	149,9	55,0
Hrast	8,5	24,3	27,2	21,5	18,5	36,8	13,5
Pl. Ist.	9,4	25,2	28,0	21,3	16,1	14,2	5,2
Dr. tr. Ist.	9,6	25,5	26,1	20,2	18,6	23,2	8,5
Meh. Ist.	14,8	32,7	24,9	15,6	12,0	2,0	0,7
Iglavci	7,7	22,9	26,1	26,8	16,5	47,0	17,2
Listavci	8,0	23,1	28,8	22,9	17,2	226,1	82,8
Skupaj	7,9	23,1	28,5	23,5	17,0	273,1	100,0

Bor: rdeči bor, črni bor.

Ostali igl.: zeleni bor, duglazija.

Hrast: graden, dob.

Pl. Ist.: gorski javor, ostrolistni javor, veliki jesen, gorski brest, lipa, češnja.

Dr. tr. Ist.: rdeči hrast, kostanj, robinija, beli gaber, maklen, brek, mokovec, črni gaber, mali jesen, puhasti hrast, cer.

Meh. Ist.: mehki listavci, trepetlika, črna jelša, breza, vrbe.

V lesni zalogi je vodilna drevesna vrsta bukev. Sledijo ji po zastopljenosti: graden, smreka, rdeči bor, gorski javor in beli gaber.

Deleži vseh posameznih drevesnih vrst so prikazani v tabeli v prilogi (obrazec E1) načrta.

Preglednica 19/D-LZL: Lesna zaloge gozdov po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozd	Državni gozd	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	389.427	329.404	59.039	984
	m ³ /ha	47,0	47,1	46,2	61,5
Listavci	m ³	1.874.621	1.598.018	273.645	2.958
	m ³ /ha	226,1	228,3	214,3	185,0
Skupaj	m³	2.264.048	1.927.422	332.684	3.942
	m ³ /ha	273,1	275,4	260,5	246,5

Povprečna lesna zaloge v državnih gozdovih je za 15 m³/ha nižja kot v zasebnih.

Preglednica 20/D-LZU: Način ugotavljanja lesne zaloge

Stratum	RGR	Rastiščno gojitveni razred	Površina	Lesna zaloga v m ³ /ha	Število SVP	+E (%)
STALNE VZORČNE PLOSKVE						
1	21022	Zasmrečena gradnova belogabrovja	1.581,47	271,9	114	9,3
	21071	Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	5.525,38	262,4	439	6,1
	21072	Zasmrečena podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	1.160,85	321,8	95	11,2
	21140	Varovalni gozdovi	23,61	151,8	2	26,1

Meritve lesne zaloge so potekale na 650 stalnih vzorčnih ploskev (SVP) z mrežo 500 m X 250 m, in sicer za vse gozdove v GGE. Lesno zalogo v sestojih smo ocenjevali okularno in jo korigirali z rezultati meritev na stalnih vzorčnih ploskvah.

Vse gozdnogospodarske razrede smo uvrstili v 1 stratum, da je vzorčna napaka manjša od 15%. Pri varovalnih gozdovih je vzorec (2 točki) majhen zato je napaka nekoliko večja.

Tarife smo povzeli po prejšnjem gozdnogospodarskem načrtu in jih po potrebi prilagodili novemu stanju. Pri tem smo upoštevali evidence poseka, meritve višin na stalnih vzorčnih ploskvah in presoje pri izdelavi opisov za odseke.

Seznam tarif po odsekih je v prilogi načrta.

3.3 Prirastek

Povprečni letni prirastek znaša 5,99 m³/ha. Izračunan je iz izravnanih prirastnih nizov, ugotovljenih na osnovi razlik v volumnih istih dreves na ponovljenih stalnih vzorčnih ploskvah.

Preglednica 21/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m ³ /ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%
Iglavci	0,21	0,34	0,27	0,20	0,08	1,10	18,4
Listavci	0,87	1,49	1,32	0,80	0,41	4,89	81,6
Skupaj:	1,08	1,83	1,59	1,00	0,49	5,99	100,0

Povprečni prirastek je 2,2% na lesno zalogo letno. Največ je prirastka na drevesih II. in III. debelinskega razreda.

Skupni povprečni letni prirastek enote je za 1,71 m³/ha nižji od povprečja v GGO (7,7 m³/ha). Prirastek iglavcev je nekoliko višji od prirastka listavcev. Sestavljajo 18% letnega prirastka.

Prirastni nizi po rastiščnogojitvenih razredih so prikazani v prilogi načrta.

Preglednica 22/D-PL: Letni prirastek po lastniških kategorijah

	Enota	Skupaj	Lastniška kategorija		
			Zasebni gozdovi	Državni gozdovi.	Gozdovi lokalnih skupnosti
Iglavci	m ³	9.126	7.859	1.244	23
	m ³ /ha	1,10	1,12	0,97	1,45
Listavci	m ³	40.534	34.622	5.844	69
	m ³ /ha	4,89	4,95	4,58	4,29
Skupaj	m³	49.660	42.480	7.087	92
	m ³ /ha	5,99	6,07	5,55	5,74

V državnih gozdovih je povprečni letni prirastek za 0,52 m³/ha nižji kot v zasebnih.

3.4 Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

Podatke o razvojni fazi sestojev smo pridobili s terenskimi opisi sestojev in kasnejšo digitalizacijo na osnovi DOF5. Razvojne faze so bile izločene po kriterijih Pravilnika.

Preglednica 23/RF1/P: Površine in značilnosti razvojnih faz oz. zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						Lesna zaloga
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	m3/ha
Mladovje	445,11	5,4							
Drogovnjak	1.121,41	13,5	5,34	0,5	10,1	76,0	13,9	0,0	234,9
Debeljak	3.335,13	40,2	305,95	9,2	5,6	85,1	9,3	0,0	353,0
Sestoj v obnovi	1.458,20	17,6	1.019,02	69,9	9,6	76,3	13,7	0,4	209,9
Raznomerno (sk-gnz)	1.914,97	23,1	189,72	9,9	0,0	54,1	45,9	0,0	268,2
Panjevec	10,30	0,1							147,5
Pionirski gozd z grmišči	6,19	0,1							75,6
Skupaj	8.291,31	100,0	1.520,03	18,3					272,9

Največji površinski delež v enoti imajo debeljaki in raznomerni sestoji. Najmanj je mladovij.

Drogovnjakov je na 13% površine enote, mladovij pa na 5%. Panjevci in pionirski gozdovi so večinoma novonastale gozdne površine iz zaraščanj.

V primerjavi s povprečnimi deleži v GGO je v enoti delež mlajših razvojnih faz (mladovij in drogovnjakov) nižji.

Podmladek pokriva 18% površine enote. Največ ga je v sestojih v obnovi in v raznomernih sestojih. Večinoma je dobrih zasnov.

Preglednica 24/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	113,63	7,39	5,56	0,00	2,13	991,07	59,55	123,07	197,84	19,79	1.520,03
%	7,48	0,49	0,37	0,00	0,14	65,20	3,92	8,10	13,02	1,30	100,00

V podmladku je največ bukke, sledijo drugi trdi listavci in plemeniti listavci.

Preglednica 25/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	445,11	21,1	66,3	9,3	3,3	31,2	35,4	33,0	0,4	53,3	32,8	7,3	6,6
Drogovnjak	1.121,41	3,7	64,1	26,2	6,0	14,8	45,2	40,0	0,0	44,3	36,1	13,8	5,8
Debeljak	3.335,13					18,8	59,9	21,0	0,3	3,0	60,0	28,6	8,4
Sestoj v obnovi	1.458,20					16,6	69,2	14,2	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	1.914,97					0,1	60,5	39,4	0,0				
Panjevec	10,30												
Pionirski gozd z grmišči	6,19	0,0	24,1	75,9	0,0								
Skupaj	8.291,31												

Po podatkih s terenskih opisov ima večina mladovj dobro zasnovo, negovanost pa je pomanjkljiva. Večina drogovnjakov ima dobro zasnovo vendar pomanjkljivo negovanost.

Debeljaki so večinoma normalnega sklepa in pomanjkljivo negovani. Sestoji v obnovi in raznomerni sestoji so večinoma pomanjkljivo negovani.

3.5 Tipi sestojev

S pomočjo digitalnih ortofoto načrtov (DOF), temeljnih topografskih načrtov (TTN) in digitalnih katastrskih načrtov (DKN) smo na terenu izločili sestoje in jim pripisali ustrezne numerične podatke. S pomočjo postopka digitalizacije smo jih zapisali v digitalni obliki. Sestoje smo izločili na podlagi razlik v razvojni fazi, sklepu, negovanosti, vrsti načrtovane sečnje, lesni zalogi, drevesni sestavi in gozdnogojitveni usmeritvi. Pripisali smo jim ustrezno lastniško kategorijo, možen posek in predvidena gojitvena dela.

Sestoje smo zaključevali na meji odseka oz. oddelka. Izločili smo 2.093 sestojev povprečne velikosti 3,96 ha.

Po merilih Pravilnika so, glede na delež drvesnih vrst v lesni zalogi, sestoji združeni v spodaj prikazane tipe drevesne sestave gozdov.

Preglednica 26/D-DS: Tipi drevesne sestave gozdov

Tip drevesne sestave	Površina (ha)	Delež (%)
Hrastovi gozdovi	17,97	0,2
Gozdovi bukve in hrasta	446,11	5,4
Bukovi gozdovi	2.220,21	26,8
Drugi pretežno listnati gozdovi	3.349,87	40,4
Gozdovi bukve in smreke	369,75	4,5
Jelovi gozdovi	1,96	0,0
Smrekovi gozdovi	131,62	1,6
Borovi gozdovi	17,53	0,2
Drugi pretežno iglasti gozdovi	102,13	1,2
Drugi gozdovi iglavcev in listavcev	1.634,16	19,7
Skupaj	8.291,31	100,0

Gozdovi v enoti so razdeljeni v 10 tipov. Prevladujejo sestoji mešane drevesne sestave. Največje površine obsegajo mešani pretežno listnati gozdovi (delež listavcev višji od 75%), sledijo dominantno bukovi gozdovi (delež bukve je višji od 75%) in mešani gozdovi iglavcev in listavcev.

Pregledna karta drevesne sestave gozdov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 2).

3.6 Ohranjenost gozdov

Ohranjenost gozdov je ocenjena po kriterijih Pravilnika za vsak odsek posebej, oziroma je eden od pomembnejših kriterijev za izločanje odsekov. V enoti je večina gozdov ohranjena (70%). Za ostale gozdove je značilno, da je umetno vnešenih iglavcev (večinoma smreke) v lesni zalogi več kot 30%.

V gospodarski kategoriji Varovalni gozdovi je stanje podobno kot v gospodarskem gozdu.

Preglednica 27/OHR: Ohranjenost po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	5.767,00	69,8	2.500,70	30,2	0,00	0,0	0,00	0,0	8.267,70	99,7
Varovalni gozdovi	17,07	72,3	6,54	27,7	0,00	0,0	0,00	0,0	23,61	0,3
Skupaj vsi gozdovi	5.784,07	69,8	2.507,24	30,2	0,00	0,0	0,00	0,0	8.291,31	100,0

3.7 Kakovost drevja

Prikazana je struktura kakovosti drevja v gozdovih, ki jih zajemajo rastiščnogojitveni razredi, ki smo jim lesno zalogo ugotavljali s stalnimi vzorčnimi ploskvami. V enoti so vzorčne ploskve merjene v vseh rastiščnogojitvenih razredih. Struktura je ugotovljena na drevju, debelejšem od 30 cm.

Skupno je ocenjeno 3.651 dreves. Največ bukve, hrasta in smreke.

V enoti primanjkuje dreves odlične kakovosti lesa. Tako pri iglavcih kot pri listavcih je največ drevja dobre kakovosti (les v prvem segmentu Ž_{II}, v drugem pa Ž_{III} ali P).

Pri bukvi ima ~36% dreves les prav dobre kakovosti (v prvem in drugem delu drevesa les kakovosti Ž_{II}), ~42% dreves pa dobre. Drevesa hrasta so povprečno ocenjena z slabšo oceno. Prav dobro kakovost lesa ima ~29% dreves.

Slabša kakovost lesa je bolj izrazita pri drugih trdih listavcih.

Pri iglavcih je manj lesa slabe in zadovoljive kakovosti več pa prav dobre.

Preglednica 28/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	385	0,3	40,0	53,4	6,0	0,3
Jelka	20	0,0	45,0	50,0	5,0	0,0
Bor	195	0,0	36,9	48,2	11,3	3,6
Macesen	16	6,3	62,4	31,3	0,0	0,0
Ostali igl.	32	0,0	31,3	62,4	6,3	0,0
Bukev	1.938	3,7	35,7	42,4	13,0	5,2
Hrast	579	1,0	29,4	47,2	16,2	6,2
Pl. Ist.	191	0,0	17,3	57,6	17,8	7,3
Dr. tr. Ist.	260	0,4	3,5	34,5	31,2	30,4
Meh. Ist.	35	0,0	20,0	65,7	14,3	0,0
Skupaj iglavci	648	0,3	39,4	51,7	7,4	1,2
Skupaj listavci	3.003	2,6	30,3	44,0	15,5	7,6
Skupaj	3.651	2,2	31,9	45,3	14,1	6,5

V primerjavi z skupno kakovostjo lesa v GGO je v enoti delež dreves prav dobre kakovosti višji, zadovoljive in slabe pa manjši.

3.8 Poškodovanost drevja

Poškodbe smo ugotavljali na stalnih vzorčnih ploskvah. Skupni delež dreves z večjo poškodbo znaša 5,1%. Največ je poškodb na vejah. Poškodba na deblu in koreničniku je ugotovljena na 1,2% dreves. Osutost krošenj pa ni ugotovljena.

Poškodbe na vejah so najpogostejše posledica naravnih ujm (veter, snegolom, žledolom) in deloma sečenj. Poškodbe na deblu in koreničniku so predvsem posledica sečnje in spravila. Najpogostejše se pojavljajo ob vlakah in začasnih skladiščih.

Preglednica 29/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	1,2
Veje	3,9
Osutost	0,0
Skupaj	5,1

V primerjavi s skupno poškodovanostjo dreves v GGO (17,6%) je v enoti delež poškodovanega drevje znatno nižji.

3.9 Objedenost gozdnega mladja

GGE Mokronog leži v popisni enoti Dolenjska II, katero sestavljajo še GGE Krško, Krakovo, Studenec in Šentjanž (iz Brežiškega GGO). V tej PE so od rastlinojedih parkljarjev stalno prisotne vrste srnjad, jelenjad in damjak.

V letu 2024 smo v vseh popisnih enotah izvedli peti popis objedenosti. V vsaki od popisnih enot je bilo popisanih 51 ploskev, na katerih smo ugotavljali vpliv rastlinojede parkljaste divjadi na poškodovanost gozdnega mladja. Kljub temu, da je stopnja objedenosti odvisna od številnih dejavnikov, nam ta podatek nudi dodano vrednost pri razumevanju dogajanj v populacijah divjadi, predvsem glede trendov gibanja njene številčnosti in gostot.

Pri tolmačenju rezultatov popisa objedenosti se je potrebno zavedati, da so posamezne drevesne vrste v prehrani parkljaste divjadi različno priljubljene. Tako je npr. delež objedenosti plemenitih listavcev lahko zelo visok že pri nizkih gostotah, nasprotno pa je delež objedenosti smreke praviloma visok pri visokih gostotah divjadi. Raziskave kažejo, da se odvisnost med številčnostjo divjadi in objedenostjo mladja najbolj odraža pri objedenosti buke. Bukev je med divjadjo srednje priljubljena, prostorsko je zastopana praktično na vseh rastiščih in je navsezadnje graditeljica večine sestojev, zato je primerna za ugotavljanje vpliva rastlinojede divjadi na gozdno mladje.

Poleg deležev objedenosti posameznih drevesnih vrst je zelo pomembna tudi drevesna sestava v višinskem razredu R4 100-150 cm, to je v razredu, ki predstavlja osnovo za vrstno pestrost bodočih sestojev. Izostanek oz. zelo nizek delež nekaterih drevesnih vrst (jelka, plemeniti listavci) v tem razredu je lahko posledica močnejšega objedanja. To še posebej velja za primere, ko imamo v nižjih višinskih razredih znaten delež določene drevesne vrste, v najvišjem razredu pa ta drevesna vrsta ni ali pa je slabo zastopana.

Ob popisu leta 2024 je skupna objedenost gozdnega mladja znašala 17,6%. Iglavci so bili objedeni 19,5% in listavci 17,5%. Po drevesnih vrstah je bila najvišja stopnja objedenosti pri vrstah mehkih listavcev, trdih listavcev in plemenitih listavcih, delež objedenih bukev je znašal 9,9%.

Primerjalno s predhodnim popisom leta 2020 se je objedenost zvišala za 3,3% in je podobna kot v popisih od leta 2010 do 2017. V zadnjem popisu je nekoliko višja stopnja objedenosti iglavcev in bukev, vendar je primerjalno z ostalimi popisnimi enotami v Sloveniji ta delež še vedno zelo nizek.

Analiza preraščanja mladja v višje višinske razrede, kjer je najpomembnejša predvsem sestava mladja v najvišjem razredu (100-150 cm), kaže uspešno preraščanje mladja vseh ključnih drevesnih vrst (bukve, smreka, drugi trdi listavci, hrasti in kljub dokaj visoki stopnji objedenosti, tudi plemenitih in mehkih listavcev).

Preglednica 30/OM1: Objedenost gozdnega mladja - skupno

Razred mladja	Število/ha	Objedenost(%)
1. do 15 cm	51.303	-
2. 16-30 cm	39.191	14,1
3. 31-60 cm	31.790	21,4
4. 61-100 cm	14.537	20,5
5. 101-150 cm	5.680	13,4
Skupaj 2-4	91.189	17,6

Preglednica 31/OM2: Objedenost gozdnega mladja po drevesnih vrstah

Drevesna vrsta	Delež drevesne vrste v mladju (v %)					Objedenost
	< 15cm	R1 15-30cm	R2 30-60cm	R3 60-100cm	R4 100-150cm	%
Smreka	1	3	5	2	1	2,3
Jelka	2	2	2	2	1	47,8
Bukev	34	49	68	80	83	9,9
Graden	34	23	10	1		26,1
Dob		3				1,7
Kostanj		1	1	1		27,8
Gorski javor	9	5	2	1		40
Ostr. javor	1					100
Topokr. javor						50
Veliki jesen				1	1	54,5
Gorski brest						70
Beli gaber	13	10	7	6	4	33,1
Češnja	3	1	1	1	1	52,9
Maklen			1	3	7	69,3
Brek	1					40
Mali jesen			1	1	1	55,6
Cer	1					16,7
Trepetlika						66,7
Iglavci	3	5	7	5	2	19,5
Listavci	97	95	93	95	98	17,5
Skupaj	100	100	100	100	100	17,6

3.10 Odmrlo drevje

Odmrlo drevje smo ugotavljali na stalnih vzorčnih ploskvah. Prisotnost odmrlega drevja je ugotovljena na 458 ploskev (70%).

Povprečni izračunan volumen odmrle lesne mase za enoto znaša 31,60 m³/ha, kar je 11,6% od povprečne lesne zaloge. Skupaj z volumnom panjevine (0,21 m³/ha) znaša skupna količina odmrle lesne mase 31,81 m³/ha.

Večina odmrlega drevja (90%) je v prvem razširjenem debelinskem razredu. Gre za tanjša drevesa, odmrta večinoma kot posledica naravne selekcije. Najmanj odmrlega lesa je v najdebelejšem razredu. Povprečno je odmrlih skoraj 62 dreves na hektar, od tega je 80% dreves ležečih.

Preglednica 32/OD: Odmrlo drevje

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje (št./ha)			Ležeče drevje (št./ha)			Skupaj (št./ha)			m ³ /ha
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	
10 - 29 cm	2,12	7,66	9,78	7,14	38,49	45,63	9,26	46,15	55,42	20,46
30 - 49 cm	0,28	1,02	1,30	0,43	4,12	4,55	0,71	5,14	5,85	10,19
50 in več cm	0,00	0,09	0,09	0,03	0,15	0,18	0,03	0,25	0,28	0,95
Skupaj	2,40	8,77	11,17	7,60	42,77	50,37	10,00	51,54	61,54	31,60

V prikaz so zajeti gozdovi, ki smo jim lesno zalogo ugotavljali s stalnimi vzorčnimi ploskvami

V primerjavi s skupno količino odmrle lesne mase za celo GGO (27,02 m³/ha) je v enoti delež odmrlega drevja višji.

4 Analiza preteklega gospodarjenja z gozdovi

4.1 Kratek opis zgodovine gospodarjenja z gozdovi v gozdnogospodarski enoti

Pred drugo svetovno vojno so na območju današnjih občin Mokronog-Trebelno, Mirna in Šentrupert gozdove v večjem obsegu obvladovali predvsem večji kmetje in fevdalni lastniki.

Prvi gozdnogospodarski načrt po drugi svetovni vojni je bil izdelan za državne gozdove za obdobje 1960-1969, ki ga je izdelal Sektor za urejanje gozdov Gozdnega gospodarstva Novo mesto. Izdelan je bil za vse državne gozdove (SLP-1) v občini Trebnje. Načrt je bil leta 1968 podaljšan še za pet let do leta 1974. Za iste gozdove je bila prva revizija načrta narejena leta 1975 z veljavnostjo 1975 – 1984.

Pri osnovnem urejanju sta bili na območju današnje enote za zasebne gozdove formirani dve gozdnogospodarski enoti in sicer Gozdnogospodarska enota Mirna z veljavnostjo 1964-1973 in Gozdnogospodarska enota Mokronog z veljavnostjo 1965-1974, ki sta poleg zasebnih gozdov zajemali še okrog 85 ha gozdov, s katerimi so gospodarili zapori Dob - KPD (SLP-2). Veljavnost obeh načrtov je bila podaljšana do leta 1975. Oba načrta je že izdelalo Gozdno gospodarstvo Brežice. Prva revizija obeh osnovnih ureditvenih načrtov za zasebne gozdove je obe enoti združila v eno Gozdnogospodarsko enoto Mirna, z veljavnostjo načrta 1976-1985.

Leta 1985 je novi načrt Gozdnogospodarske enote (na osnovi načrta Gozdno gospodarskega območja Brežice) združil vse gozdove v enoti po teritorialnem načelu v Gozdnogospodarsko enoto Mokronog. Načrt je imel veljavnost 1985-1994.

Konec 50-tih in v 60-tih letih prejšnjega stoletja začenja načrtno ravnanje z gozdom s saditvami, nego mlajših sestojev ter premenami (sadtve iglavcev).

V 70-tih letih prejšnjega stoletja se je zaradi razvoja na področju poseka in transporta lesa začela tudi bolj intenzivna gradnja gozdnih prometnic.

V 90-tih letih prejšnjega stoletja je približno polovica površine nacionaliziranih gozdov vrnjena prejšnjim lastnikom. Večina v letih 1993 in 1994. Potrebni je bilo še nekaj let, da so se novi lastniki dogovorili, kako bodo gospodarili.

Na današnje stanje gozdov so najmočnejše vplivale pretekle družbenoekonomske razmere. Kraji so bili odročni, velik delež prebivalstva pa reven. Zato je bil gozd pod velikim pritiskom.

4.2 Gospodarjenje z gozdovi v preteklem ureditvenem obdobju

Na gospodarjenje so bistveno vplivale naravne ujme ter posledično pojav škodljivcev in bolezni. Zato je tudi znaten delež sanitarnega poseka (36%). Poglavitni vzroki so bili: veter, podlubniki na smreki in bolezni na listavcih.

Orkanski veter leta 2020 je povzročal vetrolome, spremljajoča toča pa je povzročila poškodbe na iglicah in vejicah borov. Ti pa so postali bolj dovzetni za razrast glive *Diplodia pinea*, ki povzroča sušico najmlajših borovih poganjkov. Naslednje leto spomladi so okuženi vršički porjaveli. Preostali bori so si nekoliko opomogli.

Na vitalnost sestojev v enoti so negativno vplivali še naslednji škodljivi organizmi:

- v drugi polovici preteklega obdobja je na hrastih zabeležena večletna, zaporedna, množična prisotnost hrastove čipkarke,
- v zadnjih letih preteklega obdobja je na bukvi zabeležena množična prisotnost bukove listne uši in bukovega rilčkarja skakača (zmanjšana listna masa na skoraj celotnem območju),
- v prvi polovici preteklega obdobja je na kostanju zabeležena množična prisotnost kostanjeve šiškarice,

- zaradi glivičnih bolezni množično sušenje jesenov (jesenov ožig) in bresta (holandska bolezen),
- zaradi spremenjeni sestojnih razmer pogosto prihaja do sušenja dreves gorskega javorja.

Na višino izvedenega poseka so poleg ujem vplivali še naslednji dejavniki: razmere na trgu lesa, nihanje stanja v gospodarstvu ter spodbude iz podeželjskih skladov. Precejšen je bil tudi posek zaradi krčitev v kmetijske namene (izdatnejše spodbude v kmetijstvu) ter za graditev gozdnih vlak.

Gojitvena dela so predvsem vezana na umetno obnovo pri sanacijah, nega naravnih mladovij pa močno zaostaja za načrtovano. Gradnja vlak je zaradi spodbud potekala pospešeno, sistem vzdrževanja gozdnih cest pa je potekal utečeno.

V zasebnih gozdovih je realizirana 3/4 načrtovanega poseka. Količina letnega poseka na hektar ($3,35 \text{ m}^3/\text{ha}$) je nekoliko višja od povprečja v GGO ($3,18 \text{ m}^3/\text{ha}$).

Gospodarjenje z državnimi gozdovi je potekalo skladno z načrtovanjem, deloma pa je bilo prilagojeno potrebnim sanacijskim sečnjam. Leta 2016 je z Zakonom o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 9/16) ustanovljeno podjetje v lasti Republike Slovenije "Slovenski državni gozdovi" d.o.o. (SiDG) z nalogo razpolaganja z državnimi gozdovi, upravljanja državnih gozdov in pridobivanja gozdov. S to spremembo gozdna dela v državnih gozdovih izvajajo usposobljeni zunanji izvajalci, ki jih SiDG izbere po postopkih javnega naročanja.

4.2.1 Posek

Po gozdarskih evidencah je v preteklem ureditvenem obdobju skupno posekano 310.032 m^3 lesa (26% lesa iglavcev). Glede na načrtovani posek je skupna realizacija sečnje dosegla 73%.

Preglednica 33/P-GGE: Realizacija poseka v preteklem ureditvenem obdobju

2015 - 2024	Načrtovani posek	Realizacija poseka - po tekočih evidencah		Realizacija poseka - po podatkih iz SVP (točkovna in intervalna ocena)		
	m^3	m^3	%	točkovno m^3	interval $\pm \text{m}^3$	%
Iglavci	77.671	80.890	104,1	96.642	31.506	124,4
Listavci	345.057	229.142	66,4	252.710	54.681	73,2
Skupaj	422.728	310.032	73,3	349.344	63.425	82,6

Za primerjavo in kontrolo je posekano drevje evidentirano tudi na stalnih vzorčnih ploskvah.

Preglednica 34/D-PP: Ocena poseka med SVP in gozdnogospodarsko evidenco

	Število ploskev	Posek na ploskvah ($\text{m}^3/\text{ha}/\text{leto}$)	Odklon zaupanja E+- (5%) ($\text{m}^3/\text{ha}/\text{leto}$)	Posek evidence ($\text{m}^3/\text{ha}/\text{leto}$)	Delež evid. poseka (%)
Iglavci		1,17	0,381	0,98	83,8
Listavci		3,06	0,662	2,78	90,8
Skupaj	650	4,23	0,767	3,76	88,9

Intervalna ocena poseka na stalnih vzorčnih ploskvah ($N=650$) znaša ob 5% tveganju $4,23 \text{ m}^3/\text{ha}/\text{leto} \pm 0,767 \text{ m}^3/\text{ha}/\text{leto}$ oz. $349.344 \text{ m}^3 \pm 63.425 \text{ m}^3$. Evidentiran posek v gozdnogospodarskih evidencah znaša 88,9% ugotovljenega poseka na stalnih vzorčnih ploskvah.

Po podatkih iz SVP je količina izvedenega poseka nekoliko večja. Razlogi manjšega razhajanja med evidentiranim posekom in posekom izračunanim iz podatkov stalnih vzorčnih ploskev so lahko:

- posek manjših količin drevja brez označitve (majhne gozdne posesti),
- nepopolne evidence odmrle lesne mase,
- nepopolne evidence o izvedenih krčitvah v kmetijske namene (sečnje gozdnih robov zaradi kmetijskih spodbud),
- lastniki posekajo poleg označenih še neoznačena in pri sečnji poškodovana drevesa, vendar tega ne sporočijo revirnemu gozdarju,
- med gradacijo podlubnikov so lastniki posekali napadana drevesa iglavcev, količin pa niso javili revirnim gozdarjem.

Posek iz gozdnogospodarskih evidenc je v odklonu zaupanja glede na podatke izračunane iz SVP zato preglednice v nadaljevanju prikazujemo na osnovi podatkov iz gozdnogospodarskih evidenc.

Preglednica 35/D-PGR: Realizacija poseka po ureditvenih obdobjih

Ureditveno obdobje od 2015 do 2024 leta

RGR		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m3	m3	%	%
00041-Bukovja na silikatih	Iglavci	4.498	4.703	104,6	1,1
	Listavci	25.184	16.888	67,1	4,0
	Skupaj	29.682	21.591	72,7	5,1
00042-Zasmrečena bukovja na silikatih	Iglavci	24.928	22.227	89,2	5,3
	Listavci	25.802	21.363	82,8	5,1
	Skupaj	50.730	43.590	85,9	10,3
00071-Podgorska bukovja na karbonatih	Iglavci	29.088	34.628	119,0	8,2
	Listavci	264.566	173.240	65,5	41,0
	Skupaj	293.654	207.868	70,8	49,2
00072-Zasmrečena podgorska bukovja na karbonatih	Iglavci	18.999	18.858	99,3	4,5
	Listavci	28.642	16.718	58,4	4,0
	Skupaj	47.641	35.576	74,7	8,4
00140-Varovalni gozdovi	Iglavci	158	368	232,9	0,1
	Listavci	863	653	75,7	0,2
	Skupaj	1.021	1.021	100,0	0,2
Skupaj	Iglavci	77.671	80.890	104,0	19,1
	Listavci	345.057	229.142	66,3	54,1
	Skupaj	422.728	310.032	73,2	73,2

Ureditveno obdobje od 2005 do 2014 leta

RGR		Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
		m3	m3	%	%
00041-Bukovja na silikatih	Iglavci	4.963	6.437	129,7	1,7
	Listavci	29.214	28.679	98,2	7,5
	Skupaj	34.177	35.116	102,7	9,2
00042-Zasmrečena bukovja na silikatih	Iglavci	15.885	20.881	131,5	5,5
	Listavci	19.280	17.876	92,7	4,7
	Skupaj	35.165	38.757	110,2	10,2
00071-Podgorska bukovja na karbonatih	Iglavci	29.480	38.647	131,1	10,2
	Listavci	243.964	301.219	123,5	79,2
	Skupaj	273.444	339.866	124,3	89,4
00072-Zasmrečena podgorska bukovja na karbonatih	Iglavci	11.951	21.468	179,6	5,6
	Listavci	24.399	29.415	120,6	7,7
	Skupaj	36.350	50.883	140,0	13,4
00140-Varovalni gozdovi	Iglavci	164	337	205,7	0,1
	Listavci	956	1.184	123,8	0,3
	Skupaj	1.120	1.521	135,8	0,4
Skupaj	Iglavci	62.443	87.771	140,6	23,1
	Listavci	317.813	378.372	119,1	99,5
	Skupaj	380.256	466.142	122,6	122,6

V obdobju 2015-2024 je bilo posekano za tretjino lesa manj kot v obdobju 2005-2014. Delež lesa iglavcev je v sečni masi bil za 7 odstotnih točk večji.

V zadnjih dvajsetih letih je največja količina poseka realizirana v največjem rastiščnogojitvenem razredu. Po intenzivnosti pa je sečnja lesa bila najvišja v zasmrečenih bukovjih.

Preglednica 36/D-PL1: Realizacija poseka po lastniških kategorijah

Posek	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi			Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj GGE		
	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
Načrtovan - m ³	66.440	297.643	364.083	11.105	45.870	56.975	126	1.544	1.670	77.671	345.057	422.728
Izveden - m ³	56.927	179.060	235.987	23.840	50.024	73.863	123	59	182	80.890	229.142	310.032
Realizacija - %	85,7	60,2	64,8	214,7	109,1	129,6	97,8	3,8	10,9	104,1	66,4	73,3
Povp. drevo - m ³	0,96	0,76	0,80	1,38	0,96	1,07	0,61	0,55	0,59	1,06	0,80	0,85

Skupna realizacija načrtovanega poseka je bila v zasebnih gozdovih 65%, v državnih pa 130%.

Povprečno posekano drevo je v državnem gozdu za 0,27 m³ večje kot v zasebnem.

Preglednica 37/VP: Posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

		Vrste poseka										Posek skupaj	%	%
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabele. drevja	Sanit. posek	Posek za gozd. infrastr. in drugo	Krčitve	Nedov. posek			
		Redčen.	Pomlad.	Prebir.										
ZASEBNI GOZDOVI														
Iglavci	m3	14.574	6.575	0	0	0	6.038	26.948	256	2.337	173	56.927	16,1	70,1
	%	25,6	11,6	0,0	0,0	0,0	10,6	47,3	0,5	4,1	0,3	100,0		
Listavci	m3	40.913	75.894	0	43	0	4.813	47.595	1.376	7.518	755	179.060	11,7	41,9
	%	22,9	42,4	0,0	0,0	0,0	2,7	26,6	0,8	4,2	0,4	100,0		
Skupaj	m3	55.487	82.469	0	43	0	10.851	74.543	1.632	9.855	928	235.987	12,5	46,4
	%	23,5	35,0	0,0	0,0	0,0	4,6	31,6	0,7	4,2	0,4	100,0		
DRŽAVNI GOZDOVI														
Iglavci	m3	4.495	4.498	0	0	0	1.995	12.204	574	34	25	23.840	34,6	154,9
	%	18,9	18,9	0,0	0,0	0,0	8,4	51,2	2,4	0,1	0,1	100,0		
Listavci	m3	8.426	26.641	0	0	0	606	12.517	1.418	261	133	50.024	18,3	66,0
	%	16,9	53,3	0,0	0,0	0,0	1,2	25,0	2,8	0,5	0,3	100,0		
Skupaj	m3	12.921	31.139	0	0	0	2.601	24.721	1.992	295	158	73.863	21,6	81,0
	%	17,5	42,2	0,0	0,0	0,0	3,5	33,5	2,7	0,4	0,2	100,0		
GOZDOVI LOKALNIH SKUPNOSTI														
Iglavci	m3	0	0	0	0	0	13	84	19	7	0	123	16,6	55,1
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,4	68,3	15,1	6,0	0,2	100,0		
Listavci	m3	0	13	0	0	0	0	34	11	0	0	59	1,0	3,4
	%	0,0	22,4	0,0	0,0	0,0	0,0	58,5	19,1	0,0	0,0	100,0		
Skupaj	m3	0	13	0	0	0	13	118	30	7	0	182	2,7	9,3
	%	0,0	7,2	0,0	0,0	0,0	7,2	65,1	16,6	3,9	0,0	100,0		
SKUPAJ GGE														
Iglavci	m3	19.069	11.073	0	0	0	8.046	39.236	848	2.378	198	80.890	19,1	83,5
	%	23,6	13,7	0,0	0,0	0,0	10,0	48,6	1,0	2,9	0,2	100,0		
Listavci	m3	49.339	102.548	0	43	0	5.419	60.146	2.805	7.778	888	229.142	12,7	45,4
	%	21,5	44,8	0,0	0,0	0,0	2,4	26,3	1,2	3,4	0,4	100,0		
Skupaj	m3	68.408	113.621	0	43	0	13.465	99.382	3.653	10.156	1.086	310.032	13,9	51,5
	%	22,1	36,6	0,0	0,0	0,0	4,3	32,1	1,2	3,3	0,4	100,0		

Skupno je bilo največ pomladitvenega poseka. Vendar je razmerje med pomladitvenim posekom in sanitarnim posekom (skupaj s posekom oslabelega drevja) 1 : 1. Glede na to da v enoti v preteklem desetletju ni bilo obsežnejših ujm je delež sanitarnih sečenj zagotovo prevelik.

Najmanj je bilo poseka zaradi redčenja.

V zasebnem gozdu je delež sanitarnih sečenj celo večji od deleža pomladitvenih sečenj.

Preglednica 38/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	22,5	22,9	3,1
Jelka	0,2	19,4	0,0
Bor	2,3	7,0	0,3
Macesen	0,3	15,3	0,0
Ostali igl.	0,9	26,5	0,1
Bukev	52,5	13,6	7,3
Hrast	10,8	11,2	1,5
Pl. Ist.	3,0	7,8	0,4
Dr. tr. Ist.	6,9	12,2	1,0
Meh. Ist.	0,6	10,0	0,1
Skupaj iglavci	26,2	19,1	3,6
Skupaj listavci	73,8	12,7	10,3
Skupaj	100,0	13,9	13,9

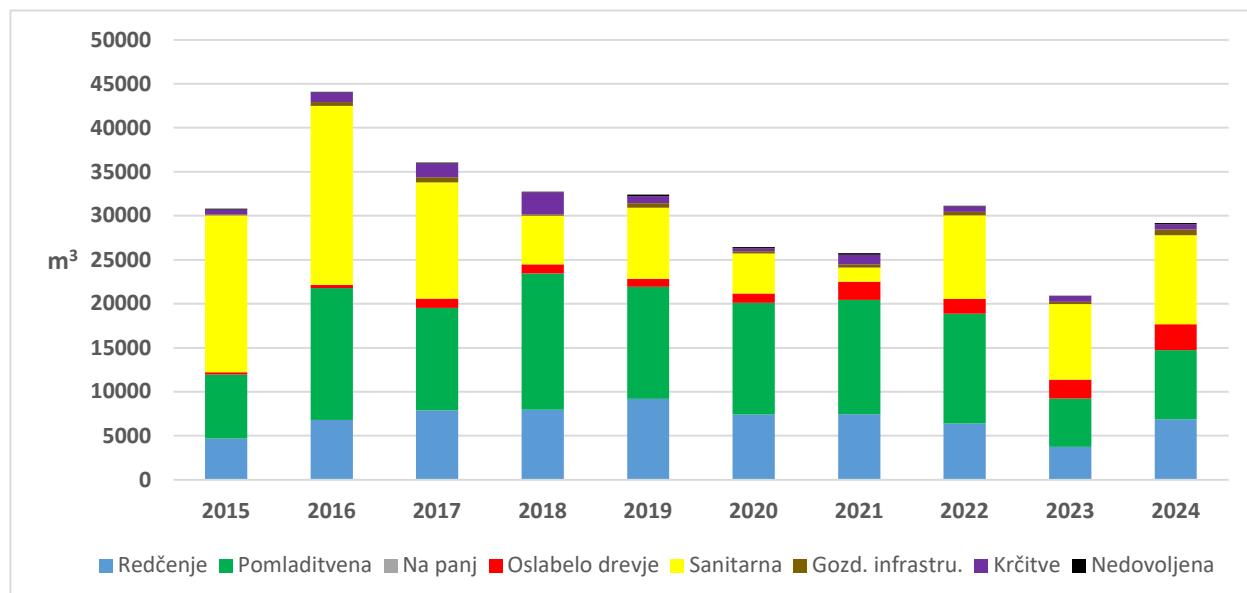
V skupni masi posekanega lesa je bilo 26% iglavcev in 74% listavcev. Posek iglavcev je bil intenzitete 19% na zalogo, listavcev pa 13%. Posamično je najintenzivnejša sečnja pri smreki. Sečnja bukve je bila intenzivnejša od sečnje hrasta.

V skupnem poseku je bilo največ lesa bukve (53%), smreke (23%), hrasta (11%) in dr. trdih listavcev (7%). Skupaj je posekano 14% lesne zaloge oz. 52% desetletnega prirastka.

Preglednica 39/PDR: Posek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	9,0	14,4	18,0	21,4	26,7	19,1	9,8
Listavci	7,9	9,7	12,1	14,8	19,8	12,7	27,8
Skupaj	8,1	10,4	13,2	16,3	21,5	13,9	37,6

Posek je bil skoncentriran na debelo drevje. Intenziteta sečnje v zadnjem (V) debelinskem razredu je bila najmočnejša (22%). V debelinskih razredih I in II (10-29 cm premera) se je intenziteta sečnje gibala od 8% do 10% od zaloge.



Grafikon 1: Pregled poseka (m³) po letih ureditvenega obdobja

Povprečni letni posek v enoti je bil 3,76 m³/ha. Gibal se je med 20.000 in 35.000 m³/leto. Izjeme so leta 2015 in 2016 v katerih največji delež zavzemajo zaostale sanitarne sečnje po ujmi leta 2014.

4.2.2 Gojitvena in varstvena dela

Tako v zasebnih kot tudi državnih gozdovih so bila gojitvena dela slabše realizirana kot je bilo načrtovano. Več od načrtovanega je bilo izvedenega pri zaščiti z mrežo v zasebnih gozdovih. Izven načrtovanega je bilo izvedeno varstvo pred žuželkami, priprava sestoja, zaščita z ograjo in biomeliorativna dela. Med ostala varstvena dela sodi vzpostavljjanje gozdne higiene, preventivno obeleževanje sadik in povečani stroški poseka zaradi ujme. V skupnem je bila nega naravnega mladovja izvedena le 11%.

Večjo realizacijo del ugotavljamo pri umetni obnovi s sadnjo in zaščito ter nego nasadov.

V skupnem merilu je bila glede na načrtovano najslabše realizirana nega mladja in nega mlajšega drogovnjaka. V državnih gozdovih so bila gojitvena dela, v skladu z letnimi plani, večinoma v celoti realizirana. Poudarek aktivnosti je bil predvsem na negi gošče in letvenjaka.

Izvedena dela priprave tal za sadnjo so močno presežena v primerjavi z načrtovanim (sanacijske sadnje).

Preglednica 40/OGDL/OGD : Opravljena gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah in skupno

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Zasebni gozdovi			Državni gozdovi		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava tal	ha	0,86	13,07	1.519,8	0,00	1,37	0,0
Sadnja	ha	24,80	19,85	80,0	1,51	1,82	120,5
Obžetev	ha	91,41	66,32	72,6	3,98	2,40	60,3
Nega mladja	ha	203,53	8,00	3,9	18,44	7,70	41,8
Nega gošče	ha	400,75	15,37	3,8	64,54	43,95	68,1
Nega letvenjaka	ha	206,61	10,97	5,3	28,27	17,36	61,4
Nega ml. drogovnjaka	ha	146,78	5,50	3,7	35,39	0,00	0,0
Zaščita s količ. ali tulci	kos	5.650	3.900	69,0	600	1.940	323,3
Priprava sestoja	ha	0,00	0,30	0,0	0,00	0,35	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	214,14	0,0	0,00	59,36	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	5,05	0,0	0,00	0,00	0,0
Zaščita z ograjo	m	0,00	3.170	0,0	0,00	0,00	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	16,20	0,0	0,00	0,00	0,0
Sadnja plodon. drevja	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	2,00	0,0

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Gozdovi lokalnih skupnosti			Skupaj		
		Načrt	Izvedeno	Indeks	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava tal	ha	0,00	0,00	0,0	0,86	14,44	1.679,1
Sadnja	ha	0,00	0,00	0,0	26,31	21,67	82,4
Obžetev	ha	0,00	0,00	0,0	95,39	68,72	72,0
Nega mladja	ha	1,21	0,00	0,0	223,18	15,70	7,0
Nega gošče	ha	1,21	0,00	0,0	466,50	59,32	12,7
Nega letvenjaka	ha	0,34	0,00	0,0	235,22	28,33	12,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	0,00	0,00	0,0	182,17	5,50	3,0
Zaščita s količ. ali tulci	kos	0,00	0,00	0,0	6.250	5.840	93,4
Priprava sestoja	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	0,65	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	273,50	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	5,05	0,0
Zaščita z ograjo	m	0,00	0,00	0,0	0,00	3.170	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	0,00	0,0	0,00	16,20	0,0
Sadnja plodon. drevja	dni	0,00	0,00	0,0	0,00	2,00	0,0

4.2.3 Gradnja gozdnih prometnic

V preteklem ureditvenem obdobju so bile uvrščene v evidenco gozdnih cest naslednje gozdne ceste:

- Majcen – Zapečar (626 m)
- Mirna vas – Zamelnik (330 m)
- Gostinca – Pungart (900 m)
- Čužnja vas – Raven log (490 m)

Ujme in neurja so močno poškodovale gozdne ceste. Iz sredstev za redno vzdrževanje gozdnih cest in iz naslova koncesnine smo zopet vzpostavili prevoznost gozdnih cest. V preteklem desetletju je bilo zgrajenih tudi nekaj vlak. Največ jih je bilo narejenih leta 2017 v okviru PRP (Programa razvoja podeželja).

Preglednica 42: Zgrajene in rekonstruirane vlake po lastništvu 2015-2024 (v metrih)

Leto	Zasebni gozd		Državni gozd	
	nove	rekonstruirane	nove	rekonstruirane
2015	300	0	0	215
2016	200	200	0	0
2017	3.500	1.000	200	0
2018	300	600	240	315
2019	200	150	240	0
2020	100	0	0	0
2021	1.000	800	200	250
2022	300	250	0	400
2023	0	100	0	200
2024	300	300	0	0
Skupaj	6.200	3.400	880	1.400

4.2.4 Opravljena dela in aktivnosti na krepitvi funkcij gozdov

Dela za krepitev funkcij so se izvajala v okviru rednega gospodarjenja z gozdovi (izbira drevja za posek, gojitvena in varstvena dela, gradnja gozdnih prometnic).

4.2.5 Posegi v gozd in gozdni prostor v obdobju 2015-2024

V preteklem desetletju 2015-2024 je bilo zaradi posegov v gozd skupno izkrčeno 67,7 ha gozdov.

Preglednica 41/D-KRC: Krčitve gozdov v ureditvenem obdobju 2015 do 2024 po namenu

Namen krčitev						Skupaj
Urbanizacija	Infrastruktura	Kmetijstvo	Rudarstvo	Energetika	Drugo	
ha	ha	ha	ha	ha	ha	ha
1,74	0,29	43,65	20,37	0	1,62	67,67

Na osnovi 21. člena Zakona o gozdovih in v skladu s prostorsko in gradbeno zakonodajo se je ZGS opredeljeval do posegov v gozd in gozdni prostor. Skupno je bilo vloženih 345 vlog, od tega največ za namene kmetijstva in urbanizacije, in sicer 158 za kmetijstvo in 132 za urbanizacijo. Večina posegov za namen urbanizacije je bilo načrtovanih v vplivnem pasu gozda in krčitev gozdov ni bila predvidena.

Za namen kmetijstva so bila izdana dovoljenja za krčenje 43,6 ha gozdov. Za del vlog odločbe niso bile izdane, za del pa so izdane delne odločbe. Za potrebe izkoriščanja mineralnih surovin (kamna) so bila izdana dovoljenja za krčenje 20,37 ha gozda.

Po spremembi Zakona o gozdovih (Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 22/14 – odl. US, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16) se dovoljenje za krčitev gozda izdaja v obliki odločb.

Za potrebe infrastrukture se je obravnavalo 28 vlog, nekaj vlog je vključevalo krčitev na skupno 0,3 ha gozda.

Pod kategorijo drugo (obore) je bilo izkrčenih (oz. ograjenih) 1,62 ha.

Zaradi posegov v gozd (krčitve) je skupno bilo posekano 10.150 m³ lesa.

4.2.6 Celovita ocena doseganja postavljenih ciljev v obdobju 2015-2024

Površina

Ciljna površina gozdov v enoti ni bila zastavljena. Trenutno je trend povečevanja površine gozdov v enoti ker je še vedno delež v gozd zaraščajočih površin večji od deleža krčitev.

Lesna zaloga in prirastek

Ciljna povprečna lesna zaloga za enoto je bila 292 m³/ha kar je za 20 m³/ha več od ugotovljene po sedanjih inventurnih podatkih. Zaloga ni dosegla ciljno čeprav je sečnja bila realizirana 73%.

Delež iglavcev je v sedanji lesni zalogi za eno odstotno točko manjši od ciljne (18%).

V debelinski strukturi povprečne zaloge je prišlo do manjšega upada deleža dreves II. in III. debelinskega razreda (20-39 cm premera) kar je vplivalo na zmanjšano priraščanje. Povprečni letni hektarski prirastek je manjši za 1,3 m³.

Razvojne faze

Razmerje razvojnih faz se pri enomernih sestojih ne približuje modelnemu razmerju optimalne rabe. Cilj povečanja deleža mladovij ni bil dosežen. V razmerju razvojnih faz je kritičen tudi primanjkljaj negovanih drogovnjakov, ki zagotavljajo trajnost donosov in vitalnosti.

Povečuje se delež raznomernih sestojev kot posledica opuščanja male posesti, ekstenzivnega in oportunističnega gospodarjenja, spremenjenosti rastišč ter nedokončanih pomladitev.

Posek

Ciljni možni posek v kubikih in v intenzitetah ni bil dosežen (razen v državnih gozdovih). Ciljni delež iglavcev v skupnem poseku je presežen zaradi sanitarnih sečenj.

Prevladovali sta sanitarna in pomladitvena sečnja skoncentrirana na debelo drevje. Doseženi delež sanitarnega poseka je štirikrat večji od ciljnega.

Gojitvena dela

Gojitvena dela so bila glede na načrtovano realizirana na 17% površin. V zasebnih gozdovih ugotavljamo večjo realizacijo od načrtovane pri pripravi tal in dobro realizacijo pri sadnji, obžetvi in zaščiti, saj je bilo izvedenih 80% sadnje, 73% obžetve in 70% zaščite. Medtem, ko so bila ostala dela, kot je nega mladja, gošče, letvenjaka in drogovnjaka slabše realizirana (pod 10%). V državnih gozdovih je zelo dobro realizirana sadnja in zaščita mladja, celo več od načrtovane, ostale kategorije gojitvenih del pa so realizirane v polovičnih deležih. Nerealizirana je bila nega mlajšega drogovnjaka.

Skupna ocena gojitvenih del v obeh lastništvih je slabša od načrtovane, zato gre razmislek v usmeritve za prihodnje obdobje predvsem v obseg del in način izvedbe. Načrtovana dela so bila zastavljena v izvedljivih in potrebnih obsegi. Izven načrtovanega je bilo izvedeno varstvo pred žuželkami, priprava sestoja, zaščita z ograjo in biomeliorativna dela.

Gradnja gozdnih prometnic

V ciljih preteklega načrta je bilo več predelov opredeljenih kot prednostni za gradnjo novih prometnic. Skupna dolžina gozdnih cest v enoti je daljša za 5.427 m zaradi uvrščanja obstoječih nekategoriziranih poti, ki imajo elemente gozdne ceste v gozdne ceste. Novogradenj gozdnih cest v enoti ni bilo.

Glede na predpreteklo ureditveno obdobje (2005-2014) se je obseg gradenj in rekonstrukcij gozdnih vlak v enoti močno zmanjšal.

Funkcije gozdov

Gozdovi enote so razmeroma ekološko stabilni. Za ohranitev ekoloških in socialnih funkcij gozda je potrebna tudi proizvodna stabilnost (trajnost) in urejenost gozda. Delež gozda s pomembnimi ekološkimi in socialnimi funkcijami v enoti se ne zmanjšuje.

Dolgoročno, na trajnost zagotavljanja vseh funkcij gozda negativno vplivajo trendi:

- ohranjanja deleža smreke,
- zmanjševanje deleža graditeljev sestojev - hrasta in b. gabra,
- kritičen delež mladovij in drogovnjakov v enomernih sestojih,
- oportunistično gospodarjenje (časovno se odziva na trenutni dobiček) in
- kopičenje zaloge v debelejših nekvalitetnih drevesih.

Biomeliorativna dela so izvajali upravljavci lovišč skladno z Letnimi načrti lovsko upravljavskih območij in Letnimi načrti lovišč ter kmetje s subvencionirano košnjo v gozdnem prostoru.

Gospodarjenje v gozdovih v lasti RS

Zaradi dokupa zasebnih zemljišč se nekoliko povečala površina državnih gozdov v enoti. Povprečna lesna zaloga je za ~24 m³/ha manjša. Delež iglavcev je v lesni zalogi za 2 odstotne točke nižji. Zmanjšuje se delež smreke ter povečuje delež bukve in hrasta. Povečal se je delež mladovij (za 100%) in sestojev v obnovi (za 50%). Zmanjšal se je delež drogovnjakov (za 40%).

V obdobju 2005-2014 je povprečen posek znašal 50 m³/ha. Realizacija je takrat bila, zaradi večjega števila ujm iz zadrževanja rednega poseka, 67% načrtovanega. Posek v preteklem desetletju je znašal 62 m³/ha. Realizacija poseka iglavcev je presegla načrtovano za več kot 100%. Skupni posek je dosegel 130% načrtovanega.

Gojitvena dela, predpisana z gozdnogojitvenimi načrti, so večinoma realizirana. Poudarek je bil na negi mladovij.

5 Oris zakonitosti razvoja gozdov

5.1 Razvoj gozdnih fondov

Površina

Meja enote se ni spremenjala. Povečanje skupne površine je predvsem posledica zaraščanja kmetijskih zemljišč.

Gozdnatost območja enote je večja za 0,2 odstotne točke. Zaraščajočih površin v gozdnem prostoru je skoraj trikrat več kot v preteklem načrtu. Delež v gozd zaraščajočih površin je večji od deleža krčitev.

Lesna zaloga, prirastek in možni posek

Povprečna lesna zaloga v enoti se je v zadnjih desetih letih povečala za ~3 m³/ha. Povečanje lesne zaloge je večinoma rezultat nerealizirane sečnje.

Povprečni volumen letnega prirastka je 1,29 m³/ha manjši od prirastka iz preteklega obdobja. Glede na zalogo je letni prirastek na ravni 2,2% zaloge letno.

Načrtovan možni posek v obdobju 2025-2034 je na ravni realiziranega v obdobju 2005-2014.

Preglednica 42/D-GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	8.392,00	47,3	227,2	274,5	1,54	7,58	9,11	1,07	4,57	5,64
2015	8.264,97	51,2	218,7	269,9	1,17	6,11	7,28	0,98	2,78	3,76
2025	8.291,31	47,0	226,1	273,1	1,10	4,89	5,99	1,15	4,62	5,77

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Preglednica 43/GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	12,6	0,1	3,6	0,4	0,5	52,9	15,0	5,3	8,7	0,9
2015	13,6	0,1	4,5	0,2	0,5	53,7	13,4	5,4	7,8	0,8
2025	11,7	0,1	4,6	0,2	0,5	55,0	13,5	5,2	8,5	0,7

Delež iglavcev se je v povprečni zalogi zmanjšal za 2 odstotne točke (največ pri smreki). Pri listavcih se krepijo deleži buke in dr.trdih listavcev.

Glede na deleže rastišč v enoti, je ponderirana naravna drevesna sestava v enoti: smreka 0,3%, jelka 1,1%, bor 0,1%, bukev 46,1%, hrasti 21,3%, plem.listavci 14,3%, dr.trdi listavci 15,3% in mehki listavci 1,4%.

Preglednica 44/GFX: Indeksi razvoja lesne zaloge, prirastka in možnega poseka (v %)

	Lesna zaloga %						Prirastek %						Možni posek
	Debelinski razredi						Debelinski razredi						
	I	II	III	IV	V	Skupaj	I	II	III	IV	V	Skupaj	
Iglavci	105,5	116,8	90,6	102,3	91,2	92,0	87,5	100,0	81,8	100,0	133,3	94,0	122,8
Listavci	82,5	87,5	100,7	106,0	125,5	103,3	59,7	77,2	89,8	92,0	102,5	79,9	110,9
Skupaj	85,9	92,0	98,6	105,4	117,2	101,1	63,7	80,6	88,3	93,5	106,5	82,1	113,1

V zadnjem desetletju se je skupna povprečna hektarska zaloga povečala. Povečuje se zaloga debelejšega drevja, zaloga tanjšega drevja upada. Skupna zaloga iglavcev upada.

Skupni prirastek je v zadnjih desetih letih upadel. Upadu največ prispeva primanjkljaj tanjših dreves (II. in III. debelinski razred).

Načrtovani možni posek je za 13% višji od načrtovanega pred desetletjem. Načrtovan posek iglavcev je višji za 23%, listavcev pa za 11%.

Preglednica 45/D-KON: Kontrolni izračun lesne zaloge v GGE

	Iglavci (m ³)	Listavci (m ³)	Skupaj (m ³)
LZ v prejšnjem ureditvenem obdobju	423.263	1.807.691	2.230.954
Vrast	6.116	22.315	28.431
Prirastek (letni*10)	96.788	504.585	601.373
Sečnje po evidenci	80.890	229.142	310.032
Pričakovana zaloga	445.277	2.105.449	2.550.726
Ugotovljena zaloga	389.427	1.874.621	2.264.048
% dejanska LZ/pričakovana LZ	87,5	89,0	88,8

Ugotovljena lesna zaloga za enoto je 11% nižja od pričakovane na osnovi prirastka v preteklem desetletju, vrasti ter evidentiranega poseka.

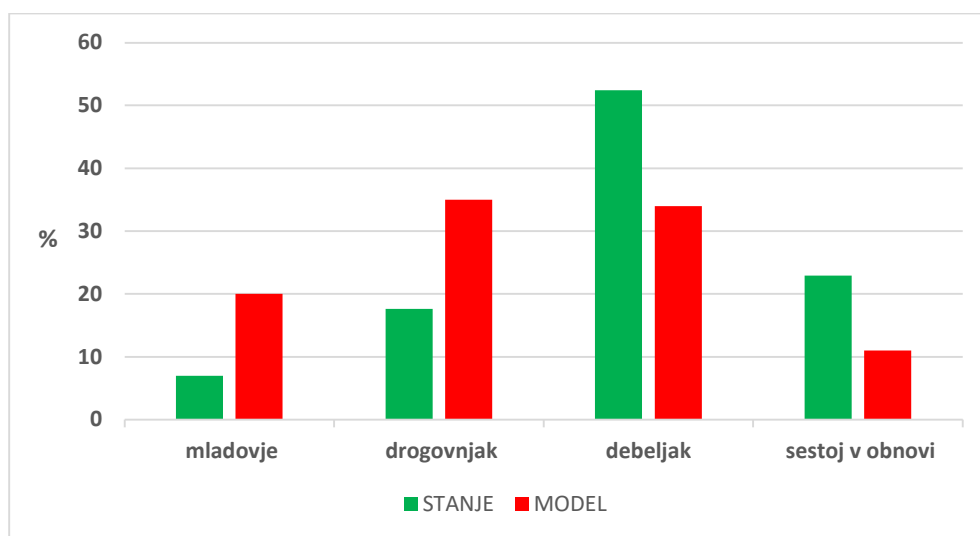
5.2 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti

5.2.1 Presoja stanja in razvoja gozdov v pogledu trajnosti z vidika debelinske strukture oz. razmerja razvojnih faz in zgradb sestojev

Modelno razmerje razvojnih faz enomernih sestojev enote smo izračunali s pomočjo tehtanja modelnih deležev razvojnih faz po posameznih rastiščnogojitvenih razredih (v izračun ni vključen RGR *Varovalni gozdovi*). Na isti način je določeno povprečno trajanje razvojnih faz in povprečno proizvodno obdobje v gozdnogospodarski enoti. Modelni deleži razvojnih faz in proizvodne dobe v posameznih razredih so povzeti iz območnega gozdnogospodarskega načrta.

Preglednica 46/D-SM: Delež razvojnih faz v GGE in primerjava z modelnim stanjem

Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	445,11	5,4	7	25	20	1.271,97	-65
Drogovnjak	1.121,41	13,5	18	44	35	2.225,95	-50
Debeljak	3.335,13	40,2	52	44	34	2.162,35	54
Sestoj v obnovi	1.458,20	17,6	23	14	11	699,58	108
Raznomerno (sk-gnz)	1.914,97	23,1					
Panjevec	10,30	0,1					
Pionirski gozd z grmišči	6,19	0,1					
Skupaj	8.291,31	100,0	100,0	126	100,0		



Grafikon 2: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov po razvojnih fazah oz. zgradbah sestojev

Primerjava dejanskega stanja deleža enomernih razvojnih faz z modelnim je pokazala, da dejansko stanje odstopa od modelnega stanja trajnostnega razvoja gozdov in trajnosti donosov. Primerjava kaže, da je preveč debeljakov in sestojev v obnovi, ostalih razvojnih faz pa primanjkuje.

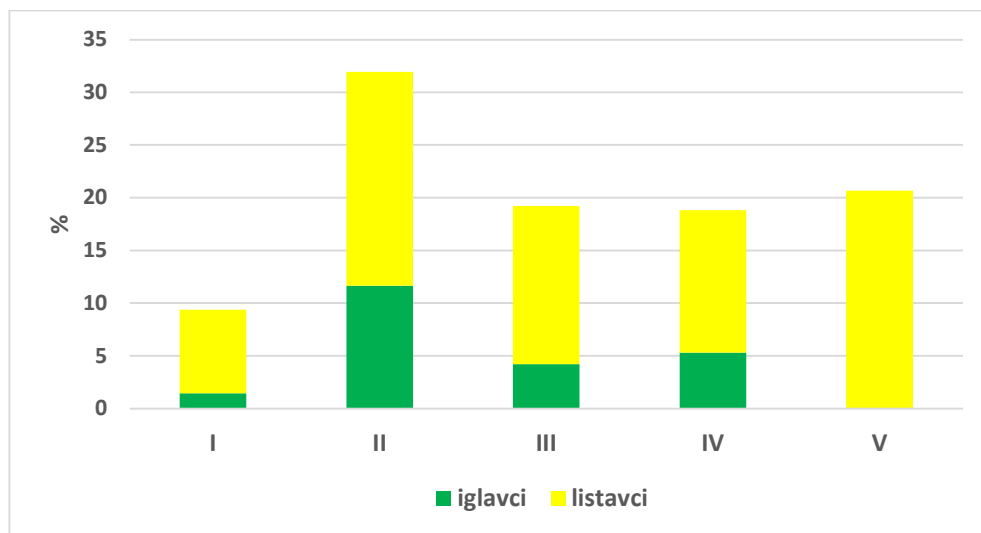
Enomerni sestoji zavzemajo 3/4 površine gozda enote. Večinoma so malopovršinski. Povprečna površina enomernega sestoja v enoti je 2,04 ha. Povprečna lesna zaloga enomernih sestojev je 274,9 m³/ha (16% iglavcev). V drevesih do 29 cm premera je 28% zaloge, v drevesih od 30-49 cm premera je 56% zaloge in v drevesih nad 50 cm premera je 16% zaloge.

V zadnjih 30-tih letih se delež mlajših razvojnih faz niža, starejših pa viša. S tem se nakazuje trend staranja in delno pomlajevanja sestojev. K temu prispeva tudi višanje načrtovanega možnega poseka v tem obdobju. Delež mladovij in drogovnjakov še vedno zelo zaostaja.

V naslednjih desetih letih je ob predpostavki celotne realizacije poseka in načrtovanih usmeritev po sestojih, možno pričakovati razmerje razvojnih faz: mladovje 9%, drogovnjak 13%, debeljak 42%, sestoj v obnovi 13% in raznomerni 23%.

Na 1/4 gozdov enote so sestoji raznomerne zgradbe. Oblika gozdov je značilna za gospodarjenje v zasebnih gozdovih z malo posestjo. Posek je skoncentriran na posamično zrelo ali oslabele drevo ter omejen na količino potrebno za domačo rabo. Prisotnost iglavcev zelo poudarja razgibano vertikalno strukturo gozdov (predvsem zaradi različne dinamike priraščanja in pomlajevanja od naravno prisotnih listavcev). Pogosto se večje površine sestojev v obnovi zapustijo več desetletij in s tem pridobijo raznomerno obliko. Največji delež površin raznomernih sestojev je v zasmrečenih belogabrovjih.

Zaradi prevladujočega "kmečkega" načina gospodarjenja je večina zasebnega gozda srednje vzgojne oblike (mešano panjevske in semenske poreklo dreves). Ob večji prisotnosti iglavcev pridobijo še raznomerni značaj. Uvrstitev v eno od enomernih razvojnih faz ali v raznomerni gozd je največkrat odvisna od presoje popisovalca na terenu. Spremljava razvoja za te gozdove je mogoča z vidika debelinske strukture, povprečne lesne zaloge in prirastka. Za še kvalitetnejšo spremljavo razvoja pa bi bila potrebna trajnejša in doslednejša opredelitev takšnih površin in vključevanje temeljnice in števila dreves na hektar v spremljavo. Pomembno bi bilo tudi določiti razmerje dreves panjevskega in semenskega porekla.



Grafikon 3: Lesna zaloga raznomernih sestojev in njena struktura po deb. razredih

Povprečna lesna zaloga raznomernih sestojev je 268,2 m³/ha (23% iglavcev). V drugem debelinskem razredu je izrazito največji delež zaloge z največjim deležem iglavcev. V najdebelejšem debelinskem razredu ni iglavcev zaradi "prebiralnega" načina gospodarjenja.

Letno priraščajo 6,1 m³/ha. Pokritost s podmladkom je 10%.

5.2.2 Presoja trajnosti z vidika zagotavljanja funkcij gozdov

V prejšnjem načrtu so bile opredeljene smernice za ravnanje z vsemi funkcijami.

Za njihovo uresničevanje je bilo zagotovljeno ustrezno gospodarjenje, ki je vključevalo varstvene predpise in omejitve pri gospodarjenju. V splošnem je bila trajnost funkcij zagotovljena.

Gozdovi enote so večinoma pomanjkljivo negovani. Kljub splošni spremenjenosti je po kriterijih Pravilnika večji del gozdov naraven. Sestojni parametri so z vidika biološke stabilnosti gozdov razmeroma ugodni (višina lesne zaloge, debelinska struktura, ohranjenost drevesne sestave, poškodovanost sestojev). Lastniki v sestojih še vedno preferirajo iglavce, v drevesnem sloju in v podmladku, kjer pogosto konkurirajo naravnim listavcem.

Na vitalnost dela gozdov so v preteklem obdobju vplivale ujme (veter, žled, sneg) in bolezni (sušenje kostanja, bresta, jesena, g.javorja, podlubniki na smreki, gradacije škodljivih žuželk na hrastu in bukvi). Zaradi bolezni zaenkrat ni kritičnega zmanjševanja deleža posamezne drevesne vrste.

Po dolinah potokov se v hribovit gozdni predel enote širijo invazivne in tujerodne vrste: navadna barvilnica (*Phytolacca americana*), topinambur (*Helianthus tuberosus*), žlezava nedotika (*Impatiens glandulifera*), balfourova nedotika (*Impatiens balfourii*), drobnocvetna nedotika (*Impatiens parviflora*), navadno volčje jabolko (*Physalis alkekengi*), veliki pajesen (*Ailanthus altissima*), ameriški javor (*Acer negundo*), pavlovnija (*Paulownia tomentosa*)....Mestoma je zaradi močne razraščенosti rast avtohtonih rastlin ovirana.

Drevesna sestava in poraščenost v varovalnih gozdovih sta ustrezni.

Naravna obnova sestojev poteka večinoma neproblematično. V zadnjih desetih letih je skupno bilo 22 ha umetne obnove s sadnjo, opravljene večinoma na saniranih zasmrečenih površinah. Številčnost divjadi mestoma ovira naravno pomlajevanje, v glavnem z zmanjševanjem drevesne pestrosti v podmladku ali mladju (plemeniti listavci).

V sestojih je tudi dovolj mrtvega drevja ter trohnečih lesnih ostankov. Zlasti po ujmah v preteklem obdobju. Zaradi mozaičnega prepletanja razvojnih faz in zgradb ter pestre drevesne sestave je stanje z vidika biotopske funkcije ugodno. Gozdni rob je zaradi bujne rasti listavcev večinoma dobro ohranjen.

Na trajnost zagotavljanja funkcij neugodno vpliva porušeno razmerje razvojnih faz enomernih gozdov (kritično pomanjkanje mladovij in drogovnjakov) in slabša realizacija načrtovanih gozdnogospodarskih ukrepov (predvsem v zasebnih gozdovih).

6 Cilji, usmeritve in ukrepi

6.1 Splošni cilji

V skladu z izhodišči Nacionalnega gozdnega programa, ZG, GGN GGO Brežice ter naravnih, gospodarskih, posestnih razmer in potreb po zagotavljanju funkcij gozdov v enoti smo določili naslednje splošne cilje gospodarjenja z gozdovi:

EKOLOŠKI CILJI

- ekološko stabilen gozd z rastišču primernimi drevesnimi vrstami in rastišču primerno zgradbo,
- usklajeni odnosi med rastlinsko in živalsko komponento in nemoteno naravno pomlajevanje,
- gozd, ki na strmih pobočjih preprečuje erozijo ali plazenja,
- gozd, ki ohranja vodne vire in blaži ekstremne odtokove,
- ohranjeni živalski habitati,
- ohranitev ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov v območju Natura 2000.

SOCIALNI CILJI

- gozd, ki ohranja naravno in kulturno dediščino v gozdu,
- razgiban in pester gozdni rob, ki je sestavni del estetske podobe krajine,
- urejene in vzdrževane poti in dostopi do rekreacijsko in turistično zanimivih objektov,
- ustrezen režim rabe gozdnih cest, ki preprečuje odlaganje odpadkov in vnašanje nemira,

PROIZVODNI CILJI (ob predpostavljene realizaciji načrtovanih usmeritev po sestojih)

- letni posek na ravni 5,77 m³/ha; iglavcev 1,15 m³/ha in listavcev 4,62 m³/ha,
- ciljna povprečna lesna zaloga na koncu načrtovanega obdobja naj bi bila za 2 m³/ha višja od sedanje oz., 275 m³/ha v okvirnem razmerju iglavcev 17% in listavcev 83%,
- ciljna drevesna sestava (ponder po rastiščnogojitvenih razredih): smreka 11,3%, jelka 0,3%, bor 4,6%, macesen 0,3%, ost.igl. 0,5%, bukev 54,8%, hrast 13,8%, plem. listavci 5,2%, drugi trdi list. 8,4%, mehki list. 0,9%.
- na 77% površine enote je v naslednjih desetih letih možno pričakovati razmerje razvojnih faz raznodobnih sestojev: mladovje 12%, drogovnjak 17%, debeljak 54% in sestoj v obnovi 17%,
- na 23% površine enote raznomerni sestoji gradna, bukve, cera, smreke, kostanja in belega gabra s povprečno zalogo ~280-285 m³/ha,
- ciljna kvaliteta je hlodovina iglavcev za žago I in hlodovina listavcev za furnir, luščenje ali za žago I,
- vzdrževana gozdna infrastruktura in povečanje deleža odprtosti,
- uporaba okolju prijaznih tehnologij, strojne opreme in načinov izvajanja gozdnih del;
- sanirane površine po ujmah,
- ob povečanju zainteresiranosti lastnikov za delo v gozdu, doseči višjo realizacijo gojitvenih del v zasebnih gozdovih,
- gozd, ki trajno zagotavlja proizvodne in vse ostale funkcije,

Z dosego ciljev ohranjamo večnamensko vlogo gozdov, krepimo stabilnost rastišč in gozdnih sestojev, ki jih sestavljajo. S postavljenimi cilji trajnost donosov in drugih vlog gozda ni zmanjšana.

6.2 Usmeritve

6.2.1 Splošne usmeritve

Za doseg splošnih ciljev določamo naslednje usmeritve razdeljene po razvojnih fazah gozda:

MLADOVJA

- v največji možni meri naravno obnavljati sestoje,
- povečati delež mladovij v enoti (na 9% površine, oz. skupno ciljno površino ~760 ha),
- pospeševati graden in b gaber,
- naravno mladje izjemoma po potrebi spopolnjevati z avtohtonimi drevesnimi vrstami,
- izboljšati zasnove in negovanost mladovij s pravočasno in ustrezno nego,

DROGOVNJAKI

- skupna povprečna intenziteta sečenj pri redčenjih naj bo 18% od lesne zaloge;
- povprečna intenziteta pri sanitarni sečenji naj bo 11% od zaloge;
- na 1% razvojne faze brez ukrepanja;
- z zgodnjim redčenjem povečevati stabilnost sestojev, pestrost drevesne sestave in povprečno debelino in kakovost drevja,

DEBELJAKI

- delež debeljakov z usmeritvijo redčenja je 91%;
- povprečna intenziteta sečenj pri redčenjih naj bo 13% na lesno zalogo;
- pri redčenjih v debeljakih sproščati krošnje kvalitetnih dreves (akumulacija prirastka) ter ohranjati bodoče semenjake;
- delež debeljakov z usmeritvijo uvajanja v obnovo je 3% (111 ha);
- povprečna intenziteta sečenj v sestojih, ki se jih pripravlja na obnovo, naj bo 30% na lesno zalogo;
- za 5% debeljakov je podana usmeritev sanitarnega poseka z načrtovano jakostjo ukrepanja 13% na zalogo;
- na 3,45 ha debeljakov brez ukrepanja
- 3,39 ha debeljaka je izločeno v ekocelico

SESTOJI V OBNOVI

- obnovo zaključiti na 36% površine sestojev v obnovi (~530 ha),
- kjer podmladka na pomlajeni površini še ni dovolj, obnovo nadaljevati s povprečno intenziteto sečenj 45% na lesno zalogo;

RAZNOMERNI

- ohraniti delež raznomernih sestojev v enoti,
- s pomladitvenimi sečnjami ohranjati stalnost pomlajevanja in vzdrževati strukturo,
- povprečna intenziteta sečenj v raznomernih naj bo 28% na lesno zalogo iglavcev in 16% na zalogo listavcev,
- minimalna intenziteta sečnje naj bo vsaj 15% od zaloge (pri sestojih z nižjo povprečno lesno zalogo); maksimalna intenziteta naj bo do 30% od zaloge (pri sestojih z višjo povprečno zalogo),
- sečnjo usmeriti na najdebelejša drevesa,

- nego podmladka je mogoče opravljati istočasno z sečnjo, po principih nege v prebiralnem gozdu;

Lastništvo gozda ni vplivalo na določanje usmeritev, ki vplivajo na ekološke in socialne vloge gozda. Usmeritve, ki vplivajo na proizvodno vlogo gozda se glede lastništva razlikujejo. To je odvisno od stopnje vključenosti lastnikov v načrtovanje usmeritev.

Načrtovana intenzivnost sečnje je višja v zasebnem gozdu kot v državnem. V primerjavi z drugimi državnimi gozdovi v brežiškem gozdnogospodarskem območju je intenzivnost sečnje tukaj najmanjša.

Na splošno se usmeritve pri gospodarjenju za enoto ne razlikujejo od preteklih načrtov. V zasebnem gozdu so prilagojene pričakovani realizaciji. Zato približevanja uravnoveženem razmerju razvojnih faz (modelu) tudi v prihodnje ne bo.

V GGE ni območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna.

6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov

Gozdnogojitvene usmeritve in ukrepi so istočasno tudi usmeritve in ukrepi za krepitev in uskladitev funkcij gozdov.

Usmeritve za gospodarjenje s funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev in zaščitno funkcijo

Za zagotavljanje varovalne in zaščitne funkcije je potrebno ohranjati stalno zastrtost tal, pospeševati pestro drevesno sestavo, odstranjevati težka, obvisela in nevarna drevesa, ukrepati malopovršinsko, negovati mladovja, tudi na majhnih površinah.

V razglašeni varovalni gozdovi je pri gospodarjenju potrebno upoštevati z Uredbo predpisan režim gospodarjenja.

- Zagotavljati stalno in trajno pokrovnost tal z naravno gozdno vegetacijo v obliki stabilnih, vertikalno in horizontalno primerno strukturiranih gozdnih sestojev.
- Varovati in krepiti grmovni sloj, ki izdatno zaustavlja sprožene skale v pobočjih.
- Vzpostaviti strukturo blizu prebiralni (malopovršinsko horizontalno, delno tudi vertikalno strukturirani sestoji), izjemne dimenzije dreves so neprimerne (izvesti posek predebelega drevja).
- Puščati visoke panje in prečno ležeča debla, prečno zložene sečne ostanke.
- Zagotavljati stalno pokritost tal z naravno vegetacijo, dovoljeni so samo malopovršinski ukrepi, pri gradnji vlak je potrebna previdnost in zmernost, tudi na manj strmih predelih nad naselji in objekti.
- Načrtovana gozdnogojitvena dela naj bodo manj intenzivna in naj se izvajajo pod strogimi varstvenimi ukrepi (opozorilne table, zapora cest, ipd.).
- Gozdnih vlak in cest se na strmih in erodibilnih tleh praviloma ne gradi, lahko pa se zgradi prestrezalne prometnice.
- Na predelih, kjer gozd ne zagotavlja zadostne zaščite, je potrebno najti rešitev s tehničnimi ukrepi.
- Jakost gozdnogojitvenega ukrepanja (sečnja in gojitvena dela) v gozdovih s poudarjeno varovalno in zaščitno funkcijo določiti glede na karakteristike terena in stanja sestojev.
- Zagotavljati stalno in trajno pokrovnost tal z naravno gozdno vegetacijo v obliki stabilnih, vertikalno in horizontalno primerno strukturiranih gozdnih sestojev.
- Pospeševati rastišču in naravni nevarnosti primerno drevesno sestavo, ki najbolje zagotavljajo uresničevanje varovalne in zaščitne funkcije gozda.
- Zagotavljati pravočasno obnovo oziroma odstranjevanje nestabilnih in fiziološko prestarih dreves, ki ne zagotavljajo ohranjanja varovalne in zaščitne funkcije gozda oziroma lahko povzročijo erozijske procese.
- Gospodariti z daljšimi proizvodnimi in pomladitvenimi dobami.

- Osnovanje več pasišč za divjad v nižje ležečih bolj položnih predelih.
- Populacije rastlinojedih parkljarjev ohranjati v gostoti, ki ne ovira pomlajevanja in omogoča trajno pokritost tal z vegetacijo.

Usmeritve na ogroženih območjih

Za poplavna območja se določijo vodna, priobalna in druga zemljišča, kjer se voda zaradi naravnih dejavnikov občasno prelije izven vodnega zemljišča. Na poplavnem območju so v skladu s 86. členom ZV-1 prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna in priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

Odlaganje ali skladiščenje lesa na poplavnih območjih ni dovoljeno.

Poplavna območja morajo biti prikazana v GGN, načrtovani posegi pa usklajeni z omejitvami iz predhodne točke ter pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20). Ohraniti je treba obstoječe retencijske površine, posege pa načrtovati celovito, s ciljem zmanjševanja obstoječe poplavne ogroženosti.

Površine gozdov v enoti po razredih poplavne nevarnosti so:

- razred velike poplavne nevarnosti – 1,51 ha
- razred srednje poplavne nevarnosti – 5,56 ha
- razred majhne poplavne nevarnosti – 3,13 ha
- razred preostale poplavne nevarnosti – 1,96 ha.

Poplavna območja se pojavljajo v obliki ožjih pasov ob reki Mirni, Radulji in Lanšprežici in na območju opuščenega glinokopa Zaloge.

Območja razredov poplavne nevarnosti, območja iz opozorilne karte poplav in poplavni dogodki so prikazani na Karti št. 7 v prostorskem delu načrta, bolj podrobno pa na Atlasu voda.

Za erozijsko območje se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode.

Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
- ogoljevanje površin,
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- zasipavanje izvirov,
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih,
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- odvzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- vlačenje lesa.

Večinski del GGE Mokronog (6.962 ha) spada v območje erozije z običajnimi zaščitnimi ukrepi. Za 34 ha pri Bruni vasi (Konopljin dol) so predvideni zahtevni. V širšem pasu med Mirno, Šentrupertom in Laknicami ni nevarnosti erozije. Prav tako ni predvidenih ukrepov v nekoliko širši okolici Češnjic pri Trebelnem, Ševnice in Brezovice pri Mirni.

Za plazljivo območje se v skladu z 88. členom ZV-1 določijo zemljišča, kjer je zaradi pojava vode in geološke sestave tal ogrožena stabilnost zemeljskih ali hribinskih sestojev. Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

- zadrževanje voda, predvsem z gradnjo teras, in drugi posegi, ki bi lahko pospešili zamakanje zemljišč,
- poseganje, ki bi lahko povzročilo dodatno zamakanje zemljišča in dvig podzemne vode,
- izvajati zemeljska dela, ki dodatno obremenjujejo zemljišče ali razbremenjujejo podnožje zemljišča,
- krčenje in večja obnova gozdnih sestojev ter grmovne vegetacije, ki pospešuje plazenje zemljišč.

Za največji del enote (2.933 ha) je značilna velika verjetnost pojavljanja zemeljskih ali hribinskih plazov. Za 1.081 ha je značilna zelo velika nevarnost in za 1.567 ha srednja.

Vsa tri območja predstavljajo 67% površine vse enote in prehajajo eno v drugo.

Najdemo jih na večjih strminah po vsej enoti, razen nižinskega dela med Brezovico pri Mirni, Mirno, Šentrupertom, Hrastovico in Mokronogom in med Radno vasjo in Štatenberkom.

Na plazljivem območju lastnik zemljišča ali drug posestnik ne sme posegati v zemljišče tako, da bi se zaradi tega sproščalo gibanje hribin ali bi se drugače ogrozila stabilnost zemljišča. Na tem območju je prepovedano:

Na območjih, kjer je predvidena ali se zaradi naravnih dejavnikov (okužbe, insekti, vetrolomi, žledolomi ipd.) izvaja intenzivna sečnja, je preredčene in ogoljene površine potrebno ustrezno protierozijsko zavarovati ter predvideti in izvesti vse potrebne ukrepe, ki bodo zagotavljali ustrezno stabilnost brežin in preprečevali oz. zadrževali povečan odtok padavin oz. vode, plavin in plavja s teh površin. Ukrepi morajo biti načrtovani na način, da se upoštevajo smernice s področja upravljanja z vodami.

Karta P7: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah v merilu 1:25.000 je prikazana v prostorskem delu načrta.

V ogrožena območja spadajo tudi plazovita območja. V enoti Mokronog takšnih območij ni.

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

Odstranitev poškodovane in odvečne zarasti v gozdnem prostoru je potrebno izvesti selektivno. Odstraniti je potrebno suho, propadajočo in poškodovano zarast iz vodnega in priobalnega zemljišča.

Skladno s 33. členom Zakona o divjadi in lovstvu je v času gnezdenja ptic med 1. marcem in 1. avgustom, prepovedano sekati zarast ob vodnih bregovih in čistiti odvodne kanale.

Propadlo in odstranjeno zarast je potrebno v dostopnih predelih v celoti odstraniti z območja na naravi neškodljiv način; v primeru vodotokov je material prepovedano odlagati v strugo, na brežino, v priobalni pas vodotoka ter na poplavno območje.

Usmeritve za gospodarjenje s hidrološko funkcijo

Splošne usmeritve

Rabo in druge posege v vode, vodna in priobalna zemljišča ter zemljišča na varstvenih in ogroženih območjih ter kmetijska, gozdna in stavbna zemljišča je treba programirati, načrtovati in izvajati v skladu s 5. členom ZV-1 tako, da se ne poslabšuje stanje voda, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda, ohranjanje naravnih procesov, naravnega ravnovesja vodnih in obvodnih ekosistemov ter varstvo naravnih vrednot in območij, varovanih po predpisih o ohranjanju narave.

Karta P7: Varstvena območja po predpisih o vodah v merilu 1:25.000 je prikazana v prostorskem delu načrta.

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

Na območju GGE Mokronog je reka Mirna voda 1. reda, vse ostale v enoti so 2. reda.

V 11. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, na katerem je celinska voda trajno ali občasno prisotna in se zato oblikujejo posebne hidrološke, geomorfološke in biološke razmere, ki določajo vodni in obvodni ekosistem, vodno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: vodno zemljišče). Vodno zemljišče tekočih voda obsega osnovno strugo tekočih voda, vključno z bregom, do izrazite geomorfološke spremembe. Vodno zemljišče stoječih voda obsega dno stoječih voda, vključno z bregom, do najvišjega zabeleženega vodostaja. Za vodno zemljišče se štejejo tudi opuščene struge in prodišča, ki jih voda občasno še poplavlja, močvirja in zemljišče, ki ga je poplavlila voda zaradi posega v prostor. Podrobnejši način določanja meje vodnega zemljišča tekočih voda določa Pravilnik o podrobnejšem načinu določanja meje vodnega zemljišča celinskih voda (Uradni list RS, št. 58/18).

V 14. členu ZV-1 je določeno, da je zemljišče, ki neposredno meji na vodno zemljišče, priobalno zemljišče celinskih voda (v nadaljevanju: priobalno zemljišče). Zunanja meja priobalnih zemljišč sega na vodah 1. reda 15 metrov od meje vodnega zemljišča, na vodah 2. reda pa 5 metrov od meje vodnega zemljišča. Četrti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnega zemljišča na vodah 1. reda zunaj območij naselja, ki sega najmanj 40 m od meje vodnega zemljišča. Priobalna zemljišča so tudi vsa zemljišča med visokovodnimi nasipi. Peti odstavek 14. člena ZV-1 določa zunanjo mejo priobalnih zemljišč na vodah iz 35. točke Priloge ZV-1 (ostale celinske vode, ki tvorijo ali prečkajo državno mejo), ki sega pet metrov od meje vodnega zemljišča.

Na vodnem in priobalnem zemljišču ter na območju presihajočih jezer ni dovoljeno posegati v prostor, razen za izjeme, ki jih določa 37. člen ZV-1:

- ukrepe, ki se nanašajo na izboljšanje hidromorfoloških in bioloških lastnosti površinskih voda,
- gradnjo objektov, namenjenih varstvu voda pred onesnaženjem,
- gradnjo objektov, namenjenih obrambi države, zaščiti in reševanju ljudi, živali in premoženja ter izvajanju nalog policije,
- zagotovitev varnosti plovbe in zagotovitev varstva pred utopitvami v naravnih kopališčih,
- gradnjo objektov, potrebnih za rabo voda, ki jih je za izvajanje posebne rabe vode nujno zgraditi na vodnem oziroma priobalnem zemljišču (npr. objekt za zajem ali izpust vode),
- ukrepe, ki se nanašajo na ohranjanje narave,
- gradnjo objektov grajenega javnega dobra po ZV-1 ali drugih zakonih,
- gradnjo objektov javne infrastrukture, komunalne infrastrukture in komunalnih priključkov na javno infrastrukturo ter z gradnjo objektov javne infrastrukture neposredno povezane ureditve, ki se načrtujejo na podlagi predpisov s področja umeščanja prostorskih ureditev državnega pomena v prostor, če izpolnjujejo pogoje iz tretjega odstavka tega člena,
- gradnjo pomožnih kmetijsko-gozdarskih objektov zunaj območij naselij na priobalnem zemljišču vodotokov 1. reda, vendar z zagotovljenim minimalnim 15 metrskim odmikom od meje vodnega zemljišča.

Pri načrtovanju GGN je potrebno upoštevati določbe 84. člena ZV-1, da so na vodnem in priobalnem zemljišču prepovedane dejavnosti in posegi v prostor, ki bi lahko:

- ogrožali stabilnost vodnih in priobalnih zemljišč,
- zmanjševali varnost pred škodljivim delovanjem voda,
- ovirali normalen pretok vode, plavin in plavja,
- onemogočili obstoj in razmnoževanje vodnih in obvodnih organizmov.

Pri načrtovanju posegov na vodna in priobalna zemljišča ter na območja presihajočih jezer je potrebno zagotavljati preprečevanje poslabšanja ekološkega stanja voda in preprečevanje širjenja invazivnih tujerodnih vrst rastlin med izvajanjem gradbenih del na vodnih in priobalnih zemljiščih.

Usmeritve za preprečitev poslabšanja stanja površinskih in podzemnih voda

Zaradi ohranitve ali doseganja dobrega stanja voda ali njihovega dobrega ekološkega potenciala so kot osnovne enote za zanesljivo ugotavljanje stanja in doseganje okoljskih ciljev določena vodna telesa površinskih voda in vodna telesa podzemnih voda (Pravilnik o določitvi in razvrstitvi

vodnih teles površinskih voda (Uradni list RS, št. 63/05, 26/06, 32/11 in 8/18), Vodotoki ali njihovi deli, ki ne ustrezajo merilom za določitev samostojnih vodnih teles površinskih voda, so priključeni k vodnim telesom vodotokov, v katera se stekajo.

Usmeritve na varstvenih območjih

Vodovarstvena območja se določijo z namenom, da se zavaruje vodno telo, ki se uporablja za odvzem ali je namenjeno za javno oskrbo s pitno vodo, pred onesnaževanjem ali drugimi vrstami obremenjevanja, ki bi lahko vplivalo na zdravstveno ustreznost voda ali njeno količino (74. člen ZV-1). Za vsa območja, ki se nahajajo na vodovarstvenem območju zajetij pitne vode, je treba pri načrtovanju dosledno upoštevati Pravilnik o kriterijih za določitev vodovarstvenega območja (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16) ter vodovarstveni režim iz veljavnega predpisa, ki ureja vodovarstveno območje (predpisi sprejeti na podlagi 74. člena ZV-1 oz. 60. člena Zakona o vodah (Uradni list SRS, št. 38/81 in 29/86 ter Uradni list RS, št. 15/91 in 52/00).

Na območju so načrtovana nekatera vodovarstvena območja (Poljanska gora, Skrovnik in zajetje v dolini Cetinske). V kolikor se v času veljavnosti načrta vodovarstveno območje sprejme s pravnim predpisom, v katerem je naveden tudi režim, se pri gospodarjenju z gozdovi upošteva sprejet režim. Informacije o sprejetih vodovarstvenih območjih so prikazane na Atlasu voda.

Usmeritve na referenčnih odsekih

Pri pripravi GGN je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v vodno dobro zaradi zagotavljanja doseganja ciljev ali ohranjanja ciljev za referenčne odseke iz Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23). Referenčni odseki so odseki vodotokov in obale jezer, na katerih so referenčna mesta, ki so mesta z le zelo majhnimi spremembami elementov kakovosti ekološkega stanja površinskih voda zaradi človekove dejavnosti ter ustrezajo opredelitvam za zelo dobro ekološko stanje. Skladno s 5. členom te uredbe so:

- na referenčnih odsekih: prepovedani posegi, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti;
- na vodotokih gorvodno od referenčnih odsekov (z njihovo prispevno površino) in na vodotokih dolvodno od referenčnih odsekov oziroma od jezera, na katerem so določeni referenčni odseki, do dolvodne meje ribjega tipa, v katerega je razvrščen referenčni odsek oziroma vodotok na iztoku iz jezera: dovoljeni le posegi, ki ne povzročijo škodljivega vpliva na referenčne odseke in se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo ter so izpolnjeni drugi pogoji za izdajo vodnega soglasja.

Usmeritve za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode

Pri pripravi GGN je treba posege načrtovati na način, da se prepreči negativni vpliv na izvajanje veljavnih vodnih pravic (po 119. členu ZV-1) in evidentirane posebne rabe vode (po 108. členu ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode (po 105. členu ZV-1).

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda

Odpadna olja je v splošnem prepovedano puščati v zabojnikih za zbiranje komunalnih odpadkov, jih odmetavati ali zlivati na tla oziroma v površinske in podzemne vode. Treba jih je oddati na za to določenih mestih (zbirni centri).

Prepovedano je gnojenje ali uporaba sredstev za varstvo rastlin na priobalnih zemljiščih v tlorisni širini 15 metrov od meje brega voda 1. reda in pet metrov od meje brega voda 2. reda na podlagi 65. člena ZV-1.

Vzpostavlja in ohranja naj se pas obvodne vegetacije (drevja in grmičevja), ki lahko omili ali prepreči vnos pesticidov in drugih onesnaževal v vodotok.

Pranje, vzdrževanje oz. popravilo gozdne mehanizacije naj se v gozdu ne izvaja. Parkirna mesta za gozdno mehanizacijo in pretakalne ploščadi morajo biti ali tlakovane ali pa imeti pod vozili postavljene lovilne posode ali pivnike, da se prepreči iztekanje nevarnih tekočin v tla. V primeru

izlitja nafte in naftnih derivatov na pretakalni ploščadi ali v gozdu je treba onesnaženje omejiti, razlize nevarne snovi pa s pomočjo ekološke opreme (pivniki, granulat) pobrati v ustrezne posode. Mesta za skladiščenje goriva in olja naj bodo stran od vodotokov in stoječih voda, zunaj priobalnih zemljišč in območij poplav. Pripravljen naj bo podroben načrt v primeru razlitja.

Usmeritve na vodovarstvenih območjih

Za načrtovane posege na vodovarstvena območja, za katere je določena obveza izdelave Analize tveganja za onesnaženje, mora biti le-ta izdelana in revidirana skladno s Pravilnikom o kriterijih za določitev vodovarstvenih območij (Uradni list RS, št. 64/04, 5/06, 58/11 in 15/16). Posegi so sprejemljivi, če iz analize tveganja izhaja, da nov poseg ne bo povzročil poslabšanja stanja voda (ob upoštevanju zaščitnih ukrepov iz analize tveganja).

V bližnji okolici zajetij naj se ne pogozduje na taki razdalji, na kateri bi lahko prišlo do prodora korenin v zajetja ali do prodora organskih snovi ali mikrobiološkega onesnaženja v zajetje.

Oskrba strojev in vzdrževanje takih strojev in naprav, ki uporabljajo nevarne snovi, vključno z gorivi in mazivi, mora potekati izven najožjega vodovarstvenega območja (VVO I).

Usmeritve za gospodarjenje s funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti

Gospodarjenje z gozdovi se izvaja tako, da se ohrani raznolikost gozdne strukture v različnih starostnih fazah. Zagotavlja naj se ohranitev in razvoj manjšinskih in redkih ekosistemov ter minoritetnih, zaščitnih in ogroženih drevesnih, grmovnih in drugih rastlinskih vrst. Vnašanje neavtohtonih rastlinskih in živalskih vrst in nasadov monokultur ni dopustno. Poskrbeti za ugodne pogoje za ogrožene rastlinske in živalske vrste. Za vzpostavljanje primernih habitatov živalskih vrst se v sestojih izbira posamezna drevesa ali majhne skupinice drevja, ki se jih pušča do pozne starosti. Pušča se prihranjence in semenjake. Naravnemu razvoju in razkroju se prepusti v vsakem oddelku vsaj eno drevo debeline nad 50 cm. V sestojih naj ostane vsaj 3% odmrle lesne mase. Votla drevesa in posamezne sušice se ohrani kot življenjski prostor duplarjev. Pušča se vsa drevesa z gnezdi premera nad 40 cm. Posebna pozornost se posveti ohranitvi mravljišč. Ohranja se gozdne otoke, omeje, posamezna drevesa in skupine dreves izven gozda. Preprečuje se zaraščanje in pogozdovanje jas. Ohranja in vzdržuje se košenice, ki naj se jih kosi, seno pa odvažja. Izloči se ekocelice kot površine, prepuščene naravnemu razvoju. Osnuje se jih v debeljakih, ob nereguliranih strugah in drugih vodnih ekosistemih, mokriščih in drugje. Ekocelice se podrobno locira in opiše v gozdnogojitvenih načrtih. Odmrla drevesa, ki ne povzročajo poplavljanja, se pušča v strugah.

Prikaz območij gozdov, na katere se nanašajo konkretne usmeritve, je v merilu 1:25.000 prikazan v kartnem delu načrta (Karta št. 6).

Usmeritve za območja EPO (Vir: Naravovarstvene smernice, ZRSVN 2024)

Varstvene usmeritve za ekološko pomembna območja se določajo za območje rabe naravnih dobrin ter za izvajanje posegov in dejavnosti, z namenom, da se ohranja ali dosega ugodno stanje tistih habitatnih tipov ter rastlinskih in živalskih vrst in njihovih habitatov, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno.

Na ekološko pomembnih območjih se v primeru obstoja alternativnih možnosti prostorske ureditve ne načrtujejo, če se zaradi njihove izvedbe lahko bistveno poslabša ugodno stanje habitatnih tipov ali vrst, zaradi katerih je ekološko pomembno območje opredeljeno, v drugih primerih pa se načrtujejo tako, da je njihov neugoden vpliv čim manjši.

Na ekološko pomembnih območjih, ki niso tudi posebna varstvena območja, so vsi posegi in dejavnosti možni, načrtuje pa se jih tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Usmeritve za območja Nature 2000

Na Natura območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri:

- ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst;
- ohranja ustrezne lastnosti abiotских in biotских sestavin habitatnih tipov, njihove specifične strukture ter naravne procese ali ustrezno rabo;
- ohranja ali izboljšuje kakovost habitata rastlinskih in živalskih vrst, zlasti tistih delov habitata, ki so bistveni za najpomembnejše življenjske faze kot so zlasti mesta za razmnoževanje, skupinsko prenočevanje, prezimovanje, selitev in prehranjevanje živali;
- ohranja povezanost habitatov populacij rastlinskih in živalskih vrst in omogoča ponovno povezanost, če je le-ta prekinjena.

Pri izvajanju posegov in dejavnosti, ki so načrtovani v skladu s prejšnjim odstavkom, se izvedejo vsi možni tehnični in drugi ukrepi, da je neugoden vpliv na habitatne tipe, rastline in živali ter njihove habitate čim manjši.

Čas izvajanja posegov, opravljanja dejavnosti ter drugih ravnanj se kar najbolj prilagodi življenjskim ciklom živali in rastlin tako, da se:

- živalim prilagodi tako, da poseganje oziroma opravljanje dejavnosti ne, ali v čim manjši možni meri, sovpada z obdobji, ko potrebujejo mir oziroma se ne morejo umakniti, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti, vzrejanja mladičev, razvoja negibljivih ali slabo gibljivih razvojnih oblik ter prezimovanja,
- rastlinam prilagodi tako, da se omogoči semenenje, naravno zasajevanje ali druge oblike razmnoževanja.

Na Natura območja se ne vnaša živali in rastlin tujerodnih vrst ter gensko spremenjenih organizmov.

Usmeritve vezane na posamezne upravljavske cone

Rak koščak (SI3000192 Radulja s pritoki, SI3000059 Mirna, SI3000329 Bistrica z Bučavnico in Beno, SI3000341 Globoščica s pritoki)

Cona obsega vodotoke ter pas vegetacije ob njih. Znotraj cone želimo ohranjati naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge, obrežno vegetacijo in zamočvirjene gozdne površine.

VRSTE: navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*), koščičasti škratec (*Coenagrion ornatum*), ozki vretenec (*Vertigo angustior*), črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*)

USMERITVE:

- upoštevajo se usmeritve za hidrološke naravne vrednote.
- prednostna območja za gradnjo gozdnih prometnic naj bodo določena izven cone raka koščaka.

Netopirji (SI3000192 Radulja s pritoki)

Cona obsega Raduljo s pritoki razen izlivnega odseka pod avtocesto. Širše območje Zgornje in Spodnje Klevevske jame.

VRSTE: južni podkovnjak (*Rhinolophus euryale*), navadni netopir (*Myotis myotis*), dolgokrili netopir (*Miniopterus schreibersi*), navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*), , črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*), navadni škržek (*Unio crassus*), kapelj (*Cottus gobio*), pohra (*Barbus meridionalis*), blistavec (*Leuciscus souffia*), pezdirk (*Rhodeus sericeus amarus*), navadna nežica (*Cobitis taenia*), potočni piškurji (*Eudontomyzon spp.*), vidra (*Lutra lutra*)

USMERITVE:

- Ohranjajo se gozdne površine, preprečuje se zaraščanje košenic in gozdnih jas.

- Ohranja se najmanj 30 % delež sestojev z odraslim drevjem (razširjenega debelinskega razreda B in C).
- Vzdržujeta oz. vzpostavita se mozaičnost razvojnih faz ter vertikalna razgibanost sestojev.
- S presvetlitvami sestojev se zagotavlja pestro združbo drevesnih in grmovnih vrst ter zelišč.
- Pospešuje se minoritetne, ogrožene in plodonosne grmovne in drevesne vrste.
- Ohranja oz. vzpostavlja se vrstno in strukturno pester gozdni rob ter postopen prehodni pas z ostalimi ekosistemi.
- V gozdu in na gozdnem robu se ohranja vse vodne biotope (mlake, luže in kaluže).
- Ohranja se linijske vegetacijske strukture (mejice, živice, linije dreves) med zatočišči (jame in drugi podzemni habitati, cerkvena podstrešja, zvoniki, podstrehe drugih objektov) ter prehranjevalnim habitatom (gozd, gozdni rob, jase, travniki, sadovnjaki).

Črtasti medvedek (SI3000056 Vejar, SI3000192 Radulja s pritoki)

Cona obsega zgornji tok potoka Vejar in poplavno ravnico do Brezovice pri Mirni.

VRSTE: navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*), koščičasti škratec (*Coenagrion ornatum*), ozki vretenec (*Vertigo angustior*), črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*), navadni škržek (*Unio crassus*), pohra (*Barbus meridionalis*), blistavec (*Leuciscus souffia*), pezdirk (*Rhodeus sericeus amarus*), navadna nežica (*Cobitis taenia*), velika nežica (*Cobitis elongata*), sulec (*Hucho hucho*), platnica (*Rutilus pigus*), vidra (*Lutra lutra*)

USMERITVE:

- Ohranijo/vzdržujejo se presvetljeni gozdovi, gozdne jase, strukturno bogati gozdovi ter vrstno pestri gozdni robovi z gosto plastjo nizkih dreves, grmičevja in zelišč.

Usmeritve za gospodarjenje s klimatsko in higiensko funkcijo

- V okolici večjih krajev in emisijsko motečih objektov je potrebno v čim večji meri ohranjati obstoječe površine gozdov.
- Ohranjati in pospeševati je potrebno strukturno in vrstno pestrost, pospeševati naravno drevesno sestavo ter stalno vzdrževati vitalne in stabilne sestoje. Pri obnovi in negi gozdov pospeševati drevesne vrste, ki izkazujejo večjo odpornost proti neugodnim vremenskim dejavnikom, boleznim in onesnaženju.
- Redno izvajati ukrepe varstva pred škodljivimi organizmi in boleznimi.
- Stremeti k raznomerni, močnejši vertikalni strukturiranosti sestojev. Pospeševati tudi grmovne vrste, še posebej na gozdnem robu, in polnilni sloj. Priporočljivo je malopovršinsko gospodarjenje.
- Prepovedane so večjepovršinske sečnja ter direktne premene.

Usmeritve za gospodarjenje z zaščitno funkcijo

Funkcija se pojavlja v kombinaciji s funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev, zato veljajo podobne usmeritve. Večji poudarek je na odstranjevanju težkih, nagnjenih ali kako drugače nevarnih dreves nad objekti, ki jih ščitimo (cesta). Gozdnih vlak in cest naj se na strmih in erodibilnih tleh ne gradi. Uporablja naj se ročno predspravilo oziroma spravilo. Pri sečnji se lahko pušča višje panje, ki dodatno preprečujejo zdrse kamenja in vej.

Usmeritve za gospodarjenje s funkcijo varovanja naravnih vrednot

Z naravnimi vrednotami je treba ravnati tako, da se ne ogrozi njihov obstoj (40. člen ZON).

Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti (5. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti, se posegi in dejavnosti:

- na površinski in podzemeljski geomorfološki, hidrološki in geološki naravni vrednoti izvajajo v obsegu in na način, da se ne uničijo, poškodujejo ali bistveno spremenijo lastnosti, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, oziroma v obsegu in na način, da se v

čim manjši možni meri spremenijo druge fizične, fizikalne, kemijske, vidne in funkcionalne lastnosti naravne vrednote.

- na drevesni naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne zmanjša vitalnost in ne poslabša zdravstveno stanje drevesa ter, da se ne poslabšajo življenjske razmere na rastišču.
- na zoološki naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne poslabšajo življenjske razmere rastlin in živali, zaradi katerih je del narave opredeljen za naravno vrednoto, do takšne mere, da jim je onemogočeno dolgoročno preživetje.
- na ekosistemski naravni vrednoti izvajajo tako, da se ne spremenijo kvalitete ekosistema

Posegi in dejavnosti zunaj naravnih vrednot, na območju vpliva na naravno vrednoto se izvajajo tako, da vpliv posega ali dejavnosti ne povzroči uničenja ali bistvene spremembe lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto, ali uničenja naravne vrednote (6. člen Uredbe o zvrsteh naravnih vrednot).

Za potrebe priprave načrtov rabe naravnih dobrin se območje vpliva na naravno vrednoto opredeli glede na nameravani poseg ali dejavnost na podlagi naslednjih izhodišč:

- za hidrološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto območje porečja ali dela porečja, v katerem se naravna vrednota nahaja,
- za podzemno geomorfološko naravno vrednoto je območje vpliva na naravno vrednoto površje nad podzemno jamo ter, če je naravna vrednota vodna podzemna jama, porečje voda, ki tečejo v podzemno jamo,
- za naravne vrednote drugih zvrsti je območje vpliva na naravno vrednoto območje, v katerem lahko vplivi posegov in dejavnosti človeka ogrozijo tiste lastnosti, zaradi katerih je bil del narave opredeljen za naravno vrednoto: za geomorfološke in geološke naravne vrednote je to zlasti njihova stabilnost, za botanične, zoološke, ekosistemske in drevesne naravne vrednote je to zlasti kvaliteta habitatov rastlin in živali,
- naravno vrednoto se lahko uredi za obisk javnosti z nadelavo poti, razgledišč, počivališč, postavitvijo ograj, tabel z informacijami, opozorili in podobno, vendar tako, da se bistveno ne spremenijo lastnosti naravne vrednote. Naravno vrednoto ali njen del, ki je posebej občutljiv na fizične učinke hoje, ki jih povzročijo obiskovalci, se uredi tako, da se onemogoči ogrožanje naravne vrednote. Na naravni vrednoti, katere obiskovanje in ogledovanje se prostorsko ne da omejiti ali se pričakuje, da omejitev ne bo učinkovita, se lahko obiskovanje in ogledovanje naravne vrednote ali njenega dela fizično onemogoči.

V skladu s Pravilnikom o spremembah in dopolnitvah pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot, izdanem na podlagi 6. odstavka 37. člena ZON in 10. člena Zakona o varstvu podzemnih jam, so za naravne vrednote državnega pomena (geomorfološka podzemeljska zvrst) določene tudi vse znane jame. V pripadajočem načrtu se obravnava samo jame, ki so v gozdnem prostoru.

Preglednica 47: Pregled jam in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME JAME	KRATKA OZNAKA	REŽIM VSTOPA	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
40641	Jama pri Mirni	Jama občasni izvir ob stalnem toku	odprta jama s prostim vstopom	Upošteva naj se varstveni režim v jami naveden v 18. členu Zakona o varstvu podzemnih jam. Na vplivnem območju jame (na površju nad znanimi rovi jame) naj se upošteva naslednje usmeritve: • Izvaja se takšne vrste gradenj, da se ne poškoduje podzemeljske naravne vrednote. • Vibracij zaradi eksplozij ali iz drugih virov se ne povzroča. • Vegetacijsko odejo, vključno z njenim odstranjevanjem, se spreminja le v takšnem obsegu, da se ne ali bistveno ne spremenijo kakovostne (kemične) in količinske lastnosti pronicajoče vode. • Odpadkov in drugega materiala, vključno z odpadnim izkopnim ali gradbenim materialom, se ne odlaga ali skladišči na naravni vrednoti. • Nevarnih snovi, kot so nafta in naftni derivati, kemikalije in podobne snovi, se ne pretovarja in skladišči.
41372	Jama pri Brezjah	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
42118	Pečina v Bajerjih	Spodmol, kevdrč	odprta jama z nadzorovanim vstopom	
42334	Prepadna na Debelem hribu	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
42359	Jama v strugi Lipovca	Brezno občasni ponor	odprta jama s prostim vstopom	
42919	Svitla jama	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
42922	Jama v Srebotnici	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom	
44875	Jama nad Šentruperto m	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
45677	Prepadna v Šhovcu	Poševno ali stopnjasto brezno	odprta jama s prostim vstopom	
46215	Jama v peskokopu ob cesti na Selsko goro	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
47712	Latovca	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	
48397	Ribičeva jama	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
48672	Skladnica	Vodoravna jama	odprta jama s prostim vstopom	
49697	Udor na Drečjem vrhu	Jama z breznom in etažami, poševna jama	odprta jama s prostim vstopom	
53021	Udor na Jerengi	Brezno	odprta jama s prostim vstopom	

Preglednica 48: Pregled naravnih vrednot in pripadajočih konkretnih varstvenih usmeritev

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	POMEN	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
4431V	Radulja	Levi pritok Krke s poplavno ravnico in povirjem v Krškem hribovju	HIDR, ZOO	državni	- Z namenom, da se ohranja naravne značilnosti struge, obrežno strukturo brežin, potek struge in obrežno vegetacijo, se v neposredni bližini vodotoka (praviloma 25 m) ne gradi nove gozdne infrastrukture (prometnice in ostali objekti). Morebitna nova infrastruktura naj se načrtuje in umesti v prostor v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. - Možna so posamezna točkovna prečenja vodnih teles, ki naj potekajo čim bolj pravokotno na vodno telo. Prečenje preko izrazitih geomorfoloških oblik kot so korita, slapišča, tolmeni, skalni skoki, ipd. niso dopustna. Vodotoka se ne onesnažuje. Uporabljajo naj se biološko razgradljiva olja. V obrežni pas 5 metrov od vodotoka, se praviloma ne posega. V kolikor je sečnja potrebna, naj bo le-ta selektivna in izvedena tako, da se zagotavlja stalna zastrtost vodotoka (razen pri sanitarni sečnji iglavcev). Odstranjuje se zgolj nestabilna in fiziološko prestara drevesa, ki bi lahko povzročila erozijske procese ali ogrožala ostale funkcije na istem prostoru. - Na naravni vrednoti se krčenje gozda ne izvaja. - V celoti se ohranja mikrorastišča močvirskih združb ob potokih (sestoji sive in črne jelše, vrbe, topoli, trepetlike) ter mokrotne travnike. - Na vodotokih se ne skladišči lesa. - Spravilo lesa se ne izvaja po vodotoku. - Sečni ostanki se ne odlagajo v strugo oz. neposredno na brežine potoka. Prepriči se odnašanje materiala iz gozdnih prometnic in njihovih brežin v vodna telesa.
4483V	Mirna	Desni pritok Save pri Sevnici	EKOS, (HIDR)	državni	
4516	Bačji potok	Desni pritok Mirne južno od Ostrožnika s povirjem pod Debencem	HIDR, EKOS	državni	
8636V	Glinški potok	Desni pritok Mirne pri Podlogu	HIDR, EKOS	lokalni	
4546V	Vejar	Desni pritok reke Mirne s poplavnimi travniki nad Mirno	HIDR, BOT, ZOO	državni	
4574	Zabrščica s pritoki	Potoki Zabrsčica, Lanšpreščica in Gomilščica, ki se po krajšem skupnem toku izlijejo v Mirno	HIDR, EKOS	državni	
8119V	Bistrica	Hudournna reka z ohranjenim zgornjim tokom, levi pritok Mirne pod Šentrupertom	HIDR, EKOS	lokalni	
8120	Homščica	Dolina potoka zahodno od Mirne, levi pritok Mirne	HIDR, EKOS	lokalni	
8205V	Laknica	Potok s poplavno ravnico, levi pritok Radulje pri Zburah	HIDR, EKOS	lokalni	
8461	Gostinščica	Levi pritok Radulje južno od Trebelnega	HIDR, EKOS	lokalni	

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	POMEN	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
8464	Cetiška	Potok s poplavno ravnico, levi pritok Mirne pri Mirni	HIDR, EKOS	lokalni	
8494	Igmanca	Dolina potoka s ponori južno od Šentjurija	HIDR, EKOS	lokalni	
8539	Jeseniščica s pritoki	Potok z izrazitima povirnimama dolinama, levi pritok Mirne vzhodno od Šentruperta	HIDR, EKOS	lokalni	
8540	Lanšpreščica	Potok s poplavnimi travniki južno od Mirne	HIDR, EKOS	lokalni	
8541	Gomilščica	Potok s poplavnimi travniki južno od Mirne	EKOS	lokalni	
8554	Savrca	Desni pritok Mirne zahodno od Mokronoga z večjim mokriščem v povirnem delu	HIDR, EKOS	lokalni	
8556	Gomilski potok	Potok s poplavnimi travniki zahodno od Mokronoga, desni pritok Mirne	HIDR, EKOS	lokalni	
8637	Mirna vas - Lipovec	Desni pritok Radulje južno od Mirne vasi	HIDR	lokalni	

IDENT. ŠT.	IME	KRATKA OZNAKA	ZVRST	POMEN	KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE
8642	Ločice	Nahajališče triasnih školjk vzhodno od Raven nad Šentrupertom	GEOL	državni	•
8656	Semejca	Opuščen rudnik svinca in cinka z delno dostopnimi rovi severovzhodno od Mokronoga	GEOL	državni	
8568	Zaloge	Velika tektonska guba v opuščenem kamnolomu ob vznožju Podradovice, južno od Mirne	GEOL	državni	• V obstoječih gozdnih fragmentih se naj se gospodari z najmanjšo možno intenziteto. Drevesna vrstna sestava se usmerja v smeri naravne sestave. • Morebitni posegi v obrežno vegetacijo na bodo sečnja posamičnega drevja, v smislu sanitarne sečnje ali sečnje oslabelega drevja, odvisno od poudarjenosti ostalih funkcij v istem prostoru. Izvajajo se naj izven gnezditvene sezone ptic; sečnja je torej dovoljena med 1. avgustom in 1. marcem. Drevesa se usmerjeno podira stran od vodnega telesa. Sečne ostanke je potrebno po sečnji z brežin ribnikov odstraniti. • Z namenom, da se ohranja naravne značilnosti ribnikov in obrežno vegetacijo, se v neposredni bližini ribnikov (praviloma 10 m) ne gradi nove gozdne infrastrukture (prometnice in ostali objekti). • Na stiku gozda z obdajajočimi travniškimi površinami se oblikuje strukturiran gozdni rob. • Gozdnih površin znotraj naravne vrednote se ne krči.
4291	Ravne nad Šentrupertom - nahajališče fosilov	Nahajališče triasnih školjk vzhodno od Raven nad Šentrupertom	GEOL	državni	• Obcestne profile je potrebno ohraniti v avtentičnem stanju, zato ni dovoljeno nikakršno poseganje v brežino. • Vse posege v neposredni bližini geoloških naravnih vrednot se načrtuje v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN.
4536	Zapečar	Opuščen rudnik svinca in cinka z delno dostopnimi rovi severovzhodno od Mokronoga	GEOL	državni	• Gradnjo gozdnih prometnic na območju naravne vrednote se načrtuje v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN. •
80129	Mirna - tektonska guba	Velika tektonska guba v opuščenem kamnolomu ob vznožju Podradovice, južno od Mirne	GEOL	državni	• Gozda se na območju naravne vrednote ne krči. • Vse posege na naravni vrednoti in v njeni neposredni bližini geoloških naravnih vrednot se načrtuje v sodelovanju s pristojno enoto ZRSVN.

Usmeritve za gospodarjenje s funkcijo varovanja kulturne dediščine

Krepi in ohranja naj se naravno drevesno sestavo in zgradbo gozda. Ohranjajo naj se obstoječe gozdne površine. Rastiščne razmere naj se ne spreminjajo. Proizvodne in pomladitvene dobe so dolge, obnova je naravna. Na območjih objektov zavarovane kulturne dediščine so večinoma prepovedani vsakršni posegi, v skladu z varstvenimi režimi teh objektov. Izven območij zavarovanih objektov so dopustne sanitarne sečnje, vedutne sečnje in malopovršinske negovalne sečnje z nizko jakostjo. Za območja zavarovanih objektov se upoštevajo varstveni režimi iz aktov o zavarovanju kulturne dediščine. V območjih arheološke dediščine naj se ne izvajajo posegi v zemeljske plasti (zlasti gradnja vlak in gozdnih cest) ter odstranjevanje dreves s koreninskim spletom.

Splošne varstvene usmeritve za območja kulturnih spomenikov, arheoloških najdišč in registrirane dediščine v gozdnem prostoru:

- spodbujanje trajnostne uporabe na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njihovih kulturnih lastnosti,
- spodbujanje vzdržnega razvoja, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena njihova ohranitev za prihodnje generacije,
- spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in njihove druge pomene,
- ohranjanje lastnosti, posebne narave in njihovega družbenega pomena, materialne substance in avtentičnosti lokacije. Pomembna je tudi širša krajinska zgradba in prostorska podoba, ohranja se gozdne robove in zaplate v vidnih stikih z dediščino ter vsebinski in prostorski kontekst območij (značilne silhete, vedute in pogledi, razgledišča, kompozicije objektov z značilnim drevjem ter prostorsko pomembnejše vegetacijske in druge krajinske strukture),
- dovoljeni so posegi, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote,
- dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za njihovo ohranitev ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na varovane enote KD minimalni.

Varstvene usmeritve za vplivna območja:

- v vplivnih območjih spomenikov velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju spomenikov tako, da družbeni pomen spomenika v prostoru ni okrnjen,
- V vplivnih območjih registrirane dediščine velja režim varstva, ki določa, da morajo biti posegi in dejavnosti prilagojeni celostnemu ohranjanju dediščine. Ohranja se prostorska integriteta, pričevalnost in dominantnost dediščine, zaradi katere je bilo vplivno območje določeno.

Dodatni režim varstva arheoloških najdišč:

- posegi in dejavnosti v prostoru se načrtujejo in izvajajo tako, da se arheološka najdišča ohranjajo. Gospodarjenje z gozdom je treba prilagoditi tako, da se arheološka najdišča varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovale arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Prepovedano je predvsem:
- odkopavati in zasipavati teren, graditi gozdne vlake, krčiti gozd ali izvesti posek na golo, odstranjevati koreninski sistem, če to pomeni poseg v arheološke ostaline,
- gospodarsko izkoriščati rudnine oziroma kamnine,
- postavljati ali graditi trajne aličasne objekte, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo, ter nosilce reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in prezentacijo arheološkega najdišča.
- izjemoma je mogoče na arheološko najdišče po pridobitvi kulturnovarstvenega soglasja in izvedbi predhodne arheološke raziskave umestiti prej naštetе nedopustne posege:
- če ni možno najti drugih rešitev,

- če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo oz. izvedbo posega.

V tem primeru je treba slediti naslednjim usmeritvam:

- sanitarna sečnja v najmanjšem možnem potrebnem obsegu in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS,
- odstranjevanje štorov/drevesnih panjev s frezami,
- izjemoma je na območju grajskih razvalin, ki so arheološka najdišča, dovoljeno izbiralno redčenje drevja in strokovno spravilo ter odvoz drevnine iz gozda pod nadzorom pristojne območne enote ZVKDS. Drevesa, ki se vraščajo v grajsko arhitekturo ali v drugo arheološko zidano substanco, je potrebno strokovno odstraniti, pri čemer ni dovoljeno odstranjevati koreninskega sistema,
- zbiranje in vlačenje lesa do obstoječih vlak in vlačenje po obstoječih vlakih se opravlja tako, da so negativni vplivi na arheološke ostaline minimalni. Dela je potrebno izvajati z delovnimi stroji, ki v najmanjšem možnem obsegu obremenjujejo in posegajo v zemeljske plasti. O načrtovanih posegih je potrebno predhodno pisno obvestiti pristojno enoto ZVKDS. Nastale eventualne poškodbe arheološkega najdišča je potrebno nemudoma dokumentirati in zagotoviti ustrezno zaščito arheoloških ostalin.

Dodatni režim varstva arheoloških ostalin:

- Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije j skladno s predpisi s področja varstva kulturne dediščine treba omogočiti dostop do zemljišč, kjer se bodo izvajala zemeljska dela in opravljanje strokovnega nadzora nad posegi, zato naj lastnik zemljišča/odgovorni vodja o dinamiki izvedbe del obvesti pristojno območno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije vsaj 10 dni pred pričetkom zemeljskih del,
- ob vseh posegih v zemeljske plasti velja obvezujoč splošni arheološki varstveni režim, ki najditelja/lastnika zemljišča/investitorja/odgovornega vodjo del ob odkritju arheološke ostaline zavezuje, da najdbo zavaruje nepoškodovano na mestu odkritja in o najdbi takoj obvesti pristojno enoto Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, ki situacijo dokumentira v skladu z določili arheološke stroke. V primeru odkritja arheoloških ostalin, ki jim grozi nevarnost poškodovanja ali uničenja, lahko pristojni organ to zemljišče z izdajo odločbe določi za arheološko najdišče, dokler se ne opravijo raziskave arheoloških ostalin, oz. se omeji ali prepove gospodarska in druga raba zemljišča, ki ogroža obstoj arheološke ostaline.

Dodatni režim varstva registrirane dediščine:

- območje stavbne dediščine, varuje se:
 - gabariti, gradivo, oblikovanost,
 - pojavnost in vedute (predvsem pri prostorsko izpostavljenih stavbah),
 - celovitost dediščine v prostoru.
- območje naselbinske dediščine, varuje se:
 - morfološka zasnova naselja,
 - prostorsko pomembnejše naravne sestavine znotraj naselja ali njegovega dela (drevesa, vodotoki),
 - prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti),
 - varuje tudi naravne ter druge meje rasti in robove,
 - odnosi med naseljem ali med njegovim delom in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega).
- območje kulturne krajine; območje zgodovinske krajine, varuje se:
 - krajinska zgradba in prepoznavna prostorska podoba (naravne in grajene ali oblikovane sestavine),
 - značilna obstoječa parcelna struktura, velikost in oblika parcel ter členitve (živice, vodotoki z obrežno vegetacijo, osamela drevesa),
 - odnos med krajinsko zgradbo oziroma prostorsko podobo in stavbo oziroma naseljem,

- preoblikovanost reliefa in spremljajoči objekti, grajene strukture, gradiva in konstrukcije ter likovni elementi.

- območje vrtnoarhitekturne dediščine, varuje se:
 - zasnova (oblika, struktura, velikost, poteze),
 - grajene in naravne sestavine (vrtna oprema, likovni elementi, rastline, vodni motivi, relief),
 - rastišče z ustreznimi ekološkimi razmerami, ki so potrebne za razvoj in obstoj rastlin,
 - vsebinska, funkcionalna, likovna in prostorska povezanost med sestavinami prostorske kompozicije in stavbami ter površinami, pomembnimi za delovanje celote.
- območje memorialne dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta,
 - vsebinski, simbolni in prostorski odnos med dediščino in okolico ter vedutami.
- območje druge dediščine, varuje se:
 - avtentičnost lokacije in fizična pojavnost objekta ali naprave,
 - osnovna namembnost ali primarna raba objekta ali naprave in način njenega delovanja,
 - vsebinski in prostorski odnos med dediščino in okolico.

ZVKD-1 predpisuje obveznost pridobitve kulturnovarstvenega soglasja:

- kulturnovarstveno soglasje za poseg (28. člen ZVKD-1),
- kulturnovarstveno soglasje za izvedbo raziskave in odstranitev arheološke ostaline ali dediščine (31. člen ZVKD-1)

Za poseg v enoto kulturne dediščine se štejejo vsa dela, dejavnosti in ravnanja, ki kakorkoli spreminjajo videz, strukturo, notranja razmerja in uporabo kulturne dediščine ali jo uničujejo, razgrajujejo ali spreminjajo njeno lokacijo. To so tudi vsa dela, ki se štejejo za vzdrževanje objekta skladno s predpisi s področja graditve objektov, in drugi posegi v prostor, ki se ne štejejo za gradnjo in so dopustni na podlagi prostorskega akta ali drugih predpisov. Zaradi zagotavljanja strokovnega nadzora je o načrtovanih posegih (npr. sanitarna sečnja, izbiralno redčenje ter spravilo in odvoz drevnine iz gozda) treba predhodno pisno obvestiti pristojno območno enoto ZVKDS.

Kadar je načrtovan poseg v enoto kulturne dediščine pod določenimi kulturnovarstvenimi pogoji sprejemljiv in so posegi načrtovani v območjih arheološke dediščine, je potrebno pridobiti tudi soglasje za raziskavo in odstranitev arheološke ostaline po 31. členu ZVKD-1, ki ga izdaja Ministrstvo za kulturo RS.

Preglednica 49: Enote kulturne dediščine*

EŠD	IME	Režim	Podrežim	ODSEK
1-00731	Mokronog - Cerkev Žalostne Matere božje na Žalostni gori	spomenik		122
1-00756	Drečji Vrh - Toplar na Posestvu Pule	spomenik		222
1-02038	Mirna - Cerkev sv. Helene	spomenik		93
1-02054	Slepšek - Cerkev sv. Martina	spomenik		113B
1-02059	Brezovica pri Trebelnem - Cerkev sv. Ane	spomenik		236
1-02481	Zaloka - Cerkev sv. Neže	spomenik		8
1-02586	Jelševce - Cerkev sv. Antona Padovanskega na Blečjem vrhu	dediščina	stavbna dediščina	168
1-26597	Brezovica pri Trebelnem - Arheološko najdišče Groblje	arheološko najdišče		236
1-07495	Dob v Mirnski dolini - Hruškov drevored	spomenik		16B
1-07845	Vesela Gora - Barbova graščina	spomenik		43A
1-09259	Mokronog - Svete stopnice s kapelami na Žalostni gori	spomenik		122
1-09608	Šentrupert na Dolenjskem - Kapela sv. Križa	spomenik		41A
1-09752	Velika Strmica - Arheološko najdišče Gradec	arheološko najdišče		174
1-13056	Hom - Toplar na domačiji Hom 32	dediščina	stavbna dediščina	29A
1-19644	Dolenje Zabukovje - Spomenik NOB	dediščina	memorialna dediščina	248
1-20814	Mokronog - Spominsko znamenje	dediščina	memorialna dediščina	122
1-20817	Bogneča vas - Urbanov pil	dediščina	stavbna dediščina, druga dediščina	200
1-22979	Trstenik pri Mirni - Dvorec Kot	dediščina priporočilno	stavbna dediščina	16A
1-25192	Mirna - Graščina Zapuže	dediščina priporočilno	stavbna dediščina	93
1-25608	Ravnik pri Šentrupertu - Janeževa zidanica	dediščina	stavbna dediščina	14
1-25615	Vrh pri Trebelnem - Domačija Vrh pri Trebelnem 7	dediščina	stavbna dediščina	253
1-25953	Čužnja vas - Ambient zidanic in hrama na Jerengi	dediščina	stavbna dediščina	157
1-26534	Mirna - Zaplatarjeva domačija	dediščina	stavbna dediščina	093
1-26598	Češnjice pri Trebelnem - Gomila Češenjski hrib	arheološko najdišče		257
1-26611	Roje pri Trebelnem - Gomilno grobišče Laze	arheološko najdišče		203
1-27141	Roje pri Trebelnem - Hmeljniška žaga	dediščina	stavbna dediščina	190B
1-30289	Zagorica pri Mirni - Kapelica	dediščina priporočilno	memorialna dediščina	68

Preglednica 50: Podrobne kulturnovarstvene usmeritve

EŠD	IME	Režim	ODSEK	USMERITVE
1-09563	Brezje pri Trebelnem - Arheološko najdišče Šumeje-Log	Arheološko najdišče	270, 271	Arheološko najdišče se nahaja leži na slemenu in severnem pobočju grebena, ki loči dolini Radulje in Igmance. Obsega prazgodovinsko naselbino in poznorimskodobno utrjeno višinsko pribežališče ter gomilno grobišče gradišča Karlin in večjo skupino gomil je na območju Brezovske hoste. Ohranja se izvorni prostorski kontekst najdišča. Posegi, ki bi lahko poškodovali vidne strukture najdišča in druge arheološke ostaline (gradnja novih vlak, začasnih površin za skladiščenje lesa, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju ostalin v skladu z varstvenim režimom. Pred deli, ki bi lahko povzročili posege v tla, je potrebna predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev.
1-26601	Čužnja vas - Gomilno grobišče Osredek	Arheološko najdišče	171, 172	Na z gozdom poraslem grebenu južno od naselja Čužnja vas sta dve gomili med seboj oddaljeni ok. 300 m. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomile, (gradnja novih vlak, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.
1-29597	Dolenje Laknice - Arheološko območje Dolinšek	Arheološko najdišče	148A, 148B	Območje povečanega arheološkega potenciala glede na najdbe. V gozdu se nahaja le manjši del najdišča ob vzhodnem in južnem robu. Znotraj najdišča se je potrebno izogibati posegom v tla.
1-09559	Dolenje Laknice - Razvaline donžona Čretež	Dediščina - stavbna	147	Nad razvalinami gradu stoji romanski stolpasti grad iz 12. Stol. kvadratnega tlorisa z ohranjenimi tremi nadstropji. Okoli njega je še zaznan obrambni jarek. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju stolpa v svoji izvirnosti in neokrnjenosti v izvornem prostorskem kontekstu. Posegi, ki bi lahko poškodovali stolp in spremenili prostorske razmere okoli njega niso dopustni. V primeru sanitarne sečnje je potrebno zagotoviti, da na pride do poškodb objekta.
1-09558	Dolenje Laknice - Razvaline gradu Čretež	Dediščina - stavbna	147	Razvaline gradu z 13. stol. stojijo nad dolino potoka Laknica, na pomolu v gozdnatem pobočju hriba. Grad je bil razširjen v 16. stol., v 18. stol pa je pogorel in bil opuščen. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju ruševin v svoji izvirnosti in neokrnjenosti v izvornem prostorskem kontekstu. Posegi, ki bi lahko poškodovali ruševine z niso dopustni. V primeru sanitarne sečnje je potrebno zagotoviti, da na ruševinah ne pride do dodatnih poškodb.
		Vplivno območje	145, 146A, 146B, 147, 148A	Gospodarjenje z gozdom se prilagodi ohranjanju širšega prostorskega konteksta območja gradov in njihovi prezentaciji.
1-09591	Dolenje Laknice - Razvaline dvorca Čretež	Dediščina - stavbna	146B	Na vrhu vzpetine na prehodu v travnati plato so še vidne ruševine dvorca, ki je bil sezidan po tem, ko je pogorel grad Čretež, zapuščen pa je bil v začetku 20. stol. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju ruševin in njihovi prezentaciji.

EŠD	IME	Režim	ODSEK	USMERITVE
1-26602	Drečji Vrh - Gomilno grobišče Stari Bajhovec	Arheološko najdišče	216	Na vzhodnem pobočju Bajhovca so tri gomile. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomile, (gradnja novih vlak, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.
1-26608	Drečji Vrh - Gomilno grobišče Veliki vrh	Arheološko najdišče	165, 166, 207, 218	Na kopastem hribu so štiri gomile. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomile, (gradnja novih vlak, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.
1-26495	Glinek pri Mirni - Gomilno grobišče Gosjak	Arheološko najdišče	104A, 106	Gomilno grobišče obsega šest gomil na gozdnatem grebenu. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomile, (gradnja novih vlak, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.
1-26514	Gorenja vas pri Mokronogu - Arheološko najdišče Žempoh nad Ostrožnikom	Arheološko najdišče	114	Sledovi prazgodovinske poselitve; na terenu sta še vidni dve naselbinski terasi, odkrite p so bile tudi številne posamezne najdbe. Ohranja se izvorni prostorski kontekst najdišča. Posegi, ki bi lahko poškodovali vidne strukture najdišča in druge arheološke ostaline (gradnja novih vlak, začasnih površin za skladiščenje lesa, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju ostalin v skladu z varstvenim režimom. Pred deli, ki bi lahko povzročili posege v tla, je potrebna predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev.
1-30674	Gorenja vas pri Mokronogu - Arheološko območje Gomilski potok	Arheološko najdišče	111	Območje povečanega arheološkega potenciala glede na rezultate raziskav. Znotraj najdišča se je potrebno izogibati posegom v tla. Pred deli, ki bi lahko povzročili posege v tla, je potrebna predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev.
1-26511	Gorenja vas pri Mokronogu - Gomilno grobišče Špičasti hrib	Arheološko najdišče	110, 112	Gomilno grobišče obsega tri gomile na grebenu hriba. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomile, (gradnja novih vlak, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.
1-07497	Gorenje Jesenice - Gomila na Hribu	Arheološko najdišče	46	Na vrhu hriba je gomila široka 12 in visoka 2 m. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomile, (gradnja novih vlak, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.
1-07508	Gorenje Jesenice - Gomila na Delah	Arheološko najdišče	47A	Na grebenu je široka 8 m in visoka 1 m. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomilo, (gradnja novih vlak, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.
1-23731	Gorenje Laknice - Gomilno grobišče na Pugelci	Arheološko najdišče	136	Na gozdnati vzpetini sta dve gomili.

EŠD	IME	Režim	ODSEK	USMERITVE
				Posegi, ki bi lahko poškodovali gomile, (gradnja novih vlak, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.
1-26206	Gorenje Zabukovje - Debevčeva domačija	Arheološko najdišče	247, 262, 263	Sama domačije je izven gozda. Delno je ohranjena tudi nekdanja raka, ki jo prerašča gozd. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju prostorskih ureditev v sklopu domačije.
1-26610	Gorenje Zabukovje - Gomila Srobotnica	Arheološko najdišče	248	Na vrhu hriba Srobotnica je gomila s premerom 15 m in višino 2,5 m. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomile, (gradnja novih vlak, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.
1-26609	Gorenje Zabukovje - Prazgodovinska naselbina Površnica	Arheološko najdišče	247	Ostanki utrjene prazgodovinske naselbine. Ovalen obod nasipa je jasno viden na severnem in vzhodnem delu. V gozdu so le robni deli najdišča. Ohranja se izvorni prostorski kontekst najdišča. Posegi, ki bi lahko poškodovali vidne strukture najdišča in druge arheološke ostaline niso dopustni.
1-09147	Gorenji Mokronog - Arheološko najdišče Grad	Arheološko najdišče	212, 213, 230, 233	Najdišče z ostalinami prazgodovinskega gradišča, poznorimskodobnega skeletnega grobišča s pripadajočo naselbino in razvalinami gradu Gorenji Mokronog. Ohranja se izvorni prostorski kontekst najdišča. Posegi, ki bi lahko poškodovali vidne strukture najdišča in druge arheološke ostaline (gradnja novih vlak, začasnih površin za skladiščenje lesa, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju ostalin v skladu z varstvenim režimom. Pred deli, ki bi lahko povzročili posege v tla, je potrebna predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev.
1-02588	Gorenji Mokronog - Cerkev sv. Petra	Spomenik	212	Sama cerkev je izven gozda, območje spomenika pa sega do gozda in tudi v gozd. Zaradi neposredne bližine visokih dreves na pobočju nad cerkvijo je cerkev potencialno neposredno ogrožena v primeru loma ali podrtja dreves (npr. vetrolom ali snegolom). Posebno pozornost je treba posvetiti oblikovanju gozdnega roba na tem mestu, ki bi moral zagotavljati varnost kulturnemu spomeniku.
1-00153	Gorenji Mokronog - Kostnica	Spomenik	212	Kostnica stoji na samem gozdnem robu. Zaradi neposredne bližine visokih dreves na pobočju nad kostnico, je ta potencialno ogrožena v primeru loma ali podrtja dreves (npr. vetrolom ali snegolom). Posebno pozornost je treba posvetiti oblikovanju gozdnega roba na tem mestu, ki bi moral zagotavljati varnost kulturnemu spomeniku.
		Vplivno območje spomenika	212	Vplivno območje spomenika državnega pomena je določeno v radiju 100 m od objekta. V tem prostoru je potrebno ohraniti značilno prepoznavno prostorsko podobo spomenika ter ohraniti značilne poglede na spomenik in iz njega.
1-07498	Hom - Arheološko najdišče Jaršč	Spomenik	28A, 29A, 33, 40	Višinska poznorimska utrjena naselbina, kasneje srednjeveški grad ali protiturški tabor. Viden je utrjen nasip oz. obzidje. Ohranja se izvorni prostorski kontekst najdišča. Posegi, ki bi lahko poškodovali vidne strukture najdišča in druge arheološke ostaline (gradnja novih vlak, začasnih površin za skladiščenje lesa, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.

EŠD	IME	Režim	ODSEK	USMERITVE
				niso dopustni. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju ostalin v skladu z varstvenim režimom. Pred deli, ki bi lahko povzročili posege v tla, je potrebna predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev.
1-07509	Hom - Mežnarjev pod	Vplivno območje spomenika	29A	Gozd posega in se širi v vplivno območje z vseh strani. Ohranja se prostorska podoba poda. Preprečevati je treba nadaljnje razraščanje gozda.
1-02058	Hrastovica - Cerkev sv. Roka	Vplivno območje spomenika	49A, 49C	Vplivno območje sega v manjši gozdič južno od cerkve. Ohranja se prostorska podoba cerkve. Preprečevati je treba nadaljnje razraščanje gozda proti cerkvi.
1-26512	Hrastovica - Gomilno grobišče Grič	Arheološko najdišče	49A	Na vrhu hriba je sedem gomil. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomile, (gradnja novih vlak, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.
1-26607	Jelševce - Gomila na Kobilenci	Arheološko najdišče	164, 169	Gomila (široka 20 m, visoka 2 m) iz starejše železne dobe, leži na grebenu med zaselkoma Blečji Vrh in Lanšprež. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomile, (gradnja novih vlak, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.
1-26506	Križ pri Čatežu - Gomila na Polšniku	Arheološko najdišče	67	Na temenu grebena Polšnik je gomila s premerom 14 metrov in višino 1,5 metra. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomile, (gradnja novih vlak, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.
1-09328	Lanšprež - Kapela Petra Pavla Glavarja	Vplivno območje	76A, 76B	Kapela je izven gozda. Vplivno območje sega do gozdnega roba. Do prekrivanja prihaja zaradi neusklajenosti maske gozda s parcelno mejo. Posebne usmeritve niso potrebne.
1-09533	Maline - Spomenik NOB	Dediščina - memorialna	210	Spomenik iz leta 1950 stoji v gozdu ob cesti, južno od vasi Trebelno, na mestu, kjer je bila leta 1942 ustanovljena Gubčeva brigada. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju prostorske podobe območja spomenika, ki omogoča tudi ustrezno prezentacijo. Posegi, ki bi lahko poškodovali spomenik in spreminjali podobo njegove okolice niso dopustni.
1-14145	Mirna - Arheološko najdišče Gradec	Arheološko najdišče	146B	Bakrenodobna naselbina ovalne oblike utrjena z močno suhozidno gradjo. Ohranja se izvorni prostorski kontekst najdišča. Posegi, ki bi lahko poškodovali vidne strukture najdišča in druge arheološke ostaline (gradnja novih vlak, začasnih površin za skladiščenje lesa, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju ostalin v skladu z varstvenim režimom. Pred deli, ki bi lahko povzročili posege v tla, je potrebna predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev.

EŠD	IME	Režim	ODSEK	USMERITVE
1-26501	Mirna - Gomile na Lačenbergu	Arheološko najdišče	17, 18A, 18C, 58, 86	Na kopastem vrhu Lačenberg je pet nepoškodovanih gomil s premeri od 9 do 12 m ter še neka umetna časovno neopredeljena zemljena forma. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomile, (gradnja novih vlak, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.
1-07527	Mirna - Grad	Spomenik	88A	Maska gozda obrobja območje spomenika, vendar vanj praktično ne posega. Ohranja se značilna prostorska podoba in preprečuje zaraščanje.
		Vplivno območje spomenika	83A, 84, 8A, 88B	Z gozdom naj se gospodari tako, da se ohranja značilna prostorska podoba gradu in preprečuje zaraščanje, ki bi zmanjševalo vidnost spomenika v širšem prostoru (vedute).
1-26606	Mirna vas - Gomila Mirenski hrib	Arheološko najdišče	179	V gozdu na vrhu na vrhu Mirenskega hriba, se nahaja gomila iz starejše železne dobe. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomile, (gradnja novih vlak, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.
1-26605	Mirna vas - Gomilno grobišče Brinc	Arheološko najdišče	176	V gozdu se nahajata dve gomili iz starejše železne dobe. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomile, (gradnja novih vlak, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.
1-26509	Mokronog - Arheološko najdišče Priča	Arheološko najdišče	123, 124,135	Gradišče in najdišče rimskodobnih novcev. Ohranja se izvorni prostorski kontekst najdišča. Posegi, ki bi lahko poškodovali vidne strukture najdišča in druge arheološke ostaline (gradnja novih vlak, začasnih površin za skladiščenje lesa, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju ostalin v skladu z varstvenim režimom. Pred deli, ki bi lahko povzročili posege v tla, je potrebna predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev.
1-02052	Mokronog - Cerkev sv. Florijana	Vplivno območje spomenika	127	Gozdne površine obkrožajo cerkev skoraj z vseh strani rezen južne. Preprečevati je treba nadaljnje zaraščanje, ki bi dodatno zmanjševalo vidnost spomenika v širšem prostoru.
1-26493	Mokronog - Gomilno grobišče Zapečar	Arheološko najdišče	125, 126, 127, 133, 134	Štiri gomile ležijo na vrhu hriba Zapečar. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomile, (gradnja novih vlak, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.
1-29899	Mokronog - Kalinova vila	Vplivno območje	123, 135	Na vrhu gozdnate vzpetine južno od Mokronoga najdemo modernistično zasnovano arhitekturno ureditev prostora z obzidjem ter ostanki stavb in vrta iz 30-tih let 20. stol., ki je bila po 2. svetovni vojni opuščena. Območje vile je izven maske gozda, namenska raba po OPN pa je gozd, kar ni ustrezno usklajeno. Gre za edinstven primer vile z vrtom na izpostavljeni lokaciji in z ohranjenimi grajenimi elementi (razen

EŠD	IME	Režim	ODSEK	USMERITVE
				osrednje stavbe, od katere so se ohranili le kletni postori). V območju vile bi morale biti omogočena sanacijska in prenovitvena dela na ohranjenih grajenih prvinah v skladu s konservatorskimi izhodišči. V vplivno območje vile se prekriva z masko gozda na severnem in južnem delu območja, kjer na splošno ni posebnih omejitev in se ohranja obstoječa raba. Ohranja se dvoramno stopnišče ob dostopni cesti kot ostanek peš dostopa do vile. Južno od vile (izven maske gozda) se zaraščajo kmetijske površine (K2), kar bi bilo treba preprečevati.
1-05476	Mokronog - Območje Žalostne gore	spomenik	122	Pretežno gozdnati grič z baročno romarsko cerkvijo na vrhu, do katere vodi pot s kapelicami Marijinih žalosti in svetimi stopnicami. Osrednje spomeniške vsebine so izven maske gozda. Ohranja se dosednji način gospodarjenja z gozdom in obstoječa podoba hriba v širšem prostoru.
1-09553	Mokronog - Trško naselje	Vplivno območje	122, 123, 24, 125, 127	Vplivno območje obsega odprte površine do gozdnega roba na jugu. Do manjših prekrivanj prehaja zaradi neusklajenosti maske gozda s parcelnimi mejami. Podrobne usmeritve niso potrebne.
1-02482	Okrog pri Šentrupertu - Cerkev sv. Barbare	Vplivno območje spomenika	10	Vplivno območje dejansko obsega površine zunaj gozda. Do manjših prekrivanj prihaja zaradi neusklajenosti maske gozda s parcelnimi mejami. Podrobne usmeritve niso potrebne.
1-26604	Podturn pri Trebelnem - Gomila Zadnja hosta	Arheološko najdišče	258	Gomila s premerom 10 m in višino 1,5 m se nahaja v gozdu na vzpetini zahodno od naselja Spodnji Podturn Gomila. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomile, (gradnja novih vlak, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.
1-08246	Prelesje pri Šentrupertu - Ostanke opekarne	Dediščina - stavbna	43A	Območje je devastirano ter po odstranitvi dimnika prostorsko nerazpoznavno. Podrobne usmeritve niso potrebne.
1-26507	Radna vas - Gomila Ostrvec	Arheološko najdišče	263, 264	Na zahodnem pobočju hriba Ostrvec je gomila s premerom 14 m in višino 2 m. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomilo, (gradnja novih vlak, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.
1-25955	Roje pri Trebelnem - Penetov mlin	Dediščina - stavbna	204	Mlin stoji ob potoku Gostinca. Sam mlin ni v gozdu, je pa gozd zarasel zaledje mlina z mlinščico. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju prostorskih ureditev namenjenih delovanju mlina (mlinščica).
1-02480	Selo pri Mirni - Cerkev sv. Petra	Vplivno območje spomenika	54A	Gozd posega v severni rob vplivnega območja. Ohranja se gozdni rob in preprečuje zaraščanje gozda v smeri proti cerkvi.
1-00468	Slepšek - Arheološko najdišče Božji grob-Križni vrh	Arheološko najdišče	113B, 120	Na grebenu med vrhovoma Božji grob in Križni vrh so utrjene prazgodovinske naselbine s skupinami planih in gomilnih grobišč.

EŠD	IME	Režim	ODSEK	USMERITVE
				Ohranja se izvorni prostorski kontekst najdišča. Posegi, ki bi lahko poškodovali vidne strukture najdišča in druge arheološke ostaline (gradnja novih vlak, začasnih površin za skladiščenje lesa, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju ostalin v skladu z varstvenim režimom. Pred deli, ki bi lahko povzročili posege v tla, je potrebna predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev.
1-02056	Sveti Vrh - Cerkev Marijinega vnebovzetja	Vplivno območje spomenika	140	Gozd je vzhodno od cerkve. Ohranja se podoba cerkve v širšem prostoru in preprečuje zaraščanje gozda v smeri proti cerkvi.
1-26508	Sveti vrh - Gomilno grobišče Brezovica	Arheološko najdišče	138	Obsega vsaj dve gomili. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomile, (gradnja novih vlak, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.
1-26612	Sveti Vrh - Prazgodovinska naselbina Stara gora	Arheološko najdišče	140, 141B	Prazgodovinska naselbina z vidnim obzidjem, ki je na vzhodni in zahodni strani uničeno, leži na vrhu kopastega griča. Vhod je na severni strani, kjer tudi danes vodi steza proti vrhu. Ohranja se izvorni prostorski kontekst najdišča. Posegi, ki bi lahko poškodovali vidne strukture najdišča in druge arheološke ostaline (gradnja novih vlak, začasnih površin za skladiščenje lesa, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju ostalin v skladu z varstvenim režimom. Pred deli, ki bi lahko povzročili posege v tla, je potrebna predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev.
1-26502	Škrljevo - Gomilno grobišče Rovnice	Arheološko najdišče	42A, 42B	Na vzpetini pri gradu ste gomili s premeroma 15 m in 12 m ter višinama 2 m in 1,5 m. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomile, (gradnja novih vlak, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.
1-08755	Škrljevo - Grad	Vplivno območje spomenika	42A, 42B	Vplivno območje obsega odprte površine do gozdnega roba. Do manjših prekrivanj z masko gozda prihaja na zahodnem in severnem robu vplivnega območja. Ohranja se obstoječi gozdni rob.
1-26603	Štatenberk - Gomilno grobišče Štatenberški hrib	Arheološko najdišče	198	V gozdu se nahajajo tri gomile. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomile, (gradnja novih vlak, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.
1-29975	Štatenberk - Grad Štatenberk	Arheološko najdišče	196A, 196C	Grad je stal na strmem severnem pobočju nad potokom Radulja. V reliefu so še prepoznavni skromni ostanki gradu (potek obzidja in temelji stolpaste stavbe pravokotnega tlorisa). Ohranja se izvorni prostorski kontekst najdišča. Posegi, ki bi lahko poškodovali vidne strukture najdišča in druge arheološke ostaline (gradnja novih vlak, začasnih površin za skladiščenje lesa, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju ostalin v skladu z varstvenim režimom. Pred deli, ki bi lahko povzročili posege v tla, je potrebna predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev.

EŠD	IME	Režim	ODSEK	USMERITVE
1-26362	Trbinc - Arheološko najdišče Kincelj	Arheološko najdišče	90	Gradišče in pripadajoča grobišča se razprostirajo jugovzhodno od naselbine. Večji del najdišča je v gozdu, južni del pa je na kmetijskih površinah. Ohranja se izvorni prostorski kontekst najdišča. Posegi, ki bi lahko poškodovali vidne strukture najdišča in druge arheološke ostaline (gradnja novih vlak, začasnih površin za skladiščenje lesa, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni. Gospodarjenje z gozdom se podredi ohranjanju ostalin v skladu z varstvenim režimom. Pred deli, ki bi lahko povzročili posege v tla, je potrebna predhodna pridobitev kulturnovarstvenih pogojev.
1-02590	Trebelno - Kapela sv. Rozalije	Vplivno območje	214	Kapela stoji na razglednem hribu izven gozda. Gozd posega v robne dele vplivnega območja. Ohranjati je treba prostorsko podobo in značilne vedute ter preprečevati zaraščanje gozda proti kapeli.
1-23732	Trstenik pri Mirni - Prazgodovinska gomila v Koški hosti	Arheološko najdišče	16A	Na vrhu vzpetine je gomila široka 14 m in visoka 1,5 m Posegi, ki bi lahko poškodovali gomilo, (gradnja novih vlak, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.
1-00810	Vesela Gora - Cerkev sv. Frančiška Ksaverija	Vplivno območje spomenika	42A, 43B	Vplivno območje cerkve zajema celotno vzpetino, na kateri je cerkev in zajema tudi gozdič na vzhodni strani hriba ter gozdič zahodno od cerkve. Gozd na vzhodni strani se ohranja in se z njim gospodari kot doslej, pri gozdu na zahodni strani je potrebno preprečevati zaraščanje proti cerkvi..
1-02483	Viher - Cerkev sv. Duha	Vplivno območje spomenika	29A	Gozd je v zahodnem in južnem delu vplivnega območja cerkve. Gozd se ohranja in se z njim gospodari kot doslej. Ohranja se značilna podoba cerkve v širšem prostoru.
1-07504	Vrh pri Šentrupertu - Gomila na Kremenu	Arheološko najdišče	37	Na zahodnem delu vrha Kremen je gomila široka 9 m in visoka 2 m. Posegi, ki bi lahko poškodovali gomilo, (gradnja novih vlak, ruvanje panjev, širitev gozdnih poti ali kakršni koli posegi v zemeljske plasti idr.), niso dopustni.

Usmeritve za gospodarjenje z rekreacijsko in turistično funkcijo

Javna gozdarska služba mora nuditi strokovno pomoč pri ureditvi rekreacijske infrastrukture (table, smerokazi, razgledišča,...). Pri tem je treba sodelovati s turističnimi, planinskimi, kolesarskimi društvi ter taborniki, skavti in lokalnimi skupnostmi.

Rekreacijsko rabo usmerjati na za to primerna območja, pri tem upoštevati zakonitosti gozdnega prostora, gozdarske in druge dejavnosti v njem ter smernice pristojnih ustanov za varstvo naravne in kulturne dediščine. Kjer je rekreacijska raba v nesoglasju s pospeševanjem drugih funkcij, se pobude za urejanje poti ali gradnjo drugih rekreacijskih ali turističnih objektov skuša usmeriti na druga območja.

Spremljati je potrebno turistični obisk in oceniti vpliv na naravo, z različnimi ukrepi pa poskrbeti za razpršitev obiska v primeru prevelike obremenitve.

- Na območjih večjega obiska gozdov pospeševati raznodobno in malopovršinsko zgradbo sestojev, težiti k čimbolj naravni sestavi gozdov in oblikovanju pestrih sestojev, ohranjati večji delež starejših razvojnih faz in gospodariti z višjimi lesnimi zalogami.
- Ohranjati posamezna estetsko zanimiva drevesa, drevesa izjemnih dimenzij, plodonosne in cvetoče drevesne vrste.
- Izogibati se je potrebno velikopovršinskim posegom, ki so dopustni le izjemoma, v primeru sanacij posledic različnih ujm.
- V gozdovih z izjemno poudarjeno rekreacijsko in turistično funkcijo podaljšati proizvodno in pomladitveno dobo, obnovo sestojev pa izvajati postopno in malopovršinsko.
- Na točkah s slikovitim razgledom izvajati vedutno sečnjo. Še posebej to velja za okolico planinskih domov, ki so na teh lokacijah prav zaradi izjemnih razgledov.
- Izvajanje del v gozdu prilagoditi času, ko ni večjega obiska, posamezne predele celo zapreti za obiskovalce, da se s tem zagotovi varnost, in poskrbeti za dobro označenost območja sečnje.
- Z rednim odstranjevanjem podrtega in polomljenega drevja in vejevja vzdrževati prehodnost vseh označenih poti in dostopov do rekreacijsko in turistično zanimivih objektov. Izvajati različne preventivne ukrepe zaradi varnosti obiskovalcev.
- Pri gradnji gozdnih prometnic na območju velikega obiska uporabiti primerno mehanizacijo, pri spravilu lesa pa tehnologijo, ki bo imela najmanjše negativne vplive na gozd in obiskovalce.
- Gozdne prometnice v teh območjih se načrtuje tako, da so lahko namenjene tudi rekreaciji, potrebno jih je redno vzdrževati, po končanih delih ustrezno sanirati in urediti.
- Na območju večjega obiska skrbno izvajati gozdni red na in ob gozdnih prometnicah.
- Obisk naj se usmerja v skladu s členitvijo gozdnega prostora z vidika rekreacije in turizma.
- Trase planinskih poti je treba po končanem delu (sečnja, spravilo) sanirati v skladu s Pravilnikom o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov.
- V primeru izvajanja del na območju varovalnega pasu planinske poti je potrebno o tem obvestiti skrbnika planinske poti, še zlasti v primeru potrebe po objavi obvestila o nevarnosti na poti ali začasni zapori poti.
- Pri načrtovanju novih gozdnih prometnic se v največji možni meri upošteva potek planinske poti, ki je razviden iz evidence gozdarske javne infrastrukture.

Usmeritve za gospodarjenje z estetsko funkcijo

- pospeševati estetsko zanimive, minoritetne in cvetoče drevesne in grmovne vrste. Obnovo temeljiti na naravnemu pomlajevanju in ukrepih na manjših površinah.
- V gozdovih, ki zakrivajo estetsko moteče objekte, in tistih, ki predstavljajo kuliso različnim objektom, zagotavljati raznodobno, malopovršinsko zgradbo s pestro strukturo rastišču primernih vrst. V bolj obiskanih gozdovih stremeti k večjemu deležu starejši razvojnih faz z visokimi lesnimi zalogami.

- ohraniti sestojni značaj gozda in zeleno kuliso ob pešpoteh in kulturnih spomenikih, paziti na vtis, ki ga ima gozdni prostor v okolici objektov, ki so pomembni z vidika kulturne dediščine, poučne ali rekreativne in turistične funkcije.
- z gozdnimi prometnicami se je potrebno izogibati gozdnim otokom, omejkom, obvodni vegetaciji vzdolž strug vodotokov in posameznim drevesom ter skupinam drevja in grmičevja v gozdnem prostoru in izven gozda, s katerimi se povečuje estetska vrednost krajine
- ohranjati zanimivosti v gozdnem prostoru, evidentirati in ohranjati izjemna drevesa.

Usmeritve za gospodarjenje z lesnoproizvodno funkcijo

- lesno zalogo krepiti na kvalitetnejših osebkih,
- s pravočasnim in dovolj intenzivnim redčenjem v drogovnjakih povečevati kvaliteto in stojnost sestojev,
- v kvalitetnih debeljkih akumulirati lesno zalogo, zrele in presvetljene debeljake s podmladkom pospešeno uvajati v obnovo,
- sestoje v obnovi pospešeno prevesti v mladovja,
- v raznomernih sestojih s pomladitvenimi sečnjami ohranjati zgradbo in trajnost donosov,
- osveščati lastnike in javnost o nujnosti ukrepanja za izboljšanje večnamenske vloge gozda; sodelovati pri projektih društev in šole,
- izobraževati lastnike gozdov in ciljno javnost (individualno, seminarji, tečaji, prispevki v medijih, predavanja).

Usmeritve za gospodarjenje s funkcijo pridobivanja drugih gozdnih dobrin

- ohranjati in pospeševati drevesne vrste, katerih dele se izkorišča kot druge gozdne dobrine (npr. kostanj, robinija)
- ohranjati in pospeševati druge vrste, katerih dele se izkorišča kot druge gozdne dobrine (npr. gobe, borovnice)
- prilagoditi čas sečnje in spravila proizvodnji nelesnih gozdnih proizvodov
- usmerjanje in izobraževanje javnosti o pravilih pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

6.2.3 Usmeritve za razvoj življenjskih razmer prosto živečih živali

Za ohranjanje primerne življenjskega okolja za prosto živeče živali je potrebno upoštevati naslednje usmeritve, pa tudi ostala načela sonaravnega gospodarjenja z gozdom, ki tu niso zajeta:

- pospeševanje vrstne in strukturne pestrosti gozdnih sestojev,
- pospeševanje plodonosnih drevesnih in grmovnih vrst,
- vzdrževanje stopničastega gozdnega roba,
- ohranjanje negozdnih površin (jase, lazi, nenaseljene senožeti) v gozdni krajini,
- ohranjanje in vzdrževanje omejkov, obvodne drevnine, posamičnega drevja in koridorje med gozdnimi prostori v kmetijski in gozdnati krajini,
- čas dela v gozdu, gozdnem prostoru in pri vzdrževanju omejkov ter obvodne drevnine prilagoditi gnezdenju in poleganju živali,
- ohranjati primeren delež odmrlih dreves in dreves z dupli,
- vzdrževanje manjših vodnih virov, ki omogočajo varen dostop za živali.

6.2.4 Usmeritve za delo z gozdom v varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom

Varovalni gozdovi so bili izločeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS št. 88/2005 in nasl.). V enoti so to posamezni manjši deli pobočij na katerih je gospodarjenje zaradi orografskih razmer podrejeno varovanju (Veliko Kozje, Podgorje, Polana, Radež).

Za zagotavljanje varovalne funkcije je potrebno:

- naravno obnavljati sestoje, proizvodne dobe so krajše, pomladitvene dobe pa daljše,
- ukrepati na manjših površinah,
- ohranjati stalno zastrtost tal,
- pospeševati pestro in naravno drevesno sestavo,
- odstranjevati težka, nagnjena in nevarna drevesa,
- negovati mladovja, tudi na majhnih površinah,
- puščati visoke panje pri sečnji (zaščita nižje ležečih sestojev in površin pred padajočim kamenjem),
- pospeševati žično spravilo oziroma ročno spravilo po snegu.

Po podatkih Direkcije RS za vode so območja varovalnih gozdov enote, glede na erozijsko ogroženost in verjetnost pojavljanja zemeljskih plazov stabilna in neogrožena.

V gozdovih s posebnim namenom (mestni gozdovi Sevnice) je potrebno ohranjati vitalnost in stabilnost sestojev. Podrobnejše usmeritve so podane v poglavju 6.2.2.

6.2.5 Usmeritve za delo s požarno ogroženimi gozdovi

V GGE Mokronog smo v minulem desetletju zabeležili dva manjša gozdna požara v obsegu 2 ha zaradi kmetijskih opravil. Manjša požara sta bila evidentirana na gozdnem robu in nista povzročila posebne škode v gozdu.

Glede na prevladujoč delež gozdov majhne in srednje ogroženosti, posebnih ukrepov za varstvo pred požari ni potrebno določati. Na vseh vstopih na gozdne ceste naj bodo nameščene opozorilne table ("Čuvajmo gozd pred požarom"), večjo pozornost je potrebno posvetiti pri spomladanskih kmetijskih opravilih (kurjenje ob robu gozda), osveščanju prebivalstva.

Ker so v zadnjih letih ponovno v razmahu podlubniki, je povečano tudi kurjenje sečnih ostankov. Kurjenje v gozdu je dovoljeno v območju zatiranja prenamnoženih škodljivih organizmov, obdano mora biti z negorljivim materialom ali v razdalji vsaj 1 metra od gorljivih snovi; v oddaljenosti vsaj 10 m od krošenj okoliških dreves; z naklonom terena manj kot 10%; premer kurišča ne sme biti večji od 5 m ali pa do 10 m, če so krošnje okoliških dreves odmaknjene vsaj 50 m. Kurjenje zahteva nenehni nadzor in popolno pogasitev ostankov kurjenja.

6.2.6 Usmeritve za delo s semenskimi objekti

V oddelkih 3, 4, in 5 (Sabansko bukovje) je bil z odločbami Gozdarskega inštituta Slovenije (GIS) številke 5.0219, 3.0220 in 3.0221 opredeljen gozdni semenski objekt za drevesne vrste *Larix decidua*, *Prunus avium* ter *Fagus sylvatica*. Provenienca je bila Sabansko bukovje, ekološka regija preddinarska, podregija 5.2 Mirnsko - Raduljsko hribovje. Drevesne vrste so rasle v mešanem sestoju na površini 54 ha.

Na 60% površin se pojavlja bukov pomladek, posamezna drevesa macesna imajo odlomljeno krošnjo, dreves češnje ni več v zadostnem obsegu, saj jih je bilo v minulih letih zaradi poškodovanosti potrebno posekati. Zaradi okrnjenosti semenskega sestoja je bil podan predlog za izbris iz registra semenskih sestojev.

Gozdni semenski objekt za drevesne vrste je bil 30.12.2016 izbrisan iz registra.

6.2.7 Usmeritve za tehnologijo dela, gradnjo in vzdrževanje gozdnih prometnic

V času veljavnosti načrta bo še vedno prevladujoča tehnologija pridobivanja lesa ročna sečnja z motorno žago in spravilo v obliki vlačjenja lesa do kamionske ceste. Na okoli 10% površine se bo pojavljalo tudi ročno predspravilo. Zelene bi bile še večje preusmeritve iz vlačjenja na vožnjo sortimentov iz gozda. Prav tako so v enoti možnosti za izvajanje kombinirane strojne sečnje, zlasti pri sanaciji posledic ujm kot tudi rednih sečenj. Pri izgradnji načrtovanih gozdnih cest naj bi prevladovala bagerska tehnologija in uporaba pnevmatskega kladiiva namesto miniranja. Pri vzdrževanju gozdnih cest pa je potrebno posebno skrb posvečati odvodnjavanju meteorne vode s cestnega telesa. Na problematičnih odsekih bi bilo potrebno zgraditi odvodne jarke in prepuste. Posebno skrb je potrebno posvetiti gozdnemu redu za zagotavljanje pretočnosti strug potokov v času večjih nalivov.

V prostorskem delu načrta (Poglavje 13) sta prikazani karti P9b Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami in P9c Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi vlakami.

Posebne usmeritve s področja upravljanja s vodami

Pri načrtovanju in gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati predpise s področja upravljanja z vodami, med njimi tudi Usmeritve s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov DRSV (april 2025).

Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o sprejemljivosti gradnje z vidika upravljanja z vodami in pravice graditi v skladu z ZV-1

Pri gradnji gozdnih prometnic je potrebno upoštevati določila 150. člena ZV-1 navedena v poglavju 6.2.8. Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor.

Pri pripravi dokumentacije za posege in gradnjo, za katere je potrebno pridobiti vodno soglasje/mnenje po ZV-1, je treba upoštevati Pravilnik o vsebini vlog za pridobitev projektnih pogojev in pogojev za druge posege v prostor ter o vsebini vloge za izdajo vodnega soglasja (Uradni list RS, št. 25/09).

Pri umeščanju in načrtovanju gozdnih prometnic, kot jih definira Pravilnik o gozdnih prometnicah (Ur. l. RS, št. 4/09) - gozdnih cest, grajenih in negrajenih gozdnih vlak, protipožarnih presek, protipožarnih gozdnih cest, protipožarnih poti in drugih tras, ki so nujne za izvedbo gozdarskih del, se je potrebno v največji možni meri izogniti ogroženim in varstvenim območjem skladno z ZV-1 in predvideti gradnjo izven vodnih in priobalnih zemljišč.

Usmeritve na vodnih in priobalnih zemljiščih

Gradnji prometnic na vodnih in priobalnih zemljiščih se je potrebno izogniti. V kolikor ne obstajajo druge možnosti, se lahko prometnica izjemoma izvede na način, da ne posega v pretočni profil, zagotovljena pa mora biti varnost objektov pred visokimi vodami z verjetnostjo pojavljanja 100 let z zagotovljeno najmanj 0,5 m varnostno višino. Na delih, kjer trasa gozdne prometnice poteka vzporedno z vodotokom, naj bo ta predvidena izven priobalnega zemljišča. Manjši odmiki so dopustni le izjemoma, na krajših odsekih, kjer zaradi naravnih prostorskih omejitev ni možen drugačen potek trase in iz analize variant izhaja, da so prostorske možnosti močno omejene in bi drugačen potek trase predstavljal nesorazmerno večje stroške, vendar na tak način, da se ne poslabšuje obstoječe stabilnosti in stanja brežin vodotokov.

Zacevjanje ali prekrivanje vodotokov je strogo prepovedano, razen na krajših razdaljah, ki omogočajo dostop oziroma prehod preko vodotoka v primeru, da gre za objekt javne prometne infrastrukture (most, propust na javnih cestah in poteh).

Morebitno prečkanje gozdnih prometnic z grapami ali strugami nestalnih vodotokov (mulda, prepust,...) je treba projektno obdelati. Premostitveni objekt mora biti ustrezno dimenzioniran in izveden tako, da bo omogočal nemoten pretok visokih voda. V primeru gradnje prepusta je treba

izdelati hidravlični izračun prevodnosti visokih voda. Za prečkanja vodotokov predlagamo večjo uporabo utrjenih prevoznih klančin.

Investitor mora za posege na vodnem in priobalnem zemljišču v lasti države, ki so dovoljeni skladno z 37. členom ZV-1, skleniti ustrezno stvarno-pravno pogodbo, ki takšne posege dovoljuje in velja kot dokazilo o pravici graditi po Gradbenem zakonu (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNSPP, 133/23 in 85/24 – ZAID-A).

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda

Nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazljivih zemljiščih je v skladu z 87. členom ZV-1 prepovedano.

Odvajanje padavinske vode mora biti usklajeno z ZV-1 in predpisi s področja varstva okolja (Uredba o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22).

Neposredno odvajanje odpadnih voda v podzemne vode je prepovedano v skladu s 64. členom ZV-1. Odpadna voda se lahko odvaja posredno v podzemno vodo le na območjih, kjer ni vodotokov in če za območje ne veljajo prepovedi iz 12. člena Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Uradni list RS, št. 64/12, 64/14, 98/15, 44/22 – ZVO-2, 75/22 in 157/22).

Vso padavinsko odpadno vodo, ki bi nastala pri gozdarski dejavnosti, je treba ohraniti neonesnaženo in jo uporabiti za odvajanje v isti vodonosnik v isti količini, ki v naravnem stanju z infiltracijo obnavlja podzemno vodo v vodonosniku, po možnosti z razpršenim ponikanjem skozi biološka aktivna tla.

Pri načrtovanju objektov odvodnjavanja padavinskih odpadnih vod z gozdnih prometnic, zaledja gozdnih prometnic in mostu v vodotoke je treba upoštevati erozijsko delovanje voda in jih načrtovati na način, da ob nastopu visokih voda ne bo prišlo do negativnega vpliva na poplavno varnost območja.

Usmeritve na ogroženih območjih

Načrtovanje novih gozdnih prometnic na območju poplav in z njimi povezane erozije, kjer že obstajajo elementi ogroženosti, mora skladno z 11. členom Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Uradni list RS, št. 89/08 in 49/20) upoštevati pogoje in omejitve iz prilog 1 in 2 te uredbe, pri tem pa zagotoviti, da se z načrtovanjem novih gozdnih prometnic ne povečajo obstoječe stopnje ogroženosti na območju in izven njega. V ta namen je treba skupaj z načrtovanjem gradnje, načrtovati tudi celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov. Na območju poplavne in z njo povezane erozijske nevarnosti, kjer še ni elementov ogroženosti, je treba skupaj z načrtovanjem prostora in ob upoštevanju pogojev in omejitev iz omenjene uredbe načrtovati in zagotoviti tudi poprejšnjo izvedbo ustreznih omilitvenih ukrepov za doseganje sprejemljivega razreda ogroženosti na območju in izven njega.

Za načrtovanje tras gozdnih prometnic na plazljivih in erozijskih območjih je treba izdelati geološko poročilo s poudarkom na stabilnosti ali erodibilnosti terena, s katerim se ugotovi stopnja tveganja za načrtovane posege s projektnimi rešitvami omilitvenih ukrepov. Ta usmeritev se do potrditve podlag (erozijska, plazljiva območja) izvaja selektivno glede na dejansko zaostrenost terenskih razmer.

Gradnja prometnic naj poteka na pobočjih z manjšimi nakloni, upoštevajoč čim manjše razgaljanje tal, vkope in dolžino prometnice. Uporaba težke mehanizacije je na erodibilnih tleh omejena ali prepovedana. Izogibati se je treba poškodbam zgornjega ustroja gozdnih cest (npr. vlačenje lesa, vožnja z goseničarji).

Usmeritve na referenčnih odsekih

Gozdne prometnice, ki lahko povzročijo spremembe morfoloških značilnosti, niso dovoljenje na referenčnih odsekih skladno s 5. členom Uredbe o načrtih upravljanja voda na vodnih območjih

Donave in Jadranskega morja (Uradni list RS, št. 67/16 in 107/23), na vodotokih gorvodno in dolvodno od referenčnih odsekov pa so dovoljene le, če se v postopku odločanja o izdaji vodnega soglasja ugotovi, da se zaradi sprememb morfoloških značilnosti, povezanih s temi posegi, stanje površinske vode na referenčnem odseku ne bo poslabšalo.

Prečkanje gozdnih prometnic z vodotoki na referenčnih odsekih ni dovoljeno.

6.2.8 Usmeritve za posege v gozd in gozdni prostor

Pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor je potrebno upoštevati usmeritve za zagotavljanje trajnosti vseh funkcij gozda.

Urbani prostor

Za vse večje krčitve na površinah brez posebne zakonske zaščite so potrebne temeljite presoje ekoloških in socialnih funkcij ogroženega gozda ob naselij. Pri največjih in občutljivih posegih mora biti izražen tudi širši interes (lokalne skupnosti, gospodarstvo, turizem, naravovarstvene organizacije). Ohrani naj se gozdne ostanke.

Gozdnata krajina

Posebno pozorno je potrebno obravnavati krčitve gozda, zlasti v primeru poseganja v obstoječi gozdni rob in v gozdne zaplate v kmetijski krajini. Dopušča naj se krčitev gozdnih jezikov ob robovih vasi za potrebe obnove oz. revitalizacije vasi. Večje gozdne komplekse naj se ohrani in obvaruje pred večjimi posegi. Na kmetijskih površinah naj se ohrani posamezne gozdne otoke in gozdne koridorje. Z ohranitvijo kmetijske dejavnosti v prostoru je potrebno preprečevati zaraščanje krajine.

Umeščanje energetskih objektov in naprav v prostor naj se načrtuje tako, da se kolikor je le mogoče upošteva značilne naravne prvine kot so gozdni rob, podnožje pobočij, reliefne značilnosti ter vidnost naselij in značilne vedute (Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije, Ur. l. RS, št. 76/2004, poglavje 2.3.). Odstraniti je potrebno divja odlagališča v gozdu.

Nove stanovanjske in industrijske objekte naj se praviloma načrtuje v oddaljenosti ene drevesne višine odraslega gozda od obstoječega gozdnega roba. Pri tem se oddaljenost določi v oddaljenosti od posameznih lokacij in sestojev, ki so ali se bodo v času razvili na posamezni lokaciji. Oddaljenost je potreben zaradi zagotovitve varnosti objektov.

Gozdna krajina

Veliki gozdni kompleksi naj se ohranijo v obstoječem obsegu, kakršnikoli posegi v ta prostor so nezaželeni. Ta prostor naj se tudi v prihodnje nameni zgolj sonaravnem gospodarjenju, naravi prijaznim oblikam rekreacije in turizma (pohodništvo). Odstraniti je potrebno divja odlagališča v gozdu.

Karta P8: Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov v merilu 1:25.000 je prikazana v prostorskem delu načrta.

Območja upravljanja z vodami

Pri posegih v prostor je treba upoštevati pogoje in omejitve posegov v območja upravljanja z vodami.

Usmeritve na ogroženih območjih

Za poplavna in erozijska območja je treba upoštevati usmeritve iz poglavja 6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov, Usmeritve za gospodarjenje z varovalno in zaščitno funkcijo.

Podrobnejše usmeritve za krčitve na plazljivih, poplavnih in erozijskih območjih so podane v poglavju 6.2.2 Usmeritve za krepitev in usklajitev funkcij gozdov.

Ogrožena območja po predpisih o vodah so prikazana na Karti 7 prostorskega dela načrta.

Usmeritve na referenčnih odsekih

Za posege v vodno dobro je treba upoštevati usmeritve iz poglavja 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, Usmeritve za gospodarjenje z hidrološko funkcijo.

Usmeritve za preprečitev negativnega vpliva na izvajanje rabe vode

Da se prepreči negativni vpliv na izvajanje rabe vode je treba upoštevati usmeritve iz poglavja 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, Usmeritve za gospodarjenje z hidrološko funkcijo.

Pri načrtovanju posegov je treba preprečiti negativni vpliv na izvajanje obstoječe posebne rabe vode (že podeljene vodne pravice, ki so bile pridobljene po 119. členu ZV-1, in evidentirana posebna raba vode skladno z določili 108. člena ZV-1) ter prisotnost drugih vodnih virov, na območju GGN. Prav tako posegi ne smejo omejevati splošne rabe vode, za kar morata skladno s 105. členom ZV-1 biti izpolnjena dva pogoja:

- zagotovljen mora biti prost dostop do vodnega ali morskega dobra za osebne potrebe in športne aktivnosti (kopanje, drsanje, potapljanje ipd.),
- omogočeno mora biti gašenje požarov ter druge naloge zaščite in reševanja.

Usmeritve za pridobitev vodnega soglasja/mnenja o sprejemljivosti gradnje z vidika upravljanja z vodami in pravice graditi v skladu z ZV-1

Za vsak poseg, ki bi lahko trajno ali začasno vplival na vodni režim ali stanje voda, je potrebno v skladu s 150. členom ZV-1 pridobiti vodno soglasje, ki ga izda naslovni organ.

Vodno soglasje je potrebno pridobiti za:

- poseg na vodnem in priobalnem zemljišču;
- poseg, ki je potreben za izvajanje javnih služb po ZV-1;
- poseg, ki je potreben za izvajanje vodne pravice;
- poseg na varstvenih in ogroženih območjih;
- poseg zaradi odvajanja odpadnih voda;
- poseg, kjer lahko pride do vpliva na podzemne vode, zlasti bogatenje vodonosnika ali vračanja vode v vodonosnik;
- hidromelioracije in druge kmetijske operacije, gozdarsko delo, rudarsko delo ali drug poseg, zaradi katerega lahko pride do vpliva na vodni režim.

Usmeritve za preprečitev onesnaženja površinskih in podzemnih voda

Posegi morajo biti v izhodišču načrtovani tako, da ne zmanjšujejo naravnih zadrževalnih sposobnosti krovnih plasti, v prvi vrsti njihove debeline in prepustnosti. S tem se ne povečuje ali pospešuje prenos onesnaževal v globino in tudi ne povzroča poslabševanja kakovosti podzemne vode (3. člen Uredbe o stanju podzemnih voda (Uradni list RS, št. 25/09, 68/12, 66/16 in 44/22 – ZVO-2)).

Usmeritve na vodovarstvenih območjih

Za načrtovane posege v vodovarstvena območja je treba upoštevati usmeritve iz poglavja 6.2.2 Usmeritve za krepitev in uskladitev funkcij gozdov, Usmeritve za gospodarjenje z hidrološko funkcijo.

6.2.9 Usmeritve za ukrepe na drugih gozdnih zemljiščih

V gozdnogospodarski enoti je evidentiranih 25,4 ha drugih gozdnih zemljišč pod daljnovodi.

Zemljišča pod daljnovodi po Zakonu o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93 in nasl.) sodijo med druga gozdna zemljišča. Določbe ZG-a, ki se nanašajo na gozdove veljajo tudi za druga gozdna zemljišča.

Usmeritve za zemljišča pod daljnovodi

Pri vzdrževanju koridorjev daljnovodov v gozdu in gozdnem prostoru ni dopustna uporaba arboricidov in herbicidov. Ob vodotokih je obvezna uporaba bioolj.

Čiščenje tras daljnovodov se izvaja v obdobju med 1. avgustom in 1. marcem, to je izven obdobja intenzivne rasti vegetacije, poganjanja mladičev in gnezdenja ptic. Pri vseh delih na trasah daljnovodov ohranjati in zagotavljati prehodnost gozdnih prometnic in neoviran pretok vodotokov.

Pri vzdrževanju koridorjev daljnovodov v gozdu in gozdnem prostoru izvajati takšne ukrepe, da se za prostoživeče živali zagotovijo prehransko in strukturno pestra grmišča.

6.3 Ukrepi

6.3.1 Možni posek

Načrtovani možni posek za enoto znaša 477.973 m³, kar pomeni 5,76 m³/ha/leto.

Na negovalne poseke (redčenja in pomladitvene sečnje) odpade 98% načrtovanega možnega poseka v enoti.

V načrtovanem možnem poseku 80% sečne mase odpade na listavce in 20% na iglavce z intenziteto sečenj 25% na zalogo listavcev in 20% na lesno zalogo pri iglavcih.

Skupni načrtovani možni posek znaša 96% izračunanega prirastka zaloge v enoti.

V zasebnih gozdovih je načrtovan posek 415.536 m³, ali 5,9 m³/ha/leto, z intenziteto sečnje 22% na lesno zalogo. Glede na preteklo obdobje je to povečanje za 14%.

V gozdovih v državni lasti je načrtovan možni posek 61.807 m³, ali 4,8 m³/ha/leto, z intenziteto sečnje 19% na lesno zalogo. Glede na preteklo obdobje je to povečanje za 8%.

V občinskih gozdovih je skupno načrtovan možni posek 630 m³.

Preglednica 51/MPVP: Možni posek po vrstah poseka in lastniških kategorijah

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	61.502	27.399	0	0	0	6.489	95.390	24,5	104,5
	%	64,5	28,7	0,0	0,0	0,0	6,8	100,0		
Listavci	m³	204.534	174.027	0	0	48	3.974	382.583	20,4	94,4
	%	53,5	45,5	0,0	0,0	0,0	1,0	100,0		
Skupaj	m³	266.036	201.426	0	0	48	10.463	477.973	21,1	96,3
	%	55,7	42,1	0,0	0,0	0,0	2,2	100,0		

Zasebni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	54.689	24.100	0	0	0	5.361	84.150	25,5	107,1
	%	65,0	28,6	0,0	0,0	0,0	6,4	100,0		
Listavci	m³	178.808	149.427	0	0	48	3.103	331.386	20,7	95,7
	%	54,0	45,1	0,0	0,0	0,0	0,9	100,0		
Skupaj	m³	233.497	173.527	0	0	48	8.464	415.536	21,6	97,8
	%	56,2	41,8	0,0	0,0	0,0	2,0	100,0		

Državni gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	6.624	3.290	0	0	0	1.117	11.031	18,7	88,7
	%	60,1	29,8	0,0	0,0	0,0	10,1	100,0		
Listavci	m³	25.400	24.524	0	0	0	852	50.776	18,6	86,9
	%	50,0	48,3	0,0	0,0	0,0	1,7	100,0		
Skupaj	m³	32.024	27.814	0	0	0	1.969	61.807	18,6	87,2
	%	51,8	45,0	0,0	0,0	0,0	3,2	100,0		

Občinski gozdovi

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	189	9	0	0	0	11	209	21,2	90,3
	%	90,4	4,3	0,0	0,0	0,0	5,3	100,0		
Listavci	m³	326	76	0	0	0	19	421	14,2	61,3
	%	77,4	18,1	0,0	0,0	0,0	4,5	100,0		
Skupaj	m³	515	85	0	0	0	30	630	16,0	68,6
	%	81,7	13,5	0,0	0,0	0,0	4,8	100,0		

Karta ukrepov v merilu 1 : 25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 8).

Skladno z Zakonom o gozdovih je predvidena izdelava karte območij, na katerih posamična izbira dreves za možni posek ni obvezna, vendar takšnih območij v GGE ni.

6.3.2 Potrebna gojitvena in varstvena dela

V spodnji preglednici so prikazana načrtovana gojitvena dela, ki omogočajo obnovo gozda, preprečujejo ogroženost sestojev, krepijo biološko pestrost, stabilnost sestojev in večajo kakovost lesne mase.

Preglednica 52/NGDL: Načrtovana gojitvena in varstvena dela po lastniških kategorijah

Vrsta dela	Enota	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Priprava sestoja	ha	8,84	5,93	0,00	14,77
Priprava tal	ha	8,63	6,87	0,00	15,50
Sadnja	ha	11,31	2,93	0,00	14,24
Obžetev	ha	43,66	21,66	0,00	65,32
Nega mladja	ha	43,81	23,04	0,00	66,85
Nega gošče	ha	237,64	126,37	0,00	364,01
Nega letvenjaka	ha	93,88	40,53	0,00	134,41
Nega ml. drogovnjaka	ha	18,91	11,21	0,00	30,12
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	4.000	11.530	0,00	15.530
Zaščita z ograjo	m	3.700	0	0	3.700

Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 9).

V gozdovih enote je nege mladja, gošče in letvenjaka skupno načrtovano na 565 ha. Od tega je v obstoječem mladovju načrtovano 300 ha nege. Preostala nega je načrtovana v sestojih v obnovi, v katerih je predviden končni posek (~530 ha) in je odvisna od dejanske realizacije.

Navedena načrtovana gojitvena in varstvena dela kažejo stanje gozdov, ki zahteva nekoliko manjšo površino nege kot v preteklem obdobju, saj se je skupna načrtovana površina nege zmanjšala za več kot 40%. V sklopu nege prevladuje predvsem nega gošče na 64% površin pretežno v zasebnem lastništvu.

Ukrep priprava sestoja je načrtovan v sestojih, kjer je za kvalitetnejšo obnovo, ocenjena potreba odstranjevanja grmovnic in podstojnega sloja.

Umetna obnova s saditvijo je pri rednem gospodarjenju načrtovana na 14,24 ha. Za zaščito je večinoma predvidena postavitvev ograj.

V zaščito z ograjo je načrtovano 1.800 m novogradnje, 1.100 m vzdrževanja ograj ter 800 m odstranjevanja ograj.

V zaščito s tulci je načrtovano 5.750 kos obžetve tulcev, 4.650 kos vzdrževanja tulcev, 1.300 kos odstranjevanja tulcev ter 3.830 kos postavitve novih tulcev.

V 10 letih načrtujemo sadnjo na 14,24 ha površin. Predvideli smo okoli 35.600 sadik/ha (povprečno 2.500 kos/ha). Načrtovana je tudi ustrezna zaščita in nega. Obnova s sadnjo je namenjena zapolnitvi vrzeli, spopolnitvam in obogatitvi naravnega mladja predvsem na površinah kjer so predvidene sanacije ujm (sneg, žled, lubadar). Načrtovano število sadik po drevesnih vrstah je prikazano v preglednici spodaj. V zasmrečenih rastiščnogojitvenih razredih in varovalnem gozdu ne načrtujemo sadnjo smreke.

Preglednica 53: Načrtovano število sadik za saditev

Drevesna vrsta	Št. sadik	Delež %
Smreka	3.560	10,0
Bukev	2.670	7,5
Graden	11.125	31,3
Dob	4.005	11,3
Gorski javor	5.340	15,0
Češnja	1.780	5,0
Beli gaber	890	2,5
Črna jelša	1.335	3,8
Duglazija	445	1,3
Bor	3.115	8,8
Macesen	1.335	3,8
Skupaj	35.600	100

6.3.3 Ukrepi za izboljšanje življenjskih razmer prostoživečih živali

Izvedba biomeliorativnih del (ukrepov) ne vpliva samo na nekaj vrst lovne divjadi, ampak je smisel izvajanja biomeliorativnih del širši. Namen teh del je izboljšanje prehranskih in bivalnih razmer za živali, ki se zaradi načina gospodarjenja v določenih segmentih siromaši v škodo prosto živečih divjih živali.

Na območju GGE se izvajajo naslednja biomeliorativna dela, ki se načrtujejo z dvoletnimi lovsko upravljavskimi načrti:

- vzdrževanje pasišč v gozdu: prednost pri izvedbi imajo košenice v večjih gozdnih kompleksih,
- vzdrževanje grmišč in obrečnih pasov: tovrstna dela pridejo v poštev v nižinskem delu GGE, ker so namenjena v prvi vrsti vzdrževanju pogojev za življenje male divjadi,
- vzdrževanje in izdelava vodnih virov v gozdu: za potrebe divjadi je potrebno vse obstoječe vodne vire vzdrževati v smislu dostopnosti vodnega vira prostoživečim divjim živalim,
- sadnja in vzdrževanje plodonosnega drevja in grmovja: namen tega ukrepa je v popestritvi prehranskih možnosti v gozdni krajini, še posebej v višjih legah.

Med drugim je zaželeno v sestojih puščati drevesa z dupli in postavljati gnezdilnice, v katerih si možnost gnezdenja najdejo številni duplarji.

6.3.4 Ukrepi za izboljšanje ostalih funkcij gozdov

Okoli 5% gozdov enote je na varovanih območjih po predpisih o ohranjanju narave in je funkcija ohranjanja biotske raznovrstnosti dokaj razširjena. Vse ukrepe v enoti načrtujemo tudi v cilju ohranjanja ugodnega življenjskega prostora za kvalifikacijske vrste.

V naravovarstvenih usmeritvah za načrt enote je po usmeritvah za posamezne upravljavske cone poudarjena ohranitev naravne sestave gozdov, zmerne sečnje ob vodotokih in puščanje odmirajočega debelega drevja naravnemu razkroju.

Poleg predpisanih gojitvenih del načrtujemo na območju Nature 2000 še naslednje biomeliorativne ukrepe za krepitev funkcij:

Preglednica 54/D-FU: Predlagani ukrepi za krepitev funkcij gozdov v gozdnogospodarski enoti

Vrsta dela	Enota	Obseg
611 – Vzdrževanje pasišč v gozdu	ha	2,0
613 – Sajenje sadik plodonosnih drevja in grmovja	kos	300
610 – Vzdrževanje grmišč in obrečnih pasov, gozdnega roba	ha	3,0

Ukrepi so konkretizirani po odsekih na obrazcih E4 v prilogah pod usmeritvami za zagotavljanje funkcij gozdov.

6.3.5 Graditev gozdnih prometnic

V naslednjem desetletju so za odpiranje s cestami ni vlakami predvideni naslednji, s prometnicam pomanjkljivo odprti predeli: Zadraga, Preska, Travni breg, Zapecar, Dobovec, Mirna vas, Strmica, Dolenje Laknice, Javerska dolina, Log, Selska gora, Medvedova dolina, Mrtvaški hrib in Artovski hrib. Drugače pa je potrebno obravnavati in strokovno presoditi vsako namero za vlaganje v gozdno infrastrukturo na celotnem območju enote. Gradnja vlak bo v podobnem obsegu kot v preteklem desetletju, več aktivnosti je pričakovati na mali posesti. Predvsem je odvisna od višine subvencij iz naslova SKP (Skupna kmetijska politika).

Preglednica 55: Načrtovana gradnja gozdnih vlak po lastništvu (v metrih)

LETO	ZG		DG	
	nove	rekonstruirane	nove	rekonstruirane
2025-2034	12.000	5.000	2.500	5.000

Karta cestnega omrežja in površin potencialno najugodnejših načinov spravila v merilu 1:25 000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 11).

7 Usmeritve za gospodarjenje s posamičnim gozdnim drevjem in skupinami gozdnega drevja zunaj naselij

Posamično gozdno drevje in skupine gozdnega drevja zunaj naselij imajo pomembno ekološko in estetsko vlogo in dajejo krajini poseben pečat, še posebno v kmetijski krajini, ki jo je v enoti 6%. Predstavljajo biokoridorje v krajini, povečujejo biološko pestrost in so v kmetijski krajini edini ostanki naravne vegetacije. Nudijo zatočišče živalim in omogočajo pretok snovi in energije skozi krajino.

Zaradi ekološke stabilnosti je poleg prisotnosti tega gozdnega drevja pomembna tudi njihova prostorska razporeditev. Z upoštevanjem lege in razporeditve le - teh smo jih razvrstili v naslednje skupine:

- obvodno drevje in grmovna vegetacija,
- omejki in skupine dreves med kmetijskimi površinami,
- drevje ob cestah in poteh,
- stara drevesa in osamelci sredi polj,
- vse posamične prvine gozdne vegetacije v gozdnati in kmetijski krajini.

Vse skupine drevja opravljajo pomembno funkcijo ohranjanja biotske pestrosti, estetsko in higiensko - zdravstveno funkcijo. Posamezne skupine drevja opravljajo varovalno in zaščitno funkcijo. Nekatera drevesa predstavljajo naravno vrednoto.

Pri obvodnem drevju in grmovni vegetaciji je potrebno skrbeti za stopničasto zgradbo s pestro drevesno in grmovno sestavo. Pri prestarih in pomanjkljivih, nestabilnih zasnovah je potrebno poskrbeti za obnovo in pomladitev. Pomlajuje se enkrat ena, drugič druga stran struge. Neposredno ob vodi se redči močnejše in izseka večja drevesa, da je omogočen neoviran pretok vode. Na poplavnih površinah se puščajo večja vitalna drevesa in med njimi grmovni sloj. Potrebno je odstraniti vse sečne ostanke iz vodotokov.

V omejkah in skupinah dreves, ki povezujejo večje gozdne komplekse, je potrebno skrbeti za ohranjanje biološke pestrosti drevesnih in grmovnih vrst. Posek naj bo omejen zgolj na sanitarne sečnje. Gozdni rob naj se oblikuje galerijsko.

Tudi ob cestah in poteh naj bo zgradba stopničasta in dovolj strnjena, da deluje protihrupno.

Posamezna stara drevesa in osamelce sredi polj (kmetijska krajina) je potrebno ohranjati, oziroma jih ob potrebnem poseku pravočasno nadomestiti s sadnjo.

V ostalih posamičnih prvinah gozdne vegetacije v obeh tipih krajine (gozdnata in gozdna) se skrbi predvsem, da se ne izsekajo. Izsekujejo se le najbolj nevitalna drevesa, redčijo se mlajše razvojne faze.

Pri sečnji drevja v vseh omenjenih skupinah, ki ga napadejo gospodarsko pomembni primarni škodljivci, se je potrebno držati enakih predpisov, ki sicer veljajo za drevje v gozdu (npr. za zatiranje smrekovega lubadarja).

ZGS skrbi, da bodo lastniki posamičnega gozdnega drevja in skupin gozdnega drevja zunaj naselij na primeren način seznanjeni in motivirani za delo s temi površinami.

8 Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi gozdnogospodarske enote

Ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi je prikazana za državne gozdove, skupaj za zasebne gozdove in gozdove lokalnih skupnosti ter skupaj za celotno gozdnogospodarsko enoto.

Prihodki:

Prihodek (vrednost lesa na KC) je izračunan na podlagi strukture načrtovanega možnega poseka, ki temelji na dejanski strukturi lesne zaloge in drevesne sestave gozdov, ob predpostavki je, da je ob realizaciji vse količine načrtovanega možnega poseka, debelinska struktura posekanega drevja podobna debelinski strukturi drevja v gozdu – ter na podlagi izdelanih tablic, ki kažejo modelno strukturo sortimentov v odvisnosti od debeline drevesa, drevesne vrste in kakovosti rastišča/tarife. Pri izračunu smo uporabili povprečne cene gozdno – lesnih sortimentov na kamionski cesti v prvem četrtletju leta 2025, ki smo jih pridobili iz spletnega portala Woodchain manager.

Stroški:

Stroške gospodarjenja z gozdovi predstavljajo stroški sečnje, spravila in manipulacije na kamionski cesti, stroški gojitvenih in varstvenih del ter stroški vzdrževanja gozdnih cest in gozdnih vlakov.

Izhodiščni parametri za izračun normativov za sečnjo in spravilo so izračunani za posamezen odsek in sektor lastništva. Ti povprečni parametri so gozdna združba, pravilno sredstvo, pravilna razdalja, nagib, skalnatost in povprečni tarifi (ločeno na iglavce in listavce).

Pri izračunu so upoštevane neto količine (m^3) gozdnih lesnih sortimentov, pri čemer sta bila uporabljena povprečna faktorja za preračun iz bruto m^3 , in sicer 0,85 za iglavce in 0,88 za listavce.

Stroški dela oz. delovne ure so enotni za vsa lastništva in znašajo za sečnjo 17,78 €/h in za spravila 32,09 €/h. Za strošek manipulacije na KC je upoštevano 3 minute na m^3 .

Stroški gojitvenih in varstvenih del so izračunani na podlagi načrtovanih del. Vrednost dnine znaša 134,03 €/delovni dan. To je 50% dnine gozdnega delavca z ročnim orodjem in 50% dnine sekača (delavec z motorno žago) po kalkulacijskih osnovah SKZG za ceno gozdarskega dela za leto 2010. Po analizi evidence gojitvenih in varstvenih del ugotavljamo, da se je približno 50% opravljenih dnin za gojitvena in varstvena dela opravilo z motorno žago. Pri materialnih stroških so upoštevane okvirne cene sadik in semena v drevesnicah v letu 2024 ter pogodbene cene za varstveni material za leto 2024. Vse cene so brez DDV.

Stroški za vzdrževanje gozdnih cest so izračunani na podlagi povprečne cene vzdrževanja gozdnih cest v gozdnogospodarskem območju ki sestoji iz tekočega vzdrževanja cest, zimskega pluženja in periodičnega vzdrževanja cest. Osnova za kalkulacijo je metodologija, ki je opredeljena v uredbi za vzdrževanje gozdnih cest ter dejanska dolžina gozdnih cest v enoti.

Stroški za vzdrževanje gozdnih vlakov znašajo v državnih gozdovih 0,50 €/m³ in v ostalih gozdovih 0,30 €/m³.

Vse postavke so prikazane na enoto neto m³ in hektar gozdne površine.

Preglednica 56/EP1: Prikaz prihodka od lesa

	Zasebni gozdovi		Državni gozdovi	
	Skupaj	za 1 m ³	Skupaj	za 1 m ³
Vrednost lesa na KC	34.386.054	95	5.041.932	93
Strošek poseka in spravila	8.098.717	22	1.182.463	22
Razlika	26.287.337	73	3.859.468	71

Preglednica 57/EP2: Pregled ekonomike gospodarjenja v gozdnogospodarski enoti

	Skupaj EUR	EUR na neto m ³	Delež od cene na KC (%)
Prihodek (vrednost lesa na KC)	39.479.338	94,6	100,0
Stroški sečnje in spravila	9.293.903	22,3	23,2
Stroški gojenja in varstva gozdov	427.016	1,0	1,1
Stroški vzdrževanje gozdnih prometnic	848.974	2,0	2,1
vzdrževanje gozdnih cest	713.000	1,7	1,8
vzdrževanje vlak	135.974	0,3	0,3
Stroški skupaj	10.569.892	25,3	26,7
Dohodek	28.909.446	69,3	73,3
Predv. spodbude za gojenje in varstvo	208.170	0,5	0,5
Predv. spodbude za vzdrž. gozdnih prom.	271.250	0,7	0,7
Skupaj predvidene spodbude	479.420	1,3	2,0
Stroški - spodbude	10.090.472	27,8	29,4
Dohodek + spodbude	29.388.866	70,4	74,4

Poudariti je potrebno, da je ekonomska presoja gospodarjenja z gozdovi narejena ob predpostavki, da bo posekan ves najvišji možni posek na celotni površini, da bodo opravljena vsa gojitvena in varstvena dela, da se bodo tekoče vzdrževale vse gozdne ceste ter da se bodo enkrat v desetletju vzdrževale tudi vlake. Prikazane so tudi ocene spodbud za gojenje in varstvo gozdov ter vzdrževanje gozdnih prometnic.

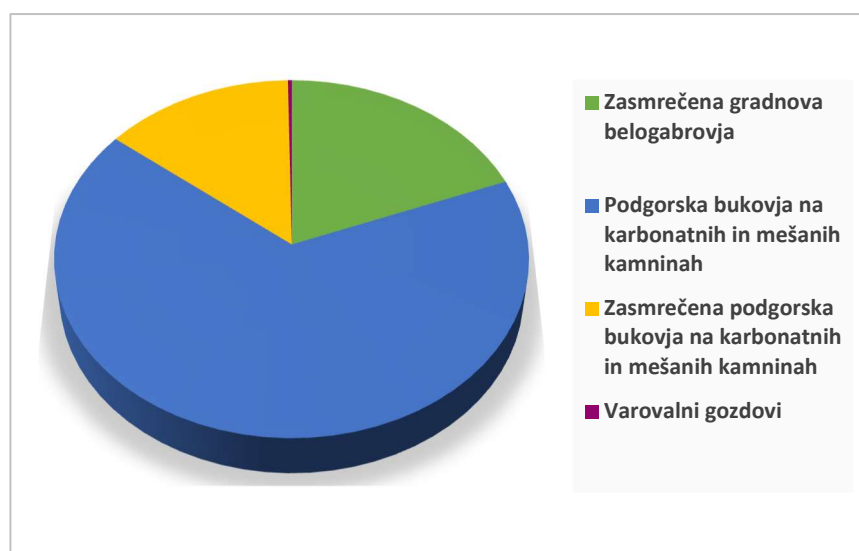
9 Rastiščnogojitveni razredi

9.1 Utemeljitev oblikovanja rastiščnogojitvenih razredov

Pri združevanju gozdov v rastiščnogojitvene razrede (RGR) smo upoštevali: enotne rastiščne razmere, stopnjo ohranjenosti, sorodnost gozdnogospodarskih ciljev in usmeritve GGN GGO Brežice ter Pravilnika.

V primerjavi s preteklim načrtom je v enoti izločen en razred manj. Spremenjena hrastova rastišča so dosedaj bila opisovana kot bukova. V sedanjem načrtu so izločena posebej. Ohranjenih hrastovih rastišč je samo 300 ha in so obravnavana znotraj spremenjenih. Usmeritve pri sonaravnemu gospodarjenju z razredom morajo slediti rastiščnimi danostmi.

Z uveljavitvijo nove Tipologije gozdnih rastišč Slovenije (Kutnar in sod., 2012) se je spremenilo tudi poimenovanje rastiščnogojitvenih razredov.



Grafikon 4: Delež posameznih rastiščnogojitvenih razredov v GGE

Karta rastiščnogojitvenih razredov v merilu 1:25.000 je podana v kartnem delu načrta (Karta št. 5).

9.2 Načrt gospodarjenja z gozdovi po rastiščnogojitvenih razredih

9.2.1 Rastiščnogojitveni razred: Zasmrečena gradnova belogabrovja - 21022

Razred združuje nižinske in gričevnate gozdove na rastiščih gradna, doba in b.gabra. Večje strnjene površine so v predelih: Vrh nad Mokronogom, Mirna vas, Cerovec, Brezovica, Ševnica, Hom nad Šentrupertom, Hrastno in Bistriška hosta.

Površina razreda je 1.581,47 ha. Predstavlja 19% gozdov enote. Po lastniški strukturi je 91% gozdov v zasebni lasti.

Po gospodarskih kategorijah spadajo vsi gozdovi razreda v večnamenske gozdove.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Manjše gozdne površine v kmetijski krajini in cona raka koščaka imajo na prvi stopnji poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti. Varovalno vlogo imajo poplavna območja ob vodotokih, hidrološko pa ožje vodovarstveno območje Migolica-Migolska gora in manjša zajetja.

Kulturnovarstveno funkcijo imajo arheološka najdišča Gradec (pri Mirni in Veliki Strmici), Gomila na hribu in Mirenska dolina, Božji grob in Dolinšek, pa tudi cerkve, dvorec Kot, Graščina Zapuže, Barbova graščina. Ti objekti imajo večinoma tudi estetsko funkcijo na prvi stopnji. Prisotna je še funkcija varovanja naravnih vrednot, ki jo predstavljajo opuščen glinokop Zaloge, visokodebelni sadovnjak jablan pri Mirni vasi in jame.

Rekreacijsko smo pripisali nekaterim potem, higiensko-zdravstveno okolici peskokopa Kremen in zaščitno strmini nad cesto ob Vejarju.

Na drugi stopnji imajo funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti EPO območja, hidrološko območja krasa in klimatsko okolica Mirne in Mokronoga.

Gozdni pasovi ob vodotokih imajo funkcijo varovanja naravnih vrednot in nekatere poti rekreacijsko.

Na prvi stopnji funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin so stojišča čebelnjakov, na drugi stopnji so območja gozdne čebelje paše in območja z večjim deležem kostanja.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Na najnižjih legah je matična podlaga prod ali pesek (nekarbonatni) in glina. Na teh kamninah prevladujeta psevdoglej in glejna tla, občasno izprani psevdoglej in rjava distrična tla. V nekoliko višjih legah so apnenci pomešani z laporji in roženci, redkeje peščenjaki. Tip tal se izmenjuje odvisno od podlage in človekove aktivnosti. V razredu je z največjim deležem gozdni rastiščni tip *Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje*.

Preglednica 58/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
511	Vrbovje s topolom	4,41	0,3
521	Nižinsko črnojelševje	3,52	0,2
531	Dobovje in dobovo belogabrovje	68,96	4,4
541	Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje	741,92	46,9
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	164,23	10,4
554	Gradnovo bukovje na izpranih tleh	86,88	5,5
561	Bazoljubno gradnovje	114,26	7,2
611	Gorsko obrežno črnojelševje in velikojesenovje	24,20	1,5
651	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	3,74	0,2
711	Kisloljubno gradnovo belogabrovje	211,27	13,4
731	Kisloljubno gradnovo bukovje	34,25	2,2
732	Kisloljubno hrastovje	123,83	7,8
	Skupaj	1.581,47	100,0

Glede na deleže rastišč v razredu in ob sedANJI zastopanosti drevesnih vrst, ponderirana produkcijska sposobnost gozdnih rastišč (PSGR) znaša 7,46 m³/ha/leto.

Produkcijska sposobnost gozdnih rastišč je zaradi visokega deleža iglavcev višja od modelne (7,12 m³/ha/leto).

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

1/2 razreda gradijo mešani skupinsko raznodobni gozdovi srednje vzgojne oblike, v katerih prevladujejo debeljaki. V tem razredu je največji delež raznomernih sestojev;

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 279,5 m³/ha, letni prirastek pa 6,21 m³/ha.

Povprečna lesna zaloga je višja od povprečja za enoto. V povprečni lesni zalogi je 32% iglavcev. Največ zaloge je skoncentrirane v drevju II. in III. debelinskega razreda.

Iglavci v povprečju priraščajo 2,4% lesne zaloge na leto, listavci pa 2,1%. Največji delež prirastka prinesejo drevesa II. debelinskega razreda, najmanjši pa V. razreda. Iglavci sestavljajo 34% letnega prirastka.

Preglednica 59/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	7,3	27,7	24,8	26,6	13,6	88,6	31,7	2,12	34,1
Listavci	8,8	24,6	26,3	20,9	19,4	190,9	68,3	4,09	65,9
Skupaj	8,3	25,6	25,9	22,7	17,5	279,5	100,0	6,21	100,0

Razmerje drevesnih vrst

V povprečni lesni zalogi je največ bukve z 35%, smreke z 20%, gradna z 17%, rd.bora z 10% in b.gabra z 5%.... Primešani so še: dob, g.javor, robinija, č.jelša, cer...

Podmladek pokriva 16% površine razreda. V njem je največ smreke in bukve.

Preglednica 60/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	56,3	0,1	29,2	0,7	2,2	96,8	53,2	9,0	27,6	4,4
	%	20,2	0,0	10,5	0,3	0,8	34,5	19,0	3,2	9,9	1,6
Naravno stanje	m ³ /ha	3,6	3,4	2,0	0,0	0,0	39,4	114,3	40,3	71,3	5,2
	%	1,3	1,2	0,7	0	0	14,1	40,9	14,4	25,5	1,9

Ohranjenost gozdov

V razredu 19% gozdov ima ohranjeno drevesno sestavo.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V raznodobnih gozdovih prevladujejo debeljaki. Zavzemajo 60% raznodobnih sestojev razreda. Najmanj je mladovij.

Skoraj 1/2 razreda sestavljajo raznomerni sestoji. Večinoma so pomanjkljivo negovani.

Zasnova mladovij in drogovnjakov je povečini dobra. Debeljaki so večinoma pomanjkljivo negovani, rahlega do normalnega sklepa.

Preglednica 61/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

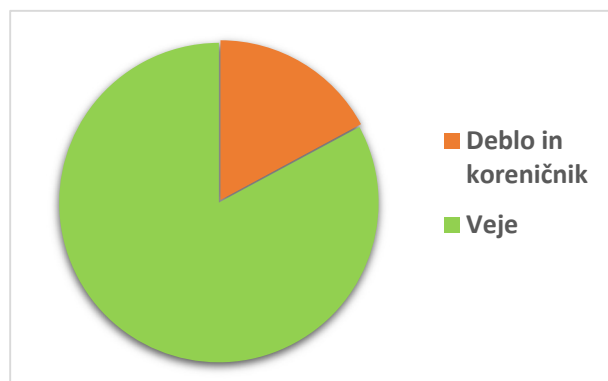
Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	36,74	28,1	55,3	16,6	0,0	34,3	30,9	34,8	0,0	53,9	20,2	23,5	2,4
Drogovnjak	174,17	2,3	64,6	19,7	13,4	16,8	50,9	32,3	0,0	51,6	31,7	13,3	3,4
Debeljak	515,39					16,6	61,0	22,4	0,0	0,5	72,9	19,4	7,2
Sestoj v obnovi	157,12					10,5	73,5	16,0	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	690,90					0,3	69,5	30,2	0,0				
Panjevec	5,04												
Pionirski gozd z grmišči	2,11	0,0	0,0	100,0	0,0								
Skupaj	1.581,47												

Kakovost drevja

Med ocenjenimi listavci ima največji delež dreves dobro kakovost (45%), sledi prav dobra ter zadovoljiva kakovost. Iglavci povečini imajo ocenjeno dobro ali prav dobro kakovost.

Poškodovanost sestojev

Ocenjen delež poškodovanega drevja v tem razredu je 3,5%. Kar je manj od povprečja v enoti. Največ je poškodb na vejah.



Grafikon 5: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.

Odmrlo drevje

Povprečno je na hektar površine ≈ 50 odmrlih, večinoma ležečih dreves. Od tega največ v I. razširjenem debelinskem razredu (90%). Povprečno je v gozdovih razreda $27 \text{ m}^3/\text{ha}$ odmrle mase, kar je manj od povprečja za enoto ($31,6 \text{ m}^3/\text{ha}$).

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V gozdovih sedanjega razreda je posekano 60.714 m^3 lesa (43% iglavcev), oz. $38,6 \text{ m}^3/\text{ha}$. Realizacija je v preteklem desetletju dosegla 70%. Posek iglavcev je bil jakosti 17% na lesno zalogo, listavcev pa 12%.

Izveden posek predstavlja 19,6% poseka vseh gozdov enote.

V skupni masi posekanega drevja je bilo največ smreke (37%), bukve (32%), hrasta (15%), dr.trdih.list. (8%) in bora (5%).

Sečnja je bila najbolj intenzivna v V. debelinskem razredu, oz. pri najdebelejših drevesih.

Preglednica 62/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Sadnja	ha	1,75	4,00	228,6
Obžetev	ha	7,68	8,20	106,8
Nega mladja	ha	41,20	0,90	2,2
Nega gošče	ha	67,79	2,20	3,2
Nega letvenjaka	ha	16,92	0,51	3,0
Nega ml. drogovnjaka	ha	32,70	0,50	1,5
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	800	690	86,3
Priprava sestoja	ha	0,00	0,65	0,0
Priprava tal	ha	0,00	0,75	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	128,73	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	2,70	0,0
Zaščita z ograjo	m	0	920	0,0
Vzdrževanje travinj	ha	0,00	16,20	0,0

Od predpisanih del nege v mladovjih in drogovnjakih, najbolje je bila realizirana nega gošče (3%).

Bila je opravljena umetna obnova s sadnjo na 4,0 ha ter nega in zaščita nasadov.

Med opravljena dela varstva pred žuželkami sodijo večinoma dela na čiščenju in postavljanju kontrolno-lovnih pasti za podlubnike.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV

Površina, lesna zaloga, prirastek, posek

Površina gozdov razreda se je v zadnjem desetletju povečala za novodoločene gozdne površine (zaraščanja). Povprečna lesna zaloga razreda se je povečala za $2,4 \text{ m}^3/\text{ha}$, letni prirastek pa je manjši za $0,94 \text{ m}^3/\text{ha}$.

V preteklem desetletju je bila realizacija poseka $3,86 \text{ m}^3/\text{ha}/\text{leto}$ ali 14% od zaloge. Skupni načrtovani posek je za 44% višji kot je realiziran posek v zadnjem desetletju.

Preglednica 63/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	1.606,91	78,5	173,9	252,5	2,51	5,87	8,38	1,56	2,28	3,84
2015	1.573,48	98,5	178,7	277,1	2,20	4,96	7,15	1,67	2,19	3,86
2025	1.581,47	88,6	190,9	279,5	2,12	4,09	6,21	2,30	3,27	5,57

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V primerjavi s preteklim obdobjem se je delež iglavcev v povprečni zalogi zmanjšal za 4 odstotne točke. Med listavci znatneje opada delež bukve in raste delež hrasta.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

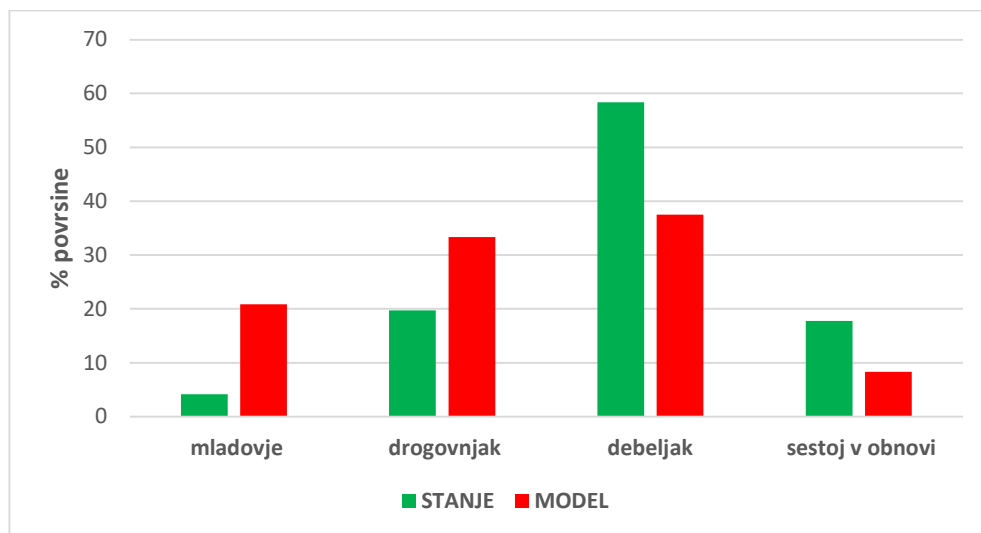
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	21,6	0,0	8,3	0,3	0,9	37,6	18,9	1,5	9,7	1,2
2015	25,1	0,0	9,7	0,0	0,7	36,0	16,2	2,4	8,3	1,6
2025	20,2	0,0	10,5	0,3	0,8	34,5	19,0	3,2	9,9	1,6

Razvojne faze in zgradbe sestojev

V razredu narašča delež raznomernih sestojev in sestojev v obnovi.

Preglednica 64/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

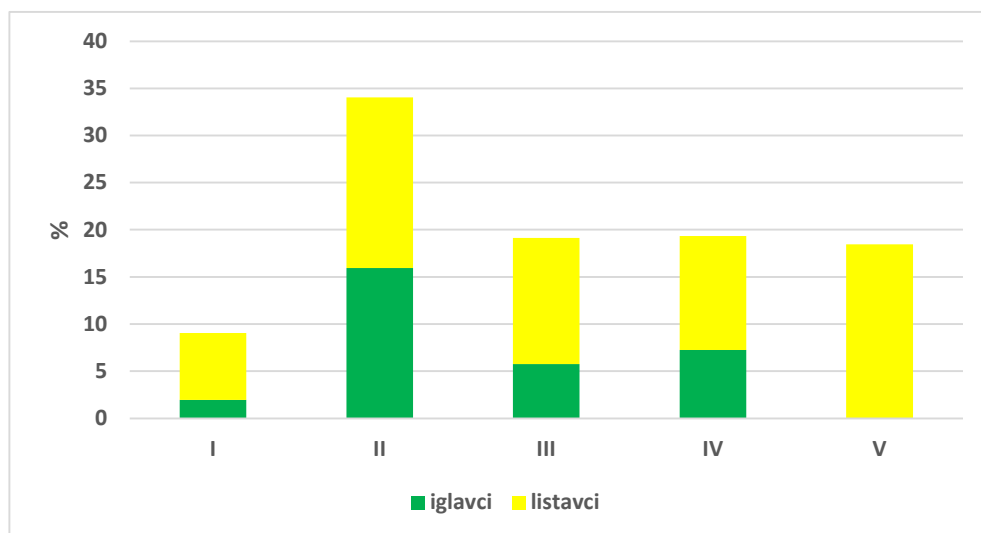
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	36,74	2,3	4	25	21	184,05	-80
Drogovnjak	174,17	11,0	20	40	33	294,47	-41
Debeljak	515,39	32,6	58	45	38	331,28	56
Sestoj v obnovi	157,12	9,9	18	10	8	73,62	113
Raznomerno (sk-gnz)	690,90	43,8					
Panjevec	5,04	0,3					
Pionirski gozd z grmišči	2,11	0,1					
Skupaj	1.581,47	100,0	100	120	100		



Grafikon 6: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov v RGR 21022

Modelno razvojno strukturo za raznodobne gozdove v razredu smo določili s pomočjo modelnih parametrov, ki so bili narejeni za območne rastiščnogojitvene razrede (modelni deleži razvojnih faz in ciljno proizvodno obdobje).

Iz zgornjega grafikona in preglednice je razvidno, da je v primerjavi z modelnim stanjem preveč debeljakov in sestojev v obnovi, drogovnjakov in mladovij pa je premalo.



Grafikon 7: Lesna zaloga raznomernih sestojev v RGR 21022 in njena struktura po deb. razredih

Povprečna lesna zaloga raznomernih sestojev je 276,5 m³/ha (31% iglavcev). V drugem debelinskem razredu je izrazito največji delež zaloge z največjim deležem iglavcev. V najdebelejšem debelinskem razredu ni iglavcev zaradi "prebiralnega" načina gospodarjenja.

Letno priraščajo 4,04 m³/ha. Pokritost s podmladkom je 10%.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 18,8%, bor 10,5%, macesen 0,3%, ost.igl. 0,8%, bukev 34,0%, hrast 20,5%, plem. listavci 3,1%, drugi trdi list. 10,0%, mehki list. 2,0%.

Ciljno razmerje razvojnih faz: na 56% površine gozdov razreda raznodobni gozdovi (mladovje 11%, drogovnjak 17%, debeljak 61%, sestoj v obnovi 11%), na 44% površine razreda raznomerni gozdovi.

Ciljna povprečna lesna zaloga v razredu ~286 m³/ha (30,4% igl.); končna lesna zaloga (lesna zaloga debeljakov preden ga začnemo obnavljati) je 560 m³/ha;

Ciljna kakovost: smreka B, bor C, bukev A2, hrast C, pl. listavci B, dr. trdi in mehki listavci D.

Ciljno stanje je moč doseči v 10-ih letih.

Gozdnogojitvene usmeritve

V raznodobnih gozdovih sestojno gospodarjenje s ciljem premene v bolj naravne oblike. Proizvodno razdobje, ki vključuje tudi pomladitveno dobo je 120 let, pomladitvena doba 10 let. Težiti zastornem gospodarjenju na nekoliko večjih površinah. Pospeševati hrast v vseh razvojnih fazah.

V raznomernih s pomladitvenimi sečnjami ohraniti obstoječ način gospodarjenja s ciljno povprečno zalogo ~260-270 m³/ha.

Usmeritve po razvojnih fazah:

MLADOVJA

V naslednjem desetletju, ob predpostavljeni realizaciji načrtovanih ukrepov, pričakujemo mladovja na 11% površine raznodobnih gozdov razreda oz. na ~100 ha. V obstoječih mladovjih:

- intenzivneje izvajati nego v sestojih, ki so bili opisani kot nenegovani,
- pri ukrepih nege pospeševati graden,
- mladovja intenzivneje varovati pred pepelovko,
- ob morebitni pomanjkljivi obnovi uporabiti dopolnilno sadnjo (setev) gradna,
- zagotavljati pestro naravno sestavo drevesnih in grmovnih vrst,
- povečati delež realizacije pri negi v zasebnih gozdovih,
- ohranjati plodonosne vrste.

DROGOVNJAKI

Načrtovana povprečna jakost sečnje znaša 25% lesne zaloge pri iglavcih in 15% lesne zaloge pri listavcih v desetletju. V drogovnjakih:

- zmanjšati delež pomanjkljivo negovanih in nenegovanih sestojev;
- pri uravnavanju drevesne sestave slediti ciljnemu razmerju za razred (pospeševati graden),
- povečati delež realizacije pri negi v zasebnih gozdovih,
- ohranjati redko zastopane drevesne in grmovne vrste.

DEBELJAKI

- načrtovani delež debeljakov za redčenje znaša 96% s povprečno jakostjo ukrepanja 18% na lesno zalogo iglavcev in 12% na zalogo listavcev.
- za 4% debeljakov je načrtovano uvajanje v obnovo (20 ha), s povprečno načrtovano jakostjo ukrepanja 40% na zalogo iglavcev in 16% na zalogo listavcev v desetletju.
- v mlajših debeljakih izvajati izbiralna redčenja in akumulirati vrednostni prirastek (kvalitetnem drevju sproščati krošnje).
- v starejših debeljakih posamezna razvrednotena drevesa puščati za stoječa habitatna drevesa.

SESTOJI V OBNAVLJANJU

- delež sestojev v obnovi predviden za nadaljevanje obnove znaša 51% s povprečno načrtovano jakostjo ukrepanja 43% na lesno zalogo iglavcev in 39% na zalogo listavcev.
- za 49% sestojev v obnovi (77 ha) je načrtovan zaključek obnove.

RAZNOMERNI

- ohraniti delež raznomernih sestojev v razredu.
- s pomladitvenimi sečnjami ohranjati stalnost pomlajevanja in vzdrževati strukturo.
- povprečna intenziteta sečenj v raznomernih 28% na lesno zalogo iglavcev in 14% na zalogo listavcev.
- minimalna intenziteta sečnje naj bo vsaj 15% od zaloge (pri sestojih z nižjo povprečno lesno zalogo); maksimalna intenziteta naj bo do 30% od zaloge (pri sestojih z višjo povprečno zalogo),
- sečnjo usmeriti na najdebelejša drevesa.
- nego opravljati istočasno z sečnjo, po principih nege v prebiralnem gozdu.
- v podmladku pospeševati hrast.

Usmeritve glede drevesne sestave:

Povečati je potrebno delež hrasta in zmanjšati delež iglavcev. Ohranjajo naj se še plodonosne in redkeje zastopane drevesne in grmovne rastlinske vrste.

Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov:

Ohranjati naravno drevesno sestavo in zgradbo; vzdrževanje gozdnega roba. Upoštevati podrobnejše usmeritve iz poglavja 6.2.2.

Ukrepi

Povprečno je za gozdove razreda načrtovan posek 56 m³/ha. Ob ocenjenem prirastku in realizaciji načrtovanega poseka se bo povprečna lesna zaloga v rastiščnogojitvenem razredu povečala na ~286 m³/ha. Delež iglavcev naj bi upadel za 1,3 odstotne točke.

Preglednica 65/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	31,7	68,3	100,0
- ciljno %	30,4	69,6	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	88,6	190,9	279,5
- ciljna (m ³ /ha)	87,0	199,0	286,0
Prirastek (m ³ /ha)	2,12	4,09	6,21
Možni posek (m ³ /ha)	22,9	32,7	55,7
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,30	3,27	5,57
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	25,9	17,2	19,9
Intenziteta m. p. prirastek (%)	108,3	80,0	89,7
Izravnalna doba (let)	10		

Preglednica 66/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	25.106	9.850	0	0	0	1.365	36.321	25,9	108,3
	%	69,1	27,1	0,0	0,0	0,0	3,8	100,0		
Listavci	m³	34.639	16.490	0	0	0	650	51.779	17,1	80,0
	%	66,9	31,8	0,0	0,0	0,0	1,3	100,0		
Skupaj	m³	59.745	26.340	0	0	0	2.015	88.100	19,9	89,7
	%	67,8	29,9	0,0	0,0	0,0	2,3	100,0		

Najvišji možni posek za rastiščnogojitveni razred znaša 19,9% lesne zaloge.

Največ sečne mase je načrtovano iz redčenj.

Preglednica 67/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	1,49	1,49
Priprava tal	ha	3,03	3,03
Sadnja	ha	2,04	2,04
Obžetev	ha	2,41	12,92
Nega mladja	ha	8,92	10,16
Nega gošče	ha	41,18	41,18
Nega letvenjaka	ha	9,60	10,43
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,16	3,16
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	1.300	1.400
Zaščita z ograjo	m	400	500

Poudarek je predvsem na negi obstoječih, s sadnjo saniranih površin in negi naravnega mladovja.

Saditev je predvidena na površini 2,04 ha z okoli 2.500 sadik/ha v razmerju 40% graden, 25% dob, 10% g.javor, 10% b.gaber, 10% č.jelša in 5% d.češnja. Za potrebno zaščito je predvidena postavitev ograje.

9.2.2 Rastiščnogojitveni razred: Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah - 21071

Največji razred v enoti združuje bukove ter mešane bukovo gradnove gozdove gričevnatega in hribovitega sveta enote.

Razred predstavlja 67% gozdov enote. Po lastniški strukturi je 84% gozdov v zasebni lasti, 16% v državni.

Po gospodarskih kategorijah vsi gozdovi spadajo v večnamenske gozdove.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Večje strmine pri Mirni, Brdovcah in ob Homšici imajo poudarjeno varovalno vlogo. Cona raka koščaka, koridor, nekatere jame in posebna drevesa imajo na prvi stopnji poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti. Varovalno vlogo imajo poplavna območja ob vodotokih, hidrološko pa ožje vodovarstveno območje Debenec, Škrjanče-Ševnica, Zabukovje, Roje in Vrh pri Trebelnem, Latnice, Laknice, Pugled, Mirna dolina in manjša zajetja.

Kulturnovarstveno funkcijo imajo arheološka najdišča Groblje, Stara gora, Jaršč, Kincelj, Zapečar, Brezovica, Osredek, Stari Bajhovec, Štatenberški hrib, Božji grob in Dolinšek, pa tudi cerkve, kapelice, gradovi, zidanice in žaga. Ti objekti imajo večinoma tudi estetsko funkcijo na prvi stopnji. Funkcija varovanja naravnih vrednot imajo posebna drevesa in jame.

Rekreacijsko smo pripisali nekaterim potem, higiensko-zdravstveno okolici peskokopov Ostrožnik, Kremen in Laknice in zaščitno strmini nad cesto ob Vejarju.

Na drugi stopnji imajo funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti Natura 200 in EPO območja in naravne vrednote, varovalno strmine nad Ločico in Studenčnico, hidrološko območja krasa in širša vodovarstvena območja in klimatsko okolica Mirne in Mokronoga.

Gozdni pasovi ob vodotokih imajo funkcijo varovanja naravnih vrednot, nekatere poti, pobočja Debenca in Radulje in primestni gozd rekreacijsko.

Na prvi stopnji funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin so stojišča čebelnjakov, območja gozdne čebelje paše in območja z večjim deležem kostanja pa na drugi.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Gozdovi razreda se pojavljajo v gričevnatem in hribovitem pasu enote. Tla so običajno razvita na karbonatni ali mešani karbonatno-silikatni matični podlagi (dolomit, apnenec, apnenci z roženci in laporji, litotamnijski apnenec).

Globina tal odvisna je od naklona. Glede na podlago izmenjujejo se rjava evtrična tla in distrična tla. Na strmejših predelih so rendzine z tanjšo plastjo humusa in mestoma rjava pokarbonatna tla.

Največjo površino zavzema gozdni rastiščni tip *Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje* (42%), ki obsega gozdove na čistejših karbonatnih podlagah in na plitvejših tleh (rendzine).

Na bolj mešanih podlagah se pojavlja rastiščni tip *Gradново bukovje na izpranih tleh*.

Na toplejših legah prevladujejo hrastova rastišča *Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje* in *Bazoljubno gradnovje*.

Preglednica 68/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
521	Nižinsko črnojelševje	1,63	0,0
541	Preddinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje	496,14	9,0
551	Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje	2.339,49	42,3
554	Gradnovno bukovje na izpranih tleh	1.772,93	32,1
561	Bazoljubno gradnovje	443,30	8,0
562	Preddinarsko-dinarsko hrastovo črnogabrovje	25,39	0,5
611	Gorsko obrežno črnojelševje in velikojesenovje	64,44	1,2
631	Preddinarsko gorsko bukovje	79,36	1,4
651	Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom	130,44	2,4
731	Kisloljubno gradnovno bukovje	104,35	1,9
732	Kisloljubno hrastovje	67,91	1,2
	Skupaj	5.525,38	100,0

Glede na deleže rastišč v razredu in ob sedANJI zastopanosti drevesnih vrst, ponderirana produkcijska sposobnost gozdnih rastišč (PSGR) znaša 7,94 m³/ha/leto.

Produkcijska sposobnost gozdnih rastišč je zaradi nekoliko večjega deleža iglavcev višja od modelne (7,84 m³/ha/leto).

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Večino razreda gradijo mešani skupinsko raznodobni gozdovi srednje vzgojne oblike. Na 1/5 površine razreda so raznomerni mešani gozdovi.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 268,7 m³/ha, letni prirastek pa 5,87 m³/ha.

Povprečna lesna zaloga in prirastek sta nižja od povprečja za enoto. V povprečni lesni zalogi je 10% iglavcev. Zaloga je skoncentrirana v III. in IV. debelinskem razredu. V najtanjšem razredu je zaloge najmanj (8%).

Iglavci v povprečju priraščajo 2,3% lesne zaloge na leto, listavci pa 2,2%. Največji delež prirastka prinesejo drevesa II. debelinskega razreda, najmanjši pa V. razreda. Iglavci sestavljajo 11% letnega prirastka.

Preglednica 69/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj			
	I	II	III	IV	V	m³/ha	%	m³/ha	%
Iglavci	8,4	22,1	26,4	25,7	17,4	26,5	9,9	0,62	10,6
Listavci	7,8	22,8	29,3	23,3	16,8	242,2	90,1	5,25	89,4
Skupaj	7,9	22,8	29,0	23,5	16,8	268,7	100,0	5,87	100,0

Razmerje drevesnih vrst

Med drevesnimi vrstami je v lesni zalogi največ bukve z 63%, sledi graden z 12%, smreka z 7%, g.javor z 4%, rd.bor z 3% in b.gaber z 3%. Primešani so še: cer, brek, češnja, kostanj, gorski brest, ostrolistni javor...

Podmladek pokriva 20% površine razreda. V njem je največ bukve, dr.trdih listavcev in pl.listavcev.

Preglednica 70/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	18,1	0,2	7,1	0,4	0,6	169,8	33,1	15,6	22,5	1,3
	%	6,7	0,1	2,6	0,2	0,2	63,2	12,3	5,8	8,4	0,5
Naravno stanje	m ³ /ha	0,0	3,0	0,0	0,0	0,0	146,3	43,5	37,8	34,6	3,3
	%	0,0	1,1	0,0	0,0	0,0	54,5	16,2	14,1	12,9	1,2

Glede na naravno zastopanost drevesnih vrst primanjkuje pl.listavcev. Smreke pa je preveč.

Ohranjenost gozdov

V razredu 1,1% gozdov ima spremenjeno drevesno sestavo.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V raznodobnih gozdovih je največ debeljakov. Zavzemajo 1/2 raznodobnih sestojev razreda. Najmanj je mladovij.

Zasnova mladovij in drogovnjakov je dobra, kljub pomanjkljivi negovanosti. Debeljaki so večinoma pomanjkljivo negovani, normalnega do rahlega sklepa.

1/5 razreda sestavljajo raznomerni sestoji. Večinoma so pomanjkljivo negovani.

Preglednica 71/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

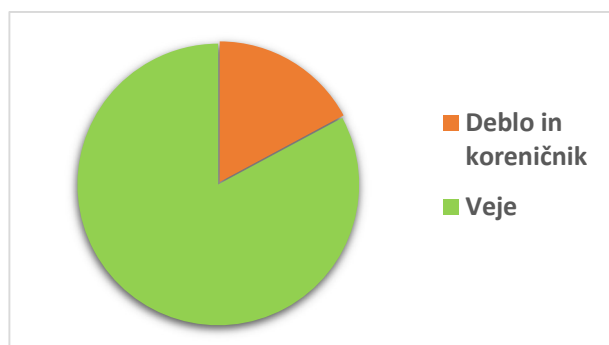
Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	353,72	18,5	69,1	8,3	4,1	32,6	35,1	31,7	0,6	48,7	37,6	5,9	7,8
Drogovnjak	777,21	4,7	60,9	28,9	5,5	14,2	41,8	44,0	0,0	45,2	35,5	12,8	6,5
Debeljak	2.258,94					20,5	58,4	20,6	0,5	3,5	56,9	30,8	8,8
Sestoj v obnovi	1.122,00					19,1	65,6	15,3	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	1.005,38					0,0	55,3	44,7	0,0				
Panjevec	5,26												
Pionirski gozd z grmišči	2,87	0,0	51,9	48,1	0,0								
Skupaj	5.525,38												

Kakovost drevja

Med ocenjenimi drevesi ima največji delež dreves dobro kakovost (45%), sledi prav dobra kakovost (31%) ter zadovoljiva kakovost (15%). Dreves odlične kakovosti primanjkuje. Listavci v povprečju imajo višje ocenjeno kakovost.

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanega drevja je v tem razredu 6%. Kar je nekoliko več od povprečja v enoti. Največ je poškodb na vejah (4,6%).



Grafikon 8: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodb.

Odmrlo drevje

Povprečno je na hektar površine nekaj več kot 60 odmrlih dreves (večinoma ležečih). Od tega največ v I. razširjenem debelinskem razredu (90%). Povprečno je v gozdovih razreda 35,3 m³/ha odmrle mase, kar je več od povprečja za enoto.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V gozdovih sedanjega razreda je posekano 198.508 m³ lesa, oz. 36,1 m³/ha. Realizacija je v preteklem desetletju dosegla 73%. Posek iglavcev je bil jakosti 21% na lesno zalogo, listavcev pa 13%.

Izveden posek predstavlja 64% poseka vseh gozdov enote.

V skupni masi posekanega drevja je bilo največ bukve (63%), smreke (14%), hrasta (10%), dr.trdih.list. (7%), pl.listavcev (4%)...

Sečnja je bila najbolj intenzivna v V. debelinskem razredu, oz. pri najdebelejših drevesih.

Preglednica 72/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Priprava tal	ha	0,86	9,69	1.126,7
Sadnja	ha	22,25	12,57	56,5
Obžetev	ha	85,68	51,17	59,7
Nega mladja	ha	155,95	14,30	9,2
Nega gošče	ha	313,49	42,19	13,5
Nega letvenjaka	ha	187,53	23,63	12,6
Nega ml. drogovnjaka	ha	125,96	3,80	3,0
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	5.050	4.500	89,1
Varstvo pred žužlkami	dni	0,00	101,48	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	2,15	0,0
Zaščita z ograjo	m	0	2.050	0,0
Sadnja plodonosnega drevja	dni	0,00	2,00	0,0

Od predpisanih del nege v mladovjih, največ je realizirana nega gošče (14%).

Bila je realizirana umetna obnova s sadnjo na 12,57 ha ter nega in zaščita nasadov.

Med opravljena dela varstva pred žužlkami sodijo večinoma dela na čiščenju in postavljanju kontrolno-lovnih pasti za podlubnike.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Površina gozdov razreda se je v zadnjem desetletju povečala za novodoločene gozdne površine (zaraščanja). Povprečna lesna zaloga razreda se je povečala za 3,3 m³/ha, letni prirastek pa je manjši za 1,43 m³/ha.

V preteklem desetletju je bila realizacija poseka 3,61 m³/ha/leto ali 14% od zaloge. Skupni načrtovani posek je za 60% višji kot je realiziran posek v zadnjem desetletju.

Preglednica 73/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	5.577,99	29,5	250,7	280,2	0,96	8,35	9,31	0,65	5,45	6,10
2015	5.506,23	28,1	237,4	265,4	0,66	6,64	7,30	0,59	3,02	3,61
2025	5.525,38	26,5	242,2	268,7	0,62	5,25	5,87	0,62	5,15	5,77

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V primerjavi s preteklim obdobjem je delež iglavcev v povprečni zalogi za 0,8 odstotnega deleža manjši. Največ pri smreki. Med listavci se krepi delež bukve, delež hrasta in pl.listavcev pa upada.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

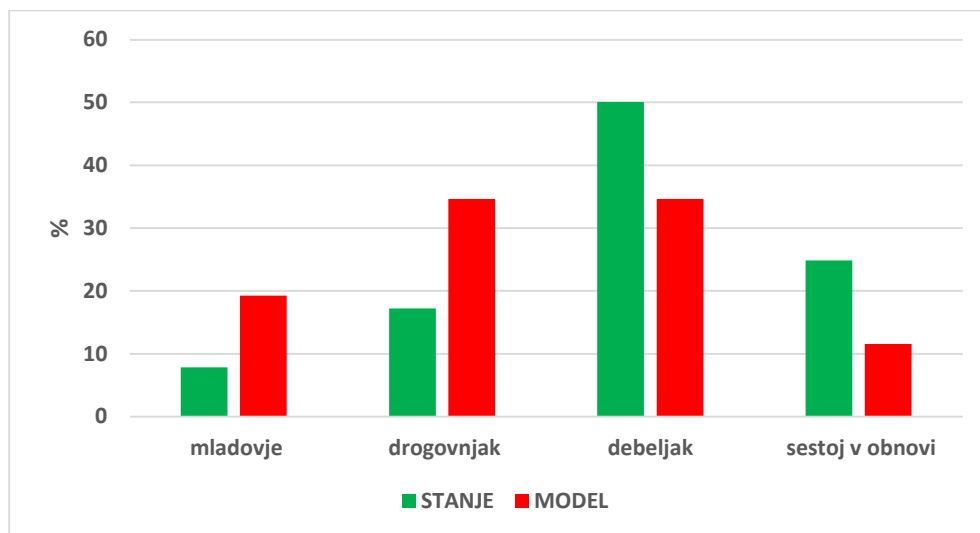
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	7,9	0,0	2,0	0,4	0,3	58,6	14,7	6,4	9,1	0,6
2015	7,4	0,1	2,7	0,2	0,2	61,4	13,0	6,2	8,3	0,5
2025	6,7	0,1	2,6	0,2	0,2	63,2	12,3	5,8	8,4	0,5

Razvojne faze in zgradbe sestojev

V razredu raste delež raznomernih sestojev in sestojev v obnovi.

Preglednica 74/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

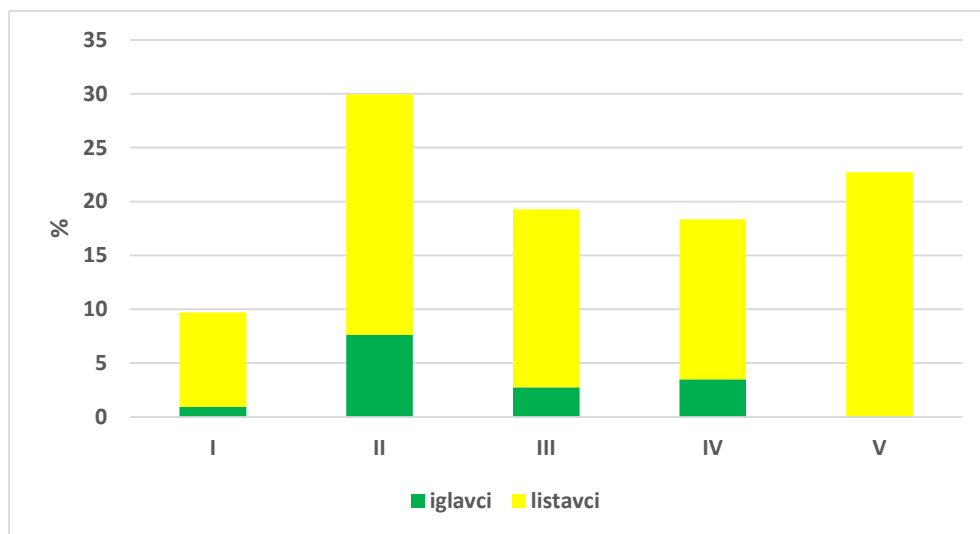
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	353,72	6,4	8	25	19	867,67	-59
Drogovnjak	777,21	14,1	17	45	35	1561,80	-50
Debeljak	2.258,94	40,8	50	45	35	1561,80	45
Sestoj v obnovi	1.122,00	20,3	25	15	12	520,60	116
Raznomerno (sk-gnz)	1.005,38	18,2					
Panjevec	5,26	0,1					
Pionirski gozd z grmišči	2,87	0,1					
Skupaj	5.525,38	100,0	100	130	100		



Grafikon 9: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov v RGR 21071

Modelno razvojno strukturo za raznodobne gozdove v razredu smo določili s pomočjo modelnih parametrov, ki so bili narejeni za območne rastiščnogojitvene razrede (modelni deleži razvojnih faz in ciljno proizvodno obdobje).

Iz zgornjega grafikona in preglednice je razvidno, da je v primerjavi z modelnim stanjem preveč debeljakov in sestojev v obnovi, drogovnjakov in mladovij pa je premalo.



Grafikon 10: Lesna zaloga raznomernih sestojev v RGR 21071 in njena struktura po deb. razredih

Povprečna lesna zaloga raznomernih sestojev je 264,5 m³/ha (15% iglavcev). V drugem debelinskem razredu je izrazito največji delež zaloge z največjim deležem iglavcev.

Letno priraščajo 5,93 m³/ha. Pokritost s podmladkom je 18%.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 6,5%, jelka 0,3%, bor 2,6%, macesen 0,2%, bukev 63,2%, hrast 12,3%, plem. listavci 5,8%, drugi trdi list. 8,4%, mehki list. 0,5%.

Ciljno razmerje razvojnih faz: na 82% površine gozdov razreda raznodobni gozdovi (mladovje 14%, drogovnjak 16%, debeljak 52%, sestoj v obnovi 18%), na 18% površine razreda raznomerni gozdovi in ostali.

Ciljna povprečna lesna zaloga v razredu ~270 m³/ha (9,8% igl.); končna lesna zaloga (lesna zaloga debeljakov preden ga začnemo obnavljati) je 550 m³/ha;

Ciljna kakovost: smreka B, bor C, bukev A2, hrast C, pl. listavci B, dr. trdi in mehki listavci D.

Ciljno stanje je moč doseči v 10-ih letih.

Gozdnogojitvene usmeritve

V raznodobnih postopno sestojno gospodarjenje s ciljem povečanja povprečne lesne zaloge v mlajših razvojnih fazah in zmanjševanje zaloge v starejših sestojih. Proizvodno razdobje, ki vključuje tudi pomladitveno dobo je 130 let, pomladitvena doba do 15 let. Pospeševati kakovost dreves.

V raznomernih s pomladitvenimi sečnjami ohraniti obstoječ način gospodarjenja s ciljno povprečno zalogo ~260-270 m³/ha.

Usmeritve po razvojnih fazah:

MLADOVJA

V naslednjem desetletju, ob predpostavljeni realizaciji načrtovanih ukrepov, pričakujemo povečanje deleža mladovij na 14% površine raznodobnih gozdov razreda oz. na vsaj 630 ha. V obstoječih mladovjih:

- intenzivneje izvajati nego v sestojih, ki so bili opisani kot nenegovani,
- pri ukrepih nege pospeševati bukev,
- ob morebitni pomanjkljivi obnovi uporabiti dopolnilno sadnjo (setev) bukve, gradna,
- zagotavljati pestro naravno sestavo drevesnih in grmovnih vrst,
- povečati delež realizacije pri negi v zasebnih gozdovih,
- ohranjati plodonosne vrste.

DROGOVNJAKI

Načrtovana povprečna jakost sečnje znaša 20% lesne zaloge pri iglavcih in 17% lesne zaloge pri listavcih v desetletju. V drogovnjakih:

- zmanjšati delež pomanjkljivo negovanih in nenegovanih sestojev;
- pri uravnavanju drevesne sestave slediti ciljnemu razmerju za razred (pospeševati bukev, graden),
- povečati delež realizacije pri negi v zasebnih gozdovih,
- ohranjati redko zastopane drevesne in grmovne vrste.

DEBELJAKI

- načrtovani delež debeljakov za redčenje znaša 97% s povprečno jakostjo ukrepanja 15% na lesno zalogo pri iglavcih in 13% na lesno zalogo pri listavcih v desetletju.
- za 3% debeljakov je načrtovano uvajanje v obnovo (68 ha), s povprečno načrtovano jakostjo ukrepanja 44% na lesno zalogo pri iglavcih in 30% na lesno zalogo pri listavcih v desetletju.
- v mlajših debeljakih izvajati izbiralna redčenja in akumulirati vrednostni prirastek (kvalitetnem drevju sproščati krošnje).
- v starejših debeljakih posamezna razvrednotena drevesa puščati za stoječa habitatna drevesa.

SESTOJI V OBNAVLJANJU

- delež sestojev v obnovi predviden za nadaljevanje obnove znaša 65% s povprečno načrtovano jakostjo ukrepanja 42% na lesno zalogo iglavcev in 43% na zalogo listavcev.
- za 35% sestojev v obnovi je načrtovan zaključek obnove (395 ha).

RAZNOMERNI

- ohraniti delež raznomernih sestojev v razredu.
- s pomladitvenimi sečnjami ohranjati stalnost pomlajevanja in vzdrževati strukturo.
- povprečna intenziteta sečenj v raznomernih naj bo 26% na lesno zalogo iglavcev in 17% na zalogo listavcev.
- minimalna intenziteta sečnje naj bo vsaj 15% od zaloge (pri sestojih z nižjo povprečno lesno zalogo); maksimalna intenziteta naj bo do 30% od zaloge (pri sestojih z višjo povprečno zalogo),
- sečnjo usmeriti na najdebelejša drevesa.
- nego opravljati istočasno z sečnjo, po principih nege v prebiralnem gozdu.
- v podmladku pospeševati hrast, bukev.

Usmeritve glede drevesne sestave:

Povečati je potrebno delež bukve in hrasta ter zmanjšati delež smreke. Ohranjajo naj se še plodonosne in redkeje zastopane drevesne in grmovne rastlinske vrste.

Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov:

Ohranjati naravno drevesno sestavo in zgradbo; vzdrževanje gozdnega roba. Upoštevati podrobnejše usmeritve iz poglavja 6.2.2.

Ukrepi

Povprečno je za gozdove razreda načrtovan posek 58 m³/ha. Ob ocenjenem prirastku in realizaciji načrtovanega poseka bo povprečna lesna zaloga v rastiščnogojitvenem razredu ostala podobna oz. se povečala na ~270 m³/ha. Delež iglavcev naj bi upadel za 0,1 odstotne točke.

Preglednica 75/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	9,9	90,1	100,0
- ciljno %	9,8	90,2	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	26,5	242,2	268,7
- ciljna (m ³ /ha)	26,0	243,0	270,0
Prirastek (m ³ /ha)	0,62	5,25	5,87
Možni posek (m ³ /ha)	6,2	51,5	57,7
Možni posek (m ³ /ha/leto)	0,62	5,15	5,77
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	23,5	21,3	21,5
Intenziteta m. p. prirastek (%)	100,5	98,1	98,3
Izravnalna doba (let)	10		

Preglednica 76/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	21.581	9.743	0	0	0	3.099	34.423	23,5	99,8
	%	62,7	28,3	0,0	0,0	0,0	9,0	100,0		
Listavci	m³	146.524	135.437	0	0	48	2.552	284.561	21,3	98,1
	%	51,5	47,6	0,0	0,0	0,0	0,9	100,0		
Skupaj	m³	168.105	145.180	0	0	48	5.651	318.984	21,5	98,3
	%	52,7	45,5	0,0	0,0	0,0	1,8	100,0		

Najvišji možni posek za rastiščnogojitveni razred znaša 5,57 m³/ha/leto ali 22% lesne zaloge.

Največ sečne mase je načrtovano iz redčenj.

Preglednica 77/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	12,27	12,27
Priprava tal	ha	9,18	9,18
Sadnja	ha	10,09	10,09
Obžetev	ha	9,77	43,20
Nega mladja	ha	48,55	49,35
Nega gošče	ha	286,29	286,91
Nega letvenjaka	ha	106,29	106,29
Nega ml. drogovnjaka	ha	16,47	16,47
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	7.000	12.800
Zaščita z ograjo	m	2.300	2.300

Poudarek je predvsem na negi naravnega mladovja.

Saditev je predvidena na površini 10,09 ha z okoli 2.500 sadik/ha v razmerju 40% smreka, 10% duglazija, 10% graden, 10% g.javor, 10% bor, 5% macesen, 5% bukva, 5% b.gaber, 5% d.češnja. Za potrebno zaščito je predvidena individualna zaščita ter zaščita z ograjam.

9.2.3 Rastiščnogojitveni razred: Zasmrečena podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah - 21072

Razred v enoti združuje bukove ter mešane bukovo gradnove gozdove gričevnatega in hribovitega dela enote v katerih je delež umetno vnešenih iglavcev (večinoma smreke) v lesni zalogi nad 30%.

Razred predstavlja 14% gozdov enote. Po lastniški strukturi je 78% gozdov v zasebni lasti, 22% v državi.

Po gospodarskih kategorijah vsi gozdovi spadajo v večnamenske gozdove.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Manjše gozdne površine v kmetijski krajini in cona raka koščaka imajo na prvi stopnji poudarjeno funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti. Varovalno vlogo imajo poplavna območja ob vodotokih in strmina nad Studenčnico, hidrološko pa ožje vodovarstveno območje Pugled, Belčji vrh-Jelševce in manjša zajetja.

Kulturnovarstveno funkcijo imajo arheološka najdišča Pugelca, Zapečar, Priča, Špičasti vrh in Gomilski potok, ki imajo hkrati tudi estetsko funkcijo prve stopnje.

Na drugi stopnji imajo funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti naravne vrednote, hidrološko območja krasi in klimatsko okolica Mokronoga.

Gozdni pasovi ob vodotokih imajo funkcijo varovanja naravnih vrednot, primestni gozd Mokronog rekreacijsko in higiensko-zdravstveno in nekatere poti rekreacijsko.

Izločena so tudi območja gozdne čebelje paše na prvi in območja z večjim deležem kostanja na drugi stopnji funkcije pridobivanja drugih gozdnih dobrin.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Gozdovi razreda se pojavljajo razpršeno v gričevnatem in hribovitem pasu enote. Nekateri večji predeli so: Zagorica, Mačkov hrib, Straški deli, Blatnik, Grajska njiva, Žlebec, Viški boršt, Debenec, Priča, Ribjek...

Tla so običajno razvita na karbonatni ali mešani karbonatno-silikatni matični podlagi (dolomit, apnenec, apnenci z roženci in laporji, litotamnijski apnenec).

Globina tal odvisna je od naklona. Glede na podlago izmenjujejo se rjava evtrična tla in distrična tla. Na strmejših predelih so rendzine z tanjšo plastjo humusa in mestoma rjava pokarbonatna tla.

Največje površine zavzemata gozdna rastišča tipa *Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje* in *Gradново bukovje na izpranih tleh*.

Na toplejših legah prevladujejo hrastova rastišča *Preddinarsko-dinarsko gradново belogabrovje* in *Bazoljubno gradnovje*.

Preglednica 78/D-GZ1: Gozdni rastišni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastišni tip	Površina (ha)	Delež (%)
541	<i>Preddinarsko-dinarsko gradnovno belogabrovje</i>	180,21	15,5
551	<i>Preddinarsko-dinarsko podgorsko bukovje</i>	399,00	34,3
554	<i>Gradnovno bukovje na izpranih tleh</i>	396,90	34,2
561	<i>Bazoljubno gradnovje</i>	55,53	4,8
601	<i>Pobočno velikojesenovje</i>	0,27	0,0
611	<i>Gorsko obrežno črnojelševje in velikojesenovje</i>	27,80	2,4
631	<i>Preddinarsko gorsko bukovje</i>	20,72	1,8
651	<i>Gorsko-zgornjegorsko javorovje z brestom</i>	28,98	2,5
731	<i>Kisloljubno gradnovno bukovje</i>	22,92	2,0
732	<i>Kisloljubno hrastovje</i>	28,52	2,5
	Skupaj	1.160,85	100,0

Glede na deleže rastišč v razredu in ob sedANJI zastopanosti drevesnih vrst, ponderirana produkcijska sposobnost gozdnih rastišč (PSGR) znaša 8,48 m³/ha/leto.

Produkcijska sposobnost gozdnih rastišč je zaradi nekoliko večjega deleža iglavcev višja od modelne (8,30 m³/ha/leto). Gozdovi razreda imajo najvišjo produkcijsko sposobnost v enoti.

b) Stanje sestojev

Zgradba gozda

Večino razreda gradijo mešani skupinsko raznodobni gozdovi srednje vzgojne oblike. Na 1/5 površine razreda so raznomerni mešani gozdovi.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 284,4 m³/ha, letni prirastek pa 6,23 m³/ha.

Povprečna lesna zaloga in prirastek sta višja od povprečja za enoto. V povprečni lesni zalogi je 31% iglavcev. Zaloga je skoncentrirana v III. in IV. debelinskem razredu. V najtanjšem razredu je zaloge najmanj (8%).

Iglavci v povprečju priraščajo 2,3% lesne zaloge na leto, listavci pa 2,2%. Največji delež prirastka prinesejo drevesa II. debelinskega razreda, najmanjši pa V. razreda. Iglavci sestavljajo 32% letnega prirastka.

Preglednica 79/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	7,4	17,2	27,4	28,7	19,3	87,8	30,9	1,98	31,8
Listavci	7,8	23,1	29,7	23,1	16,3	196,6	69,1	4,25	68,2
Skupaj	7,7	21,3	29,0	24,8	17,2	284,4	100,0	6,23	100,0

Razmerje drevesnih vrst

Med drevesnimi vrstami je v lesni zalogi največ bukke z 45%, sledi smreka z 23%, graden z 10%, rd.bor z 6% g.javor z 4% in b.gaber z 2%. Primešani so še: zeleni bor, macesen, cer, brek, češnja, kostanj, gorski brest, ostrolistni javor, črna jelša...

Podmladek pokriva 17% površine razreda. V njem je največ bukke, smreke in dr.trdih listavcev.

Preglednica 80/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	65,3	1,0	16,2	1,5	3,8	129,3	31,4	14,9	19,5	1,5
	%	23,0	0,4	5,7	0,5	1,3	45,5	11,0	5,2	6,9	0,5
Naravno stanje	m ³ /ha	0,0	3,1	0,0	0,0	0,0	144,8	53,1	42,4	35,7	5,2
	%	0,0	1,1	0,0	0,0	0,0	50,9	18,7	14,9	12,5	1,8

Glede na naravno zastopanost drevesnih vrst primanjkujejo vse osnovne drevesne vrste listavcev.

Ohranjenost gozdov

V razredu ni ohranjenih gozdov.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V raznodobnih gozdovih je največ debeljakov. Zavzemajo več kot 1/2 raznodobnih sestojev razreda. Najmanj je mladovij.

Zasnova mladovij in drogovnjakov je dobra, kljub pomanjkljivi negovanosti. Debeljaki so večinoma pomanjkljivo negovani, normalnega do rahlega sklepa.

1/5 razreda sestavljajo raznomerni sestoji. Večinoma so pomanjkljivo negovani.

Preglednica 81/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

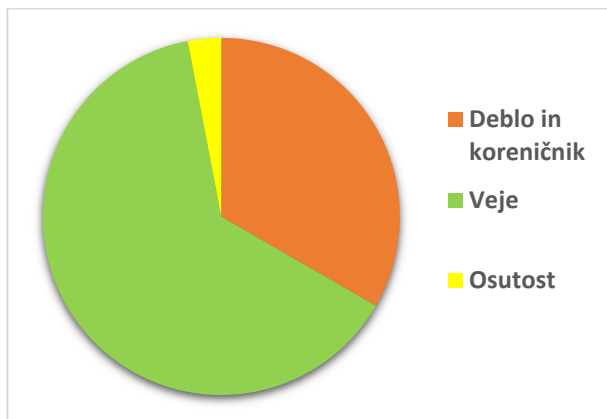
Razvojna faza	Površina	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
	ha	1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	54,65	33,4	55,4	10,8	0,4	20,1	40,1	39,8	0,0	82,6	9,7	5,9	1,8
Drogovnjak	167,91	0,4	77,7	20,9	1,0	15,3	54,0	30,7	0,0	33,1	42,2	19,2	5,5
Debeljak	548,17					13,9	64,7	21,4	0,0	3,5	61,0	27,6	7,9
Sestoj v obnovi	175,37					6,4	89,3	4,3	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	213,54					0,3	55,1	44,6	0,0				
Panjevec	0,00												
Pionirski gozd z grmišči	1,21	0,0	0,0	100,0	0,0								
Skupaj	1.160,85												

Kakovost drevja

Med ocenjenimi drevesi ima največji delež dreves dobro kakovost (46%), sledi prav dobra kakovost (38%) ter zadovoljiva kakovost (11%). Dreves odlične kakovosti primanjkuje. Iglavci v povprečju imajo višje ocenjeno kakovost. Zaradi velikega deleža iglavcev je skupna kakovost drevja v tem razredu najvišja.

Poškodovanost sestojev

Delež poškodovanega drevja je v tem razredu 3,3%. Kar je nekoliko manj od povprečja v enoti. Največ je poškodb na vejah (2,1%).



Grafikon 11: Delež dreves s hujšo poškodbo - po vrstah poškodbe.

Odmrlo drevje

Povprečno je na hektar površine nekaj več kot 75 odmrlih dreves (večinoma ležečih). Od tega največ v I. razširjenem debelinskem razredu (92%). Povprečno je v gozdovih razreda 40,0 m³/ha odmrle mase, kar je znatno več od povprečja za enoto.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V gozdovih sedanjega razreda je posekano 49.404 m³ lesa, oz. 42,6 m³/ha. Realizacija je v preteklem desetletju dosegla 77%. Posek iglavcev je bil jakosti 20% na lesno zalogo, listavcev pa 13%.

Izveden posek predstavlja 16% poseka vseh gozdov enote.

V skupni masi posekanega drevja je bilo največ smreke (39%), bukve (38%), hrasta (9%), dr.trdih.list. (5%), pl.listavcev (3%)...

Sečnja je bila najbolj intenzivna v V. debelinskem razredu, oz. pri najdebelejših drevesih.

Preglednica 82/OGD: Opravljena gojitvena in varstvena dela v RGR

Gojitvena in varstvena dela	Enota	Načrt	Izvedeno	Indeks
Sadnja	ha	2,31	5,10	220,8
Obžetev	ha	2,03	9,35	460,6
Nega mladja	ha	26,03	0,50	1,9
Nega gošče	ha	85,22	14,63	17,2
Nega letvenjaka	ha	30,77	4,19	13,6
Nega ml. drogovnjaka	ha	23,51	1,20	5,1
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	400	650	162,5
Priprava tal	ha	0,00	4,00	0,0
Varstvo pred žuželkami	dni	0,00	43,29	0,0
Zaščita s premazom	ha	0,00	0,20	0,0
Zaščita z ograjo	m	0	200	0,0

Od predpisanih del nege v mladovjih, največ je realizirana nega gošče (17%).

Bila je realizirana umetna obnova s sadnjo na 5,10 ha ter nega in zaščita nasadov.

Med opravljena dela varstva pred žuželkami sodijo večinoma dela na čiščenju in postavljanju kontrolno-lovnih pasti za podlubnike.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Površina gozdov razreda se ni spremenila. Povprečna lesna zaloga razreda se je povečala za 4,1 m³/ha, letni prirastek pa je manjši za 1,10 m³/ha.

V preteklem desetletju je bila realizacija poseka 4,26 m³/ha/leto ali 15% od zaloge. Skupni načrtovani posek je za 40% višji kot je realiziran posek v zadnjem desetletju.

Preglednica 83/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	1.174,78	88,9	188,7	277,6	2,94	6,25	9,18	2,24	3,10	5,33
2015	1.160,98	96,9	183,4	280,3	2,21	5,12	7,33	1,89	2,37	4,26
2025	1.160,85	87,8	196,6	284,4	1,98	4,25	6,23	2,09	3,88	5,97

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V primerjavi s preteklim obdobjem je delež iglavcev v povprečni zalogi za 3,7 odstotnega deleža manjši. Največ pri smreki. Med listavci se krepi delež buke, delež hrasta in pl.listavcev pa upada.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

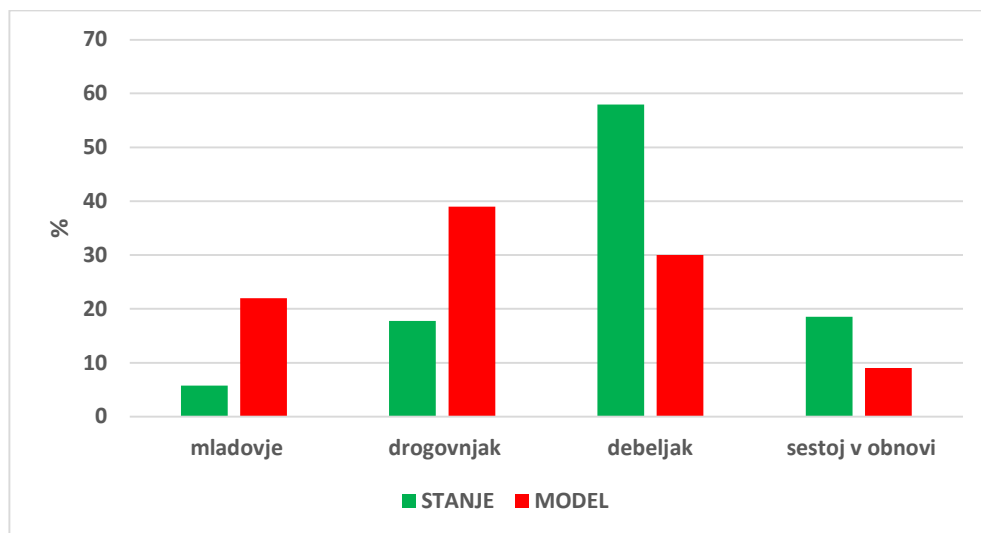
Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	24,0	0,7	5,8	0,7	0,8	44,3	11,3	4,9	5,4	2,1
2015	26,5	0,4	5,8	0,6	1,3	42,7	11,5	5,8	4,6	0,8
2025	23,0	0,4	5,7	0,5	1,3	45,5	11,0	5,2	6,9	0,5

Razvojne faze in zgradbe sestojev

V razredu raste delež raznomernih sestojev in sestojev v obnovi.

Preglednica 84/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR in primerjava z modelnim stanjem

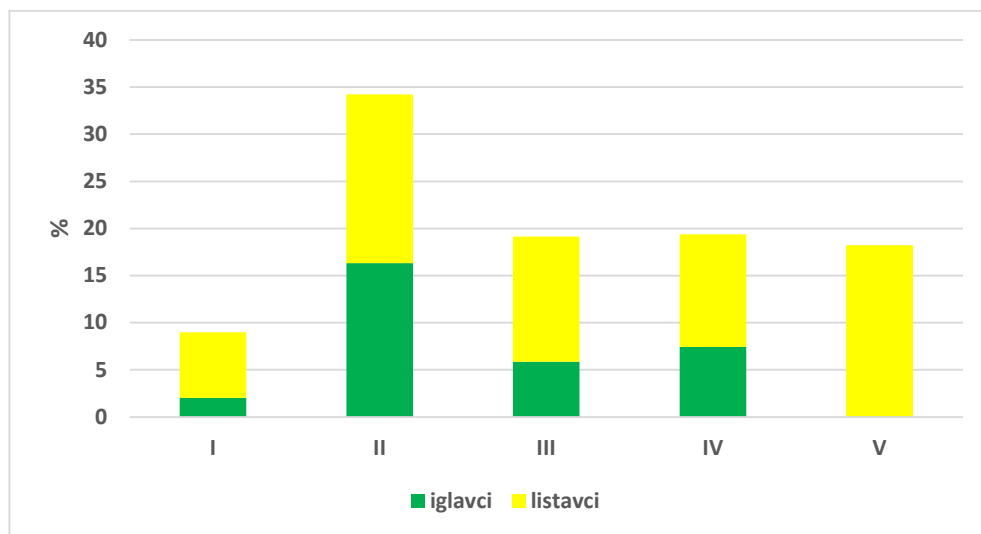
Razvojna faza	Stanje			Model			Razlika
	Površina	Delež	Korigiran delež	Trajanje razvojne faze	Delež	Modelna površina	
	ha	%	%	let	%	ha	
Mladovje	54,65	4,7	6	25	22	208,14	-74
Drogovnjak	167,91	14,5	18	45	39	368,98	-54
Debeljak	548,17	47,2	58	35	30	283,83	93
Sestoj v obnovi	175,37	15,1	18	10	9	85,15	106
Raznomerno (sk-gnz)	213,54	18,4					
Pionirski gozd z grmišči	1,21	0,1					
Skupaj	1.160,85	100,0	100	130	100		



Grafikon 12: Primerjava dejanske in modelne strukture gozdov v RGR 21072

Modelno razvojno strukturo za raznodobne gozdove v razredu smo določili s pomočjo modelnih parametrov, ki so bili narejeni za območne rastiščnogojitvene razrede (modelni deleži razvojnih faz in ciljno proizvodno obdobje).

Iz zgornjega grafikona in preglednice je razvidno, da je v primerjavi z modelnim stanjem preveč debeltakov in sestojev v obnovi, drogovnjakov in mladovij pa je premalo.



Grafikon 13: Lesna zaloga raznomernih sestojev v RGR 21072 in njena struktura po deb. razredih

Povprečna lesna zaloga raznomernih sestojev je 258,1 m³/ha (32% iglavcev). V drugem debelinskem razredu je izrazito največji delež zaloge z največjim deležem iglavcev.

Letno priraščajo 6,04 m³/ha. Pokritost s podmladkom je 14%.

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Ciljna drevesna sestava gozdov: smreka 22,3%, jelka 0,4%, bor 5,7%, macesen 0,5%, ost.igl. 1,3%, bukev 45,5%, hrast 11,7%, plem. listavci 5,2%, drugi trdi list. 6,5%, mehki list. 0,9%.

Ciljno razmerje razvojnih faz: na 82% površine gozdov razreda raznodobni gozdovi (mladovje 11%, drogovnjak 16%, debeltak 60%, sestoj v obnovi 13%), na 18% površine razreda raznomerni gozdovi in ostali.

Ciljna povprečna lesna zaloga v razredu ~287 m³/ha (30,2% igl.); končna lesna zaloga (lesna zaloga debeljakov preden ga začnemo obnavljati) je 550 m³/ha;

Ciljna kakovost: smreka B, bor C, bukev A2, hrast C, pl. listavci B, dr. trdi in mehki listavci D.

Ciljno stanje je moč doseči v 10-ih letih.

Gozdnogojitvene usmeritve

V raznodobnih postopno sestojno gospodarjenje s ciljem povečanja povprečne lesne zaloge v mlajših razvojnih fazah in zmanjševanje zaloge v starejših sestojih. Proizvodno razdobje, ki vključuje tudi pomladitveno dobo je 130 let, pomladitvena doba do 10 let. Pospeševati kakovost dreves.

V raznomernih s pomladitvenimi sečnjami ohraniti obstoječ način gospodarjenja s ciljno povprečno zalogo ~260-270 m³/ha.

Usmeritve po razvojnih fazah:

MLADOVJA

V naslednjem desetletju, ob predpostavljani realizaciji načrtovanih ukrepov, pričakujemo povečanje deleža mladovij na 11% površine raznodobnih gozdov razreda oz. na vsaj 100 ha. V obstoječih mladovjih:

- intenzivneje izvajati nego v sestojih, ki so bili opisani kot nenegovani,
- pri ukrepih nege pospeševati bukev,
- ob morebitni pomanjkljivi obnovi uporabiti dopolnilno sadnjo (setev) bukve, gradna,
- zagotavljati pestro naravno sestavo drevesnih in grmovnih vrst,
- povečati delež realizacije pri negi v zasebnih gozdovih,
- ohranjati plodonosne vrste.

DROGOVNJAKI

Načrtovana povprečna jakost sečnje znaša 22% lesne zaloge pri iglavcih in 15% lesne zaloge pri listavcih v desetletju. V drogovnjakih:

- zmanjšati delež pomanjkljivo negovanih in nenegovanih sestojev;
- pri uravnavanju drevesne sestave slediti ciljnemu razmerju za razred (pospeševati bukev, graden),
- povečati delež realizacije pri negi v zasebnih gozdovih,
- ohranjati redko zastopane drevesne in grmovne vrste.

DEBELJAKI

- načrtovani delež debeljakov za redčenje znaša 96% s povprečno jakostjo ukrepanja 15% na lesno zalogo pri iglavcih in 13% na lesno zalogo pri listavcih v desetletju.
- za 4% debeljakov je načrtovano uvajanje v obnovo (22 ha), s povprečno načrtovano jakostjo ukrepanja 41% na lesno zalogo pri iglavcih in 29% na lesno zalogo pri listavcih v desetletju.
- v mlajših debeljakih izvajati izbiralna redčenja in akumulirati vrednostni prirastek (kvalitetnem drevju sproščati krošnje).
- v starejših debeljakih posamezna razvrednotena drevesa puščati za stoječa habitatna drevesa.

SESTOJI V OBNAVLJANJU

- delež sestojev v obnovi predviden za nadaljevanje obnove znaša 63% s povprečno načrtovano jakostjo ukrepanja 47% na lesno zalogo iglavcev in 43% na zalogo listavcev.
- za 37% sestojev v obnovi je načrtovan zaključek obnove (65 ha).

RAZNOMERNI

- ohraniti delež raznomernih sestojev v razredu.
- s pomladitvenimi sečnjami ohranjati stalnost pomlajevanja in vzdrževati strukturo.
- povprečna intenziteta sečenj v raznomernih naj bo 27% na lesno zalogo iglavcev in 16% na zalogo listavcev.
- minimalna intenziteta sečnje naj bo vsaj 15% od zaloge (pri sestojih z nižjo povprečno lesno zalogo); maksimalna intenziteta naj bo do 30% od zaloge (pri sestojih z višjo povprečno zalogo),
- sečnjo usmeriti na najdebelejša drevesa.
- nego opravljati istočasno z sečnjo, po principih nege v prebiralnem gozdu.
- v podmladku pospeševati hrast, bukev.

Usmeritve glede drevesne sestave:

Povečati je potrebno delež bukve in hrasta ter zmanjšati delež smreke. Ohranjajo naj se še plodonosne in redkeje zastopane drevesne in grmovne rastlinske vrste.

Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov:

Ohranjati naravno drevesno sestavo in zgradbo; vzdrževanje gozdnega roba. Upoštevati podrobnejše usmeritve iz poglavja 6.2.2.

Ukrepi

Povprečno je za gozdove razreda načrtovan posek 59,7 m³/ha. Ob ocenjenem prirastku in realizaciji načrtovanega poseka se bo povprečna lesna zaloga v rastiščnogojitvenem razredu povečala na ~287 m³/ha. Delež iglavcev naj bi upadel za 0,7 odstotne točke.

Preglednica 85/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	30,9	69,1	100,0
- ciljno %	30,2	69,8	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	87,8	196,6	284,4
- ciljna (m ³ /ha)	87,0	200,0	287,0
Prirastek (m ³ /ha)	1,98	4,25	6,23
Možni posek (m ³ /ha)	20,9	38,7	59,7
Možni posek (m ³ /ha/leto)	2,09	3,88	5,97
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	23,8	19,7	21,0
Intenziteta m. p. prirastek (%)	105,8	91,2	95,8
Izravnalna doba (let)	10		

Preglednica 86/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
Iglavci	m³	14.661	7.651	0	0	0	1.994	24.306	23,8	105,7
	%	60,3	31,5	0,0	0,0	0,0	8,2	100,0		
Listavci	m³	22.428	21.927	0	0	0	638	44.993	19,7	91,2
	%	49,9	48,7	0,0	0,0	0,0	1,4	100,0		
Skupaj	m³	37.089	29.578	0	0	0	2.632	69.299	21,0	95,8
	%	53,5	42,7	0,0	0,0	0,0	3,8	100,0		

Najvišji možni posek za rastiščnogojitveni razred znaša 5,97 m³/ha/leto ali 21% lesne zaloge.

Največ sečne mase je načrtovano iz redčenj.

Preglednica 87/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava sestoja	ha	1,01	1,01
Priprava tal	ha	3,19	3,19
Sadnja	ha	2,01	2,01
Obžetev	ha	2,04	9,20
Nega mladja	ha	7,14	7,14
Nega gošče	ha	35,82	35,82
Nega letvenjaka	ha	17,69	17,69
Nega ml. drogovnjaka	ha	10,49	10,49
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	580	580
Zaščita z ograjo	m	800	900

Poudarek je predvsem na negi naravnega mladovja.

Saditev je predvidena na površini 2,01 ha z okoli 2.500 sadik/ha v razmerju 35% graden, 25% bukev, 20% g.javor, 5% d.češnja, 5% bora, 10% b.gaber. Za potrebno zaščito je predvidena individualna zaščita ter zaščita z ograjam.

9.2.4 Rastiščnogojitveni razred: Varovalni gozdovi - 21140

V razred so združeni gozdovi razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS št. 88/2005 in dalje). Vsi gozdovi so v kategoriji varovalnih gozdov. Opredeljeni so zaradi poudarjene funkcije ohranjanja biotske raznolikosti kot ostanki gozda u kmetijski krajini.

Površina gozdov razreda je 23,61 ha. Predstavlja 0,3% gozdov enote. Po lastniški strukturi je 80% gozdov v zasebni lasti, 20% v državni.

Posebnosti v pogledu poudarjenosti funkcij gozdov

Prisotna je funkcija varovanja gozdnih zemljišč in sestojev na strmini pod gradom Mirna (oddelek 88B), ostali gozdovi so izločeni zaradi izjemno pomembne vloge pri ohranjanju biotske raznovrstnosti (manjše površine gozda v kmetijski krajini). Varovalno vlogo ima tudi poplavni gozd. V manjšem delu pri Slovenski vasi je prisotna prva stopnja hidrološke funkcije.

Funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti druge stopnje imajo Natura 2000, EPO in naravovarstvena območja, ki imajo tudi funkcijo varovanja naravnih vrednot.

Mirenski grad ima rekreacijsko in turistično vlogo na drugi stopnji.

STANJE GOZDOV

a) Rastišče

Nižinski gozdovi. Matična podlaga je večinoma prodnata. Prevladujoč tip tla so glej, psevdoglej.

Največji gozdni rastiščni tip je *Dobovje in dobrovo belogabrovje*.

Preglednica 88/D-GZ1: Gozdni rastiščni tipi v RGR

Šifra	Gozdni rastiščni tip	Površina (ha)	Delež (%)
531	<i>Dobovje in dobrovo belogabrovje</i>	13,70	58,1
541	<i>Preddinarsko-dinarsko gradnovo belogabrovje</i>	7,02	29,7
554	<i>Gradnovo bukovje na izpranih tleh</i>	2,89	12,2
	Skupaj	23,61	100,0

Ponderirano za razred znaša produkcijska sposobnost gozdnih rastišč (PSGR) 7,00 m³/ha/leto ob sedanji zastopanosti drevesnih vrst.

b) Stanje sestojev**Zgradba gozda**

Večino razreda gradijo mešani skupinsko raznodobni gozdovi. Na 1/5 površine razreda so raznomerni mešani gozdovi.

Lesna zaloga in prirastek

Povprečna lesna zaloga znaša 313,0 m³/ha, letni prirastek pa 6,90 m³/ha.

Povprečna lesna zaloga in prirastek sta višja od povprečja za enoto. V povprečni lesni zalogi je 15% iglavcev. Zaloga je skoncentrirana v III. in IV. debelinskem razredu.

Lesna zaloga v povprečju prirašča 2,2% letno. Največji delež prirastka prinesejo drevesa II. debelinskega razreda.

Preglednica 89/D-LZ: Lesna zaloga in njena struktura po deb. razredih ter letni prirastek

	Lesna zaloga							Letni prirastek	
	Debelinski razredi (v % od lesne zaloge)					Skupaj		m ³ /ha	%
	I	II	III	IV	V	m ³ /ha	%		
Iglavci	10,9	17,0	28,2	22,8	21,1	45,4	14,5	0,99	14,3
Listavci	7,0	21,5	29,7	23,9	17,9	267,6	85,5	5,91	85,7
Skupaj	7,6	20,8	29,5	23,7	18,4	313,0	100,0	6,90	100,0

Razmerje drevesnih vrst

Med drevesnimi vrstami ima največ bukve z 41% sledi beli gaber z 15%, smreka z 13%, graden z 11%, dob z 10%, črna jelša z 3%... Primešani so še: zeleni bor, češnja, vrba, lipa...

Preglednica 90/D-DV: Sestava lesne zaloge po skupinah drevesnih vrst

	Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
Dejansko stanje	m ³ /ha	39,5	0,0	0,0	0,0	6,0	128,0	66,9	6,9	53,2	12,5
	%	12,6	0,0	0,0	0,0	1,9	40,9	21,4	2,2	17,0	4,0
Naravno stanje	m ³ /ha	0,0	1,9	1,9	0,0	0,0	32,3	151,2	70,5	41,8	13,5
	%	0,0	0,6	0,6	0,0	0,0	10,3	48,3	22,5	13,3	4,3

V drevesni sestavi razreda, glede na delež rastiščnih tipov, primanjkuje hrasti in pl.listavci.

Ohranjenost gozdov

30% gozdov razreda je spremenjenih.

Razvojne faze oz. zgradbe sestojev

V raznodobnih sestojih je največ debeljakov. Večinoma so pomanjkljivo negovani. V razredu ni mladovij.

Raznomerni sestoji so večinoma pomanjkljivo negovani.

Preglednica 91/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Drogovnjak	2,12	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Debeljak	12,63					0,0	80,0	20,0	0,0	0,0	50,4	49,6	0,0
Sestoj v obnovi	3,71					0,0	56,9	43,1	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	5,15					0,0	92,8	7,2	0,0				
Skupaj	23,61												

Kakovost drevja

Večina drevja ima oceno prav dobra ali dobra kakovost.

Poškodovanost sestojev

Drevje ni poškodovano.

Odmrlo drevje

Zaradi dostopnosti in bližine naselju je odmrlega drevja znatno manj od povprečja za enoto.

ANALIZA PRETEKLEGA GOSPODARJENJA

V gozdovih razreda je posekano 1.021 m³ lesa (36% iglavci), oz. 42,1 m³/ha. Posek je bil jakosti 13% na lesno zalogo. Realizacija načrtovanega poseka je 100%.

V skupni masi posekanega drevja je bilo največ hrastov, smreke, bukve in dr.trdih listavcev.

Sečnja je bila najbolj intenzivna v V. debelinskem razredu, oz. pri najdebelejših drevesih.

V preteklem obdobju gojitvena dela niso bila izvajana.

ORIS ZAKONISTOSTI RAZVOJA GOZDOV**Površina, lesna zaloga, prirastek, posek**

Površina gozdov razreda se je v zadnjem desetletju zmanjšala za 0,67 ha predvsem zaradi usklajevanja s katastrom in Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS št. 88/2005 in dalje).

Povprečna lesna zaloga razreda se je v preteklem desetletju zmanjšala za 14 m³/ha, letni prirastek pa je višji za 0,25 m³/ha.

V preteklem desetletju je bila realizacija poseka 4,21 m³/ha/leto ali 13% od zaloge. Skupni načrtovani posek je za 60% višji kot je realiziran posek v zadnjem desetletju.

Preglednica 92/GFR1: Razvoj gozdnih fondov v obdobju 2005 do 2025

Leto	Površina ha	Lesna zaloga			Letni prirastek			Letni realiziran posek*		
		m ³ /ha			m ³ /ha			m ³ /ha		
		Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj	Iglavci	Listavci	Skupaj
2005	32,32	52,2	221,1	273,4	1,93	7,31	9,24	1,04	3,66	4,71
2015	24,28	56,5	270,4	327,0	0,97	5,69	6,65	1,52	2,69	4,21
2025	23,61	45,4	267,6	313,0	0,99	5,91	6,90	1,44	5,29	6,73

*Opomba: V zadnjem obdobju je naveden načrtovani oz možni posek (in ne realiziran posek)

Drevesna sestava

V primerjavi s preteklim obdobjem je delež iglavcev v povprečni zalogi nižji. Med listavci se krepi delež hrasta in dr.trdih listavcev.

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdnih fondov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	15,9	0,0	1,0	0,0	2,3	36,4	19,2	3,1	19,8	2,3
2015	14,7	0,0	0,4	0,0	2,2	41,5	18,2	2,9	14,1	6,0
2025	12,6	0,0	0,0	0,0	1,9	40,9	21,4	2,2	17,0	4,0

Razvojne faze in zgradbe sestojev

Glede na preteklo obdobje se je površina raznodobnih gozdov zmanjšala. Sestoji prehajajo v raznomerno zgradbo.

Preglednica 93/D-SM: Delež razvojnih faz v RGR 21140

Razvojna faza	Površina ha	Delež %
Drogovnjak	2,12	9,0
Debeljak	12,63	53,5
Sestoj v obnovi	3,71	15,7
Raznomerno (sk-gnz)	5,15	21,8
Skupaj	23,61	100,0

CILJI, USMERITVE IN UKREPI

Gozdnogojitveni cilj

Cilj so vitalni, ekološko stabilni in po drevesni sestavi naravni in strukturno pestri sestoji. Zaželena je malopovršinsko razgibana zgradba sestojev s poudarkom na vitalnosti le - teh.

Ciljna povprečna zaloga je ~313 m³/ha (13% igl.).

Gozdnogojitvene usmeritve

Proizvodne dobe so daljše, pomladitvene pa krajše. Sečnje so postopne, na manjših površinah.

Usmeritve po razvojnih fazah:

DROGOVNJAKI

- redčenja z intenziteto 19% na zalogo; pospeševati hrast.

DEBELJAKI

- na 91% debeljakov redčenja z intenziteto 19% na zalogo.
- na 9% debeljakov sanitarne sečnje z intenziteto 16% na zalogo.

SESTOJI V OBNAVLJANJU

- za 57% sestojev v obnovi pospešeno nadaljevanje obnove z sečnjo 53% od zaloge.
- za 43% sestojev v obnovi sanitarne sečnje 10% od zaloge.

RAZNOMERNI

- v raznomernih sestojih so načrtovane negovalne sečnje s ciljem vzdrževanja vitalnosti in to z povprečno intenziteto sečenj 21% na lesno zalogo.

Usmeritve glede drevesne sestave:

Povečati je potrebno delež doba, gradna, in pl.listavcev in zmanjšati delež smreke in bukve. Ohranjajo naj se še plodonosne in redkeje zastopane drevesne in grmovne rastlinske vrste.

Usmeritve glede zagotavljanja funkcij gozdov:

Gospodariti v cilju vzdrževanja naravne drevesne sestave in zgradbe; vzdrževanje gozdnega roba. Upoštevati podrobnejše usmeritve iz poglavja 6.2.2.

Ukrepi

Ob ocenjenem prirastku in realizaciji načrtovanega poseka se bo povprečna lesna zaloga v rastiščnogojitvenem razredu povečala za ~1,7 m³/ha. Nekoliko naj bi se zmanjšal delež iglavcev.

Preglednica 94/D-UMP: Temeljni podatki za utemeljitev višine možnega poseka

	Iglavci	Listavci	Skupaj
Razmerje - dejansko (%)	14,5	85,5	100,0
- ciljno %	13,0	87,0	100,0
Lesna zaloga - dejanska (m ³ /ha)	45,4	267,6	313,0
- ciljna (m ³ /ha)	40,9	273,8	314,7
Prirastek (m ³ /ha)	0,99	5,91	6,90
Možni posek (m ³ /ha)	14,4	52,9	67,3
Možni posek (m ³ /ha/leto)	1,44	5,29	6,73
Intenziteta m. p. na lesno zalogo (%)	31,7	19,8	21,5
Intenziteta m. p. prirastek (%)	145,5	89,6	97,6
Izravnalna doba (let)	10		

Preglednica 95/MPVP: Možni posek po vrstah poseka

		Vrste poseka						Posek skupaj	% od LZ	% od P
		Negovalni posek			Posek na panj	Posek za umetno obnovo	Posek oslabelega drevja in sanitarni p.			
		Redčenja	Pomladitv.	Prebiralne						
Iglavci	m³	154	155	0	0	0	31	340	31,7	145,7
	%	45,3	45,6	0,0	0,0	0,0	9,1	100,0		
Listavci	m³	943	173	0	0	0	134	1.250	19,8	89,5
	%	75,5	13,8	0,0	0,0	0,0	10,7	100,0		
Skupaj	m³	1.097	328	0	0	0	165	1.590	21,5	97,6
	%	69,0	20,6	0,0	0,0	0,0	10,4	100,0		

Najvišji možni posek za rastiščnogojitveni razred znaša 6,73 m³/ha/leto ali 21,5% lesne zaloge.

Največ sečne mase je načrtovano iz redčenj (69%).

Preglednica 96/NGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela

Vrsta dela	Enota	Načrtovano	
		dejansko	s ponov.
Priprava tal	ha	0,10	0,10
Sadnja	ha	0,10	0,10
Nega mladja	ha	0,20	0,20
Nega gošče	ha	0,10	0,10
Zaščita s količenjem ali tulci	kos	600	750

V razredu je načrtovana nega mladja 0,20 ha in nega gošče 0,10 ha.

Saditev je predvidena na površini 0,10 ha z okoli 2.500 sadik/ha v razmerju 40% graden, 20% dob, 20% g.javor, 10% b.gaber, 5% č.jelša in 5% d.češnja. Za potrebno zaščito je predvidena individualna zaščita.

10 Literatura

DAKSKOBLER, I. 2008. Pregled bukovih rastišč v Sloveniji, Zbornik gozdarstva in lesarstva 87 (2008), s.-14. Gozdarski vestnik št. 2/2015; s. 105-113;

GOZDNOGOSPODARSKI načrt gozdnogospodarske enote Mokronog (2015 - 2024);

GOZDNOGOSPODARSKI načrt gozdnogospodarskega območja Brežice (2021 - 2030)

KUTNAR, Lado, VESELIČ, Živan, DAKSKOBLER, Igor, ROBIČ, Dušan (2012). Tipologija gozdnih rastišč Slovenije na podlagi ekoloških in vegetacijskih razmer za potrebe usmerjanja razvoja gozdov. Gozdarski vestnik, letnik 70, številka 4, str. 195-214.

LOVSKO upravljavski načrt za VII. posavsko lovsko upravljavsko območje (2021 – 2030).

NARAVOVARSTVENE smernice za gozdnogospodarski načrt GGE Mokronog; Zavod RS za varstvo narave, Novo mesto, julij 2024.

PLENIČAR, M./ PREMUR, U./ HERAK, M., 1976. Osnovna geološka karta SFRJ; M 1 : 100.000, list Celje. – Geološki zavod Ljubljana, Savezni geološki zavod, Beograd.

PODROBNE kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskega načrta GGE Mokronog; Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Novo mesto, oktober 2024.

PRAVILNIK o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo (Ur. l. RS, št. 91/10, 200/20).

PRAVILNIK o varstvu gozdov (Ur. l. RS, št. 114/09, 31/16, 52/22 in 125/22 - popr.).

PRIROČNIK za izdelavo gozdnogospodarskih načrtov gozdnogospodarskih enot. 2012. Ljubljana, Zavod za gozdove Slovenije.

SPLOŠNE kulturnovarstvene usmeritve za načrtovanje gozdnogospodarskih načrtov z vidika varstva kulturne dediščine, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, januar 2017.

URBANČIČ, M., SIMONČIČ, P., PRUS, T., KUTNAR, L., 2005. Atlas gozdnih tal Slovenije. Gozdarski vestnik. Ljubljana, Zveza gozdarskih društev Slovenije, 100 str.

USMERITVE s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov, RS Ministrstvo za okolje in prostor, Direkcija RS za vode, april 2025.

ZAKON o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93 in nasl.).

ZAKON o ohranjanju narave (Ur.l. RS, št. 56/1999 in nasl.).

ZAKON o varstvu kulturne dediščine (Ur.l. RS, št. 7/1999 in nasl.).

ZAKON o varstvu okolja (Ur.l. RS, št. 41/2004 in nasl.).

ZAKON o vodah (Ur.l. RS, št. 67/02 in nasl.)

11 Načrt so izdelali

Sodelavci pri izdelavi načrta

Opisi sestojev in odsekov: Zorka Stolič, univ.dipl.inž.gozd., Roman Starič, inž.gozd., Zoran Kos, inž.gozd., Niko Vavtar, dipl.inž.gozd.(VS), Gregor Bogovič, univ.dipl.inž.gozd, Dražen Drvenkar, univ.dipl.inž.gozd.

Meritve na stalnih vzorčnih ploskvah vodil: Dušan Prijatelj, gozd. tehn.

Digitalizacija in priprava tematskih kart: Zorka Stolič, univ.dipl.inž.gozd., Anže Gmajnič, mag.inž.gozd., Dražen Drvenkar, univ.dipl.inž.gozd.

Tekst: Dražen Drvenkar, univ.dipl.inž.gozd.

Posamezna poglavja:

Klementina Razpotnik, univ.dipl.inž.gozd.: poglavje 1.6, 4.2.2, 4.2.5, 4.2.6, 6.2.5, 6.2.6, 6.3.2 (del)

Zorka Stolič, univ.dipl.inž.gozd.: poglavja: 2, 6.2.2

Gregor Bogovič, univ.dipl.inž.gozd.: poglavja 1.1.8, 1.5.1, 3.9, 6.2.3 in 8

mag. Boris Papac, univ.dipl.inž.gozd.: poglavja 1.3, 4.2.3, 6.2.7 (del) in 6.3.5

Podpisniki

Odgovoren za pripravo načrta
Dražen Drvenkar, univ.dipl.inž.gozd.

Vodja odseka za načrtovanje razvoja gozdov
Gregor Bogovič, univ.dipl.inž.gozd.

Vodja OE Brežice
Boris Bogovič, univ.dipl.inž.gozd.

Direktor ZGS
Gregor Danev, univ.dipl.inž.gozd.

Brežice, 27.05.2025

12 Priloge

OBRAZEC E1: Povzetek stanja in ukrepov na ravni gozdnogospodarske enote

Preglednica/LP: Površina gozdov po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda (ha)	6.998,13	1.277,19	15,99	8.291,31
Delež (%)	84,40	15,40	0,19	100,00

Preglednica/GF1: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov in rastiščnogojitvenih razredih

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga m ³ /ha			Prirastek m ³ /ha			Možni posek			
								% od lesne zaloge		% na	
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	PR
21022-Zasmrečena gradnova belogabrovja	1.581,47	88,6	190,9	279,5	2,12	4,09	6,21	25,9	17,1	19,9	89,7
21071-Podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih kamninah	5.525,38	26,5	242,2	268,7	0,62	5,25	5,87	23,5	21,3	21,5	98,3
21072-Zasmrečena podgorska bukovja na karbonatnih in mešanih k.	1.160,85	87,8	196,6	284,4	1,98	4,25	6,23	23,8	19,7	21,0	95,8
VEČNAMENSKI GOZDOVI skupaj	8.267,70	47,0	226,0	272,9	1,10	4,89	5,99	24,5	20,4	21,1	96,2
21140-Varovalni gozdovi	23,61	45,4	267,6	313,0	0,99	5,91	6,90	31,7	19,8	21,5	97,6
VAROVALNI GOZDOVI skupaj	23,61	45,4	267,6	313,0	0,99	5,91	6,90	31,7	19,8	21,5	97,6
Skupaj vsi gozdovi	8.291,31	47,0	226,1	273,1	1,10	4,89	5,99	24,5	20,4	21,1	96,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradba sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	445,11	5,4						
Drogovnjak	1.121,41	13,5	5,34	0,5	10,1	76,0	13,9	0,0
Debeljak	3.335,13	40,2	305,95	9,2	5,6	85,1	9,3	0,0
Sestoj v obnovi	1.458,20	17,6	1.019,02	69,9	9,6	76,3	13,7	0,4
Raznomerno (sk-gnz)	1.914,97	23,1	189,72	9,9	0,0	54,1	45,9	0,0
Panjevec	10,30	0,1						
Pionirski gozd z grmišči	6,19	0,1						
Skupaj	8.291,31	100,0	1.520,03	18,3				

Preglednica/ZNS: Zasnova, negovanost in sklep sestojev po razvojnih fazah

Razvojna faza	Površina ha	Zasnova (%)				Negovanost (%)				Sklep (%)			
		1	2	3	4	1	2	3	4	1	2	3	4
Mladovje	445,11	21,1	66,3	9,3	3,3	31,2	35,4	33,0	0,4	53,3	32,8	7,3	6,6
Drogovnjak	1.121,41	3,7	64,1	26,2	6,0	14,8	45,2	40,0	0,0	44,3	36,1	13,8	5,8
Debeljak	3.335,13					18,8	59,9	21,0	0,3	3,0	60,0	28,6	8,4
Sestoj v obnovi	1.458,20					16,6	69,2	14,2	0,0				
Raznomerno (sk-gnz)	1.914,97					0,1	60,5	39,4	0,0				
Panjevec	10,30												
Pionirski gozd z grmišči	6,19	0,0	24,1	75,9	0,0								
Skupaj	8.291,31												

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	8,1	19,4	27,2	27,0	18,3	11,7	32,1
Jelka	8,0	14,8	27,9	28,9	20,4	0,1	0,3
Bor	7,0	32,8	23,3	26,0	10,9	4,6	12,6
Macesen	10,7	22,2	27,7	25,1	14,3	0,2	0,6
Ostali igl.	4,9	13,3	26,6	28,6	26,6	0,5	1,4
Bukev	7,4	22,2	29,7	23,9	16,8	55,0	149,9
Hrast	8,5	24,3	27,2	21,5	18,5	13,5	36,8
Pl. lst.	9,4	25,2	28,0	21,3	16,1	5,2	14,2
Dr. tr. lst.	9,6	25,5	26,1	20,2	18,6	8,5	23,2
Meh. lst.	14,8	32,7	24,9	15,6	12,0	0,7	2,0
Iglavci	7,7	22,9	26,1	26,8	16,5	17,2	47,0
Listavci	8,0	23,1	28,8	22,9	17,2	82,8	226,1
Skupaj	7,9	23,1	28,5	23,5	17,0	100,0	273,1

Preglednica/PR1: Tekoči letni prirastek po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,21	0,34	0,27	0,20	0,08	18,4	1,10
Listavci	0,87	1,49	1,32	0,80	0,41	81,6	4,89
Skupaj	1,08	1,83	1,59	1,00	0,49	100,0	5,99

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	95.390	24,5											
Listavci	382.583	20,4											
Skupaj	477.973	21,1											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	14,77	14,77											
Priprava tal	ha	15,50	15,50											
Sadnja	ha	14,24	14,24											
Obžetev	ha	14,22	65,32											
Nega mladja	ha	64,81	66,85											
Nega gošče	ha	363,39	364,01											
Nega letvenjaka	ha	133,58	134,41											
Nega ml. drogovnjaka	ha	30,12	30,12											
Zaščita s količ. ali tulci	kos	9.480	15.530											
Zaščita z ograjo	m	3.500	3.700											

OBRAZEC E2: Povzetek stanja in ukrepov na ravni rastiščnogojitvenega razreda

Rastiščnogojitveni razred: Zasmrečena gradnova belogabrovja – 21022

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	1.434,81	143,28	3,38	1.581,47
Delež (%)	90,7	9,1	0,2	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	7,7	23,2	26,2	27,2	15,7	20,2	56,3
Jelka	7,6	9,5	30,5	32,5	19,9	0,0	0,1
Bor	6,7	37,2	22,2	25,2	8,7	10,5	29,2
Macesen	6,4	43,2	20,7	25,4	4,3	0,3	0,7
Ostali igl.	3,3	14,9	25,2	28,0	28,6	0,8	2,2
Bukev	8,2	23,8	27,6	21,9	18,5	34,5	96,6
Hrast	9,1	25,1	25,0	20,1	20,7	19,0	53,2
Pl. lst.	9,0	23,2	25,4	21,8	20,6	3,2	9,0
Dr. tr. lst.	9,6	25,4	24,7	19,6	20,7	9,9	27,6
Meh. lst.	14,8	33,2	24,9	15,3	11,8	1,6	4,4
Iglavci	7,3	27,7	24,8	26,6	13,6	31,7	88,6
Listavci	8,8	24,6	26,3	20,9	19,4	68,3	190,9
Skupaj	8,3	25,6	25,9	22,7	17,5	100,0	279,5

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,37	0,77	0,48	0,38	0,13	34,1	2,12
Listavci	0,80	1,31	0,99	0,61	0,38	65,9	4,09
Skupaj	1,17	2,08	1,47	0,99	0,51	100,0	6,21

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	300,85	19,0	1.280,62	81,0	0,00	0,0	0,00	0,0	1.581,47	100,0
Skupaj vsi gozdovi	300,85	19,0	1.280,62	81,0	0,00	0,0	0,00	0,0	1.581,47	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	1,8	4,6	6,4	9,1	29,8	38,9	10,9	34,4	45,3	17,4
30 - 49 cm	0,7	1,1	1,8	1,1	2,1	3,2	1,8	3,2	5,0	8,7
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,0	0,2	0,2	0,7
Skupaj	2,5	5,7	8,2	10,2	32,1	42,3	12,7	37,8	50,5	26,8

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	36,74	2,3						
Drogovnjak	174,17	11,0	0,38	0,2	0,0	10,5	89,5	0,0
Debeljak	515,39	32,6	71,09	13,8	0,0	97,0	3,0	0,0
Sestoj v obnovi	157,12	9,9	101,48	64,6	9,8	80,0	10,2	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	690,90	43,8	71,79	10,4	0,0	28,1	71,9	0,0
Panjevec	5,04	0,3						
Pionirski gozd z grmišči	2,11	0,1						
Skupaj	1.581,47	100,0	244,74	15,5				

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	49,68	0,10	3,93	0,00	1,34	110,71	17,38	16,74	42,17	2,69	244,74
%	20,3	0,0	1,6	0,0	0,5	45,2	7,1	6,8	17,2	1,1	100,0

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	110	0,0	42,7	52,8	3,6	0,9
Bor	95	0,0	41,1	45,2	13,7	0,0
Macesen	6	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	5	0,0	40,0	60,0	0,0	0,0
Bukev	206	0,0	31,6	43,2	13,1	12,1
Hrast	156	0,6	19,9	49,4	20,5	9,6
Pl. list.	13	0,0	7,7	53,8	15,4	23,1
Dr. tr. list.	58	0,0	1,7	24,1	31,0	43,2
Meh. list.	14	0,0	7,1	71,5	21,4	0,0
Skupaj iglavci	216	0,0	43,5	48,1	7,9	0,5
Skupaj listavci	447	0,2	22,1	44,2	18,3	15,2
Skupaj	663	0,2	29,1	45,4	14,9	10,4

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	0,6
Veje	2,9
Osutost	0,0
Skupaj	3,5

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	31.167	26.228	84,2	30,3
LISTAVCI	55.393	34.486	62,3	39,8
Skupaj	86.560	60.714	70,1	70,1

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	36,8	20,4	5,1
Jelka	0,1	57,2	0,0
Bor	4,8	6,9	0,7
Macesen	0,1	25,7	0,0
Ostali igl.	1,4	27,4	0,2
Bukev	32,2	12,5	4,5
Hrast	14,6	12,5	2,0
Pl. Ist.	1,1	6,4	0,2
Dr. tr. Ist.	8,0	13,5	1,1
Meh. Ist.	0,9	7,8	0,1
Skupaj iglavci	43,2	16,9	6,0
Skupaj listavci	56,8	12,3	7,9
Skupaj	100,0	13,9	13,9

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	11,3	15,6	17,3	18,1	18,2	16,9	16,7
Listavci	6,9	8,6	11,8	15,2	21,3	12,3	21,9
Skupaj	8,0	10,5	13,8	16,4	19,9	13,9	38,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	21,6	0,0	8,3	0,3	0,9	37,6	18,9	1,5	9,7	1,2
2015	25,1	0,0	9,7	0,0	0,7	36,0	16,2	2,4	8,3	1,6
2025	20,2	0,0	10,5	0,3	0,8	34,5	19,0	3,2	9,9	1,6

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	36.321	25,9											
Listavci	51.779	17,1											
Skupaj	88.100	19,9											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	1,49	1,49											
Priprava tal	ha	3,03	3,03											
Sadnja	ha	2,04	2,04											
Obžetev	ha	2,41	12,92											
Nega mladja	ha	8,92	10,16											
Nega gošče	ha	41,18	41,18											
Nega letvenjaka	ha	9,60	10,43											
Nega ml. drogovnjaka	ha	3,16	3,16											
Zaščita s količ. ali tulci	kos	1.300	1.400											
Zaščita z ograjo	m	400	500											

Rastičnogojitveni razred: Podgorska bukovja na karbonatih in mešanih kamninah – 21071

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	4.635,77	878,06	11,55	5.525,38
Delež (%)	83,9	15,9	0,2	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	8,7	18,9	27,4	25,7	19,3	6,7	18,1
Jelka	10,2	22,6	27,1	24,1	16,0	0,1	0,2
Bor	7,6	31,8	23,8	25,6	11,2	2,6	7,1
Macesen	13,3	18,7	29,4	22,1	16,5	0,2	0,4
Ostali igl.	3,3	5,5	27,6	29,9	33,7	0,2	0,6
Bukev	7,3	22,0	30,0	24,1	16,6	63,2	169,5
Hrast	8,3	23,8	28,0	22,1	17,8	12,3	33,1
Pl. lst.	9,5	25,5	28,2	21,2	15,6	5,8	15,6
Dr. tr. lst.	9,7	25,6	26,5	20,3	17,9	8,4	22,5
Meh. lst.	14,6	31,4	25,5	16,2	12,3	0,5	1,3
Iglavci	8,4	22,1	26,4	25,7	17,4	9,9	26,5
Listavci	7,8	22,8	29,3	23,3	16,8	90,1	242,2
Skupaj	7,9	22,8	29,0	23,5	16,8	100,0	268,7

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,13	0,18	0,15	0,11	0,05	10,6	0,62
Listavci	0,91	1,58	1,44	0,88	0,44	89,4	5,25
Skupaj	1,04	1,76	1,59	0,99	0,49	100,0	5,87

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	5.466,15	98,9	59,23	1,1	0,00	0,0	0,00	0,0	5.525,38	100,0
Skupaj vsi gozdovi	5.466,15	98,9	59,23	1,1	0,00	0,0	0,00	0,0	5.525,38	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	1,5	8,2	9,7	4,7	40,8	45,5	6,2	49,0	55,2	22,4
30 - 49 cm	0,1	0,9	1,0	0,2	4,8	5,0	0,3	5,7	6,0	11,7
50 in več cm	0,0	0,1	0,1	0,0	0,2	0,2	0,0	0,3	0,3	1,2
Skupaj	1,6	9,2	10,8	4,9	45,8	50,7	6,5	55,0	61,5	35,3

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
	ha	%	Površina		Zasnova			
			ha	%	1	2	3	4
Mladovje	353,72	6,4						
Drogovnjak	777,21	14,1	2,60	0,3	20,8	63,8	15,4	0,0
Debeljak	2.258,94	40,8	195,69	8,7	7,9	81,4	10,7	0,0
Sestoj v obnovi	1.122,00	20,3	793,64	70,7	10,3	74,5	14,7	0,5
Raznomerno (sk-gnz)	1.005,38	18,2	88,02	8,8	0,0	69,2	30,8	0,0
Panjevec	5,26	0,1						
Pionirski gozd z grmišči	2,87	0,1						
Skupaj	5.525,38	100,0	1.079,95	19,5				

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	42,45	5,20	1,17	0,00	0,50	759,82	32,55	94,16	130,52	13,58	1.079,95
%	3,9	0,5	0,1	0,0	0,0	70,4	3,0	8,7	12,1	1,3	100,00

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	147	0,0	25,9	63,2	10,9	0,0
Jelka	4	0,0	25,0	50,0	25,0	0,0
Bor	56	0,0	25,0	48,2	16,1	10,7
Macesen	7	14,3	28,6	57,1	0,0	0,0
Ostali igl.	8	0,0	12,5	75,0	12,5	0,0
Bukev	1.461	4,2	36,4	42,8	12,7	3,9
Hrast	330	1,2	30,6	46,3	15,5	6,4
Pl. list.	148	0,0	18,9	56,1	17,6	7,4
Dr. tr. list.	171	0,6	4,1	34,5	32,7	28,1
Meh. list.	13	0,0	30,8	69,2	0,0	0,0
Skupaj iglavci	222	0,5	25,2	59,4	12,2	2,7
Skupaj listavci	2.123	3,1	31,7	43,7	15,0	6,5
Skupaj	2.345	2,9	31,0	45,3	14,7	6,1

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in korenčnik	1,4
Veje	4,6
Osutost	0,0
Skupaj	6,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	24.638	32.261	130,9	11,9
LISTAVCI	246.539	166.247	67,4	61,3
Skupaj	271.177	198.508	73,2	73,2

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	13,9	25,5	1,9
Jelka	0,1	18,5	0,0
Bor	1,4	7,0	0,2
Macesen	0,3	19,1	0,0
Ostali igl.	0,6	34,5	0,1
Bukev	62,9	13,9	8,5
Hrast	9,8	10,3	1,3
Pl. list.	3,6	8,0	0,5
Dr. tr. list.	6,9	11,2	0,9
Meh. list.	0,5	12,6	0,1
Skupaj iglavci	16,3	20,9	2,2
Skupaj listavci	83,7	12,7	11,4
Skupaj	100,0	13,6	13,6

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	7,4	13,5	17,9	24,2	37,4	20,9	5,9
Listavci	7,9	9,9	12,2	14,6	19,3	12,7	30,2
Skupaj	7,9	10,2	12,8	15,8	21,5	13,6	36,1

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	7,9	0,0	2,0	0,4	0,3	58,6	14,7	6,4	9,1	0,6
2015	7,4	0,1	2,7	0,2	0,2	61,4	13,0	6,2	8,3	0,5
2025	6,7	0,1	2,6	0,2	0,2	63,2	12,3	5,8	8,4	0,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	34.423	23,5											
Listavci	284.561	21,3											
Skupaj	318.984	21,5											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	12,27	12,27											
Priprava tal	ha	9,18	9,18											
Sadnja	ha	10,09	10,09											
Obžetev	ha	9,77	43,20											
Nega mladja	ha	48,55	49,35											
Nega gošče	ha	286,29	286,91											
Nega letvenjaka	ha	106,29	106,29											
Nega ml. drogovnjaka	ha	16,47	16,47											
Zaščita s količ. ali tulci	kos	7.000	12.800											
Zaščita z ograjo	m	2.300	2.300											

Rastičnogojitveni razred: Zasmrečena podgorska bukovja na karbonatih in mešanih kamnin – 21072

Preglednica/LP: Površina rastiščnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	908,69	251,28	0,88	1.160,85
Delež (%)	78,3	21,6	0,1	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	7,7	15,7	28,0	28,5	20,1	23,0	65,3
Jelka	5,9	8,0	28,5	33,0	24,6	0,4	1,0
Bor	6,3	24,2	25,2	28,6	15,7	5,7	16,2
Macesen	10,0	13,0	30,0	29,0	18,0	0,5	1,5
Ostali igl.	7,0	17,8	26,8	28,4	20,0	1,3	3,8
Bukev	7,1	22,0	30,5	24,2	16,2	45,5	129,3
Hrast	8,5	24,7	28,6	21,7	16,5	11,0	31,4
Pl. lst.	9,3	25,8	29,1	21,0	14,8	5,2	14,9
Dr. tr. lst.	9,5	25,1	26,2	20,6	18,6	6,9	19,5
Meh. lst.	16,8	38,6	23,4	12,0	9,2	0,5	1,5
Iglavci	7,4	17,2	27,4	28,7	19,3	30,9	87,8
Listavci	7,8	23,1	29,7	23,1	16,3	69,1	196,6
Skupaj	7,7	21,3	29,0	24,8	17,2	100,0	284,4

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,38	0,48	0,53	0,41	0,18	31,8	1,98
Listavci	0,74	1,29	1,17	0,70	0,34	68,2	4,25
Skupaj	1,12	1,77	1,70	1,11	0,52	100,0	6,23

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Večnamenski gozdovi	0,00	0,0	1.160,85	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	1.160,85	100,0
Skupaj vsi gozdovi	0,00	0,0	1.160,85	100,0	0,00	0,0	0,00	0,0	1.160,85	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	5,7	8,8	14,5	16,0	38,3	54,3	21,7	47,1	68,8	27,4
30 - 49 cm	0,4	1,5	1,9	0,8	3,4	4,2	1,2	4,9	6,1	11,8
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,2	0,2	0,0	0,2	0,8
Skupaj	6,1	10,3	16,4	17,0	41,7	58,7	23,1	52,0	75,1	40,0

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek					
			Površina		Zasnova			
	ha	%	ha	%	1	2	3	4
Mladovje	54,65	4,7						
Drogovnjak	167,91	14,5	2,36	1,4	0,0	100,0	0,0	0,0
Debeljak	548,17	47,2	38,52	7,0	4,2	82,0	13,8	0,0
Sestoj v obnovi	175,37	15,1	122,29	69,7	5,3	84,4	10,3	0,0
Raznomerno (sk-gnz)	213,54	18,4	29,24	13,7	0,0	72,2	27,8	0,0
Pionirski gozd z grmišči	1,21	0,1						
Skupaj	1.160,85	100,0	192,41	16,6				

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	21,28	2,09	0,46	0,00	0,29	119,34	9,58	12,13	24,19	3,05	192,41
%	11,1	1,1	0,2	0,0	0,2	62,0	5,0	6,3	12,6	1,6	100,0

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Smreka	128	0,8	53,9	43,0	2,3	0,0
Jelka	16	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0
Bor	44	0,0	43,2	54,5	0,0	2,3
Macesen	3	0,0	66,7	33,3	0,0	0,0
Ostali igl.	19	0,0	36,8	57,9	5,3	0,0
Bukev	271	3,7	34,7	40,6	14,4	6,6
Hrast	92	1,1	41,3	46,7	10,9	0,0
Pl. list.	29	0,0	13,8	65,5	20,7	0,0
Dr. tr. list.	30	0,0	3,3	56,7	23,3	16,7
Meh. list.	6	0,0	0,0	66,7	33,3	0,0
Skupaj iglavci	210	0,5	50,0	47,1	1,9	0,5
Skupaj listavci	428	2,6	32,0	45,0	15,0	5,4
Skupaj	638	1,9	37,9	45,7	10,7	3,8

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	1,1
Veje	2,1
Osutost	0,1
Skupaj	3,3

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	21.708	21.928	101,0	34,3
LISTAVCI	42.262	27.476	65,0	43,0
Skupaj	63.970	49.404	77,2	77,2

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	39,4	22,6	6,0
Jelka	0,4	15,9	0,1
Bor	2,5	6,5	0,4
Macesen	0,4	8,6	0,1
Ostali igl.	1,7	20,1	0,3
Bukev	37,8	13,4	5,7
Hrast	9,1	12,0	1,4
Pl. Ist.	3,0	7,8	0,5
Dr. tr. Ist.	5,3	17,5	0,8
Meh. Ist.	0,4	8,4	0,1
Skupaj iglavci	44,4	19,5	6,7
Skupaj listavci	55,6	12,9	8,4
Skupaj	100,0	15,2	15,2

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	8,3	13,7	19,0	22,5	25,3	19,5	18,9
Listavci	9,1	9,4	11,6	15,3	20,8	12,9	23,7
Skupaj	8,9	10,6	14,1	18,1	22,8	15,2	42,6

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	24,0	0,7	5,8	0,7	0,8	44,3	11,3	4,9	5,4	2,1
2015	26,5	0,4	5,8	0,6	1,3	42,7	11,5	5,8	4,6	0,8
2025	23,0	0,4	5,7	0,5	1,3	45,5	11,0	5,2	6,9	0,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	24.306	23,8											
Listavci	44.993	19,7											
Skupaj	69.299	21,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	1,01	1,01											
Priprava tal	ha	3,19	3,19											
Sadnja	ha	2,01	2,01											
Obžetev	ha	2,04	9,20											
Nega mladja	ha	7,14	7,14											
Nega gošče	ha	35,82	35,82											
Nega letvenjaka	ha	17,69	17,69											
Nega ml. drogovnjaka	ha	10,49	10,49											
Zaščita s količ. ali tulci	kos	580	580											
Zaščita z ograjo	m	800	900											

Rastičnogojitveni razred: Varovalni gozdovi – 21140*Preglednica/LP: Površina rastičnogojitvenega razreda po lastniških kategorijah*

	Zasebni gozdovi	Državni gozdovi	Gozdovi lokalnih skupnosti	Skupaj
Površina gozda	18,86	4,57	0,18	23,61
Delež (%)	79,8	19,4	0,8	100,0

Preglednica/LZ1: Lesna zaloga in njena sestava po skupinah drevesnih vrst in debelinskih razredih

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Smreka	9,9	16,8	27,7	23,0	22,6	12,6	39,5
Ostali igl.	17,7	18,2	31,1	21,5	11,5	1,9	6,0
Bukev	6,1	20,8	32,8	25,1	15,2	40,9	128,0
Hrast	8,0	22,9	26,3	21,8	21,0	21,4	66,9
Pl. lst.	10,5	20,6	29,5	22,7	16,7	2,2	6,9
Dr. tr. lst.	7,5	22,6	28,3	22,6	19,0	17,0	53,2
Meh. lst.	7,3	16,0	23,3	28,2	25,2	4,0	12,5
Iglavci	10,9	17,0	28,2	22,8	21,1	14,5	45,4
Listavci	7,0	21,5	29,7	23,9	17,9	85,5	267,6
Skupaj	7,6	20,8	29,5	23,7	18,4	100,0	313,0

Preglednica/PR1: Letni prirastek in njegova sestava po debelinskih razredih

	Debelinski razredi (m³/ha/leto)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	0,23	0,22	0,26	0,17	0,11	14,3	0,99
Listavci	1,07	1,78	1,64	0,96	0,47	85,7	5,91
Skupaj	1,30	2,00	1,90	1,13	0,58	100,0	6,90

Preglednica/OHR: Ohranjenost gozdov po gospodarskih kategorijah v RGR

Gospodarska kategorija gozdov	Ohranjeni		Spremenjeni		Močno sprem.		Izmenjani		Skupaj	
	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
Varovalni gozdovi	17,07	72,3	6,54	27,7	0,00	0,0	0,00	0,0	23,61	100,0
Skupaj vsi gozdovi	17,07	72,3	6,54	27,7	0,00	0,0	0,00	0,0	23,61	100,0

Preglednica /OD: Odmrlo drevje v RGR (število dreves na ha)

Razširjeni deb. razred	Stoječe drevje			Ležeče drevje			Skupaj			
	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	igl.	list.	sk.	m³/ha
10 - 29 cm	0,0	10,0	10,0	0,0	30,0	30,0	0,0	40,0	40,0	14,2
30 - 49 cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
50 in več cm	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj	0,0	10,0	10,0	0,0	30,0	30,0	0,0	40,0	40,0	14,2

Preglednica/RF1: Razvojne faze oziroma zgradbe sestojev

Razvojna faza oz. zgradba sestojev	Površina		Podmladek						
			Površina		Zasnova				
	ha	%	ha	%	1	2	3	4	
Drogovnjak	2,12	9,0							
Debeljak	12,63	53,5	0,65	5,1	0,0	81,5	18,5	0,0	
Sestoj v obnovi	3,71	15,7	1,61	43,4	0,0	65,2	34,8	0,0	
Raznomerno (sk-gnz)	5,15	21,8	0,67	13,0	0,0	71,6	28,4	0,0	
Skupaj	23,61	100,0	2,93	12,4					

Preglednica/D-POM: Sestava podmladka po skupinah drevesnih vrst

Enota	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl.list.	Dr.tr.lis.	Meh.list.	Skupaj
ha	0,22	0,00	0,00	0,00	0,00	1,20	0,04	0,04	0,96	0,47	2,93
%	7,5	0,0	0,0	0,0	0,0	41,0	1,4	1,4	32,8	16,0	100,0

Preglednica/K: Kakovost drevja

Drevesna vrsta	Št. dreves	Delež dreves po kakovostnih razredih (v % od števila)				
		Odlična	Prav dobra	Dobra	Zadovoljiva	Slaba
Hrast	1	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0
Pl. Ist.	1	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
Dr. tr. Ist.	1	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0
Meh. Ist.	2	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0
Skupaj listavci	5	0,0	40,0	20,0	20,0	20,0
Skupaj	5	0,0	40,0	20,0	20,0	20,0

Preglednica/PSD: Poškodovanost drevja

Vrsta poškodbe	Poškodovanost (%)
Deblo in koreničnik	0,0
Veje	0,0
Osutost	0,0
Skupaj	0,0

Preglednica/D-PGR: Realizacija poseka v RGR

	Načrtovani posek	Realiziran posek	Realizacija sečnje	Skupna realizacija možnega p.
	m ³	m ³	%	%
IGLAVCI	158	368	232,9	36,0
LISTAVCI	863	653	75,7	64,0
Skupaj	1.021	1.021	100,0	100,0

Preglednica/PDV: Posek po skupinah drevesnih vrst

Drevesna vrsta	% od celotnega poseka	% od LZ drev. vrste	% od celotne LZ
Smreka	34,5	30,1	4,4
Jelka	0,0	0,0	0,0
Bor	0,5	18,3	0,1
Macesen	0,0	0,0	0,0
Ostali igl.	1,0	5,9	0,1
Bukev	12,3	3,8	1,6
Hrast	35,9	25,3	4,6
Pl. Ist.	2,4	10,5	0,3
Dr. tr. Ist.	10,3	9,4	1,3
Meh. Ist.	3,1	6,8	0,4
Skupaj iglavci	36,0	26,8	4,6
Skupaj listavci	64,0	10,0	8,2
Skupaj	100,0	12,9	12,9

Preglednica/PDR: Posek po debelinskih razredih v RGR

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	13,2	25,8	33,8	23,3	31,4	26,8	15,2
Listavci	9,3	5,9	7,2	8,7	26,8	10,0	26,9
Skupaj	10,2	9,5	11,7	11,4	27,4	12,9	42,1

Preglednica/D-GFR2: Razvoj gozdov v pogledu sestave drevesnih vrst (v %) v obdobju 2005 do 2025

Leto	Smreka	Jelka	Bor	Macesen	Dr.igl.	Bukev	Hrast	Pl. list.	Dr.tr.list.	Meh.list.
2005	15,9	0,0	1,0	0,0	2,3	36,4	19,2	3,1	19,8	2,3
2015	14,7	0,0	0,4	0,0	2,2	41,5	18,2	2,9	14,1	6,0
2025	12,6	0,0	0,0	0,0	1,9	40,9	21,4	2,2	17,0	4,0

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	340	31,7											
Listavci	1.250	19,8											
Skupaj	1.590	21,5											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava tal	ha	0,10	0,10											
Sadnja	ha	0,10	0,10											
Nega mladja	ha	0,20	0,20											
Nega gošče	ha	0,10	0,10											
Zaščita s količ. ali tulci	kos	600	750											

OBRAZEC E3: Povzetek stanja in ukrepov po lastniških kategorijah**Zasebni gozdovi***Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov*

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m³/ha			m³/ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	6.979,27	47,1	228,2	275,3	1,12	4,94	6,07	25,6	20,7	21,6	97,8
VAROVALNI GOZDOVI	18,86	36,3	278,1	314,4	0,87	6,18	7,05	21,5	20,6	20,7	92,3
Skupaj vsi gozdovi	6.998,13	47,1	228,3	275,4	1,12	4,95	6,07	25,5	20,7	21,6	97,8

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	309,03	4,4
Drogovnjak	957,54	13,7
Debeljak	2.638,82	37,7
Sestoj v obnovi	1.197,53	17,1
Raznomerno (sk-gnz)	1.882,53	26,9
Panjevec	6,49	0,1
Pionirski gozd z grmišči	6,19	0,1
Skupaj:	6.998,13	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	11,3
Jelka	0,1
Bor	5,1
Macesen	0,2
Ostali igl.	0,4
Bukev	53,7
Hrast	14,4
Pl. lst.	5,0
Dr. tr. lst.	9,1
Meh. lst.	0,7
Iglavci	17,1
Listavci	82,9
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m³/ha
Iglavci	7,9	25,1	25,6	26,2	15,2	17,1	47,1
Listavci	8,2	23,5	28,4	22,5	17,4	82,9	228,3
Skupaj	8,2	23,8	27,8	23,1	17,1	100,0	275,4

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	84.150	25,5											
Listavci	331.386	20,7											
Skupaj	415.536	21,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	8,84	8,84											
Priprava tal	ha	8,63	8,63											
Sadnja	ha	11,31	11,31											
Obžetev	ha	9,83	43,66											
Nega mladja	ha	43,01	43,81											
Nega gošče	ha	237,02	237,64											
Nega letvenjaka	ha	93,05	93,88											
Nega ml. Drogovnjaka	ha	18,91	18,91											
Zaščita s količ. ali tulci	kos	2.900	4.000											
Zaščita z ograjo	m	3.500	3.700											

Državni gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	1.272,62	46,1	214,2	260,3	0,97	4,57	5,55	18,5	18,6	18,6	87,1
VAROVALNI GOZDOVI	4,57	77,5	232,6	310,1	1,28	4,97	6,26	52,5	15,7	24,9	123,0
Skupaj vsi gozdovi	1.277,19	46,2	214,3	260,5	0,97	4,58	5,55	18,7	18,6	18,6	87,2

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Mladovje	136,08	10,7
Drogovnjak	161,51	12,6
Debeljak	691,93	54,2
Sestoj v obnovi	259,91	20,4
Raznomerno (sk-gnz)	24,60	1,9
Panjevec	3,16	0,2
Skupaj:	1.277,19	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	14,6
Jelka	0,1
Bor	1,5
Macesen	0,7
Ostali igl.	0,9
Bukev	62,2
Hrast	8,1
Pl. lst.	6,3
Dr. tr. lst.	5,0
Meh. lst.	0,7
Iglavci	17,7
Listavci	82,3
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	6,7	10,4	28,7	30,2	24,0	17,7	46,2
Listavci	6,7	21,0	31,7	25,2	15,4	82,3	214,3
Skupaj	6,7	19,1	31,3	26,0	16,9	100,0	260,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	11.031	18,7											
Listavci	50.776	18,6											
Skupaj	61.807	18,6											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											
Priprava sestoja	ha	5,93	5,93											
Priprava tal	ha	6,87	6,87											
Sadnja	ha	2,93	2,93											
Obžetev	ha	4,39	21,66											
Nega mladja	ha	21,80	23,04											
Nega gošče	ha	126,37	126,37											
Nega letvenjaka	ha	40,53	40,53											
Nega ml. drogovnjaka	ha	11,21	11,21											
Zaščita s količ. ali tulci	kos	6.580	11.530											

Občinski gozdovi

Preglednica/KG: Gozdni fondi po gospodarskih kategorijah gozdov

Gospodarske kategorije gozdov in rastiščnogojitveni razredi	Pov. ha	Lesna zaloga			Prirastek			Možni posek			
		m ³ /ha			m ³ /ha			% od lesne zaloge			% na PR
		igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	igl.	lst.	sk.	
VEČNAMENSKI GOZDOVI	15,81	60,0	186,5	246,6	1,40	4,32	5,72	21,3	14,2	15,9	68,7
VAROVALNI GOZDOVI	0,18	194,4	50,0	244,4	5,78	2,00	7,78	20,0	22,2	20,5	64,3
Skupaj vsi gozdovi	15,99	61,5	185,0	246,5	1,45	4,30	5,74	21,2	14,2	16,0	68,6

Preglednica/RF2: Razvojne faze oz. zgradba sestojev

Razvojna faza	Površina (ha)	Delež (%)
Drogovnjak	2,36	14,8
Debeljak	4,38	27,4
Sestoj v obnovi	0,76	4,8
Raznomerno (sk-gnz)	7,84	48,9
Panjevec	0,65	4,1
Skupaj:	15,99	100,0

Preglednica/DV: Drevesna sestava

Drevesna vrsta	% od LZ
Smreka	10,0
Jelka	0,0
Bor	7,7
Ostali igl.	7,2
Bukev	30,5
Hrast	17,1
Pl. lst.	7,3
Dr. tr. lst.	14,8
Meh. lst.	5,3
Iglavci	25,0
Listavci	75,0
Skupaj	100,0

Preglednica/LZ2: Lesna zaloga in njena struktura

	Debelinski razredi (v % od LZ)					Skupaj	
	I	II	III	IV	V	%	m ³ /ha
Iglavci	7,5	27,6	24,4	28,3	12,2	25,0	61,5
Listavci	12,4	25,6	25,2	18,6	18,2	75,0	185,0
Skupaj	11,2	26,0	25,0	21,1	16,7	100,0	246,5

Preglednica/EVP: Možni posek ter evidenca realiziranega poseka in neizkoriščenega drevja

	MP(m ³)	% na LZ	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
Iglavci	209	21,2											
Listavci	421	14,2											
Skupaj	630	16,0											
Neizkor. drevje	Iglavci												
	Listavci												
	Skupaj												

Preglednica/EVGD: Načrtovana gojitvena in varstvena dela ter evidenca realiziranih del

Vrsta dela	Enota	Načrtovano		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Skupaj
		dejan.	s ponov.											

Seznam tarif po odsekih

Šifre za tarife:

Tarifa	Prebiralne (P)	Vmesne (V)	Enodobne (E)
1	2	22	42
2	4	24	44
3	6	26	46
4	8	28	48
5	10	30	50
6	12	32	52
7	14	34	54
8	16	36	56
9	18	38	58
10	20	40	60

Lahko so tudi vmesne tarife (n.pr.: V 2-3=25)

Preglednica/D-TAR: Seznam tarif po odsekih

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
06001	34	34	32	36	33	34	30	32
06002	38	36	34	37	35	35	34	34
06003	36	36	37	36	34	34	30	30
06004	36	36	37	36	34	34	30	30
06005	36	36	37	36	34	34	30	30
06006A	36	36	37	36	34	34	30	30
06006B	34	34	32	32	30	30	30	30
06007	34	32	32	33	32	33	30	30
06008	32	32	30	32	31	32	26	26
06009	32	32	30	32	32	32	26	26
06010	34	34	32	32	30	32	28	28
06011	34	34	30	32	32	32	28	28
06012	34	34	30	33	30	33	26	26
06013	34	34	32	34	32	34	28	28
06014	34	34	32	34	30	34	28	28
06015A	34	34	34	34	33	34	26	28
06015B	34	34	34	34	33	34	26	28
06016A	34	34	32	32	32	34	30	30
06016B	34	34	32	32	32	32	28	28
06017	34	34	32	30	30	30	30	30
06018A	36	36	34	36	34	36	34	30
06018B	34	34	32	32	32	32	30	32
06018C	32	32	30	30	30	30	30	30
06019	34	34	34	34	32	34	26	26
06020	34	34	30	36	34	34	30	30
06021	34	34	32	34	32	32	30	30
06022	34	34	33	33	32	33	30	30
06023	34	34	30	32	31	31	30	30
06024	34	32	30	34	32	32	30	30
06025	34	34	32	32	30	32	32	30
06026	34	34	32	34	32	34	32	32
06027A	28	28	24	30	30	26	24	24
06027B	30	30	30	28	28	26	26	26
06027C	34	34	32	32	32	32	28	30
06027D	34	34	32	34	32	34	30	32
06028A	34	34	30	32	32	32	26	26
06028B	34	34	30	34	33	34	26	26
06029A	32	32	30	32	32	32	28	28
06029B	32	32	32	32	32	32	28	28
06029C	28	28	28	30	28	30	24	24
06030A	34	34	30	34	32	34	32	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
06030B	34	34	32	35	33	34	32	32
06031	34	34	30	33	32	32	30	30
06032	35	34	32	34	33	34	30	30
06033	34	32	30	33	32	32	30	30
06034	35	35	30	33	33	33	30	30
06035	35	34	32	34	33	33	30	32
06036	34	34	34	34	33	34	30	30
06037	34	34	32	34	32	34	30	32
06038	37	37	33	33	32	32	30	30
06039	34	32	32	34	32	33	30	30
06040	34	34	34	34	33	33	30	30
06041A	36	36	32	32	32	32	30	30
06041B	36	36	32	32	32	32	30	30
06042A	34	34	32	34	32	34	30	30
06042B	34	34	32	34	33	34	30	30
06043A	34	34	30	28	32	32	28	28
06043B	34	34	32	32	32	32	28	30
06044A	34	34	32	32	32	32	30	30
06044B	34	34	32	32	32	32	30	30
06045	34	34	32	34	34	34	32	32
06046	32	32	30	32	30	32	30	30
06047A	34	34	32	34	32	32	30	30
06047B	32	32	30	32	32	32	30	30
06048A	34	34	30	32	32	32	30	30
06048B	32	32	30	32	30	32	28	28
06049A	34	34	32	34	32	34	30	30
06049B	34	34	34	34	32	34	30	30
06049C	34	34	32	34	32	34	30	30
06050	32	32	30	34	32	32	30	30
06051	34	32	32	34	32	34	30	30
06052	34	32	30	34	32	34	30	30
06053	34	32	30	34	32	34	30	32
06054A	34	34	32	34	32	34	30	30
06054B	34	34	32	34	32	34	30	30
06055	34	34	32	32	32	32	30	30
06056	32	32	32	31	30	32	30	30
06057	32	32	30	30	30	30	28	30
06058	30	30	30	30	30	30	30	30
06059A	30	30	30	30	30	30	28	28
06059B	30	30	30	30	30	30	30	30
06060A	32	32	30	32	32	32	30	28

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
06060B	28	28	28	28	28	28	26	26
06061	34	34	31	32	32	32	30	30
06062	34	34	32	33	33	34	30	30
06063	32	32	30	30	30	30	28	28
06064A	34	34	30	32	31	32	30	30
06064B	32	32	30	32	30	30	28	28
06064C	32	32	30	30	28	30	28	28
06065A	30	30	28	30	28	30	28	28
06065B	30	30	30	30	30	30	30	30
06066	32	32	32	32	32	30	30	30
06067	34	34	34	34	32	34	28	30
06068	34	34	34	34	32	34	30	30
06069A	32	32	32	30	30	30	28	30
06069B	34	34	30	32	30	32	30	30
06070	34	34	32	32	31	32	30	30
06071	34	34	32	32	31	32	30	30
06072A	34	34	32	34	32	34	28	30
06072B	32	32	32	32	30	32	28	28
06073	34	34	34	32	32	32	30	32
06074A	32	32	32	31	30	31	28	28
06074B	32	32	32	30	30	30	30	30
06075	34	34	32	34	32	34	30	30
06076A	32	32	32	30	30	30	28	28
06076B	34	34	32	32	32	32	28	30
06076C	32	32	32	30	30	30	28	28
06077A	32	32	32	32	31	32	28	30
06077B	32	32	32	30	28	30	26	28
06077C	32	32	32	30	28	30	26	28
06077D	33	33	32	32	30	32	28	30
06078A	32	32	32	32	32	32	28	30
06078B	32	32	32	30	30	30	30	30
06079A	32	32	32	32	30	32	28	30
06079B	32	32	32	32	30	32	28	30
06080A	34	34	34	34	32	34	28	30
06080B	34	34	34	34	32	34	28	30
06080C	34	34	34	34	32	34	28	30
06080D	34	34	34	34	32	34	28	30
06081A	34	34	34	34	32	34	28	30
06081B	32	32	30	32	32	32	28	28
06081C	32	32	32	32	32	32	28	32
06082	34	34	32	34	32	34	30	32
06083A	34	34	32	34	32	34	30	32
06083B	34	34	32	34	32	34	30	32
06084	34	34	32	34	32	34	30	32
06085	34	34	32	32	32	32	28	30
06086	32	32	32	32	30	32	28	32
06087	34	34	32	34	32	32	32	32
06088A	34	34	32	32	32	32	30	30
06088B	34	34	34	34	32	34	30	32
06089	34	34	32	34	32	34	30	32
06090	34	34	32	34	34	34	28	28
06091	34	34	34	35	34	35	28	28
06092A	34	34	34	34	31	34	30	28
06092B	32	32	32	32	31	32	28	28
06093	34	34	32	34	34	34	30	28
06094	34	34	34	35	34	35	30	30
06095A	34	34	34	34	34	34	30	30
06095B	35	35	34	34	34	34	28	30
06095C	35	35	34	35	34	35	30	32
06096	35	35	32	35	36	34	32	32
06097	34	34	32	34	31	34	30	32
06098A	34	34	30	34	32	34	30	32
06098B	34	34	32	32	30	32	28	30
06099	34	34	34	34	32	34	34	30
06100	35	35	34	35	34	35	30	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
06101	34	34	34	35	32	35	32	32
06102	34	34	32	35	34	34	30	30
06103	35	35	32	35	36	34	32	30
06104A	34	34	32	34	32	34	30	32
06104B	34	34	32	34	32	34	30	30
06105	32	32	32	34	34	34	28	30
06106	32	32	31	32	32	31	30	30
06107	32	32	32	34	32	31	28	28
06108	32	32	31	31	30	32	28	28
06109A	32	32	30	30	32	32	28	28
06109B	32	32	30	30	32	32	28	28
06110	34	34	32	32	31	32	28	30
06111	33	33	32	33	32	31	30	30
06112	33	33	32	33	32	32	28	30
06113A	34	34	30	33	32	33	30	30
06113B	34	34	32	32	32	32	30	30
06114	32	32	32	32	30	32	28	30
06115	34	34	31	32	32	32	30	30
06116	34	34	30	32	32	34	30	30
06117	34	34	32	34	32	34	30	30
06118A	32	32	31	30	30	30	28	28
06118B	32	32	32	30	30	29	28	28
06119	31	31	30	31	30	29	27	28
06120	32	32	30	32	32	32	28	28
06121	32	32	30	33	32	32	28	30
06122	32	32	32	32	30	32	28	30
06123	32	32	32	34	32	34	28	30
06124	34	34	34	35	33	34	26	30
06125	34	34	32	34	32	34	28	32
06126	34	34	32	36	33	34	30	32
06127	34	34	34	35	32	34	28	28
06128A	34	34	32	32	31	32	28	30
06128B	34	34	32	32	31	32	28	30
06129	34	34	33	34	33	34	24	24
06130	34	34	32	32	30	32	28	30
06131	34	34	32	32	30	32	28	30
06132	36	36	32	34	32	34	28	30
06133	34	34	32	34	32	32	28	30
06134	34	34	32	34	32	34	30	32
06135	34	32	32	34	32	34	30	30
06136	34	34	32	34	32	34	30	30
06137	34	34	32	34	32	34	30	30
06138	36	36	32	36	34	34	32	32
06139A	34	34	34	35	34	35	30	32
06139B	34	34	32	34	32	34	30	32
06139C	34	34	32	35	33	35	30	30
06140	34	34	31	33	31	32	30	30
06141A	34	34	34	35	34	32	30	30
06141B	32	32	32	32	32	32	26	26
06142	34	32	32	35	34	34	28	28
06143	34	34	34	34	32	34	28	30
06144	34	34	34	36	33	35	30	30
06145	34	34	34	35	34	34	32	32
06146A	34	34	32	35	34	34	28	30
06146B	32	30	32	32	32	32	28	28
06147	34	34	32	33	33	34	28	30
06148A	32	32	32	34	33	34	28	30
06148B	32	32	32	32	32	32	32	33
06149	32	32	30	34	32	34	26	26
06150	34	34	34	34	33	34	26	30
06151	34	34	32	35	34	32	28	30
06152	34	34	32	36	34	34	30	30
06153	34	34	34	35	32	34	28	30
06154	34	34	32	32	31	32	30	30
06155	32	32	32	32	31	32	30	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
06156	34	34	34	34	32	34	30	32
06157	34	34	32	34	32	34	30	30
06158	34	34	34	34	32	34	28	28
06159	36	36	32	34	32	34	28	30
06160	36	36	32	34	32	34	28	30
06161	36	36	32	35	33	34	34	32
06162	32	32	30	32	30	32	30	30
06163	32	32	32	32	30	30	28	30
06164	34	34	34	34	33	34	30	30
06165	36	36	32	34	32	34	32	30
06166	34	34	34	34	32	34	26	28
06167	34	34	32	34	32	34	24	26
06168	34	34	32	32	31	32	30	30
06169	36	36	34	34	34	34	30	30
06170	32	32	32	32	32	32	28	30
06171	34	34	32	34	30	32	28	30
06172	32	32	30	32	30	30	28	30
06173	32	32	32	32	30	32	28	30
06174	32	32	32	34	32	34	26	26
06175	32	32	30	32	30	32	26	26
06176	34	34	34	34	32	34	28	30
06177	32	32	30	32	30	32	28	30
06178	34	34	32	32	30	32	28	30
06179	32	32	32	32	30	30	30	30
06180	32	32	32	32	30	32	28	30
06182	36	34	34	36	33	35	33	33
06183	37	36	36	36	36	36	30	30
06184A	36	34	34	36	34	36	32	32
06184B	34	34	34	34	32	34	30	30
06185A	34	34	32	34	33	34	32	30
06185B	36	34	34	36	34	35	34	32
06186A	36	36	36	36	35	35	34	30
06186B	36	36	36	36	35	35	34	30
06187A	38	36	34	38	36	36	34	32
06187B	34	34	32	34	33	33	30	30
06187C	36	34	34	38	36	36	34	32
06188	37	34	34	37	34	36	32	32
06189A	36	36	36	36	34	36	33	32
06189B	36	36	36	36	34	35	32	32
06190A	36	36	36	36	34	36	30	32
06190B	36	36	34	36	34	36	32	32
06191	34	34	32	34	32	34	32	32
06192A	33	33	32	33	32	33	30	32
06192B	34	34	32	34	32	34	32	32
06192C	36	34	34	36	34	35	32	32
06193	34	34	32	34	34	34	30	32
06194A	35	35	35	36	36	36	34	30
06194B	34	34	34	36	34	36	32	30
06195A	34	34	32	34	32	34	30	30
06195B	34	34	32	32	32	32	28	30
06196A	34	34	32	32	32	32	30	30
06196B	34	34	32	32	32	32	30	30
06196C	36	36	32	34	32	34	30	30
06197	35	35	35	35	34	35	28	30
06198	32	32	32	32	32	32	32	30
06199	32	32	32	32	30	32	28	30
06200	32	32	32	32	32	32	32	30
06201	32	32	32	33	33	33	30	30
06202	35	35	34	35	34	35	30	30
06203	34	34	34	35	35	35	28	28
06204	34	34	34	35	35	35	28	30
06205	34	34	34	35	35	35	28	30
06206	34	34	34	35	34	35	28	28
06207	34	34	34	35	34	35	28	30
06208	32	32	32	34	32	34	28	28

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	Pl	Tl	Ml
06209	34	34	32	32	30	32	30	30
06210	34	34	34	34	32	34	28	30
06211	34	34	34	34	32	34	28	28
06212	34	34	32	35	33	35	28	28
06213	35	35	34	34	33	34	30	30
06214	34	34	32	34	33	34	28	30
06215	35	35	35	34	33	34	26	26
06216	34	34	34	34	32	34	26	26
06217	30	32	30	32	30	32	28	30
06218	32	32	32	32	32	32	32	30
06219	36	36	34	36	34	34	30	30
06220	34	34	32	34	34	34	30	30
06221	36	34	34	34	34	34	30	30
06222	32	32	30	32	32	32	30	30
06223	34	34	34	34	32	34	28	28
06224	34	32	32	34	30	32	30	30
06225	36	36	34	36	33	34	32	32
06226	34	34	30	32	30	32	28	30
06227	34	34	32	34	32	34	30	30
06228	34	34	34	34	32	34	32	30
06229A	34	34	34	34	32	34	32	32
06229B	34	34	34	34	32	34	32	32
06230	34	34	32	34	32	34	28	30
06231A	34	34	34	34	32	34	32	30
06231B	34	34	34	33	32	32	30	30
06232	35	34	34	35	33	34	32	32
06233	36	36	34	38	35	36	34	32
06234	34	34	32	34	33	34	30	30
06235	34	34	32	34	32	34	30	30
06236	34	34	34	34	34	34	26	28
06237	34	34	32	34	30	34	32	32
06238	34	34	32	34	31	34	28	28
06239	34	34	34	35	34	35	30	30
06240	38	38	38	36	36	36	32	32
06241A	34	34	32	34	32	34	30	30
06241B	34	34	34	34	34	34	30	30
06241C	34	34	34	34	34	34	32	32
06241D	34	34	32	34	34	34	30	30
06242	36	34	32	38	36	36	32	30
06243	38	36	34	38	36	36	32	32
06244	36	36	32	36	36	36	30	30
06245	36	34	34	36	32	34	30	30
06246	34	34	32	33	32	32	30	30
06247	34	34	34	34	32	34	30	32
06248	34	32	32	34	32	34	30	30
06249	32	32	32	32	30	32	28	30
06250	34	34	34	34	34	34	28	30
06251	34	34	32	33	32	32	30	30
06252	35	35	34	35	34	35	30	32
06253	32	32	32	32	32	32	28	28
06254	32	32	32	32	32	32	32	32
06255	32	32	32	32	30	32	30	30
06256	32	32	32	32	32	32	28	30
06257	32	32	32	32	32	32	28	30
06258	35	35	34	35	34	35	28	28
06259	34	34	34	35	35	35	30	30
06260	34	34	34	35	34	35	28	28
06261	36	36	34	36	34	34	28	28
06262	32	32	32	32	32	32	30	30
06263	32	32	32	32	32	32	30	30
06264	35	35	34	35	35	35	28	30
06265	32	32	32	32	32	32	32	30
06266	34	34	32	33	32	32	28	30
06267	32	32	30	30	30	30	28	28
06268	32	32	30	30	30	30	28	30

Odsek	Sm	Je	Oi	Bu	Hr	PI	TI	MI
06269	34	34	32	32	32	32	28	30
06270	32	32	32	32	30	32	28	30
06271	34	34	32	33	31	32	30	32
06272	35	35	34	35	34	35	28	30
06273A	34	34	34	32	30	32	28	32
06273B	34	34	32	32	32	32	28	30

Seznam prirastnih nizov po rastiščnogojitvenih razredih

Preglednica/D-NIZ: Seznam prirastnih nizov po gospodarskih razredih

GR	SDV	Niz	Ds3	Ds4	Ds5	Ds6	Ds7	Ds8	Ds9	Ds10	Ds11	Ds12	Ds13	Ds14	Ds15	Ds16
21022	SM	061	0,0730	0,0502	0,0375	0,0296	0,0242	0,0203	0,0174	0,0152	0,0134	0,0120	0,0108	0,0098	0,0089	0,0082
	JE	061	0,0730	0,0502	0,0375	0,0296	0,0242	0,0203	0,0174	0,0152	0,0134	0,0120	0,0108	0,0098	0,0089	0,0082
	OI	063	0,0531	0,0394	0,0313	0,0259	0,0220	0,0192	0,0170	0,0152	0,0138	0,0126	0,0116	0,0107	0,0100	0,0093
	BU	064	0,0559	0,0410	0,0323	0,0266	0,0225	0,0195	0,0172	0,0153	0,0139	0,0126	0,0116	0,0107	0,0099	0,0093
	HR	065	0,0438	0,0325	0,0259	0,0214	0,0183	0,0159	0,0141	0,0127	0,0115	0,0105	0,0097	0,0089	0,0083	0,0078
	PL	066	0,0596	0,0403	0,0298	0,0233	0,0189	0,0158	0,0134	0,0117	0,0102	0,0091	0,0082	0,0074	0,0067	0,0062
	TL	067	0,0671	0,0462	0,0346	0,0273	0,0224	0,0188	0,0161	0,0141	0,0124	0,0111	0,0100	0,0091	0,0083	0,0077
	ML	067	0,0671	0,0462	0,0346	0,0273	0,0224	0,0188	0,0161	0,0141	0,0124	0,0111	0,0100	0,0091	0,0083	0,0077
21071	SM	061	0,0730	0,0502	0,0375	0,0296	0,0242	0,0203	0,0174	0,0152	0,0134	0,0120	0,0108	0,0098	0,0089	0,0082
	JE	061	0,0730	0,0502	0,0375	0,0296	0,0242	0,0203	0,0174	0,0152	0,0134	0,0120	0,0108	0,0098	0,0089	0,0082
	OI	063	0,0531	0,0394	0,0313	0,0259	0,0220	0,0192	0,0170	0,0152	0,0138	0,0126	0,0116	0,0107	0,0100	0,0093
	BU	064	0,0559	0,0410	0,0323	0,0266	0,0225	0,0195	0,0172	0,0153	0,0139	0,0126	0,0116	0,0107	0,0099	0,0093
	HR	065	0,0438	0,0325	0,0259	0,0214	0,0183	0,0159	0,0141	0,0127	0,0115	0,0105	0,0097	0,0089	0,0083	0,0078
	PL	066	0,0596	0,0403	0,0298	0,0233	0,0189	0,0158	0,0134	0,0117	0,0102	0,0091	0,0082	0,0074	0,0067	0,0062
	TL	067	0,0671	0,0462	0,0346	0,0273	0,0224	0,0188	0,0161	0,0141	0,0124	0,0111	0,0100	0,0091	0,0083	0,0077
	ML	067	0,0671	0,0462	0,0346	0,0273	0,0224	0,0188	0,0161	0,0141	0,0124	0,0111	0,0100	0,0091	0,0083	0,0077
21072	SM	061	0,0730	0,0502	0,0375	0,0296	0,0242	0,0203	0,0174	0,0152	0,0134	0,0120	0,0108	0,0098	0,0089	0,0082
	JE	061	0,0730	0,0502	0,0375	0,0296	0,0242	0,0203	0,0174	0,0152	0,0134	0,0120	0,0108	0,0098	0,0089	0,0082
	OI	063	0,0531	0,0394	0,0313	0,0259	0,0220	0,0192	0,0170	0,0152	0,0138	0,0126	0,0116	0,0107	0,0100	0,0093
	BU	064	0,0559	0,0410	0,0323	0,0266	0,0225	0,0195	0,0172	0,0153	0,0139	0,0126	0,0116	0,0107	0,0099	0,0093
	HR	065	0,0438	0,0325	0,0259	0,0214	0,0183	0,0159	0,0141	0,0127	0,0115	0,0105	0,0097	0,0089	0,0083	0,0078
	PL	066	0,0596	0,0403	0,0298	0,0233	0,0189	0,0158	0,0134	0,0117	0,0102	0,0091	0,0082	0,0074	0,0067	0,0062
	TL	067	0,0671	0,0462	0,0346	0,0273	0,0224	0,0188	0,0161	0,0141	0,0124	0,0111	0,0100	0,0091	0,0083	0,0077
	ML	067	0,0671	0,0462	0,0346	0,0273	0,0224	0,0188	0,0161	0,0141	0,0124	0,0111	0,0100	0,0091	0,0083	0,0077
21140	SM	063	0,0531	0,0394	0,0313	0,0259	0,0220	0,0192	0,0170	0,0152	0,0138	0,0126	0,0116	0,0107	0,0100	0,0093
	JE	063	0,0531	0,0394	0,0313	0,0259	0,0220	0,0192	0,0170	0,0152	0,0138	0,0126	0,0116	0,0107	0,0100	0,0093
	OI	063	0,0531	0,0394	0,0313	0,0259	0,0220	0,0192	0,0170	0,0152	0,0138	0,0126	0,0116	0,0107	0,0100	0,0093
	BU	067	0,0671	0,0462	0,0346	0,0273	0,0224	0,0188	0,0161	0,0141	0,0124	0,0111	0,0100	0,0091	0,0083	0,0077
	HR	067	0,0671	0,0462	0,0346	0,0273	0,0224	0,0188	0,0161	0,0141	0,0124	0,0111	0,0100	0,0091	0,0083	0,0077
	PL	067	0,0671	0,0462	0,0346	0,0273	0,0224	0,0188	0,0161	0,0141	0,0124	0,0111	0,0100	0,0091	0,0083	0,0077
	TL	067	0,0671	0,0462	0,0346	0,0273	0,0224	0,0188	0,0161	0,0141	0,0124	0,0111	0,0100	0,0091	0,0083	0,0077
	ML	067	0,0671	0,0462	0,0346	0,0273	0,0224	0,0188	0,0161	0,0141	0,0124	0,0111	0,0100	0,0091	0,0083	0,0077

13 Kartni in prostorski del gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote

Gozdnogospodarski načrti poleg splošnega dela skladno z Zakonom o gozdovih vsebujejo še prostorski del. Pravilnik o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo pa prostorski del nadalje opredeli kot kartni in prostorski del, ki se izdelata kot ločene priloge h gozdnogospodarskemu načrtu gozdnogospodarske enote.

Kartni del načrta

Kartni del vsebuje 12 kart, ki dopolnjujejo in prostorsko prikazujejo najpomembnejše lastnosti gozdnogospodarske enote in najpomembnejše usmeritev ter ukrepe.

1. Pregledna karta

Pregledna karta prikaže umestitev gozdov predmetne GGE v GGO in druge prostorske enote, kot so občine in katastrske občine. Podlaga karte je državna topografska karta s prikazanimi cestami in naselji. Prikazana je tudi površina gozdov, ločenih po lastništvu.

Karta omogoča uporabniku hiter splošen pregled nad umestitvijo gozdov v GGE in drugimi prostorskimi enotami.

V GGE je 8.291,31 ha gozdov, od tega 84,4% zasebnih gozdov, 15,4% državnih gozdov in 0,2% gozdov lokalnih skupnosti. GGE leži v občinah Šentrupert, Mirna, Mokronog-Trebelno in Litija. Podrobnejši podatki o površini gozdov glede na občine, katastrske občine in po oblikah lastništva so prikazani v Poglavju 1.

2. Karta tipov drevesne sestave gozdov

Karta 2 prikazuje tipe drevesne sestave gozdov glede na razvojne faze/tipe sestojev in poenostavljeno drevesno sestavo (iglavci, listavci). Ločeno so prikazani sestoji listavcev (delež listavcev višji od 75%), pretežno listavcev (delež listavcev med 50 in 75%), pretežno iglavcev (delež iglavcev med 50 in 75%) in sestoji iglavcev (delež iglavcev višji od 75%). Tipi drevesne sestave gozdov so določeni na podlagi terenskega opisa sestojev, zbrani pa so v sestojni karti ZGS. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejša razdelitev tipov drevesne sestave gozdov je opredeljena in prikazana v poglavju 3.5.

3. Karta rastišč

Karta 3 prikazuje površine gozdov po gozdnih rastiščnih tipih. Osnova za določitev gozdnih rastiščnih tipov je karta rastiščnih tipov iz podatkovne baze ZGS. Delno je korigirana s terenskimi opisi s pomočjo Priročnika za raspoznavanje GRT (Veselič in sod., 2022). Vsak odsek ima eno ali več prisotnih rastišč. Ker dejanske razmejitve med rastiči niso kartirane je vsakemu odseku pripisan površinsko največji GRT. Zato karta prikazuje samo stanje s prevladujočimi rastišči.

Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobni podatki o površini in deležu posameznih gozdnih rastiščnih tipov v GGE po skupinah rastišč so podani v poglavju 1.1.7 Vegetacijski oris GGE.

4. Karta kategorij gozdov

Karta 4 prikazuje površine gozdov po štirih kategorijah gozdov: večnamenski gozdovi, gozdovi s posebnim namenom z dovoljenimi ukrepi, gozdovi s posebnim namenom brez dovoljenih ukrepov (gozdni rezervati), varovalni gozdovi. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

V GGE Mokronog prevladujejo večnamenski gozdovi (99,7%), 0,3% je varovalnih gozdov. Gozdov s posebnim namenom v enoti ni.

Podrobnejši podatki o kategorijah gozdov glede na lastništvo, rastiščne tipe in rastiščnogojitvene razrede so podani v poglavju 3.1.

5. Karta rastiščnogojitvenih razredov

Karta rastiščnogojitvenih razredov (RGR) prikazuje površine RGR po gozdnih odsekih iz podatkovne baze ZGS. RGR se oblikujejo po skupinah rastišč in gospodarskih kategorijah gozdov. Oblikujejo se znotraj RGR GGO, pri čemer so upoštevane tudi razvojne težnje v pogledu drevesne sestave in zgradbe gozdov, funkcij gozdov in stopnja njihove poudarjenosti ter način in intenzivnost gospodarjenja. Za lažjo orientacijo so na karti prikazani še odseki, gozdne in javne ceste.

Podrobnejši opisi značilnosti posameznih RGR so podani v poglavju 9.1.

6. Karta habitatov, biotopov in ogroženosti vrst

Na karti so prikazane vsebine s področja ohranjanja biotske raznovrstnosti, pridobljene v postopku vgrajevanja naravovarstvenih smernic s strani ZRSVN. Namen karte je prikazati območja gozdov, na katera se nanašajo Konkretna usmeritve s pripadajočimi upravljavskimi conami, navedene v poglavju 6.2.2.

Na karti so prikazana Ekološko pomembna območja, območja Natura 2000, naravne vrednote in upravljavske cone za raka koščaka, netopirje in črtastega medvedka. Površine con se mestoma prekrivajo.

Preglednica K6: Prikaz območij pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti

Prikaz območij gozdov znotraj GGE za povezavo z usmeritvami iz poglavja 6.2.3	Površina
Celotni gozdni prostor	8.445,03
Ekološko pomembna območja	535,42
Natura 2000	467,38
Naravne vrednote	317,70
Upravljavske cone-SKUPAJ	423,38
Cona koščaka (potoki)	45,52
Cona netopirji	397,48
Cona črtasti medvedek	100,67

7. Karta funkcij gozdov

Karta funkcij gozdov prikazuje območja s poudarjenimi ekološkimi, socialnimi in proizvodnimi funkcijami gozdov. Funkcije gozdov so prikazane ploskovno, linijsko in točkovno. Funkcije gozdov se kartira na podlagi tehničnih navodil, ki so del Navodil za izdelavo načrtov za gospodarjenje z

gozdovi in upravljanje z divjadjo. Karta funkcij gozdov v merilu 1:25.000 je podana kot priloga načrta v formatu pdf (interaktivni pdf).

Funkcije gozdov so bolj podrobno opredeljene v 2. poglavju - "Prikaz funkcij gozdov".

8. Karta ukrepov

Karta ukrepov prikazuje vrsto sečnje in jakost načrtovanega možnega poseka (izraženega v deležu lesne zaloge sestoja), združeno po sestojih. Možni posek se določi ob terenskih meritvah (opisi sestojev), njegova jakost pa je odvisna od stanja sestoja ter usmeritev na ravni RGR. Možni posek se ne določa v rezervatih, ekocelicah in v že negovanih sestojih. Razvojna faza mladovja prav tako ni prikazana na Karti 8.

Največ površin (2.646,89 ha) ima jakost ukrepanja med 11 do 15%. Najpogostejša vrsta sečnje so redčenja 5.683,95 ha. V skupini poseka 101 - redčenja je najpogostejša jakost poseka od 11 do 15%. Pomladitveni posek ima najpogostejši delež ukrepanja nad 25%. Sanitarni posek ima najpogostejši delež ukrepanja med 1 in 10%, njegova skupna površina znaša 367,10 ha.

Preglednica K8: Površina gozdov glede na vrsto in jakost možnega poseka (v ha)

Vrsta poseka	Delež možnega poseka od LZ (v ha)				
	1-10 %	11-15 %	16-20 %	21-25 %	nad 25 %
101 - redčenja	830,09	2.521,38	1.595,72	679,98	56,78
102 - pomladitveni posek	19,32	7,24	56,31	221,11	1.455,94
103 – drugo					0,81
303 - sanitarni posek	185,24	118,27	54,95	5,16	3,48
Skupaj	1.034,65	2.646,89	1.706,98	906,25	1.517,01

Možni posek je podrobneje opredeljen v poglavju 6.3.1.

9. Karta načrtovanih gojitvenih in varstvenih del

Karta 9 prikazuje območja načrtovanih gojitvenih oz. varstvenih del, združena v tri sklope: obnova, nega in varstvo. Gojitvena oz. varstvena dela se načrtujejo na ravni sestoja; na karti 9 so prikazana na ravni celega sestoja, čeprav so dejansko dela načrtovana samo v delu sestoja. V GGE skupna površina območij obnove znaša 22,1 ha in nege 851,9 ha. Varstvo (zaščita pred divjadjo) je prikazana u metrih (ograje) in kosih (tulci).

Podrobneje so načrtovana gojitvena in varstvena dela opredeljena v poglavju 6.3.2.

10. Karta območij gozdov za poenostavljeno izbiro drevja za posek

Na karti 10 se prikazujejo območja, kjer posamična izbira drevja za posek ni obvezna. To so manj donosni gozdovi na rastiščih z manjšo proizvodnjo sposobnostjo, panjevci, grmišča, pionirski gozdovi, v kolikor obsegajo večje zaokrožene celote, kjer ti gozdovi predstavljajo prevladujoč delež. Na teh območjih revirni gozdar ne označi vsakega drevesa za posek, kljub temu pa je za posek potrebna odločba ZGS.

Teh območij v enoti Mokronog ni. Karta se ne izdelava.

11. Karta cestnega omrežja ter površin potencialno najugodnejših načinov spravila

Karta 11 vsebuje najprimernejše oblike/tehnologije in omejitve glede pridobivanja gozdnih lesnih proizvodov. Karta prikazuje vse gozdne prometnice in druge prometnice, ki se lahko uporabljajo za pridobivanje gozdnih lesnih sortimentov. Prevladujoč način spravila se določi na ravni odseka, kjer niso upoštevani vsi terenski pogoji, ki vplivajo na izbiro načina spravila. Natančnejše tehnološke karte so del gozdnogojitvenih načrtov, ki niso sestavni del GGN GGE.

Več o odprtosti gozdov in načinu spravila je opisano v poglavju 1.3.

12. Karta požarne ogroženosti gozdov

Karta 12 prikazuje gozdove glede na različno stopnjo požarne ogroženosti. Požarna ogroženost je določena na ravni odseka. Metodologija določitve požarno ogroženih kategorij je opisana v GGN GGO Brežice 2021-2030 v Poglavju 9. Površine kategorij požarno ogroženih gozdov so opisane v poglavju 1.6.

Požarna ogroženost je določena po štirih stopnjah ogroženosti: 1 - zelo velika ogroženost; 2 - velika ogroženost; 3 - srednja ogroženost; 4 - majhna ogroženost.

Prostorski del načrta

Prostorski del načrta je povzetek vsebin gozdnogospodarskega načrta GGE in je namenjen kot pripomoček pri usklajevanju različnih interesov v gozdnem prostoru in presojanju poseganja v gozdni prostor. Sestavljen je iz preglednic, kratkega komentarja in kart, ki so priložene kot priloga GGN GGE.

1. Stanje in razvoj gozdnih površin

Na karti P1 so v merilu 1:25.000 prikazane gozdne površine iz preteklega načrta, novo določene gozdne površine (gozd in druga gozdna zemljišča), zemljišča v zaraščanju (po uradni evidenci rabe zemljišč MKGP), površine, ki niso določene kot gozd ter površine, ki so bile v preteklem obdobju izkrčene.

Preglednica P1: Stanje in razvoj gozdnih površin

	Površina (ha)	Indeks (%)
1a) Pretekli gozdnogospodarski načrt	8.264,97	100,00
1b) Novo določene površine gozdov	189,24	2,29
1c) Novo izločene gozdne površine	162,80	1,97
1d) Izkrčene površine v preteklem obdobju	67,67	0,82
Skupna površina gozda novega načrta (SP)	8.291,31	100,32
1d) Površine v zaraščanju (niso gozd)	96,72	

V preteklem desetletju so poglavitni vzroki za krčitve bili za kmetijske namene in za izkoriščanje mineralnih surovin (kamnine). Površina gozda enote se povečala za 26 ha. Delež novodoločenih površin je večji kot delež izločenih površin. Trend povečevanja površin gozda je prisoten tudi v ostalih enotah brežiškega GGO.

Iz preglednice je razviden velik obseg novo določenih in novo izločenih površin gozdov (niso več gozd), ki se pojavljajo predvsem zaradi nove metodologije zajemanja prostorskih podatkov za ugotavljanje gozdnega roba z uporabo digitalizacije pri izračunavanju površin in uporabe ortofoto načrtov ter podatkov o rabi zemljišč, ki jo vodi MKGP (MKGP 2023).

2. Večfunkcionalna območja

Na Karti 2a se prikaže območja gozdov, kjer so na istem območju navzoče ekološke (vsaj 2. stopnja) in okolju prijazne socialne funkcije (zaščitna, naravna dediščina, kulturna dediščina, higiensko zdravstvena, estetska in raziskovalna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

V enoti so območja gozdov, kjer se pojavlja več funkcij, ki vplivajo na gospodarjenje, vendar pa se po svojem pomenu ne izključujejo (karta 2a). Najbolj pogosto se pojavljajo kombinacije estetske funkcije, funkcije varovanja naravnih vrednot, funkcije varovanje kulturne dediščine ali zaščitne funkcije s funkcijo ohranjanja biotske raznovrstnosti ali funkcijo varovanja gozdnih zemljišč in sestojev. Takih površin je v enoti 2.901,26 ha, ali 34% gozdnega prostora enote.

Na Karti 2b so prikazana območja gozdov, kjer prihaja do nesoglasij pri rabi gozdnega prostora; to so gozdovi, kjer so na istem območju navzoče ekološke (1. in 2. stopnja) in za okolje obremenjujoče socialne funkcije (turistična, rekreacijska, poučna in obrambna), prav tako vsaj 2. stopnje poudarjenosti.

Praviloma prihaja do nesoglasij na območjih, kjer so poudarjene tako ekološke kot socialne funkcije (npr. povečana rekreacija v vodovarstvenem ali naravovarstvenem območju).

Na območju GGE Mokronog smo prepoznali tri večfunkcionalna območja.

Nekatera večja območja so v predelu Debenec, Žalostne gore in ob Radulji kjer so na istem območju poudarjene rekreacijska, hidrološka in funkcija ohranjanja biotske raznolikosti. V gozdovih v kmetijski krajini okoli Mokronoga in Mirne so na istem območju poudarjene rekreacijska ter funkcija ohranjanja biotske raznolikosti.

Skupaj območja predstavljajo okoli 5,1% gozdnega prostora.

Preglednica P2b: Območja gozdov, kjer lahko prihaja do nesoglasij v rabi prostora

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
1. območje (E1, S1)	-	-
2. območje (E1, S2)	81,4	18,9
3. območje (E2, S1)	4,0	0,9
4. območje (E2, S2)	344,3	80,1
Skupaj	429,7	100,0

3. Intenzivnost gospodarjenja

Na Karti P3 je v merilu 1:25.000 prikazana intenzivnost gospodarjenja z gozdovi v skladu s 36. členom Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo.

Intenzivnost gospodarjenja z gozdovi je določena po odsekih, pri čemer se je kot merilo upoštevala vsota števil, ki izražajo povprečni letni možni (50%) in realiziran (50%) posek v bruto m³ na hektar ter dvakratni obseg načrtovanih (50%) in realiziranih (50%) gojitvenih in varstvenih del v delovnih dneh na hektar, in sicer:

- zelo velika intenzivnost: vsota obeh števil presega število 9,
- velika intenzivnost: vsota števil je od 6 do vključno 9,
- srednja intenzivnost: vsota števil je od 3 do vključno 6,
- majhna intenzivnost: vsota števil je od 0 do vključno 3,
- gozdovi brez načrtovanih ukrepov.

Preglednica P3: Pregled površin intenzivnosti gospodarjenja

Intenzivnost	Površina v ha	Delež v %
Zelo velika intenzivnost	328,78	4,0
Velika intenzivnost	1.443,91	17,4
Srednja intenzivnost	5.902,88	71,2
Majhna intenzivnost	615,74	7,4
Gozdovi brez načrtovanih ukrepov	-	-
Skupaj	8.291,31	100,0

Intenzivnost gospodarjenja v GGE je večinoma srednja in velika. Delež območja z zelo veliko intenzivnostjo je majhen (4%). Gozdov brez načrtovanih ukrepov na ravni odseka ni, vendar so posamezni sestoji znotraj različnih odsekov brez načrtovanih ukrepov (43,76 ha).

4. Območja gozdov s posebnim namenom in varovalni gozdovi

Na Karti P4 v merilu 1:25.000 je predviden prikaz območij gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov, kjer pravni režimi dopuščajo izkoriščanje gozdnih proizvodov, ter varovane površine (gozdovi s posebnim namenom, kjer izkoriščanje lesa ni dovoljeno – režimi ne dopuščajo izkoriščanja gozdnih proizvodov skladno z Uredbo o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom ter s 44. členom Zakona o gozdovih).

Preglednica P4: Površina gozdov s posebnim namenom in varovalnih gozdov

Kategorija	Površina (ha)	Delež od GGE (%)
Gozdovi s posebnim namenom	-	-
Varovalni gozdovi	23,61	0,3
Skupaj	23,61	0,3

Varovalni gozdovi so razglašeni z Uredbo o varovalnih gozdovih v skupni površini 23,61 ha. V enoti ni gozdov s posebnim namenom.

5. Gozdovi za sanacijo in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja

Karta prikazuje gozdove za sanacijo gozdov in stanje gozdov po standardih kakovosti okolja in merilih občutljivosti, ranljivosti ali obremenjenosti okolja. Gozdove za sanacijo se prikaže ob upoštevanju poškodovanosti zaradi emisij in/ali plazov oziroma usadov skladno z 18. točko 3. člena Zakona o gozdovih.

V enoti ni opredeljenih gozdov za sanacijo. Karta se ne izdelata.

6. Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali in za ohranitev biotske raznovrstnosti

Karta št. 6a v merilu 1:25.000 je namenjena prikazu območij grmišč, zimovališč in mirnih con.

Preglednica 166: Območja gozdov, pomembna za ohranitev prostoživečih živali

Območja	Površina (ha)	Delež od GGE (%)
Grmišča	6,19	0,07
Skupaj	6,19	0,07

* Delež je izračunan glede na površino gozdnega prostora (8.445,03 ha).

V enoti so opredeljena samo grmišča (pionirski gozdovi).

Preglednica 167: Območja gozdov, pomembna za ohranitev biotske raznovrstnosti

Območja	Površina (ha)	Delež od GGE (%)
Natura 2000	535,42	6,34
EPO	467,38	5,53

* Delež je izračunan glede na površino gozdnega prostora (8.445,03 ha).

Na območju enote so prisotna območja Natura 2000: SI3000056 Vejar, SI3000059 Mirna, SI3000192 Radulja s pritoki, SI3000329 Bistrica z Beno in Bučavnico in SI3000341 Globoščica s pritoki.

7. Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Na Karti št. 7 v merilu 1:25.000 so prikazana varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah in druge zbirke podatkov o vodah skladno z Usmeritvami s področja upravljanja z vodami za pripravo gozdnogospodarskih načrtov. Na teh območjih je glede na ZV-1 potrebno posegati v gozdni prostor na način, da se ne ogrozi stanje voda oziroma, da se omogoča varstvo pred škodljivim delovanjem voda. Na ogroženih območjih je potrebno pridobiti vodno soglasje, v kolikor bi poseganje v gozdni prostor pospeševalo erozijo oziroma drugače ogrožalo stabilnost zemljišč. Karta naj služi kot groba orientacijska osnova, konkretno poseganje naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6. Zaradi številnih slojev je karta prikazana kot interaktivni pdf, medtem ko so vsi sloji prikazani in dostopni na spletnem pregledovalniku [Atlas voda](#).

Prikazi na Karti št. 7 zavzemajo površino gozdnega prostora, z izjemo vodotokov in referenčnih odsekov, ki so prikazani na celotni GGE.

Preglednica 169: Varstvena in ogrožena območja po predpisih o vodah

Območje	Površina (ha)	Delež (%)
Varstvena območja		
Vodovarstvena območja - občinski	712,3	4,9
Referenčni odseki vodotokov	0,6	>0,0
Vodna zemljišča		
Vodna zemljišča tekočih celinskih voda	140,9	1,0
Vodna zemljišča stojećih celinskih voda	3,2	>0,0
Vodna telesa površinski voda		
Vodna telesa vodotokov	137,6	1,0
Območja poplavne nevarnosti		
Območje razreda velike poplavne nevarnosti	16,7	0,1
Območje razreda srednje poplavne nevarnosti	169,9	1,2
Območje razreda majhne poplavne nevarnosti	95,6	0,7
Območje razreda preostale poplavne nevarnosti	84,0	0,6
Opozorilna karta poplav		
Območja redkih poplav	411,0	2,8
Plazljiva območja iz NUV1		
1 - Ni verjetnosti pojavljanja plazov	3.010,0	20,7
2 - Zelo majhna verjetnost pojavljanja plazov	886,0	6,1
3 - Majhna verjetnost pojavljanja plazov	2.192,0	15,1
4 - Srednja verjetnost pojavljanja plazov	2.382,6	16,4
5 - Velika verjetnost pojavljanja plazov	4.484,1	30,8
6 - Zelo velika verjetnost pojavljanja plazov	1.596,2	11,0
Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA		
Zanemarljiva stopnja verjetnosti pojavljanja	2.761,8	19,0
Zelo majhna stopnja verjetnosti pojavljanja	1.208,6	8,3
Majhna stopnja verjetnosti pojavljanja	2.490,1	17,1
Srednja stopnja verjetnosti pojavljanja	6.746,4	46,4
Velika stopnja verjetnosti pojavljanja	1.286,5	8,8
Zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja	7,8	0,1
Potencialna erozijska območja		
Običajni zaščitni ukrepi	12.294,6	84,5
Zahtevni zaščitni ukrepi	141,6	1,0
Celotna površina GGE	14.546,0	

8. Območja gozdov, kjer obstajajo omejitve pri krčitvah gozdov

Karta P8 v merilu 1:25.000 prikazuje območja gozdov, kjer je krčenje prepovedano skladno s pravno podlago, s katero so razglašeni. To so območja gozdnih rezervatov, varovalnih gozdov, ter (pri)mestnih gozdov, kjer je gozd objekt razglasitve. V GGE je območij gozdov, kjer je krčenje prepovedano 23,61 ha, kar predstavlja 0,3% površine gozdov.

Prikazana so tudi območja gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno, kar pomeni, da na teh območjih iz različnega kartnega gradiva ni absolutnih prepovedi krčenja gozdov, potrebna pa je dodatna presoja (npr. pridobitev vodnega soglasja). V ta območja so vključeni gozdovi s 1. stopnjo poudarjenosti ekoloških funkcij, gozdovi na območju gozdnih učnih poti, sklenjena območja gozdov, razen robnih površin, ki mejijo na urbane ali kmetijske površine, gozdovi, ki imajo funkcijo koridorske povezave, manjši gozdni predeli v kmetijski krajini, kjer je gozdnatost majhna, plazljiva območja s srednjo, veliko in zelo veliko verjetnostjo pojavljanja plazov (Opozorilna karta verjetnosti pojavljanja zemeljskih in hribinskih plazov SKUPNA – GeoZS 1:25.000, Portal e-vode, Direkcija RS za vode, 2025), erozijska območja s strogimi in zahtevnimi ukrepi (Opozorilna karta erozije), plazljiva območja iz NUV1 (velika in zelo velika stopnja verjetnosti pojavljanja), plazovita območja (karta lavinske nevarnosti NUV1) in vsa vodovarstvena območja. V GGE je območij gozdov, kjer krčenje gozdov praviloma ni dopustno 5.255,10 ha, kar predstavlja 63,4% površine gozdov.

Na vseh ostalih površinah je krčenje gozdov dopustno ob konkretni presoji skladno z 21. členom Zakona o gozdovih. V GGE je površin gozdov, kjer je krčenje gozdov dopustno ob presoji skladno z gozdarsko zakonodajo je 3.012,60 ha, kar predstavlja 36,3% površine gozdov.

9. Pregled in zasnova gozdne infrastrukture ter drugih prostorskih ureditev v gozdnem prostoru

Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi cestami

Na karti št. P9b so v merilu 1:25.000 poleg javnih in gozdnih cest ločeno prikazana območja, ki z vidika gozdarstva niso zadostno odprta z gozdnimi cestami in pri umeščanju novih gozdnih cest obstajajo omejitve zaradi poudarjenosti funkcij gozdov in območja, kjer večjih omejitev ni. Karta služi kot groba orientacijska osnova, konkretno umeščanje novih gozdnih cest poteka po jasno predpisanem postopku in naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6.

Območja gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami so določena v tistih odsekih, kjer je pravilna razdalja večja od 600 m, možni posek večji od 4 m³/ha/letno in intenzivnost gospodarjenja vsaj srednja.

Na območjih gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami so prikazana območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji gozdnih cest. To so lahko plazljiva območja zelo velike, velike in srednje verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi ter strogimi ukrepi, vodovarstvena območja, arheološka dediščina, mirne cone ptic itd. Na teh območjih se pri morebitnem konkretnem umeščanju novih gozdnih prometnic lahko pričakuje večje omejitve, ki izhajajo iz različnih pravnih predpisov in smernic.

V GGE je gozdnih cest 82,9 km. Produktivna dolžina javnih cest je 90 km. Odprtost s produktivnimi cestami je 19,8 m/ha. V GGE znaša površina območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi cestami, 177,1 ha, od teh površin se 103,7 ha nahaja na območjih, kjer obstajajo omejitve pri gradnji zaradi ogrožanja funkcij gozdov.

Območja gozdov, ki niso zadosti odprta z gozdnimi vlakami

Na karti št. P9c so v merilu 1:25.000 poleg javnih cest, gozdnih cest in vlak ločeno prikazana območja gozdov, ki z vidika gozdarstva niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami in pri umeščanju novih gozdnih vlak obstajajo omejitve zaradi poudarjenosti funkcij gozdov in območja, kjer večjih omejitev ni. Karta služi kot groba orientacijska osnova, konkretno umeščanje novih gozdnih vlak poteka po jasno predpisanem postopku in naj upošteva dejanske terenske razmere, ter usmeritve iz poglavja 6.

Območja, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami so določena na območjih, kjer je naklon manjši od 35°, kjer je delež odprtosti odseka manjši od 75% in kjer je možni posek večji od 4m³/ha/letno.

Na območjih gozdov, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami so prikazana območja, kjer obstaja iz naslova ekoloških in socialnih funkcij utemeljena omejitev pri gradnji gozdnih vlak. To so lahko plazljiva območja zelo velike, velike in srednje verjetnosti pojavljanja, erozijska območja z zahtevnimi

ter strogimi ukrepi, vodovarstvena območja, arheološka dediščina, mirne cone ptic itd. Na teh območjih se pri morebitnem konkretnem umeščanju novih gozdnih prometnic lahko pričakuje večje omejitve, ki izhajajo iz različnih pravnih predpisov in smernic.

Skupna dolžina gozdnih vlak znaša 942,1 km in s tem odprtost gozdov z gozdnimi vlakami 113,6 m/ha. V GGE znaša površina območij, ki niso zadostno odprta z gozdnimi vlakami, 621,5 ha, od teh površin se 363,9 ha nahaja na območjih, kjer obstajajo omejitve pri gradnji zaradi ogrožanja funkcij gozdov.

